

^A DIE VIGESIMA QUARTA IUNII ^D

SANCTI QUI VIII KALENDAS IULII COLUNTUR.

S ANCTUS JOANNES BAPTISTA &	S. Agoardus,	Martytes Christo-
PRODROMUS D. N. I. C.	S. Agilbertus,	lii in Agro Pa-
Sancti plurimi Martyres sub Ne-	Sancti plures,	risino.
rone Romæ.	S. Lupicinus, Reclusus Transaliaci	in Biturigibus.
S. Festus,	S. Frisius Martyr, in Auscensi A-	quitaniae diœcesi.
S. Lucia,	S. Getasimus, civis Laurentinus in	Calabria.
Sancti xxii,	S. Theodulphus, Episcopus & Ab-	bas Lobiensis in Belgio.
S. Rogatus Martyr, Carthagine in	S. Joannes Portuensis, Eremita Tu-	E
Africa.	de in Gallicia.	
S. Orentius,	S. Ivanus Eremita in Bohemia:	
S. Pharnacius,	S. Ericus, Monachus Autissiodori	
S. Eros,	in Gallia.	
S. Firmus,	S. Bartholomæus, Eremita Furnen-	
B S. Firminus,	sis in Anglia.	
S. Cyriacus,	B. Joannes, Opilio in Arresia apud	
S. Longinus,	Belgas.	
S. Simplicius, Episcopus Augusto-		
dunensis in Gallia.		
S. Geranus, Anachoreta in Ægypto.		
S. Martha, Martyr in Ægypto.		

PRÆTERMISSED AUT AD ALIOS DIES RELATI

Operâ R. P. Godefridi Henschenii p. m. nisi litteræ ad marginem posita
aliud indicent.

- C Andactus Kanutus Junior, Rex in Dania proferitur à Ferrario. Ejus Acta illustravimus ^{VII Januarii.}
- S. Marcus, Episcopus Trevirensis, indicatur in scriptis additionibus Carthusie Bruxellensis ad Grevennam. Is alius potissimum Marius appellatur: de quo egimus ^{xxvi Januarii.}
- B. Bonifacii, Episcopi Lausannensis, Inventio corporis, in Camera B. Mariae prope Bruxellas: recolitur ab Henriquez in Menologio Cisterciensi. De ea egimus ad Vitam ejus ^{xix Februarii.}
- S. Joannes Therestes, apud Stylum in Calabria, non colitur hodie, uia per errorem habet hodiernum Romanum; sed die, quo Vitanam deditimus, ^{xxiv Februarii.}
- Mauritius, Monachus Bonavallis Ordinis Cisterciensis, & discipulus S. Hugonis Abbatis diu paralyti cruciatus, memorauit Beatus ab Henriquez & Chalemo: Felix obitus ejus, sed tacito nomine, referunt in Vita dicti S. Hugonis num. 7. ^{1 Aprilis.}
- D. P. Petri, Principis Lusitani, Alcobacae Monachi, ut Beati Translatio, facta an. 1239, referitur à Bucelino. Eandem Translationem notant Cardosus & Chalemo: sed abstinent à titulo Beati, sicut etiam ad diem quo obiit, à nobis inter Prætermisso ut hic relatu-
tus ^{ix Maii.}
- S. Brandanus, cum mira peregrinatione, indicaatur in quodam scripto Calendaria Benedictino, & Episcopus habetur. Quæ omnia dif-
fusa sunt ad ejus Vitam ^{xvi Maii.}
- Petrus, Abbas Catinensis, referunt à Bucelino, ab aliis ^{xxviii Maii.}
- S. Amphibalus, preceptor S. Albani, indica-
tur à Camerario in Menologio Scoto: sed Translatio Reliquiarum Westmonasterii, vocatur à Dempstero. Nos de eo simili & Al-
bano egimus ^{xxii Junii.}
- Jofias & Zechias, relati à Petro de Natalibus, ejus relatio continet inverosimilia. Nos certiora exspectamus de illorum venerazione aliqua Ecclæsiastica.
- Lucia, Virgo Martyr Urbini, indicatur à Ferrario in Catalogo generali, citato Petro de Natalibus lib. 6 cap. 4: sed eum afferit dictus Ferrarius inverosimilia dicere, ip[s]amque in Tabulis Ecclesiæ Urbanatis, neque hac ne-
que alia die contineri: quare certiora expe-
ctamus. Eam Lucejam appellam Mawolycus & Galefinius, auge Rome tribuant.
- S. Simplicius Episcopi, vere religionis Docto-
ris & Magistri, depositio Autissiodori, in-
dicatur à Sanffio, sed videtur memoria fal-
sus, cum talis non fuerit ibidem Episcopus,
^{sed}

- A sed Augustoduni : cuius Acta hoc die dammis.
 D. P. Monachorum multorum Antrensis coenobii ; qui à Danis caesi sunt, Passio inscribitur Martyrologio Benedictino Menardi ; & in Observationibus additur, trucidatos in natali S. Jo. Baptista, cum S. Guihardo Nannetenensi Episcopo, anno 843 ; sed nec hunc, nec illos ulli prosequuntur cultu Nannetenenses.
- Egilhardus, Abbas octavus S. Cornelii ad Inquam fluvium, prope Aquigranum, à Normannis occisus, ut Martyr, cum titulo Beati, ad viii Kalendas Junii, relatus est à Gelenio in Fatis Agrippinensisibus : sed hic curavit benevolè nos moneri, debere reponi ad viii Kalendas Julii, sive hunc xxiv Junii. Sospicatur autem facillum, nomine sancti Alardi, in silva prope Bullendorff, habere compilationem ab eius nomine detortam: quod in Animabus illustribus Julia, Clivie, &c. Theodorus Rhay etiam tradit. Aliqui à S. Hilario facillum appellatum arbitrantur. Cetera hactenus monumenta non possumus obtinere.
- B Gerardus, Prior Viconiensis Ordinis Praemonstratensis in Hannoia, ob doctrinam & vitæ sanctimoniam gratius Comitibus Hannoniæ, à demonibus territus & verberatus, diem obitus hunc fore prædictit. Ita tractans Gallicus cui titulus Thebaeus canobis Viconiensis cap. 18, ipsiusque titulo Beati honorat : eum tamen titulum omisit Chrysostomus Vander Sterre in Natalibus Sanctorum Ordinis Praemonstratensis, & Raifius in Auctario ad Natales Molani ; credo quia Viconia nec minima quidem cultus alicuius apparentia inveneretur.
- D. P. B. Joannis Agni, Ordinis Prædicatorum, obitus in Flandria Gandavi anno 1296, notatur in Auctario Raifii ad Natales Beatorum Sanctorum Molani : sed nullum ille habebit cultum, licet variis miraculis illustratus feraur.
- D. P. C. Joannis Baptista Tolomei Senensis, Ordinis Prædicatorum, defuncti Avenione an. 1320, Vitam scripti Gregorius Lombardelli an. 1584 addito titulo Beati, quod feciit Autores Factorum Senensem & Marchefeu in Diario. Narrantur ibi varia miracula, & cap. 17 allegantur testes oculati ; adeo in Lombardellus videatur pro oculis habuisse vel Vitam vel Processum aliquem, paulo post mortem Joannis confutum ; quod tamen nunquam indicat ; queritur autem non haberi Aveniense distinctorem notitiam miraculorum post mortem : sed cum neque ibi cultum habeat aliquem, negat Senis ; apparet cum hic locum non posse habere, nisi forte in aliquo Corollario, iure ei dannum, quando antiquam Vitam, si qua uspiam existat, nancisceretur.
- Fr. Richardus de Burgundia, Episcopus ; Fr. Franciscus de Alexandria, vir notae pietatis & virtutis ; Fr. Raymundus Ruffi de Alexandria, Fr. Palchalis de Hispania ex urbe Victoria, Sacerdotes ; Fr. Petrus Marcelli de Provincia, & Fr. Laurentius de Alexandria Laici, ac Magister Johannes de India, Aethiops colore, anno 1342 circa festum S. Joannis Baptista gloriosum Martyrium subierunt, in civitate Armalech Circarie Tartariae. Ita post Pisanum & alios Waddingus, ad dictum annum num. 9.
- D. P. Et hi, quod ipsi neccum sint à Sede Apostolica vindicati, abstinent à titulo Beati, quem eis ad hunc diem tribuit Arturus in Martyrologio Franciscano.
- B. Joannes, olim castri Clavani, Tersoni & Planetiae Dominus, in vallis Attini eremitacum vitam duxit : cuius anno 1550 die 24 Junii defuncti corpus, dum in confinibus Tergi versabatur, nutu Dei à vitulis indomitibus fuit hoc adductum, id est Cassia in Umbria, ad conveniuntem Eremitarum S. Augustini; ubi sub ejus imagine in claustro verba predicta legi testatur Jacobillus, tom. 1 de Sanctis Umbrie, nihil ultra de aliquo cultu addens.
- F. Petrus Hispanus, in Umbria extra Urbium, propter sanitatem vitæ & miracula in veneratione habitus. Ita Haroldus in Epitome Annalium Ordinis Minorum Roma anno 1672 edita, ad annum 1415 num. 13, & abstinet à titulo Beati, quo utitur Arturus cum nominis aliis.
- Daniel Minoritæ apud Alkmariam in D. P. Cornelius, Hollandia capti, & Enkhuysa suscepit.
- Joannes, pens à Genfis anno 1573, referuntur à Raifio in Auctario : neccum sunt ab Ecclesia vindicati : Masinus tam in Bononia perlustrata Cornelium appellat Beatum : eur autem eum ipse referat non indicat, nisi forte Bononiensem esse crediti. Idem Raifius proponit hic commemorandos si placet etiam sequentes ejusdem Ordinis duos, Engelbertum, post illos carcere extinctum in Novembri, & Franciscum, Slusensem Guardianum, ab iisdem Genfis jugulatum : & cum his Gerardum, futorem Campensem, Slusensem : ad denique Joannem Carthusianum, Gandavi defunctum 1456 ; sed nec huc Beati titulum adit.
- Joannes Pennemannus, Sluse in Flandria ab haereticis anno 1575 jugulatus,
- Joannes Illyricus Cappucinus Neapoli anno 1577 ;
- Joannes Baptista à Madrigalo Madriti, anno 1600 ;
- Bonaventura de Antredochio, Virgo Aquilæ, an. 1514
- Ordinis S. Francisci, ut Beati ob vite sanctissimam habitu ab Arturo ; qui de eis varios citat. F
- Antonius à S. Anna, Ordinis Minorum Discalceatorum S. Francisci laicus, in Moluccis, à filia Regis non ferente amorem suum à formosissimo sed cæstissimo juveni Sterni ; & ab ejus gynaco stylis ferreis confixus, an. 1610 meritus in auctoritate Apostolica institueretur de eo processus, cuius exitum prefostularum una cum R. P. Benigno Fremati auctore Palmeti Franciscani Flandrice vulgari cepti, cuius indicio de Antonio hanc distinctiorem accepimus notitiam. Arturus membratum discissum, & Beatum more suo appellat.
- Amandus & Domnolenus, Confessores Lemovicenses, inscripti sunt Catalogo Generali Ferrarii. Horum Acta dabimus xxv Junii.
- S. Pecina, sorores, à variis hoc die referuntur. D. P.
- S. Columba, ut plerique etiam ut Maria S. Marcina, tyres ; sed sola ex his Pecina & quidem ut Virgo tantum, colitur xxv Junii
- S. Odinus Presbyter, Hugardus Martyrumpassus hoc die. Verum colitur Officio Ecclæstico ibidem sequenti die xxv Junii.
- S. Rumoldi,

DIE VIGESIMA

QUARTA IUNII. 687

- A. S. Rumoldi, Episcopi & Martyris, passio
aut translatio Mechliniae, inscripta est va-
riis Ms. Item apud Molanum, Galepinum,
Maurycum, Canisium, Ferrarium. Colitur
postfissum i. Julii.
- S. Golvenus, Leonensis Episcopus in Are-
morica, inscriptus est Menologio Scotico DEMP-
fieri an. 1622, sed triennio post in Historia:
celebratur autem in sua urbe i. Julii.
Eulogii Confessoris commemoratio fit Craco-
via. Videtur esse qui cum Sociis colitur Constan-
tinopoli. 111 Julii.
- D. P. Romula Virgo, à Gregorio in Homiliis &
Dialogis laudata, referuntur in Ms. Uuardo
Tornacensi & inde in prima editione Addi-
tionum Molani: hunc vero passim sequentur
Martyrologi Monachici, necnon Mabilio tom.
1 Actorum Benedictinorum. Est ea, qua cum
sanctis Redempta & Herundine inscribitur
Romano badieno; ad xxiii Julii.
- Orientius, fratres Martires, Satalis in Ar-
Heros, Pharnacius, Firminus, > Cyriacus,
Longinus, die xxx Junii.
- D. P. S. Helena Suecia, Vidua Martyr sec. XII, in
Dania celebratur hodie, illuc fortassis transla-
ta; in Svecia, XXXI Julii; sed agemus de ea,
ipso moris die, 1 Augusti.
- D. P. SS. Urbanus, (imo Urbanus) Theodorus, &
Menedermus, cum aliis LXXVII, Martyres
Nicomediae, referuntur à Molano in
Additionibus ad Uuardum prime editionis,
& à feciis Molanam Camfo aque Ferrario:
sed omittuntur in editionibus earumdem Addi-
- tionum posterioribus, & merito; columnarum D
enim à Gracia v Septembribus.
- SS. Sanctiani & Augustini Martyrum cor-
pora; ab Anfegito Archiepiscopo Seno-
nensti translata, de villa Sanccea ad mona-
sterium S. Petri Vivi VIII Kalendas Julii,
scribit Odorannus Monachus S. Petri Vivi in
Chronico ad annum 883. At celebratur eo-
rum solennitas vi Septembribus.
- S. Guidonis Confessoris elevatio, apud An-
derlacum prope Bruxellas, indicatur in Ms.
Bruxellensi S. Gudila, & Ms. Florario. Dies
natalis est, XIII Septembribus.
- BB. Theobaldi & Henrici, Ordinis Eremita-
rum S. Augustini, Translatio, celebrata
fuit hoc die: agemus de iñ, quando prior o-
bit, XX Septembribus.
- Joannes, Abbas Bonæ-vallis Episcopus Va-
lentinus, inscriptus est Kalendario Cisterciensi
Divino exco. Sammarthani in Episcopis
Valentini pag. 1112 afferant, anniverarium il-
liu honorifice celebrari, v Octobris.
- Marcus, Episcopus Bovinensis, referunt à Vipera
in Beneventani. Ejus festivitas celebratur die
vii Octobris. E
- S. Quintini, Martyris apud Vermanduas,
inventio corporis magnis elogis celebratur in
pluribus Ms. ac postissimum in Arebateni: de
qua ad ejus Attal dicendum XXXI Octobris.
- S. Abdias Prophetæ, memoratur in Kalendario
Carmelitanorum Breviarii Ms. Mechlinie: in Mar-
tyrologio Romano xix Novembribus.
- S. Joannis Euangelistæ receptio consignatur in
Epiternacensi S. Hieronymi Martyrologio: ab
alius obdormitio appellatur, aut simpliciter ejus
memoria celebratur; que omnia erant illustran-
da xxvii Decembribus.

DE S A N C T O I O A N N E

PRODRomo ET BAPTISTA D. N. IESU CHRISTI. D. P.

C O M M E N T A R I U S H I S T O R I C U S.

C A P U T P R I M U M.

C

Acta ab Euangelistis tradita illustrans.

F

§. I. Conceptio & Nativitas apud Lucam.

V Argaria Euangelica, sive Je-
su Christi D. N. vita, doctri-
na, historiaque universa, &
Sanctorum quatuor Euange-
liorum disputatione concordi,
una cum rerum præcipuarum,
juxta lectorum ac temporum seciem, decla-
ratione, compendiariæ ordinatèque descripta,
per P. Joannem de Paris Antverpiensem S.
I. prodit Antverpia anno MDCLVII, & tertio
deinde post anno, ante Authoris sui mortem de-
cimo, recusa est, semper accurior. Ex illa, ad
optimi sensu memoriam, & specimen operis meri-
to laudari, place excepere, que Sanctum, de
quo agimus tractam; velut omnium post dicendo-
rum fundamentum, ac lapis Lydius ad quem ex-
plorari debet sinceritus earum omnium lucubra-
tionum, quas Graci Latinique scriptores ediderunt,
Juniis Tomus IV.

de ortu, vita, predicatione & martyrio S. Joan-
nis. Ea sic habent.

2 Fuit in diebus Herodis, a Regis Judæa, a
Sacerdos quidam, nomine Zacharias, de vice
Abia, b & uxori illius filius Aaron, & b
nomen ejus Elisabeth. Erant autem iusti am-
bo ante Deum, incedentes in omnibus man-
datis & iustificationibus Domini, sine quere-
la; & non erat illis filius, eo quod esset Eli-
sabeth sterilis, & ambo procressissent in die-
bus suis. Factum est autem cum Sacerdotia c
fungeretur ordine vicis suæ ante Deum, se-
cundum consuetudinem Sacerdotii; forte d
ex iis ut incensum poneret ingredi in tem-
plum Domini, & omnis multitudo populi
erat orans foris horâ incensi. Apparuit autem
illi Angelus Domini, stans à dextris altaris
incensi: & Zacharias turbatus est videns, &
Sssss timor

c

d

e

f

g

h

i

j

k

l

m

n

o

p

q

r

s

t

u

v

w

x

y

z

A iruit super eum. Ait autem Angelus ad illum; EX IV Est Ne timeas , Zacharia , quoniam exaudita est deprecation tua , & uxor tua Elisabeth pariet tibi filium , & vocabis nomen eius Joannem ; & erit gaudium tibi & exultatio , & multi in nativitate eius gaudebunt : erit enim magnus coram Domino : & vinum & siceram non bibet : & Spiritu sancto replebitur adhuc ex utero matris sua : & ipse praecedet ante illum in spiritu & virtute Eliae ; ut convertat cor da patrum in filios , & incredulos ad prudentiam iustorum , parare Domino plebem perfectam.

^{qui dubitas obmutatis} 3 Et dixit Zacharias ad Angelum ; Unde haec sciam ? Ego enim sum lenox , & uxor mea processit in diebus suis. Et respondens Angelus , dixit ei : Ego sum Gabriel , qui adiit ante Deum , & misus sum loqui ad te , haec tibi euangelizare. Et ecce eris tacens , & non poteris loqui , uisque in diem quo haec fiant ; pro eo quod non credideris verbis meis , quæ implebuntur in tempore suo. Et erat plebs expectans Zachariam , & mirabatur quod tardaret ipse in templo. Egregius autem non poterat loqui ad illos ; & conuenerunt quod visionem videlicet in templo : & ipse erat innuens illis , & permanxit mutus. Et factum est ut impie sunt dies officii ejus , abit in domum suam. Post hos autem dies concepit Elisabeth uxor ejus , & occultabat se mensibus quinque , dicens ; Qui fecit mihi Dominus in diebus quibus respexit auferre opprobrium meum inter homines.

^{egi Elia-} 4 In mente autem sexto & misus est idem Au gelus Gabriel à Deo....ad Virginem Mariam , lo intellegit Maria , quod ex ea nasciturus ex ea Meissiam . Quae cum etiis sp̄fa , non , ut ille , incredula ; sed , ut humiliata mirabunda , quasisset : Quomodo fiet istud , quoniam virum non cognosco ? respondit ei Angelus ; Spiritus sanctus super fuit in te..... Et ecce Elisabeth cognata tua , & ipsa concepit filium in senectute sua , & hic mensis sextus est illi , quæ vocatur sterilis : quia non erit impossibile apud Deum omne verbum

^{vistat} 4 Exsurgens autem Maria in diebus illis , cognatam : abiit in montana cum festinatione , in civitatem Iuda ; & intravit in dominum Zacharie , &

C salutavit Elisabeth. Et factum est , ut audiret salutationem Mariae Elisabeth , exultavit infans in utero ejus , & repleta est Spiritu sancto Elisabeth Manlit autem Maria cum illa quasi mensibus tribus , & revera est in domum suam. Elisabeth autem impletum est tempus pariendo , & peperit filium : & audiuerunt vicini & cognati ejus , quia magnificavit Dominus misericordiam suam cum illa , & congratulabantur ei. Et factum est in die octavo venerunt circumcidere puerum , & vocabant eum nomine patris sui Zachariam. Et respondens mater ejus , dixit ; Nequaquam , sed vocabitur Joannes. Et dixerunt ad illum ; Quia nemo est in cognatione tua qui vocatur hoc nomine : innuebant autem patri ejus , quem vellet vocari eum. Et postulans pugillarem , scripsit , dicens ; Joannes est nomen eius. Apertum est autem illico os ejus & lingua ejus ; & loquebatur benedicens Deum. Et factus est timor magnus super omnes vicinos eorum ; & super omnia montana Iudea divulgabantur om-

nia verba haec : & posuerunt omnes qui D audierant in corde suo , dicentes ; Quis putas puer iste erit ? Etenim manus Domini erat cum illo Puer autem crecebatur , & confortabatur spiritu : erat autem in g defteris h usque in diem ostensionis sue ad Israel . i h ;

A N N O T A T A D.P.

a Herodes hic dictus fuit Ascalonites , quia Ascalone natus est patre suo Antipatro urbis Herodis illius prefectorum genere ; sicut his quoque dicebatur genos ex Idumeus genitus patre suo Antipa , Idumeam genitorem bernante ; quos aliquo ex primis Judeorum iuxta Pos- genus duxisse , scriptis apud Josephum Nicola-sinum , us Damascenus Herodi familiarissimus ; idemque refert Arabicus Machabaeorum historia , usque ad Herodem ab his coevo continuato tom. 9 Bibliorum Parisi inferta , eo quod etiam is liber inter Canonicos ab Orientalibus habeatur , cuius cap. 35 hæc legas : Erat Antipater vir ex progenie Iuda , ac de filiis quorundam corum , qui ascenderant de Babilonia cum Elidra Sacerdote. Hoc Petrus Possinus nofer p. m. latius dedit in peculiari de genere Herodis Dissertatione To- lolo excusa anno MDCLXXXIII ; è contrario Jean- ex Abbe- nes Arduinis etiam nofer , in Tractatu de nesciis nummis Herodiadum impreso Parisiis MDCCXIII juxta Ar- ex vetustis Abenensis inscriptionibus & mon- dum mis Herodis Regis tamquam singularis benefi- torum nomen ac titulum preferentibus , evincere se putat illam ab ipsiis originem trahere : utrum- que hic saepe fuerit indicasse.

b Cornelius nofer in hunc locum : Vident , in- Vices Sa- quit , David posteros Aaron Sacerdotis excre- cerdotiales à David ordinate , ficer in ingente multitudinem , ita ut om- nes simul sacrificare & ministrire in templo non possent ; eos distribuit in 24 familias , ita ut ordinare quelibet classis , per hebdoma- dam unam successive defervirent templo. Ne quarum- autem lis esset inter eos de ordine , quæ esset ^g Asia Abia prima , quæ secunda , quæ tertia &c. pericu- lum litis forte diremit in hac autem for- matione exiit fors octava Abia (ut dicitur & Paralip. 24 ¶. 10). Vices ergo cuiusque familie bis redibant anno quolibet , sed cum hebdomadae 48 facere negarent , ut ea familia , cui sub Da- vide prima primi mensis hebdomada obiigerat , F vices suas haberet eadem ejusdem mensis hebdo- made annis sequentibus , indeque fiebat ut circulus ille quadrangula octo vicuum vario idem princi- pio resumeretur ; fieri ergo nequit ut ex eo aliqua certitudine habeatur circa tempus , quo Angelus Za- chariae apparuit : maximè cum necestat primone an secundo vicis Abia recessu res acta sit .

c Errant qui Zachariam humu credunt fusse summum Pontificem : hic enim tunc temporis voca- batur Simon , eratque Herodis sacerdos & fere ad- usque ejus regni finem supremum illum gradum tenuit per annos viginti quatuor : sicut ex Jose- pho docet Ricciolius nofer Chronol. reform. lib. 6 cap. 13. Zacharie autem uxor sterilis erat , adeoque filium nullum generat .

d Sacerdotum , quaque vice ministrantium , Oblatio In- varia erant officia , de quibus illi etiam sortiebantur censi inter quod quis obret , quatuor autem principia ex li- Officia fa- bro Exodi numerat Cornelius nofer , i sacrificia- ceralia altum , re victimasque mastare & immolare , ⁱⁱ Accendere lucernas in candelabro septicip- ti , ⁱⁱⁱ Die sabbathi ponere novos panes duodecim in mensa propositionis , ^{iv} Ponere incen-

DIE VIGESIMA

A incensum in altari thymiamatis, mane & vespere. Summus autem Sacerdos extra portam erat, & quo volebat tempore ac manere ministrabat, non spectat cum veniebat in templum. Cum autem altare Thysontificis manuam non esset intra Sancta Sanctorum, sed in Sancta extra illud; apparuit, quam graviter & ex hoc, Sanctorum. & ex primo capite hallucinati fuerunt, qui tempore Iuli Papae putabant se, ex die quo summis Sacerdos semel in anno ingrediebatur Sancta Sanctorum, id est decimo die mensis septimi posse demonstrare quo die concepus Joannes; adeoque & ipse, & Christus fit natus.

e quia inter diem 24 Septembri, quo gratis praesumitur conceptus Baptista, ad 25 Martii, quo Verbi Incarnatione recolitur, sex integrum fluxerunt menses, ideo passim interpres menlein sextum completem aut fore completem intellegunt; licet Euangelicus textus magis videatur inchoatum notare.

*Quoniam
Elizabeth
Marie co-
gnata,*

f Cognata, Σούγενης. Versio Persica antiquissima in Bibliis maximis Joannis de la Haye, Materteria tua; quasi Graec legeremus (nam ex Graco sumptum aferit, qui eam Roma in nostro Collegio reperit Cornelius) quibus, inquam, legetur Μητρέαθη. S. Hippolitus, apud Nicephorum lib. 2 cap. 3, Sacerdoti Mathan tres filias fugiit ex Maria uxore, quarum prima Maria, secunda Sobæ, tercia Anna nomen erat: & addit; Nupst prima in Bethleem Maria, & peperit Salomon; nupst quoque secunda ibidem in Bethleem, & genuit Elizabeth; & tercia Anna in terra Galilæa, protulit Mariam Dei genitricem; ita ut Salome & Elizabeth & Dei mater trium sororum reperiantur filiae; proinde Joannes Baptista & verus Deus noster, conlobri, avevros esse dicuntur. Et hec narratio perquam verosimilis mihi videtur, propinq[ue] inherens tecum Luce: omnino enim tenendum puto, quod in Apparatu praeclarato num. 48 pluribus dixi. S. Annam etiam fuisse de filiabus Aaron, atque ita Christum ex Regio pariter & Sacerdotali stemmate processisse. Quod autem ibi non Elizabetham sed Zachariam fecerim Annam ex fratre nepotem, feci ut Anna patrem facerem, non simpliciter Sacerdotem, sed Sacerdotem de vice Abia: sed id minus nunquam placet. Quamquam enim Σούγενης quandoque etiam dicatur Affinis, & S. Cecilia seculo 3, sponsi fratrem appelleat Cognatum, idque nunc uisus sutorum obtinet: scilicet tamen primo, & Latinitate adhuc fere invorrupta, iam Graci quam Latinu[m] videtur Σούγενης, Cognatos ex sola consanguinitate, non autem affinitate dixi; cum Cicero apud Nizolum accuratius distingua, ac speculator lib[er]is de finibus cap. 5 ubi sic inquit: Tota domus conjugio & turpe conjungitur: serpi tensim foras, cognationibus primum, tum affinitatibus, deinde amicitiis, post vicinitatibus.

G Eadem fere phras[is] idem Lucas cap. 2 ¶ 40 de Iesu, nequam duodemini, dicit: Puer autem crecebat & confortabatur, plenus sapientia, & gratia Dei erat in illo. Sicut autem hinc non sequitur quod Iesus, in omnibus se nobis similem exhibens, uisus sit ratione perfetti exhibere signa, nequam egressus annos infancia, quam usque ad annum septimum usus protendit; quia tunc primum perfecte fari & disciplina capaces fieri incipiunt pueri; ita nec opus est aliter senire de Joanne, licet Spiritu sancto, id est, gratia sanctificante repletus sit ex utero matris

Junii Tomus IV.

QUARTA IUNII. 689

Q uae, imo in ipsomet utero, ad vocem Marie Iustitiae Elisabeth, ut habet communis Sanctorum EX IV EV. Patrum & interpres sensus.

h Queritur, A quo tempore? Et respondere possimus ex hymno eccl[esi]astico;

Antra deserti teneris sub annis; abduc
Civium turmas fugiens, petivit; puer:

Ne levi salem maculare vitam

Famine posset.

sed an ideo renelinur credere, quod ex apocryphis narrat S. Petrus Alexandrinus, circa vel post annum CCC florens, puern, de cuius nativitate tam mira non autem narrabatur, quiescit ab Herode ad necem in domo eo delatus Zacharia, ex eadem regni amittendi formidine, est infans. qua ad illam queklum fuit Bethlehemi Christus? Ita ne ab H[ab]quidem suaderet nimirum Baronius in Apparatu ad dederetur. Annales num. 53, etiam hoc verosimile videri volens, ideo Zachariam Patrem Joannis occisum inter templum & altare, quia aduentum Messie predicaverit. Sicut enim hoc aequo ac alia apocryphorum somnia, merito expludit Hieronymus; sic etiam illud gratum sicut videtur: nec minus quod Elizabeth cum infante se recepit in desertum, ne communis cum Bethlehemi fratre periret. Nam Bethlehemi, oppidi perquam exigui, fines non magnos, haud recte extenderis ad dominum Zachariam ubiquecumque postam; (dias ipsam Jerusalem in involva necessè est, quod nemo adhuc somnauit) nedum trans Jordanem, ubi natum & educatum Baptistam probabilitate videatur Florentino infra landando. Evidentem vix ante septimum vel octavum, aut etiam decimum aetatis annum, paternos lares deseruisse illum dixerim.

§. II. Prædicatio Joannis & Baptismus Christi collatus.

S A nno autem quinto decimo Imperii Tiberii a Cælariis, Procurante Pontio Pilato, b Iudeam, Terrach autem c Galilee Herode, Philippo d autem Fratre ejus Terracha Iturea, & e Trachonitide regionis, Lyfania f autem Abeline Terracha, sub Principibus Sacerdotum Anna g & Caipha, factum est verbum Domini super Joahmem Zachariæ filium in deserto. Et venit in omnem regionem Jordaniæ, prædictans Baptismum penitentiarum, in remissionem peccatorum.... Ipse autem Joannes habebat vestimentum de pilis h camelorum, & zonam pelliccam circa lumbos suos: etca autem ejus erat locutus i & mel k silvestre. Tunc exibat ad cum omnis Hierosolyma, & omnis Judæa, & omnis regio circa Jordane; & baptizabantur ab eo in Jordane, confitentes peccata sua... Existimat autem populo, & cogitantes omnibus in cordibus suis de Joanne, ne forte ipse esset Christus; respondit Ioannes, dicens omnibus: Ego quidem baptizos in aqua in penitentiam: qui autem post me venturus est, fortior me est, cuius non sum dignus calceamenta portare [&] procumbens corrigiam calceamentorum solvere: ipse vos baptizabit in Spiritu sancto...

g Et factum est in diebus illis, venit Iesus à Nazareth Galilæa in Jordane ad Joannem, ut baptizaretur ab eo. Iohannes baptizat autem prohibebat eum, dicens: Ego à te debeo baptizari, & tu venis ad me? Respondens autem Iesus dixit ei: Sine modo, sic enim decet nos implere omnem iustitiam:

Ssss 2 &

*Joannes
excitier o-
deremus in
eremum
secessit,*

*Joannes
excitier o-
deremus in
eremum
secessit,*

a
b
c
d
e
f
g
h
i
k
l
m
n
o
p
q
r
s
t
u
v
w
x
y
z

490 ACTA S. IOANNIS BAPTISTÆ.

A & baptizatus est à Joanne in I Jordane ex IV ev. Baptizatus autem Iesus confessit ascendit m de aqua. Factum est autem, cum baptizaretur omnis populus, & Iesu baptizaretur orante, ecce aperti sunt celi, & descendit Spiritus sanctus corporali specie sicut columba in ipsum.... Iesu autem plenus Spiritu sancto agebatur à spiritu in deturum n quadriginta diebus.... Joannes testimonium perhibet de ipso, & clamans dicens: Hic erat quem dixi, qui post me venturus est, ante me factus est, quia prior me erat....

E hoc est testimonium Joannis, quando misserunt Iudei ab Hierosolymis. Sacerdotes & Levitas ad eum, ut interrogarent eum, Tu quis es? Et confessus est & non negavit, quia non sum ego Christus. Et interrogaverunt eum, Quid ergo tu? Elias es tu? Et dixit, Non sum. Prophetas es tu? Et respondit, Non. Dixerunt ergo, Quis es? ut responsum demus hi qui misserunt nos: quid dicas de te ipso? Ait, Ego vox clamantis in deserto; Dirigit viam Domini, sicut dixit Isaías Propheta. Et qui misserunt eum, erant de Pharisæis: & interrogaverunt eum, & dixerunt ei: Quid ergo baptizas, si tu non es Christus, neque Elias, neque Propheta? Respondit eis Joannes, dicens; Ego baptizo in aqua; medius autem velutrum fletit, quem vos nescitis: ipse est, qui post me venturus est, cuius ego non sum dignus ut solvam eius corrigiam calcamenti. Hec in Bethania facta sunt trans Iordanem, ubi erat Joannes baptizans.

C ^{se vero Melijanum esse negat,} Altera die p vidit Iesum venientem ad se & ait: Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccatum mundi. Hic est de quo dixi; Post me venit vir, qui ante me factus est, quia prior me erat, & ego nesciebam eum; sed ut manifestetur in Israël, propterea veni ego in aqua baptizans. Et testimonium perhibuit Joannes dicens: Quia vidi spiritum, descendente quasi columbam de celo, & manavit super eum: sed qui misit me baptizare in aqua, ille mihi dixi; Super quem videbis spiritum, descendente & manente super eum, hic est qui baptizat in Spiritu sancto. Et ego vidi, & testimonium perhibui; C Quia hic est Filius Dei. Altera die iterum stabat Joannes, & discipuli ejus duo: & respondens Ielut ambulantes, dixit: Ecce Agnus Dei. Et audierunt eum duo discipuli loquentem, & fecerunt fuit Jefum....

J ^{eiusque I. a. non, iuxta Salim, quia aquæ multæ erant illic; & veniebant & baptizabantur: non dum enim miseruit Joannes in carcere.} Facta est autem quaestio ex discipulis Joannis cum Iudeis de Purificatione r & venerunt ad Joannem, & dixerunt ei: Rabbi, qui erat tecum trans Iordanem, cui tu testimonium perhibuisti, ecce hic baptizat, & omnes veniunt ad eum. Respondit Joannes, & dixit: Non potest homo accipere quidquam, nisi fuerit ei datum de celo.

Ipsi vos mihi testimonium perhibetis, quod dixerim, Non sum ego Christus, sed quia misserum sum ante illum. Qui habet sponsam sponsus est, amicus autem sponsi, qui stat & audi eum, gaudio gaudet propter vocem sponsi. Hoc ergo gaudium meum impletum est. Illum oportet crescere, me autem minui.... Pater diligit Filium, & omnia dedit in manu ejus. Qui credit in Filio, habet vitam æternam: qui autem incredulus est Filiio, non videbit vitam, sed ira Dei manet super eum.

A N N O T A T A D. P.

a Duplicem annorum Tiberii Epocham distingundam nütur probare Henschenius, ante Apri Epocham item & in Apparatu nostro; primam Caesari, berii duocurre incipientem anno xxi vulgaris Era, plex aut patius aliquor mentibus prius; ex quo, lege per Confusis lata, provincias cum Augusto communiter administravit, tenui Suetonio, filius & Collega Imperii appellatus, ut loquuntur Tacitus: & secundum hanc Epocham annus xv Tiberii cureret cum nostro anno xxv. Alia Epochæ est Tiberii, mortuo Augusto Imperatoris soluit, inchoanda a xix Augusti anno nostro xiv, unde procedens annus xv concurrit cum nostro xxix. Hanc à Luca indicari communior sententia tenet: eruditus autem recensores quidam cum Henschenio, sufficiunt toto fere antiquitatis suffragio, ex anno Cœli duobus Gemini, crucifixus Christum sufficiunt, adeoque baptizatum anno xxv & natum quatuor aut quinque annis ante initium Erae vulgaris. Omnibus tamen maioriis expensis, nam Poffino & Arduno nobis ac ceteris fere Franciis; magis propendere cepi, & adhuc propendo ad tenendum vulgarem Aram quam regnum tuus sit Christus anno illius aque ac etatis sua Judee sub 333 baptizatus anno 29, quæ mortuum priorem istam Archelao, tunc. Et hanc sententiam placet sequi in hoc commentario, ulteriore discretionem aliis reliquando.

b Moritio Herode Magno 12 Novembris vulgaris Erae anno regnum ipsius juxta Josephum ex testamento ita divisum fuit inter ejus filios, Antipam sive Herodem, Archelaum & Philippum, ut Archelao, postposito seniore Antipa, maneret pars patior, Iudea scilicet strictus sumpta cum titulo Regis, habens ab Oriente Galileam, à Meride Jordanem ac Mare morium, ab Occidente Idumeam & Desertum Cedar, Redditione ac Egyptio interpositum, & Israelitarum peregrinatione per annos obambulatum. Post decem annos regni sui qualisque annos relegatus a Tiberio Archelao fuit, nec tamen ex fratribus ejus aliquis permisus fuisse, sed Iudaea in Provincia formam redacta, Cyrius sub quo prior census circa Coristi narvitatem factus fuerat, in Syriam redire est iussus, novamque descriptionem influisse: reflectis cuius altera nominatio prior. Cyrius autem, post alios quatuor intermedios, anno xxx successit Iustus Iudeorum Praeses Pontius Pilatus.

c Quidquid extra Iudeam Provinciam adhuc erat veteris sub Archelon Iudea, seu Iudæa, Herodis regni, bifariam divisionem est; sic ut Galilee tetrarchia, utraque cum Pereæ reliqua sive Herodi Antipæ, cuius hic in sua Terrarchia annus cureret 29 juxta Henschenium, justa communem vero annus 34.

d Era Philippus genanus frater Archelai, ex filia Simonis Pontificis, & (sicut eum scribit

DIE VIGESIMA

A scribit Josephus lib. 18 *Antiqu.* cap. 6 vir perpetuo modestus, & amator quietis & otii: Philippi obiit autem anno nostro 34.

Tetrarchia, e Idem Josephus Trachonitidi jungit Galaditum ac Bathaneam. Est autem Trachonitis, trans Jordanem sita ad Orientem Galilae usque ad montem Hermon, indeque resileta ad Meridiam usque ad Mare mortuum, continuata cum Galaditiide, mediante Bathanac, quam Evangelista Ituream vocat, sub eodem nomine etiam Galaditiide complexus: ita tamen, ut Jordanis ripam Meridionalem sive Peræam, à lacu Genesareth usque ad Mare mortuum (sicut jam dixi) cum Galilæa teneret Herodes.

Lysanias f. Lyfanias hic, neque Herodis Regis filius tetrarchia, fuit ut putavit Eusebius; neque Iudaici regni partem aliquam tenuit: sed filius Lysanias senioris, quem Cleopatra Ægypti Regina occidi fecit, ejus iudeans Principatus, sive in Cœlesyria ad montem Libani: nominatur autem Lyfanias cum tribus aliis; quia cum illis pariter in possessionem immisus a Romanis, novi illius Tetrarchatus caput unum ex quatuor erat; homo aliis externus, & Ptolomæi Mennai nepos, vero.

B similiter ex genere Ptolomeorum Ægyptiorum. Dicitur autem Abilina ab ubi præcipua, Abila, Abyla vel Abele, Damasco ab Oriente adiuta, Libanum habens a Septemtrione. De his Tetrarchis opera pretium fuerit legere trachantem Emmanuel Schœlstratum. Antiquitatis Ecclesiastice Torno secundo Dissertatione prima, serius ad me perlatio quam ut eo commodè uti possem occupatis fere caput, cum hac iamjam prælo dandia alio prelugeat recognoscere.

Summus Pontifex tu hoc tempore fore annus

G Iudaorum summum Pontificatum, qui ex Lege perpetua esse debet, & moriente patre transiuit in ejus primogenitum filium, hoc tempore annuum dumtaxat fuisse, colligit Augustinus ex illo Joannis XII p. 51, ubi Caiphas dicitur prophetaesse, cum esset Pontifex anni illius. Addiderim ego, aliquammultos annos sic transactos, ut Annas & Caiphas alterius pontificaren, mutuo sibi succedentes initio anni sacri, id est mense Nisan: atque ita circulum annum, à Tigris inchoatum, inter se dividetur. Hinc autem reor factum, ut anno XV Tiberii Cesaris, cum Joannes incepisset predicare circa initium mensis Nisan, paulo ante vel post; Lucas, qui anno post Christi mortem in Evangelio scripti, (dirigente quidem ipsum Spiritu sancto ne falleretur, non tamen per revelationem, sed sicut ei tradiderunt, qui ab initio ipsi viderunt) neque distinxit cognoverat diem, quo capit ad populum prodire Joannes; factum, inquam, inde reor ut Lucas noluerit nominare illius anno Pontificem Annam vel Caipham; sed surumque maluerit simul nominare, ut tunc Princes Sacerdotum, potestate & auctoritate, licet ministerio alternante; pares. Neque Josephus, quem sequitur Augustino opposit Cornelius à Lapide seneniorum est tie ejus, præsentim sic explicata, quidquam reportat, ut aggredior explicare. Is ergo lib. 18 cap. 3 sic ordinat intrusiones verius quam ordinationes Anani (qui Luca Annas est) & successorum ejus: Quirinus.... acto Centu, qui incidit in annum XXXVI (post uitioriam Asiae) æra vulgaris VII, cum motu esset contra loazarum Pontificem plebis sedatio, privavit cum hac dignitate, & Ananum Sethi filium substituit: de quo deinde lib. 20 cap. 8 ait dictum, omnium fuisse felicissimum, ut

QUARTA IUNII.

691

qui filios haberit quinque, omnes potitos summo Pontificatu, cum prius ipse ad sati- EX IV EV-

etatem hac dignitate esset perfunditus, quod ANG.

ante eam aetatem nulli ante summorum Pontificum contigerat. Hac autem felicitas quo-

modo subsistet, si annis vii septem in ea di- sed favet

guitate exactis, hanc non ultra depositat, sed postea;

amisit invitus, nec unquam postea ad eam reddit

nisi in filiis? Sic enim Josephus precitato cap. 3

lib. 18. A. Tiberio, mox u. Augustus obiit,

quintus Iudæorum Praeses missus est Valerius

Gratus. Hic, adempto Anano Sacerdotio

Ilmaelem Fabi filium jussit esse Pontificem:

quo paulo post dejecto, in Eleazarium Anani

Pontificis filium, cum honorem transtulit.

Elapso deinde anno (vulgaris æra xv) & licet enim

hunc rededit in ordinem, & Simoni Cami-

thi filio Pontificatum tribuit. Hic quoque mel depo-

anno in eam dignitate exacto, iussus est eam tu a Pilato

cedere Josepho qui cognominabatur Caiaphas, aliquot an-

ni era Anani gener. Exhibeo usque ad Vitel-

lium, Pilato sufficiam anno nostro XXXVI, tacet

de Pontificibus Josephus, sed per hoc ejus silen-

tiam non prohibemur credere, Pontificatus resti-

tutum Ananum a Pilato, ac deinde iussum al-

E ternis cum genero suo eum teneva: quad ipsius

honoris pertinet, effectus in locum Josephi Caia-

phæ Vitelliæ substitueret alterum suum filium

Jonatham: à quo tamquam, sequente mox anno, postea tamē

idem Vitellius in fratrem ejus Theophilum videtur re-

Pontificatum transtulit, patre vero similiiter non fitatus

invito. Sed nec huic plus quam annus Pontifica-

tus fuit; Tiberio enim moriuit succedens Cainus

Caligula, cum Agrippa Herodis Magni nepoti

regnum Judeæ consulisset, attribuit ei Philippi

parus defunctorum aque Lysanias Tetrarchis & ipsa

denique Galilæa, ejus Herode Amipa ejus pa-

trus; ille mox ut Jerofymus venit, votis Deo ac denique

redditis, Theophilum Anani filium submovit tatem cef-

à summo Sacerdotio, & Boëthii filium Si- fijō,

sonem, cognomen Cantharam, in ejus

locum substituit. Idem paulo post Jonathæ A-

nanii filie reddere Pontificum voluit; sed hoc

se excusante, fratri ejus Matthiæ Sacerdotium

id detulit; tertio quoque regni anno, Matthiæ,

adempto Pontificatu, successorem dedit Eliæ-

neum Cithæi filium. Huic putatur apud Lab-

beum nostrum tom. 2 Epitome Chronolog. pag. F

527 ad annum successus restitutus in pristinum ab

locum præminutus Simeon Canthara: cum anno 42

que anno nostro XLII, Regis Agrippa defunctorum

frater Herodes, Dynasta Chalcidæ, à Claudio ruit ali-

Cæsare petiit imperiæque potestatem in tem-

plum & sacrum ararum, jisque eligendo-

rum summorum Pontificum; ipse, Canthara

in ordinem redacto, Jolepho Canæ summum

Pontificatum contulit. Sed & hunc eo pri-

vavit Herodes iste, antequam anno regni sui octa-

vo moreretur, anno nostro XLVI, cique succe-

dere jussit Ananiam Nebedæ filium; patruo

autem sufficiens Agrippa Junior, summum Sa-

cerdotium, Ananiam in vinculis Romanis misso,

vacuum Ismaeli contulit Phabæ filio. Hunc

vero cum ad se missum Nero Romæ velut obsidem facessit A-

detinuisse, idem Agrippa Pontificatum detu-

nuus jussit Josepho cognomine Cabi, Simonis quon-

datur summum Pontificis filio; ac non multo post, ultimus.

Josepho iussu privatam vitam agere, Sacer-

dotum ejus dedit Anani filio & ipsi vocato

Anano, codem quo pater nomine. Hæcenus

usque ad caput 8 Josephus Historicus, mox sub-

SSS 3 jungens

A jungens ea verba, que supra reuelimus de Annae
EX IV EV- five Anani Senioris felicitate; cuius hic quinque
ANG. filios Pontifices vidimus, Eleazarum, Jonatham,
Theophilum, Mathiam & Ananum, præter
generum Caipham, quem supponimus cum sacer-
tic alternare solium vicibus aliquot, ne cum Christi
sacerdos, Annas recemeret ejet defunctus an-
ni prioris Penitentia.

Cilicium ex pilis Ca-
melorum teatum
asperius eo quod texi-
tur ex pilis caprarum;
h. Qui Camelos unquam vidit, novit quanto
rudiora sint horum pilis, circa colum abundantia,
quam pilis caprarum; adeoque quanto afferius fue-
rit ex illis quam ex his factum cilicum: ut fe-
rendus non sit Calvinista ille, qui ex caprinis
contextam vestem, ausus est Joanni adscribere,
C' quidem delictioris panni, qui apud Belgas
corrupti vocabulo, pro Capelloto, vocatur Ca-
mellottus. Sed nec probandi potest, cum pro
cilio textu, in quo melius Graci pingunt San-
ctum, injiciunt ei pellem Cameli. Cilicus autem
non solum ex caprinis seu capellinis pilis contextus,
qualia ad Tabernaculi operimenta vaferumque
sacrorum Moyses prescribit, C' ad usum Mona-
chorum parabat S. Pachomii Religio in Egypto;
sed etiam ex Camelinis Cangius, probat ex Severo
Sulpicio in Via S. Marini, C' ex Paulino in eadem
Vita meritis scripta, que sic ea proponit.

Multis vestis erat setis contexta camelii
Quæ levibus stimulis vigiles contegeret ar-
tus,
Excludens tenuem compuncta carne lopo-
rem.

Interim Camelino illi quantumvis rudi, nec
multum asperius ei quod usitatus texitur de setis e-
quini, hand incommodo aptari forsitan etiam
potest nomen, quod Turcico Capellino damus, Cansatrit
Grovereyn, id est, Grof-en-reyn, significans
rudem quidem, sed mundum, quod de vestitu
Joannis omnino credendum arbitror. Sordes jux-
ta ac delicias vera sanctius aversatur: sed aliter
de desertis cum Joanne, aliter inter homines
cum Christo.

Vetus ex locutis qualis, i. Locutæ Anglides; que vox cum etiam si-
gnificet herbarum virgultorumque summitates,
sic illam veris Ethiopiae interpres. Sed val-
gatam letitionem probat S. Hieronymus lib. 2 contra
Jovinianum, ubi ait, Orientales & Libyæ
populos, quia per desertum & calidam ere-
mum vittatim locutiarum nubes reperiuntur,

C locutis veci moris est. Addit Cornelius, quod
ea prisci manducabant, vel elixas, vel toftas
& in pollinem redactas; imo, sole vel sale &
fumo duraras, servabant in annum totum.
Interim facessant Ebionites, qui ἄχαρδες, Bel-
lariorum ex melle & oleo confecta; C' Novato-
res, qui ἄχαρδες vel χαρδες, marinos can-
cros legi & intelligi volunt; aut cum Βεζά
ἄχαρδες, pyra silvestria.

k. Mel silvestre: quale apes silvofres, secun-
dam Chrysostomum, Theophylactum, Euthymium,
Iсидорум Pelusiotam confitunt in arborum lapi-
dumve fissuris: ideo amarum, quia collectum
procubat agris cultis & horis, ex plantis
& herbis squalentibus.

1 Locus eis Jordanem monstratur, notaturque
ab Adrichomio & aliis, hanc procul ab ejus
ostio in Mare mortuum se mergens: de quo
Joannes Phoca, sub anno 1185 illuc pere-
grinatus, sic scribat num. 22. Ad Jordanem
monasteria struta sunt, Praecursoris tempore,
& Chrysostomus. Ac Praecursoris quidem
monasterium, terra motu à fundamentis solo

æquatum, nunc à munifica liberalitate Im-
peratoris nostri à Deo coronati Manuels
Comneni, illius Rectore restorationem pro-
curante, de novo extructum est. Ab hoc
non longe durarum sagittarum jactu fluit Jord-
anes, sanctissimus fluviorum ... & circa
oram non longe lapidis jactu ædificium est,
quatuor lateribus constans & tholo assurgens:
in quo, antequam retrocederet circumflaus
Jordanes, nudum Christum exceptit &c.
Beda de locis sanctis lib. 2 cap. 13 ex Adam-
nani & Arculfii relatu, sic loquitur: In loco, in olim eccl-
quo Dominus baptizatus est, Cruz lignea stat, ^{hæc} mo-
usque ad collum alta, quæ aliquoties aqua tran-
scendente abicitur: à quo loco ripa alterior,
id est Orientalis seu patius Meridionalis, in jactu
fundat est. Superior vero ripa (imo exterior) in
superculo monticuli grande monasterium gellat,
B. Joannis Baptitæ ecclesiæ clarum, de quo per
pontem arcubus suffultum sollem accedere ad
illam Crucem & orare. In extrema flumi-
nis parte quadrata ecclesia, quatuor lapideis
cancris superposita est, coctili creta deluper
tecta, ubi vestimenta Domini cum bapti-
zaretur, servata esse dicuntur. Locum He-
lena Regina prima ornasse creditur adiicisis, su-
per eadem religia sepe restauratis: nunc eorum nunc defor-
mibus supereat: sed qui peregrinos illuc dedu-
cunt Franciscani, extempore alieni ibi aram eri-
gunt, ad Missam faciendam; uis Antonius Gon-
zales, illuc anno 1664 directus, scribit pag.
581 Itineris sui Hierosolymitani, Belgicâ lingua
Anverpia vulgari an. 1673.

m. Mysterium hoc, communis uno Epiphanio-
rum nomine, Ecclesia Cabolica recolit, cum mysteriorum
mysteriis in adoratione Magorum Baphleimi, C' 6 Januarii
aque in vnum apud Canam converte, die vi celebra-
Januarii; nullâ alia, ut nunc censio, causa,
quam quod tali die celebrata sit ecclesiastis istic
ab Helena ecclesiarum Dedicatio: cumque eodem
spectet Nativitas Christi in Bethleem; eodem quo-
que die apud Orientales illa recolebatur, ante-
quam S. Cyrilus Hierosolymitanus, confidit S.
Julio Papa, Nativitatem à Baptismo secrevi-
jet. Interim Baptismum Christi per alium credide-
rim mense Septembri; ita ut initium predican-
tis in Judea Joannis medio circiter anno pre-
cesserit Baptismum Christi.

n. Qui vulgari opinioni credunt, 6 Januarii F
baptizatum Christum, hos 40 dies definunt usque Tempu-
ad 15 Februarie: C' quia Joannes Euangelista iunit 40
cap. 2 omnia post gesta videtur intra paucos, quos dierum post
indiget, dies constringere, non audens temporis Baptismi.
laxare frater. Idem C' ego non audiens temporis
laxare fratram servare immota conatus sum in Pa-
ralip. ad Propylagm pag. 21 num. 4 C' seqq. Eo
tamen paulatim deflexi, Joannem conferendo cum
Matheo ut ostenderem, plus temporis reguri intra
Baptismum & nuptias in Cana, atque inter has
& proximum Pascha; in qua festivitas magis
nunc confirmor, eti' nolim mordicus tenero vi
diem Januarii, quasi eo primum miraculum Christi
fecerit.

o. Facta sunt autem ex nostro posteriori cal-
culo protrahente dies 40 usque ad finem Octobris,
circa 12 Novembries.

p. Pata 13 Novembries, sic ut subsequens te-
simonium cadat in XIX ejusdem, non XVI; &
quod loco predicto corrigi velim, quia Graecum
ἐπέγραψε idem est, quod in cratino, nec
dilatari se patitur, quod ego quidem sciam.

q. Annos

DIE VIGESIMA

A q. Aenon & Salim oppida ad citimam Jordanis ripam, qua ille emergit ex lacu Genesareth seu Mari Tiberiadis.
r Id est de Baptifino, nescilicet potior est, Joannis an Chirilli.

§. III. De captivitate ac nece Ioannis.

B Ob Herodis adulterii quod Joannes redarguerat, in vincula conjectum ducet Lucas,

H Erodes autem Tetracha, cum corrigeretur a Joanne de Herodiade uxore fratri sui, & de omnibus malis quae fecit, adjecit & hoc super omnia. Misit ac tenuit Joannem, & vinxit eum in carcere propter Herodiadem uxorem & Philippi fratris sui, qui duxerat eam. Dicebat enim Joannes Herodi; Non licet tibi habere uxorem Fratris tui. Herodias autem insidiabatur illi, & voletabat eum occidere, nec poterat: Herodes enim metuebat Joannem, sciens eum virum iustum & sanctum; & cultodiebat eum, & auditio eo multa faciebat, & libenter eum audiebat: & volens illum occidere, timuit populum, quia sicut

B Prophetam illum habebant. Cum autem audisset Iesus quod Joannes traditus esset, reliquit Iudeam, & abiit iterum in virtute spiritus in Galilaeam, eaque omnia operatus est, quia Margarita Evangelica completiuit à Capite 29 usque ad 58; ubi ad Joannem revertens, sic narrationem intermissam prosequitur.

C 11 Joannes cum audisset in vinculis opera Christi, mittens duos de discipulis suis ait illi: Tu es qui venturus es, an alium exceptam? (in ipa autem hora multos curavit a languoribus & plagis, & spiritibus malis; & cecis multis donavit visum) & respondens dixit illis: Ite renuntiate Joanni, quae audiisti & vidisti; quia caci vident, claudi ambulant, leprosi mundantur, fundi audiunt, mortui resurgunt, pauperes euangelizantur: & beatus est quicumque non fuerit scandalizatus in me. Et cum discessissent nuntii Joannis, coepit de Joanne dicere ad turbas: Quid existis in defertum videre? arundinem vento agitatam? Sed quid existis videre? hominem molibus vestitum? Ecce qui in vestre pretiosa sunt & deliciis, in dominibus Regum sunt. Sed quid existis videre? Propheta? Utique dico vobis, & plus quam Propheta. Hic est, de quo scriptum est: Ecce ego mitto Angelum meum ante faciem tuam, qui preparabit viam tuam ante te. Dico enim vobis: Major inter natos mulierum Prophetae Ioanne Baptista nemo est... & si vultis recipere, ipse est Elias, qui venturus est.

D 12 Hinc iterum Margarita prelata Christi alter profegit: cumque cap. 76 usque convenisset, ubi audiuit Herodes Tetracha famam Iesu, & haesitabat eo quod diceretur à quibusdam, quia Joannes surrexit à mortuis; resumit contextum de eo Euangelium quasi per recapitulationem hoc modo. Ipse enim Herodes misit ac tenuit Joannem, & vinxit eum in carcere &c. Et cum dies opportunus accidisset, Herodes natalis d' fu' cenam fecit Principibus & Tribunis & Primis Galilae. Cumque introisset filia ipsius Herodiadis & saltasset, & placuisse Herodi simulque recumbentibus; Rex ait f' puella; Pete à me quod vis, & dabo tibi: & juravit illi

QUARTA IUNII.

693

Quia quidquid petieris dabo tibi, licet diuinum regni mei. Quæcum exisset, dixit ex IV evan-
meliis & sue, Quid petam? At illa dixit, ANG.
Caput Ioannis Baptista. Cumque introisset statim cum festinatione ad Regem, petivit, & saltatricem: Volo ut protinus h' des mihi in disco que quidcaput Ioannis Baptista. Et contristatus est liber politus: sed, propter iurandum & propter cene, simul discubentes, noluit eam contristare; sed mislo spiculatore præcepit caput ejus afferri in disco; & decollavit eum in carcere, & b' attulit caput ejus in disco; & dedit illud ad Herodia-puellæ, & puella dedit matri sue. Quo autem dito venerunt discipuli ejus, & tulerunt corpus Sanctus, ejus, & posuerunt illud in monumento.

ANNOTATA D.P.

a Cœcerem hunc in Macherunte castello trans Jordanem sita ista ubi hic in Mare mortuum se immergit, afferrit Josephus infra allegandus; et que Macherus vero simile sita (positio quod Gallilee terrachia eo r' usque se extenderet) Joannem ibi positum fuisse unde quamlongissime à subditis reliquis Herodis abeset, & ubi proper imminens ab Arabia belum frequenter fuisse Herodem credi potest; sunt certe qui ejus gazam & thesauros, tamquam munitissimo loco ibi custodiitos dicani: quod autem Sebafeni, infra ecclesiam Santi, ostendit apud se carcerem in quo sit decollatum; & Herodis Regiam, in qua convivium celebratum sit; ut est apud Joannem Phoca aliquaque; id eodem loco habendum est, quo illud quod de Zacharia domus haud procul Hieropolym, vulgariter nunc traditio tenet. Herodis quidem Regia apud Sebafen fuerit; sed ejus qui ipsam in Augusti honore sic appellavit, Alcalonitæ. Verum nihil ibi juris erat Herodi Antipæ, sed iuste Samariitica regio stellabat ad Procuratorem Judeæ, cuius illa pars portio erat.

b Mensi circiter Decembri: & hoc inter primum & secundum Pascha prædicantis Christi statum esse, certe Cornelius & ali passim, eo maxime fundamento quod Christus dicat post missam Joannis captivitatem: Nonne vos dicitis quod adhuc quatuor menses sunt & missis venit? Missis enim in Judaea incipiebat colligi Joan. 54,34 paulo post Pascha: sunt tamen ex recentioribus, qui verba Christi veline non significare tempus quo ipsa prolati sunt, sed usurpari per modum adagii, Tempus quasi Christus dicere voluerit: Numquid vos soletis tis. provocare solitum causâ ad item missis intra quartu' id est paucos menses venire? Quanto ergo vobis gaudendum magis quando videtis regiones jam natae alias ad missum animarum, cui colligenda vos destinet? Hoc autem sensu nihil cogitesci illi sati verosimiliter offendit captivitatem Joannis deferre ultra Pentecosten, sic ut illi non diu post initium prædicantis & baptizantis Christi desierit apparet in publico: quia ratione minus necessarium erit fingere quod nuper in Galilia fixis quidam Joannem bis fuisse carceri mancipatum, semel à Judais apud Jerusalem, unde mens seditionis popularis dimisit sit cum prohibitione ulterius in Iudea prædicandi; deinde Jordani transgressus ibidem caput fuisse ab Herode.

c Fuit Herodias filia non Areæ Arabum Regis (qui nescio quo argumento sibi persuaserit Eusebius) sed Ariphobuli filii Mariamnes & Herodis Alcalonitæ; ac foro ilius Herodis Regis qui occidit Jacobum fratrem Joannis gladio; videlicet autem qui placeret

A placeret Judais, apposuit ut apprehenderet & Petrum. Eſi qui dubitet an illius marius Philippus ex IV EV. erum. Fuerit tetrarcha Itare & Trachoniidis regionis, uis eum appellat Lucas; sed quem alium in familia Herodis repeterat Philippum cuius uxor Herodias fuerit? Bonitas autem Tetrarchae, superius laudata ex Iosepho, satis opportunum injuria fecerit eo fortassis patientius toleranda, quia gravius ipſe potuit mulieris imperio. & ambituſe ingenium, quo etiam secundo suo marito exilium & exiſtū penerit conciando eum contra fratres & nepotes.

d Nullo indicio ex Scripturis intelligimus, momen-
tum Judais fuisse Natales suos feliciter agentes;
natalis excep-
ta.

B Ibidē diei Gentilium ea confitudo erat: aque ita 2 Machabeorum 6, die natali Regis Antiochi cogebantur Judei ad idolorum sacrificia. In Romanis scriptoribus atque Pötis, nihil ea re frequentius occurrit Augusteo anno: Herodes autem Romanorum mores & luxum satagens imitari, hoc exemplum, tamquam Regum, sequebatur.

e Factum id fuisse mense Februario & quidem Machabearum infra docebo, sic tamen, uxor virorum alicui puerum in civitate, carcere vero fuisse in summa are seu castello, unde Iosephus Macherus castellum dixit, sed cui circumducta civitas fuisse satis ex ejus descriptione intelligetur.

f Necdum ergo tunc nupserat illa, quam Salomonem Iosephus nominat.

g In alio vero simili uirilino ubi Herodias cum feminis Principibus convivabatur: sicut ex convivio Assueri discimus, Regum fuisse, ut viri & viri, feminæ a feminis tractarentur.

h Nota quam precipitanter acta videantur omnia, quasi inter petitionem capitis ejusque traditionem nulla intercapedo temporis; inter locum convivii & carcere nullum ita uerum intercesserit, sed eodem vestire five nocte, adhuc recumbentibus coram quibus petatio concessa fuerat, ipsa quoque peracta sit, & eodem fere sub tetto, sub quo epulabatur Herodes vinculus habenter Joannes; quem ite fortassis manum a suis quasi latere pateriebatur removere, ut semper ad manam sibi efficeret ad consilium, sive ad securitatem.

i Non uique in urbe Sebastea, ubi postea honorificemus conditum fuisse; sed in aliquo eius sububio. Nec enim Judais aut Romanis licebat in uribus sepelire quemquam, quod & à Christi-

C Deo loco sepulture primo corpus Joannis,

sepulatum procul distans enim Sebaste Macherae plus quam viginti leucas. An quia ipsum volebam portare extra diuinem Herodis? Satis ad hoc erat proximum Jordanem transire, in eum ubi Joannes baptizare solebat locum Pilato subiectum. Sufficere ego inter illos Joannis ac postea Christi discipulos, fuisse precipite conditions aliquas, uolque Sebalemos, qui suis sumptibus suoque in monumento quopiam sepelendum corpus suscepserint, sicut Christi corpus corandum sumptuosum viri nobilis, Nicodemus & Joseph ab Arimathea. Hoc tamen corpus Regina Helena, intra urbem ecclesiastique ad hoc conditam transulerit in novum monumentum, inter jam pridem illuc delata sanctorum duorum Prophetarum corpora. Nisi dicere quis malis ejusmodi ecclesiæ in subuertit conditione supra monumenum Sancti; quo deinde à Gentilibus effracto & corpore dissipato, paucis que colligi posuerunt Reliquias novam ecclesiæ sub eaque monumentum inter duorum Prophetarum sepulchra fuisse conditum. Ut ne est, manu apud Sebaste venerabile qualecumque sepul-

crum, posteris eiam post dissipatum sub Juliano corpus, ad quod S. Paula, teste Hieronymo, multis intremuit confernata mirabilibus: namque mentum cernebat variis daemones rugire cruciatibus, & ululare homines more luporum, vocibus mones forlare canum, fremere leonum, sibilare ferpentum, magire taurorum: alias rotare caput, & post tergum terram vertice tangere; fulpensque pede feminis vestes non defluere in faciem. Neque cessavat religio loci, quantumvis longi temporis decursu & barbarorum incursum: extat enim constantis ibidem cultus luculentum testimoniom tom. 4 Spicilegii Acheriani pag. 268; Diploma scilicet S. Ludovici Regis, in favorem ibi defervientium Fratrum (quos fuisse Hospitalarios S. Joannis, fas est opinari) his verbis concepum.

Salvatorem adoravimus in terra, ubi steterunt pedes ejus; ubi amore pariter & timore sanctæ visitavimus loca; & ecclesiam Sebaste civitatis vidimus, in qua Praecursor Domini B. Joannes Baptista, & cum eo multa corpora

cuius in Sanctorum requiecent. Placuit nimurum ac

peccatori nostro vehementer infedit reverendi

Ludovicum Fr. R. cens

sanctitas loci; & ad diligendum ecclesiam &

sum donat

Fratres, ipsorum Fratrum religio & honesta

conversatio magnum nobis fervorem accendit.

E In hac adhuc devotione persistentes, notum

facimus tam futuris quam praefentibus, quod

amore Dei & B. Joannis, in cuius interven-

tu plurimum confidimus, Ecclesiam videlicet Se-

baltenfi & Fratribus inde ad nos transtulitis,

concedente filio nostro Philippo, viginti li-

bras in cento nostro apud Caltrum Nanto-

nis, die solito annuatim recipienda, in per-

petuum donavimus, & inde investitus Fra-

tres, ita quod libere & absolute, cum ali-

quam in regno & potestate nostra ecclesiam

eis contulerit Deus, Fratres in eis servientes

hoc habebunt beneficium: quamdiu vero nul-

lam habebunt ecclesiam, nihilominus tamen

ad ecclesiam Sebaldensem transtulietur. Si au-

tenti de viginti libris in censu illo deferit,

nos in eodem castro, in aliis redditibus

nostris reliquum eis competenter affligabimus.

Eleemosynas etiam, quas iuste usque ad pre-

sentem diem largita est eis fidelium devotio,

benigne concedimus, & praefentis scripti

munimine confirmamus..... Datum tollen-

ter Parisis anno Verbi Incarnati MOLXX, F

die S. Augustini....

§.IV. Expenditur Iosephi narratio de Joanne, ejusque auctoritas exigua circa Historiam Euangelicam.

I Historia de morte Joannis deque auctioribus Juxta Jo-

causa cadit, ut certissimo credatur, non sepnum

egit extero cuiuscumque alterius scriptorius testimoni-

o; multo minus laborandum nobis est ut quo

Iudeus aliquis de eodem arguento alteri scriptis,

cum Euangelica veritate concilientur. Quia tamen

Iosephus lib. 18 cap. 7 Antiquit. ita de Iesu

Christo scriptis, uero agnoscit veritatem quam gen-

iti sue affectus maligno attribuerit; placet ex eo-

dem referre que de Herodis adulterio, deque

Joannis eadem eodem libro cap. 7 narrat, in hunc

modum. Interea, id est, dum adhuc viveret Antipas

Philippos, Tetrarcha Itare & Trachoniidis

Arabum

dis regionis, cuius obitus relatus fuerat capi-

te precedenti, Herodem inter & Aretam Re-

habeti, Regis filii gem

A gem Petre, bellum tali de causa exoritur Herodes Tetrarcha uxorem habebat Aretæ filiam, cum qua jam multo tempore convixerat. Romam deinde iter faciens, divertit ad Herodem fratrem sed genitricem natum aliâ, Simonis Pontificis filiâ. Hujus uxoris Herodiadis amore captus, que erat Aristobuli communis fratria filia, & Agrippæ majoris foror, ausus est de impetrando ejus conjugio mentionem facere. Qua assentiente, convenit inter eos, ut quamprimum Româ reverteretur in patriam, mulier migraret in ejus domicilium. Intercessit autem & hoc pactum, ut Aretæ filiam ejiciat.

de ea dimittenda pacientur cum Herodiade,

unde bella cum fratre Herodiatur: unde bellum:

B

14 Post hæc Romanus navigat, ubi postquam expeditiv negotia propter quæ venerat, domum reversum uxor, & comperto quid patet sit cum Herodiade, dissimilanter rogat, ut se mittat Machæruntem, caltrum situm in confiniis regionis Aretæ subditæ, quantum poterat calans propostum suum. Moremque Herodes mulciri, putans eam nihil sensisse. Illa quæ ante curaverat apud Machæruntem, patri suo tuic obnoxiam, ad iter omnia parari; à Praefecto ejus recepta, deducitibus Arabibus, magna celeritate pervernit in ades paternas, eique indicavit Herodis animum: unde simulata nata, fecuta est de Gamalitic agri finibus contentio; & contractis utrimque copiis, bellum per legatos gestum est; quo præfecto Herodis exercitus interneccione perit, proditus à quibusdam exilibus, qui pulsi à Tetrarcha Philippi, tunc merebant Herodis stipendia. Hec Herodes per litteras Tiberio significat: ille vero indignè feras Aretæ audaciam, scribit Vitellio ut ei bellum inferat, & aut vivum adducat, aut mortui caput ad se mittat.

*quam Ju-
des adseri-
bunt neci
Joannis:*

C
*multis à Jo-
sepho Hi-
florio lau-
dati.*

Clades illa accepta fuit anno 36, Cœperat Vitellius (ut ad Herodem regrediamur) apparere in Aretam bellum: sed

Junii Tomus IV.

Porro sicut predicta clades Herodis non est immediate secunda necem Joannis juxa Iosephum, ita nec AUCTORE Herodiadiis incestum matrimonium immediate praeservat, ejus reprehensionem; sed ad annum vultus eius postquam garis era XXVI videbatur pertinuisse, si eam præ-Româ Herodis effici Romana profectio, cuius hoc ex Iosepho ratione re-dicitur.

xxv factus Indæ Procurator, Iudacum populum gravissime commovit, illatis in urbem sanctam imaginibus Cesaris, ac rursum occupatis Corbonis; id est thesauro templi, ad aqueductum confruendum; etiamque seditionem compescens, sed edita ingens strage tumultuum, ut narrat Iosephus lib. 18 Antig. cap. 4 & lib. 2 de bello cap. 8; Accusator Herodis Tetrarcha, ejus ex seniore fratre Aristobulo pridem interfecto nepos synonymus, Iosepho Agrippa senior datus, ad Tiberium venit. Quia autem in patruo accusator, nisi quod seditionis contra Pilatum mota incoerat fautorque fuisset? Hac ergo de causa secundus nepotem Romanum sit Herodes, sese ab obiecto criminis expurgatus; & Herodis quod ei tunc melius cesserit, quam postea sub Ca-diadem dat ligula; quando ad novas accusationes nepotatus, privatus ille Tetrarchia, cum Herodiade sua in Hispaniam fugit. Rebus autem antea ex voto peractis, & accusatore in carcere Romæ conficito, regrediens ille anno nostro XXVI, fratri Herodiadē absulerit, uti conveniret, quod Ioannes conferendum diutius non putaret anno XXIX exorsus predicare, indeque magnam inter Gallileos ac Iudeos adeptus autoritatem, & adulteros privatum redargueret, ac tandem forsitan etiam publice, ab Herode quidem conjeluti in vincula est, ab Herodiadi vero ad mortem petitus.

17 Quod autem Iosephus homo politicus maluerit causam capti Ioannis referre ad praetextum similiter maritus Iosephum metuendo ab eo seditionis: hoc non ex Iosepho cœlitus proprium aliam causam ex parte Herodiadi, Herodes immo inclitus potius; quandoquidem ex illo potissimum capite timenda sedatio videbatur. Minus concipi potest quomodo Iosepho in memori venerat Herodiadē primum ad legitimum manum appellare Herodem. Respondeat quidam; Eodem modo quo illum quemq[ue] ante ex testamento paterno primo & Tetrarchiam Iudeæ Regem, Tetrarcham Gallilee & haec vocatus semper nominaverat Antipam, eo deinde mutato nomine Herodem ac denique Herodem cognomen Antipam: item quo modo Lucas S. F. Iacobi interfectorum Herodem nominat, quem Iosephus constanter vocat Agrippam. Verum contra facit Ioannes Arduinus noster in opere de numero confusione mis Herodiadum qui multiplicis exortationis per fabili.plexitatisque in divergendi Acalonias liberis nepotibusque reum facit Iosephum, putatque se demonstrare Herodi Tetrarchæ Baptiste interfectorum numquam Antipæ nomen vel cognomen fuisse, neque interfectori Iacobi nomen Agrippæ, quod solum proprium fuerit ejus filio, quem Alia Apofolorum etiam Regem appellant. Arguit insuper Iosephum Arduinus, quod preter hunc unicum Agrippam zec tamen Regem, cuius regno etiam Chalcidis diuinem adjectum Claudius, alterum fingat Herodis Magni filium pari Synonymum & Chalcidis Regem, cuius nullum ipsam extat vestigium.

18 Tam infeliciter versatum scriptorem circa Herodianos Principes etati sui proximos, si vixisset & alibi sub Vespasiano & Tito, nil mirum si Possimus quoque in aliisque nunc eruditis Galli audiendum non existit. Felici Christo moment in confusu anno quo mortuus Acalonita, adeoque natus Christus sit. Multipliciter

Tunc con-

A contrarium fibi ipsi in dierendis ejus Altis de Auctore monstrant illi ac nominatim Possimus in epistola D. P. Super eo argumento scripta, inventienda autem in Apparatu ad meum circa Chronologiam Pontificiam Tractatu seu Propyleum Maj. Arduus sic ubique in Herodiana Historia vacillare deprehendens Autorem Librorum de Antiquitatibus & bello Iudaico, non solum recepit à sententia Henkshenii afferentis Christum natum quadriennio citius quam tenet communis opinio, sedque possum propter autoritatem Iosephi; & ad eamdem communem accessit in altero Tractatu de supremo Christi Paschate; sed eo pene rem adducuisse videtur, ut auctor iste quanquam antiquus sancto que Hieronymo & aliis deinceps nequam suspectum, eius sit sup. suppositus tamen certe posset, qui falso sibi affirmari atatem bellum Iudaicum, cuius ipse pars aliqua fuerit sub Vespaſiano & Tito; vel saltem plurimum corruptius ab aliis.

19 Interim videtur in Historiam Euangelicam licet de Christo & laude locutus, & alii deinceps nequam suspectum, ne quid à Christianis didicisse videtur. Hinc & infanticidium Bethleemiticum silentio præterit & miraculum hebdomadarum ad pisticem probatum, cuius aquam moveente Angelo primo ingressus curabatur à quacumque detinebatur infirmitate; que tamen res pro infinitis aliis referri merebatur ad templi Hierosolymitani commendationem. Parum igitur videri potest quod de Christo Domino ita scriperit loco precitato: Eodem tempore, quo scilicet procurabat Iudaam Pilatus, fuit Jesus, vir sapiens, si tamen virum fas est dicere. Erat enim mirabilium operum patrator, & doctor eorum qui libenter vera fulcipienti plurimosque tam de Iudeis quam de gentibus factores habuit. Christus hic erat: quem accusatum à nostræ genti Princibus, Pilatus cum addixisset Crucis; nihilominus non destiterunt eum diligere, qui ab initio ceperant. Apparuit enim eis tercia die vivus, sicut divinitus ex eo Vates hoc & alia multa miranda prædicterunt, & usque in hodiernum Christianorum genus, ab hoc denominatum non defecit.

20 Pulchra quidem hac & fortassis eo scripta, ut libri quavous ex scientia parum certa conditi in favorem iudaicae gentis, etiam à Christianis recipiuntur. Ego ex dictis aliud nūl confici volo, quanta

C ut intelligatur in iis, qua Evangelicam Historiam ejusve Chronologiam spicant, definendas non effundamus deferendum Iosepho, quantum batenus detinuo, & auctoritate plerique. Novam etiam nec scio an à quocquam notatum batenus contradictionem deprehendam in ea quā tractamus historia, cum Macherenius excorriſſo prior Herodis uxor narratur tamquam ad locum, Patris sui Areteæ ditioni subiectum; & tamen ipse Herodes ibidem dicitur in vinculis habuisse Joannem, ac denique decollari jussisse.

21 Nemo hac duo combinaverit nisi expungendo velut interpolamentum à veritate & fortassis a mente auctoris alienam verba ista, Patri suo tunc obnoxiam addita ad nomen Macherenii, & Praefectus qui multiter patris adducendam conceperit, non intelligatur ipsi Machereniana ares prefuisse, sed ex Arete Regia vel casbris obviam processuisse usque ad aliquem Macherenii vicinum locum, quo illa clam Herodianis ministris & omnitibus suis furiis subducerit se.

Nihilo minor incongruentia est, quod auctor Romanum iurum Gallilææ Terracham divertere faciat

ciat ad fratrem velut habitantem in via versus D Polomaideum, unde conseruatis navibus iter in Italianum erat. Cum hec fuerit extremus Gallileeæ in Occidentem terminus; Philippi autem habitatio querenda fuerit Cesarea ab ipso condita in Cesaris honorem & Philippi cognominata urbe in partibus Iuræ, que trans Gallileeæ ad Orientem versus Arabiam excurrerit.

§. V. Quis fruis fuerit hujus Herodis, Herodiadis, atque filiae Salomes saltatricis.

22 Ad complendam sancti Baptiste historiam, etiam hec questio facere videtur, non tam Herodis expedita usquequaque, ut in ea quoque non occurrit. Herodis ram nodi hand facile solubiles. Hos ut ordinate magni ex progradiar, placet ab ovo ordiri, & notare, quod nepissi, & Herodes Magnus fīe Alcalonita, Rex Iudeorum creatus a Romani, anno ante vulgarem A. E. ram. XLII uxorem accepit Mariamne occisam ipsam anno XIV infelici conjugi, ultimum cum fratre suo Aristobulo germe Machabeorum. Ex bac natos sibi liberos præstansissimos duos, Alexander & Aristobolum, uxoris juncti anno XIV ante vulgarem; & Aristobulo quidem dedi fororis sū Salomes filiam Berenicen: que intra decimum, quo vivo fui per socii crudelitatem potuit, duos ut minimum liberos peperit, Herodem, & Herodiadem, qui parte deinde suo orbi, educabantur in domo avi unde cum ceteris ejus filiis, post cadem Mariamne a-lunde genitus, Herode Archelao, & Philippo.

23 His prænotatis, audiri potest de Herodie de qualcumque Iosephu. Is lib. 18 cap. VII nup̄t pa- Herodianorum familiam expandens, Herodias, triūfūs, inquit, nup̄t Herodi, magni Herodis filio, Philippo, ex quibus prognata est Salome: post quam natam, Herodias, in contemptum legis patriæ, denuo nup̄t Herodi mariti germano, relicto priorē adhuc superstite; & is fuit Tetrarcha Galilææ. Interim nulla ratio patitur, deinde He- quid Alcalonita duos habuerit filios, simul viven- rodī. tes, ejusdem nominis. Evangelista autem cogit nos tenet, primum Herodiadis maritum fuisse Philippum.

24 Ait eccl. tibi nodum alterum: ait enim F idem Iosephus, Salome autem filia Herodiadis, & filia e- Philippo nup̄t, Herodis filio, Tetrarchiam suam Salome, habent Trachonitidis. Monstrum inquit, ut si ex priori lia pari, vel, si distinnum à Philippo Herodem marito, Herodis magni filium, Amipa fratrem, finxeris, proprarius senex prouenter juvenculan habu- eris uxorem. Non ita credatur delirasse historicus quem oparetur carum quas scribit rerum scientissimum admirare. Quid igitur? Animadverto Phi- nup̄t lippum, Salomes saltatricis maritum, non dici filio Herodem Terracham, qui mortuo fratre Herode-Philippo, bujus filiam suamque prærogata Salomen junxit ex priore suo ex Arete filia filio, qui ex nomine patrum Phi- lippus quoque distis sit cum dote Trachonitidis per Philippi Terrarcham mortuam ad Cesarem de- votus; nuptias hanc conciliante Terrarcha He- rode in favorem Herodiadis sue, & apud Ca- sarem procurante, ut dotem predictam novo pono dare. Sed Philippo juniori sine libris detunctor (quo fatum ut nulla amplius mentio ejus facien- da.

A da fuerit) Salomon Aristobulus duxit sicut captam ac denique narrationem prosequens Josephus restatur; Aristobulus, inquam, filius Herodis, non Magni alteri patrui suo, (nam hic avis Salomon fuit) sed eus quem Josephus Agrippam vocat. Hic Aristobulus tres ex ea filios genuit, qui an aliquam & qualiter pro Avi- ti regni partem à Cesare obtinuit, nihil autem ulterius indagare; satis si dicere Salomon cum viro suo verosimiliter in Palastina sive Syria vi- tam egisse.

B Eadem dictum gla- ceci inueni- sa obis- tur ergo conigerit, si vere contigit, id quod legitur apud Nicephorum Callichrom lib. 1 cap. 20. Eundum ei (scilicet Salome) quoquam brumali tempore erat, & fluvius trajici- endus: qui cum glacie concretus congelatur illa statim capite tenuis, & inferioribus corporis partibus lacivis molliusque se mo- vens saltavit, non in terra, sed in undis: caput vero fecundum, frigore & glacie con- cretum, deinde etiam convulveratum, & à reliquo corpore, non ferro sed glaciis crustis relectum, in glacie ipsa saltationem letalem exhibet; spectaculoque eo omnibus præbito in memoriam ea quae fecerat spectantibus re- vocat.

C Herodes ch- iusta Her- diade Ro- man pro- fectus; 26 Quae omnia rhetorice potius exaggerata, quam historice deducta, nullaque veteriorum tra- dita possent mera fabula videri, maxime si praefu- mis, ut praetomi merito potest res acta in Sy- ria, ubi nefcio an unquam tam intensa sint fri- gora, ut ipsi quoque annes congelari transiit prebeat viviturus. Cetera sunt que habemus de pena, divinitus multoque citius exacta ab Herode Tetrarcha Salomes virico ejusque male dulci uxore. Fuerat Agrippa Iosepho He- rodem, Herodiadis frater anno vulgaris era XXXVII à Tiberio successore Caio aviis regni parte dona- tū, ea feliciter quam olim Philippus Lyfaniaisque tenuerant: cui fratri suo invidentis Herodias, vi- rum impulit, ut secum Romane navigaret; ed- dem (ut sperabat mulier) facilitate à novo Im- peratore regnum Judæa consecutum: sed concurvarum accidit.

27 Ibi enim (ut habetur lib. 2 de Bello cap. 10) accusatus, quod prius cum Sejano conpirasset contra Tiberium, & nunc iterum Artabano Partho faveret contra Caij novum Imperium (anno 38 capiū) eo quod non habere sciret tantum armorum, quantum intricendi viro- rum septuaginta milibus sufficeret (qua for- tassis omnia solum Arabicum bellum flectabant) cum de armis interrogatus inficiari non posset, satis approbatam putari defectiōnem ejus, ademptam illi Tetrarchiam ad regnum Agrippa adjectit, pecuniam quoque ejus donans indici; Herodem vero perpetuo damnavit exilio apud Lugdunum (Eusebius Viennam nominat) ur- bem Galliae.

28 Cognito deinde sororem Agrippam esse Herodiadē, pecuniam ei propriam concepsit; & ratus non libenter fore marito calamitatis sociam, in Agrippam gratiam se illi parsurum promisit. Ad quod illa: Tu quidem Imperator, ut tua Majestate dignum est, loqueris: sed mihi conjugalis amor impedimento est, quo minus fratru hac indulgentia: non enim æquum centeo, ut cui secunda for- tunae fui socia, eum nunc in adversa de- seram. At ille, indigne ferens animum tam

Junii Topus IV.

excellum in temina, ipsam quoque cum He- rode expulit, & bona ejus Agrippam largi- EX IV EV-
tus est. Atque hæc fuit vindicta quam Deus ANG.
intulit tum Herodiadi fratri sui successus in-
vide ferenti, tum Herodi ad obsequendum
vaniloquentia uxoris nimis facilis.

29 Ita Josephus lib. 18 Antiqu. cap. 9; qui etiam hic merito addidisset scelus communissimum in ambito for- Ioannem. Aliter tamen ad eodem Iosepho vel alibi tassis mor- scripta corrigente vel eorum immemore res nar- tur; lib. enim 2 de Bello cap. 8 dicit quod à Cajo ob avariam vehementer increpatus, ad Hispaniam fugit; secus quippe eum fuerat accusator Agrippa, cui etiam Tetrarchiam ejus Caesar donavit. Atque ita in Hispaniam, pere- grinante secum ejus uxore decepit. Sed hoc videmus sic conciliari posse, ut illis quidem exiliis locus assignatus fuerit Lagdunum Galliae, ipsi dum illic tendere se simulauit, diverterentur in Hispaniam, incertum ubi vel quomodo defunctorum.

30 Nimis poro opportuna erat ultimus iste Iosephi locu, quam ut Pseudo-dexter fabricato- Pfendo- dexter Ia- res in eum manus non inficerent, ad locupletan- lerde or- dam seu verius confusuram fragmentum suis ecclie- biisse fin- sificam Hispaniarum historiam. Illum ergo sic ḡ. scribere fecerunt ad annum Christi XXXIV (quasi E) feliciter amorum à Christi numerandorum Epochā inde à Dexteri aste usitata fuisse, sequi fore se- culo post per Dionysium Exiguum excogitata) He- rods Antipas, cum Herodiade pellice incepsa, totā Judæa puluis, (in qua tamen, ut nunc erat, & poena fuit, nec pedem quidem terra possidebat, nisi domum seu diversorum Hierof- lymis) primum ad Gallias, deinde Ilerdae in & ipsam Hispaniam exulat, ibique infeliciter moritur. met Her- Herodias vero, sultans super Sicorim, flu- diadem in- men Ilerdae, glacie concretum, submersa riſse miserabilitatis petuit.

31 Sed boni illi viri (si boni possim dici, tam male de patria sua moriti) adeo desolatoria- legerunt Nicephorum, quem pre oculis habebant, ut genus mortis, quia filiam Herodiadis sublatam ille ait, ipsimet adscriberent Herodiadi; nisi forte id etiam studio fecerunt ut supra Nicephorum sapere Pseudo-dexter suus videbatur, nec ipsum de- scripsisse, tam (si Superior placet) eo antiquior. At si Iosephum etiam legerant, ut videri volue- rint, animadverte poterant, tali, que pulsus Herodem volebant anno, adhuc vixisse Tibe- rium; Herodis autem exilium imperium fuisse ab ejus successore Caio, imperium dimicato, adeptu- post annum a XXXIV tertium.

32 Sed illos non miror, furore potius quam judicio ad talia comminiscenda astus Bavarum quod etiam illorum Commentarium miremar, hominem Bavarus (nisi ubi clausis oculis seppositum Dextерum se dixerit, quatur) eruditus, & in suo Comm. 5 ad istum annum, integrus Iosephi textus allegantem, non adverteisse animum ad anistoriam tam manife- stam, & dubitate potuisse, uti talis mors potius conveniret, filie an mari. Nempe pre Nice- phoro nomine novo & Graco, longe antiquior- rem & certioreme ejusdem rei testem puerat se tenere Dextrum, natione Hispanum & Barcino- nensem. Miror tamen, inquit, vehementer capitis truncationem, non ferro sed crustis glacie- sed mira- rum actam. Et quidem miraculum fieri po- cultu- tuſe non ambigo, factum autem dubito ... neque vero lego apud Josephum, salta- tricem filiam in exilium quoque actam seu ipsam comitatem fuisse matrem, ut submer- gi

Ttt 2 gi

C privatar- bus omni- bus & mul- tatur exi- lio,

A gi vel detruncari illerdæ potuerit. Quis fecit si in matrimonium data, cum conjugi in Galilæa Iudeæ manerit.

D. P. 33 Sed tenuis hic sani sensus radius, Brovario ad aliud non serviret quam ut Nicophoro fidem de traheret. Ab oportebat animaduertere, pari miraculo fuisse opus, ut Hispanus Sicoris glacie confringetur; quod nec vidisse Brovarium aliquando puto nec factum legisse: nam venientes in Bellum Hispani nihil aquæ stupem atque concreta glacie flumina hominesque & eorū super ea commaneant.

C A P U T II.

Festa S. Baptiste in Ecclesia Occidental & Orientali.

S. I. De præcipuo utrobique festo Nativitatis.

B 34 Prae alii duobus sancti Baptiste & Pro domini festis, veneracionem in Ecclesiis tam Occidentis quam Orientis habuit semper ejus Nativitas, in qua gaviosissimos multos predixerat Angelus alii Baptiste parti. Preclaram illius indicium sunt: tisla festis apud Gracos quidam, ex institutione S. Sabæ, duplex cultus apud Vespertinum, Minus atque Majus, Gracos; quod non sit in aliis; ut de ipsius diei auctiori Officio taceam, in quod congeruntur poëmatia plurimi celebrantur Hymnographorum, Joannis Monachi, Anatoli, Andrea, Byzanti, atque Cassiae, cum duplicitate item Canone. Apud Latinos festo huic peculiaris est Vigilia, à populo jejunio peragenda, & cum Octava. Et in Vigilia quidem sub vesperam olim siebat Missa propria; de nocte item una, similiter propria; ac denique ipso die, tercia. Ita liber Sacramentorum nos etiam S. Gregorius; nisi quod, ubi in excusis legitur prima de nocte, in Missa quibusdam scribitur prima mane aut mane prima. Alcunius in libro de Officiis Eccles. rationem reddet; Ideo, inquit, tres Missæ celebrantur in festivitate S. Joannis, qui tribus insignibus triumphis excellenter resulserit. Ad hoc enim venit, ut viam Domino præpararet exemplo suæ conversatio nis, qui triumphus celebratur in Vigilia ejusdem; per ministerium Baptiste claruit insignis, & hujus ministerii triumphus in prima Missa recolitur; Nazareus permanit in utero matris (mallem, ex utero, legere) & hoc donum recolitur in die.

C 35 Quo ad Vigiliam attinet, ex ut fidelibus ex Apostolica institutione fuerint ante quoniam Dominicum festosque dies usitatae; proprium tam non habebant primitus Officium; quo fit, ut neque in vetustissimo Carthaginensis Ecclesiæ Kalendario seculi vde quo infra, ubi de S. Rogato) neque in Missalibus Gallicanis quibusdam ante annos nonagesima exaratis, ulla fiat mentio Vigiliarum, nisi forte ad festum Natalis. Dominici & Paschatis. S. Ambrosius videtur illam pri mu instituisse, hoc ordine: INGRESSA, five diolani in- Introit. Jutus non conturbabitur. SUPER POPULUM. Virtutum celestium Deus, qui nos Ambrōsius, annua B. Joannis Baptiste solennia frequen tare concedis; praesta quæsumus, ut per te fecuris eadem mentibus celebremus; & ejus

patrocinio promerente, plene capiamus se curitatis augmentum. Letio Jeremie Prophetæ, ex cap. 1, uii in Romano; sed triplo producitur scilicet usque ad finem primi Capitis; similiter initium Euangelii secundum Lucam, usque ad versum 26, id est ad missiōnem Gabrielis in Nazareth. Tunc sequitur Oratio SUPER SINDONEM, eadem quo in Romano nunc est Postcommunion; & SUPER OBLATA, eadem quo predicto in Romano est secreta festi. PRÆFATIO autem sic habetur: Omnis æterne cum insigni Deus, exhibentes solenne jejuniū, quo Praefatio Joannis Baptista natalitia prævenimus; cuius genitor dum eum dubitat nasciturum, fermonis amicit officium; & eo nascente, & sermonis uitum & Prophetie suscepit donum: cuiusque genitrix, senio confecta, sterilitate multata, in ejus conceptu, non solum sterilitatem amicit, sed etiam Spiritum sanctum, quo mater Domini & Salvatoris agnoscetur, accepit; per quem Majestatem tuam &c. Postcom. Sancti nos, quæsumus, Domine, Baptiste Joannis oratio, & affectus qui semper faciat mente que gerimus, & debitis servitus actione fecit.

E 36 Gelasianum Sacramentarium peculiare id Idem secundum habet in hac Vigilia siveque festo, & aliis tu Gelasius majoribus, quod in principio & fine Missæ duas Papas prescribat ejusdem argumentum Collectas, & in principio quidem banc pro Vigilia, Praesta quæsumus, Domine, ut populus tuus ad plene devotionis effectum B. Baptiste Joannis natalitiei præparetur: quem premissi filio tuo parare plebem perfectam Jesu Christo: & additur eadem, que in Ambrosiana super Sindonem: deinde SECRETA: Munera populi tui qui Collecta Domine propitiatus intende, & B. Joannis Baptiste, cuius nos tribuis præire solennia, navis, fac gaudere suffragiis. Post COMM. Da quæsumus Ecclesiæ tua, misericors Deus, ut mysticis B. Baptiste Joannis exordiis, & sacris eruditina præconis, ad iram venturi Judicii declinatam, dignos salutis fructus jugiter operetur. Alia: Beati nos Domine Baptiste Joannis oratio, & intelligere Christi tui mysteria potulet, & mereri. Gregorianum Sacra mentarium simplicia prescribit omnia, nec alia Gregorius addidit quam nunc in Ordinario Romano legimus. Pro Missam in prima autem Missa in nocte, hoc præscribitur nocte seu Collecta: Concede quæsumus, omnipotens Deus, ut qui B. Joannis Baptiste solennia colimus, ejus apud te intercessione muniamur. Tum super Oblata, eadem quo supra in Vigilia. An COMPLENDUM five Post communio. Praesta, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui cœlestia alimenta percipimus, intercedente B. Joanne Bapt. per hæc contra omnia adversa muniamur. Demique SUPER POPULUM ponitur illa, qua in Gelasio incipiatur Missam Vigiliæ; & altera additiva, que eamdem finit. Marinianus de ant. Monach. ritu. Apud Beatus lib. 4 cap. 6 ait. Hanc Vigiliam nostri Benedictinos Benedictini solennem faciebant in monast. solenni Vi glia. S. Petri supra Divam, ita ut ad Nocturnos Invitatorium à duobus Hebdomadariis in Albis cantaretur, ad Laudes clausum pulsaretur, ad Benedictus incensum à Sacerdote in Alba & Manipulo portaretur, Missa quasi in Albis concineretur.

37 Nam quod ipsum festum attinet, Gothi cum seu Gallicanum Missale, in eo vetustius ce teris,

DIE VIGESIMA QUARTA IUNII. 699

A teris quod Vigiliam nullam precipiat, sic procedet: Deus qui B. Joannem Baptitam veritatis * testimonio roborasti; da nobis, quāsumus, humilitatis ejus exemplum audire; ut desidereremus intelligere quod exercuit, & aseque toto amore quod meruit. **COLLECTIO sequitur:** Omnipotens sempiterne Deus, qui beatum Praecurfore tuum Joannem Baptitam, ad præparandas Unigeniti tui vias nataci jussisti; praesta quæsumus, ut intercessio ejus auxilium tribuas, [&] ad implenda mandata præpares voluntatem. **Post NOMINA:** Omnipotens sempiterne Deus, qui hunc diem nobis B. Joannis Baptista Nativitate fecisti insignem; quæsumus, ut tuus Praecursor, quo inter natos mulierum nullus major surrexit, nostram fragilitatem tuae pietati commendet * & caris nostris, quorum sunt nomina recitata, ita refrigerium pietatis impetrat, ut ibi recipiantur vel ultimi, ubi summus permanet in regno cælorum Baptista: quod ipse &c. **Collectio ad Pacem**, in Gelasiano, Gregoriano, & hodierno est prima ad Missam, Deus qui præsentem diem &c.

B cum Pre-fatione &
Benedi-cionibus

38 **IMMOLATIO MISSÆ**, (*Prefationem nos dicimus*) Vere dignum est, nos tibi semper, hic & ubique, gratias agere, Domine sancte Pater, omnipotens æterne Deus omnium Sanctorum tuorum splendor mirabilis, qui præsentem diem honorabilem nobis in B. Joannis Nativitate fecisti; ut gratiae tuae operante virtute, ille, quo inter natos mulierum nullus major, oriretur; da populi tuis eruditionem spiritualium gaudiorum; & omnium fidelium mentes dirige in viam salutis & pacis; ut que manifestavit testificatio nuntii, impletat præsentia nuntiati, Christi Domini, per quem Majestatem tuam &c. **BENEDICTIO POPULI**. Deus qui per Zacharia loquaciam manifestasti Nativitatem S. Joannis **X**; praesta quæsumus, ut qui natalitia ejus devotissime colimus, intercessione illius gaudemus **X** ut populus tuus, qui ad Nativitatem ejus convenerunt, salventur meritis & interventu omnium Sanctorum, [&] depreciationum illius meritis aduentur. **X** Da, Domine, ut illi Angelus Gabriel, quo Zacharias loquente obmutuit, intercessio afflatis; [& B. Joannis] meritis adjuvemur & moribus. Illi vos &c. Et hujusmodi Benedictiones speciales idem Missale præcipi pro majoribus festis: earumdemque, velut ultimam partem Missæ Hispanica confiuentium, meminit. S. Isidorus Hispalensis, libro de Off. Ecl.

C uit. Ep. in
Ambrofia-
no,

39 Ambrosiani Ritus Missæ, specialis tota est, mereturque hic ponni. **INGRESSA AD MISSAM.** Spiritu sancto replebitur puer ex utero matris suæ, & multi in Nativitate ejus gaudebunt, erit enim magnus ante Dominum ORATIO SUPER POPULUM, Deus qui hunc diem, ortu Praconis tui atque Baptizæ Joannis, confecrare dignatus es; & cuius puerperium mater sterilis, & vocem pater mutus accepit; concede propitius; ut illud quod Salvator noster gessit in Jordane mysterium, hoc in omnibus catholicis semper celebretur Ecclesiæ. Per ejusdem &c. **EPISTOLA.** Notum vobis facio Euangelium (habetur i Cor. 12. y. 3) **X** in ALLELUIA, Inter natos mulierum non surrexit major joanne Baptista;

major Prophetis, & minor Angelis. **EUANG.** SECUNDUM LUCAM Cap. In illo tempore, AUCTORE Elisabeth impletum est tempus pariendi. Post D. P. EUANG. Serviamus illi in sanctitate & justitia omnibus diebus nostris: & tu, puer, Propheta Altissimi vocaberis, præcibus enim ante faciem Domini parare vias ejus. **SUPER SINDONE:** Praecursoris tui Joannis Baptizæ nos, quæsumus, Domine, intercessio sancta commender; ut & spiritualibus ejus mereamur prædicationibus eruditiri; & ad ea quæ præcibus; ipso juvante, positis nostra pervenire fragilitas. **OFFERTORIUM:** Piusquam te tornarem in utero, novi te, & antequam exires de ventre sanctificavi te, & Prophantam in gentibus posui te. **SUPER OBLATA:** Refice, Domine, ad haec munera, quæ te sanctificante facramus: & sicut B. Joannes Baptista factus est praecursor & preparator via D. N. Iesu Christi; ita & pro nostris infirmitatibus, te protegente, intercessor exisfat.

40 **PREFATIO.** Æterne Deus: & in die fætivitatis hodiernæ, quo beatus Baptista Joannes exortus est, exultare: qui vocem Matris Domini nondum editus senfit; & adhuc clausus utero, adventum salutis humanæ propheticæ exultatione gestivit: qui & genetricis sterilitatem conceptus absterit, & patria linguan natus absolvit; solisque omnium Prophetarum Redemptorem mundi, quem nuntiavit, ostendit. **Hic est enim ille cui nomen & antequam conciperetur dediti**, & quem Spiritu sancto priusquam naferetur implesti. Digne natalis ejus hodie solemnia celebrazus: digne inter natos mulierum major nemo apparuit, qui Deum hominemque perfectum, Filium tuum Iesum Christum Dominum nostrum & prædicare meruit, & evidenter ostendere: quem laudant &c. **CONFRACTIO** (quando scilicet post Pater noster Hostia frangitur) Ecce ut facta est salutatio B. Mariae in auribus meis, exultavit intans in utero meo. **TRANSITUS** (cum scilicet Missale referatur à cornu Euangeli ad cornu Epistola, Communio dicitur) Nazareus vocabitur puer iste: vinum & siceram non biber, & omne immundum non manducabit, ex utero matris sue. **POST-COMMUNIO.** Tribue F quæsumus, omnipotens Deus; ut sicut nos donis cælestibus satias, ita in B. Joannis Baptizæ Nativitate defendas præsidis: ut quod ille de Filii tui nativitate prædicavit, nobis prosit ad salutem. Per eundem.

41 **Gelasianum Sacramentarium quod habemus** Rome vulgarium ex Mss. Regina à Josepho Maria Thomasio, ab hodierno Romano hoc solum deficit, quod tribus, que ex hoc nunc re-scribantur orationibus, unam in principio & fine addat: prime quidem hanc. Omnipotens sempiterne Deus, qui instituta legalia & sanctorum præconia Prophetarum, in diebus B. Baptizæ Joannis impletæ, praesta quæsumus ut cœlestibus significationum figuris, ipsa sui manifestatione Veritas se loquatur, Iesus Christus Dominus noster: qui tecum &c. Ultima vero sic geminatur: S. Joannis Nativitatem celebrantes, supplices te, Domine, deprecamur; ut hoc idem nobis semper & indulgentiae causa sit & salutis. **Aff. Gregorianum**, usque ad Prefationem vix quidquam ab Ordinario

A Ordinario differt, ipsaque Praefatio sumitur ex Auctore Ambrofiano usque ad * sigra notatum; deinde D. P. sic continuatur: & ut sacre purificationis effectum aquarum natura conciperet, sanctificandis Jordanus fluentis, ipsum baptismos baptismatis lavat. Auctorem. Et ideo cum Angelis.

42 Tum additio BENEDICTIO, extraordinaria ac propria, hoc modo: Benedicat vobis, B. Joannis Baptista intercessio, cuius hodie natalitia celebratis; concedatque, ut cuius folennia colitis, patrocinia sentiat. Amen.

Illi obtenuit ab omnibus adversis tuaemini, & bonis omnibus perfruamini; qui adventum Redemptoris mundi neccum natus cognovit, mari sterilitatem nascendo sustulit, patris linguam natus absolvit. Amen. Quatenus ipsis Agni, quem ille dixi ostendit, cujus immolation estis redempti, ita virtutum lanis vestiri & innocentiam valeatis imitari, ut ei in aeterna vita felicitate possitis adjungi. Quod ipse praestare dignetur qui &c. *Hic* Benedictionibus premis, subiungitur AD COMPLENDUM, sive Postcommunio, eadem que nunc est Ordinarii; neque hic Missa finitur; sed addiuntur Orationes quatuor speciales. AD MATUTINOS: pro quo titulo alibi legitur, super populum: cuius tam differentes inscriptiones causam non affequor. *Ipse* Orationes hujusmodi sunt.

43 Omnipotens & misericors Deus, qui B. Joannem Baptistam tuâ providentia destituit, ut perfectam plebem Christo Domino præpararet: da, quæsumus, ut familia tua, hujus intercessione Praconis, & à peccatis omnibus exuator, & ad eum quem propheta tavit pervenire mereatur. *Alia*: Omnipotens semperiter Deus, da cordibus nostris illam tuarum rectitudinem semitorum, quam B. Joannis Baptiste voti clamantis in deferto, edocuit. *Alia*: Deus qui conspicis, quia nos undique mala nostra conturbant; per Praecurrem gaudii corda nostra latifica. *Alia*: Da, quæsumus omnipotens Deus, intra sanctæ Ecclesiæ uterum constitutos, eo nos spiritu ab iniuritate nostra justificari, quo B. Joannem intra viscera materna docuisti. *Alia ultima*: relata superius est cum tuis super Populum,

C ex Missa Vigilia secundum Ambrofium.

44 Joannes Mabilio Musæ sui Italici Tomum primum concludit, exhibitione Sacramentarii cuiusdam Gallicani, quod Vezontianum ecclesie simo Galliano, esse censet, licet in Bobiensis monasterio repertum, ante annos auctem mille conscripsit. In hoc nulla quoque est Vigilia Baptiste, licet adhuc Vigilia Nativitatis Domini Paschalisque. Ibi in ipsis festo Missa inchoatur per eam Orationem, que in Gregoriano Sacramentario ponitur Post nomina usque ad alterum *: tum sequitur COLLATIO: Deus qui hunc diem Nativitatem B. Joannis Baptiste, incomparabilem hominibus confecrasti; praesta nobis de ejus meritis, illius nos calceamenti sequi yellegium, [cuius se ad solvendam] corrigiam prædicavit indignum: quibus verbis interpositis melius puto sensum multum redintegrari, quam hoc Mabilionis, [qui se ad solvendam Salvatoris] nec enim calceamenti usus est Joannes, ut intelligamus ejus calceamenti vestigium velle sequi. Post NOMINA, eadem fere recitatur Oratio que in bodoano Romano secreta post Effectorium. AD PACEM: Praesta quæsumus,

Domine, ut populus tuus ad plenæ devotionis effectum B. Joannis Baptiste natalitiis imbuatur, quem premisisti filio tuo plebem parare perfectam. CONTESTATIO sive Praefatio, sumitur ex Ambrofiano relata num. 7. Nec amplius in hoc Sacramentario additur de Missis. Ibi autem cuique Missa subiungitur Lectio ex Scriptura & Evangelio festo congrua: itaque hic ponitur Lectio libri Sapientiae Salomonis de uno Justo, quæ nobis est de Confessore non Pontifice. Beatus vir qui inventus est sine macula, & sequitur Lectio sancti Euangeli secundum Marcum Cap. vi. ¶ 17. In illo tempore audivit Herodes Tetrarcha tamam Jesu: tenuit Joannem & alligavit eum & posuit in carcere propter Herodiadem, cum nonnulla (ut vides) à vulgatis diversitatis.

45 Martinus prælaudans expensa singulari S. Benedicti erga S. Praecurem devotione, cui i^z ritus orariorum extrinxerit super prolatora Appolinis & leniores Veneris delubra, in quo & sepeliri voluerit, vix apud Beuria proponit ritus folennialis adjuncta, ex veteribus nesciatis. Ordinis Benedictini Observacionibus nota, puta quod Reiponis ad primas Vesperas cantabatur à quatuor cappis uti & Invitatorium, ac porrora Responsoria singula à dubabus; quartum à tribus, octavum à quatuor, duodecimum à quinque: ad Missam vero omnes induit pluvialibus intren Chorum, ex Confucudinibus S. Dionysii Kalendarisque Lyriensis & S. Petri supra Divam & Ordinario Cassinensi. Addunt autem S. Germani, S. Cornelii & S. Apri in Albis Confutidines S. Germani etiam ut ante Missam fiat Procescio in cappis ad oratorium S. Joannis cum parva Cruce & Aqua benedicta & Thuribulo & Candelabris; atque Diaconus ferat Reliquias Sancti & cum eo quatuor Diaconi; & si fuerit Dominica, fiat Procescio per claustrum in cappis.

46 Nihilo minus letum parentibus Joannis eorumque amicis; quam dies natalis; fuis dies circumcisio, proper prodigia eum admirabilem tamen ignorantiam. Merito ignis Occidentalis Ecclesia, tamen ipsum dem natalem cum Octava celebrandum instituit; qua abstinet Orientalis, que Octavarum usum nullum habet. Instituit tamen Occidentalis hanc, non statim à principio; deficit enim in omnibus pronotatis Sacramentariis: immo Mediolanensis Ecclesia, ne quidem balearum eadem usit. Primam F ejus mentionem invenio apud Radulfum de Rivo seculi xv initio scribentem, qui apud Baronum in Notis ad hunc diem, agens de obseruantia Majorum & Minorum Octavarum, hanc inter Majores numerat. Illo fortassis antiquissima est A- inventur trebienensis ecclesia S. Marie Martyrologiam At, in Missa ad finem, sed manu eadem, adscriptum in celi 14 anni venio, Et Octavæ S. Joannis. Ejusdem fere 15, etiam sunt quedam Uuardi Martyrologia At, & recentioribus festis aucta apud nos; puta Centulensem S. Richariorum, Bruxellensem S. Gudule, Albergensem Canonorum Regularium, & quoddam Dano-francicum, membrana pleraque: ubi ad initium sic legitur, Kal. Julii Octava S. Jo- videturque annis Baptiste. Neurum in antiquioribus ulis in Gallo cuiuscumque auctoris Martyrologii seu Kalendaris copta, ecclesiarum inveniuntur; nam Beda, quem Baronius allegat, suppositum est, & Ado interpolatum, cum in genuinis eorumdem exemplaribus nihil tale inveniatur: ut videamus talis Octava initium posse retrahere ad seculum XIV, quo Pontifices Romani residencebant in Gallia, ubi proper caput creditum An-

A Angelici vel Ambianis servari ingens erat erga.
S. Baptiflam devoio. Martineus loco preciuato
fufe deducit particulares ritus Oltevrum quatuor
scilicet huius, SS. Petri & Pauli, Assumptiis
S. Mariae & Transtionis S. Benedicti, ex Ordinario
Cafinensi & variis monasteriorum Gallica-
norum Mss.

47 Laudunensis Ecclesia vetus Missale impre-
sum Parisiis anno MDVI pro Missis festi & per
ex Veteri
Laudunen. Octavam habet insignem Sequentiam. Virodu-
nense autem anno MDLIV ibidem excusum similes
fere sensus & prolixitas Proslam post Graduale
recitandam in Missa ante Euangelium: Sequen-
tiam, quia elegantior est, hic lege:

In occursum Praecursoris,
Concurrenti cordis, oris,
Curarum obsequio,
In lucerna Lux laudetur,
In Praccone veneretur
Judec, Sol in radio
Solem solet repentinum,
Vel quid grande vel divinum
Vulgus agre capere:
Quare nobis hebetatis
Sol superna veritatis
Praeluxit in fidere.
Hic Praecursor & Propheta;
Imo Prophetarum meta;
Legi ponens terminum:
Mire ceepit per applausum,
Ventre matris clausum clausum
Revelando Dominum.
Zacharias non admittit
Gabrialem, dum promittit
Veterano filium.
Quod est ei sic repensem,
Quod suspenso fit suspensum
Lingua ministerium.
Subit tempus, videt natum,
Et suspenso loquela tum
Patri restitutur.

Ruunt corum parentes
Cum vicinis, necientes
Quid de sursum geritur.
Non est illo major natus
De natis ex semine:
Sed nec illi comparatur,
Qui natus ex Virgine.
Puer acsi jam expertus
Mundus mundum deferit,
In deserto non deterrit
Cornu carnis conterit.
Hujus vietus hujus vestis,
Non tam paxtus quantum pectis
Et carnis exitium.
Cui camelus, herbe crudæ
Dant locusta, dat mel rude
Vefes & edulum.
Mira pueritia,
Mira Dei gratia,
Mira verbis novitas,
Clamat: Baptizemini,
In occursum Domini
Dirigatis semitas.
Summus ille qui coronas
Serta terrena donat
His calorum civibus,
Illi dat & sexagenas;
Huic Joanni dat centena
Prae cunctis ordinibus,

O Lucerna verae Lucis,
O Praecursor magni Ducus,
Præco penitentie.
Sta pro nobis ante Ducem
Et procura nobis lucem
Sempiternæ gloriæ. Amen.

D AUCTORE
D. P.

§. II. De festo Conceptionis Baptista,
deque ejusdem & Nativitatis, nec-
non ipsiusmet Christi annis atque
diebus.

48 **H**Actenus de precipuo S. Joannis Baptiste
festo, ex veterioribus Missalibus, sive (ut an-
tiquius nominabantur) Sacramentariis. Primum notata omni-
bus quadam solemnitate, festum est Paschionis sive nibus anti-
Decollationis XXIX Augusti; quo de infâ. Cultus quis,
celebritate ultimum, ordine autem temporis primum,
Conceptionis est, inscriptum vetustis omnibus
Latinis Martyrologiis Hieronymi, Beda, Ado-
ni, Uuardi, Noikeri, Rabani. Nec inveno
qui festum illud omiserit notare, ad XXIV Sep-
tembris, ante Bellinum de Padua qui Uuardi
Martyrologium, ad morem Romana Curia Ve-
netus edidit anno MCCCLXCVIII. Hic illa
primum omisa reperitur; eoque exemplo, etiam
in hodierno Romano per reformatores Gregorianos,
nescio quo scriptulo ductos metuentesque ne quod in-
de prejudicium patetur pia & orthodoxa opinio,
de immaculata B. Marie Virginis Conceptione, usque ad
Sed si appellatio Conceptionis utriusque est ea-
dem, diversa est & nota satis utriusque acceptio, emitti,
ad Deiparam Prodromumque relata. Etenim con-
stat quod Ecclesia hisce Conceptionem dimitat
celebrat, cum respectu ad sanctitatem mysteriorum ad
ipsam pertinantium, de illa vero agat, ut sancta in
semipast. Quod expressius videntur indicax Graci,
diversitate phrasos, quando IX Decembri cele-
brauntur passuam Conceptionem S. Marie, ap-
pellant Conceptionem S. Annae; ac vero ad
XXII Septembri (uno enim die prævenientis hic
Latinos) non dicunt Conceptionem Elizabeth, sed
S. Joannis: eademque diversitatem expri-
munt Figurali Kalendario imaginet; quarum una,
honestiori in positi modo, indicat ipsum sancto-
rum Marie Parentum congesum; non item Za-
chariae & Elizabetha altera, solum Zacharie,
adstante altari una cum Angelo, pra-
muntiane filium ipsi nasciturum.

F
49 Ceterum ut Romana Ecclesia vetustissima
Martyrologia predilectam Conceptionem habuerint
scriptam XXIV. Septembri, non tam tam inveni-
Graci etiâ
Officium aliquod apud Latinos tali festo faciunt de
ordinatum antiquius, ubi inveniatur apud Gracos ea 23 Sept.
qui habent Conceptionis illius ordinem compo-
num a S. Joanne Damasceno, cuius & Canon
est; sed absque illis cum quibus Nativitatem
recoli dixi prærogativis festi solemnioris. Quan-
quam nec apud Latinos prorsus videatur festum if-
stud fuisse neglectum. Nam quod nuper Auguste
Vindelicorum prodit Martyrologium, ante an- sed minus
nos septingenios conscripsum (potius Kalendarium solenne,
dicendum; cum sola & pauca nomina habeat,
& plures dies vacuos prætereat) eos Santos dum-
taxat videtur consistere, de quibus vel Officium
vel saltem Commemoratio fiebat in Ecclesiis Ger- uti etiâ ex
manicis: ubi Nativitatis & Decollationis qui- Latinis
dem festa, ut solemniora, notantur rubrica in aliqui.
Communi autem aramento Conceptionis; ad quem
locum

A locum editor Beckius adnotat, in Ms. Codice S. Auctore Galli addi, pte. Comm. hoc est Plena Com- D. P. memoraciones, ut videtur significari aliqua, simile ei quod simplex dicimus, & in quo sunt Commemorations de Sanctis in Duplicibus omitti solita.

50 Casabonius & similis farine scoli, ni- minis & supervacanea curiositas arguum Roma- definire no-catolicos, quod etiam Conceptionem dies, maiores la- quibus in omnium genere incertus nihil, habe- in congrue ant definitos. Abiit ut prius maiores nostros cre- ad cultum, damus ejusmodi, quod ejusmodi dies physice certos habere posent. Sed cum illi puarent ex tradizio- ne veleissima, nos haberi dies Natales Christi, Joannis & Maria, ecclesiastique cultu di- gnos conferunt eorumdem primos etiam in uero oru; congrue assumpserint non ab inde mensis diem eundem vel proximum, nihil scrupulosius indagantes; cum scirent ejusmodi dies, nec ab Euangelistis traditos, nec revelatione specialis accepitos. In tali auctoritate definitione, non tamum licet ratio- quad sicum, sed etiam quad historiam veritatem probanda, non esset eruditus laborandum; si certa, ipsa Natalum dierum definitio quorum obser- vatio ex traditione habetur, habentur etiam ex solidi ratione vel certa auctoritate deducta: habentur autem, si Romanorum censum libri (ad quas suo adhuc tempore extantes, & certissimos tes- tes Christi ex Davide nati appellat Terullianus) exhibuerint adscriptos dies cuiusque ibi recentissimi natales: sed hoc omnino prestanti non posse, probat diffensus primorum seculorum circa diem & mensem Dominicae nativitatis; ex quo tamen alii dies definiti pendebant.

51 Ostendit ego in meis ad Propyleum Maji Paralipomenis pag. 23 num. 13 & seqq quomo- dum Orientalis Ecclesia ab Occidentali inducta in Natali fuerit per Iulium Papam, aut saltem IV seculo, diem Natales Dominici, quem habebat illa con- junctum cum die Baptismatis VI Januarii, separa- brū,

52 C. Chrysostomus natus, & quo ante eum natus dicitur processisse Papa Iulius in questione deci- denda, demonstrare admodum dubium esse; ipsa- que quam prestrum nec satis probant hypothefi ad- missa, de die quo Zacharie annuntiatus fit filius, ex ipso & Elizabethe procreandus; nihil minus conjecta quam sit conceptus. Quotidiani enim incensi oblatio, que Zacharie sorte obtigerat quando An- gelum vidit, nihil habuit communem cum ea solen- nitate, qua semel in anno ingrediebatur summus Sacerdos in Sancta Sanctorum, quamque in talem diem tunc incidebat parum apte confituisse ex collatione Hebraicorum & Romanorum mensuram. Adde quod Zacharie summus Sacerdos non fuerit; quodque solum ad uxorem accesserit ut impletu fuit dies Officii ejus, qui quam multi post viisonem habi- tam restarent, non exprimit Euangelista, sed solum ait, post hos autem dies concepit Eli- fabeth. Non igitur ex mente à tali conceptu sexto, definiiri potest Annuntiationis Dominicae dies: ex novo rursum capite viisorum incertus, dum nescitur, quonsque mensis ille sextus pro- ceferat, quando venit Angelus ad Mariam. Neque porro ex tam incerto die, haberi potest

dies certus nativitatis vel Christi vel Joannis: sed solum id habemus, quod uno aliquo principio Febrorum quacunque ratione confinato, conve- nienter ordinari poterint facta reliqua, & po- pulo fidelis observanda prescribi.

52 Joannes Ardunus noster, in Antirhe- tico suo de Nummis antiquis, pag. 65 suffica- tur, diem xxv Decembris, qui nunc apud om- nes colitur ut Natalis Domini, à primis qui- li, dem temporibus institutum, non quia Eu- gelistarum aut Apostolorum aliquis eum Romanos docuerit; vel eundem ipsius eruerint ex libris Censualibus; sed alio prorsus confilio & ratione. Nempe, ut, quoniam dies illi ab Ethnicis Natali Solis dedicabatur, ob redditum ejus à bruma seu tropico Capricorni ad nos; idem tri- bueretur Iesu Christi, Domini ac veri solis nostris Natali, cuius aliqui verus natalis latebat. Assumptum probat ex Kalendario Romano anni CCCXXV, ubi notatur VII Kal. Januarias N. (id est, Natalis) Invicti, scilicet Solis, ut plures sub Galieno nummi loguantur. In eum ergo, inquit Ardunus, diem, Natalis Christi scut in O- primum Rome translatus est; ut dum Gen- sumptu est riente af- stianis profano ritui vacarent, sacrifici suis Christi 6 Januar. libere operam darent. Quod autem semel E probaverat Roma, merito secutus est totus Occi- dens. Ait Hierosolymitana Ecclesia, nibilo et- iam ipsa certior de vero Christi in carne Natali; cum diem Baptismatis Christi collati à Joanne certius videbatur habere nouum, tamquam ex tra- ditione primorum iuriisque discipulorum, pro die VI Januarii (quoniam & de hoc merito dubi- tetur, scia alibi ostendi) neque commodium duce- re in illis rebus Christianis inter Iudeos angustissim multiplicare festa; Nativitatem Christi, Adoratio- nem Magorum, & ipsam ejus Incarnationem, sub manifista- uno Epiphanius nomine Baptismo copulari. Lazatus vero predicit angustissim, cum jam libere fluit.

sacrifici Christiani majorumque cum Officiorum ap- paratu tractarentur, hanc agre perfusam fuit Ori- entalibus eamens Hierosolymitanos secutus, ut Ro- manos deinceps sequerentur, Nativitatem & Epiph- aniam divinis gesta celebrando; nec tamum in diobus illis, sed etiam in ceteris inde penden- tibus.

53 Porro quod non solum primo, sed etiam se- cundo ac tertio Ecclesiæ seculo, adhuc incertum habentur, quo die Christus revera natus esset, pro- F bari videatur ex Clemente Alexandrino qui anno Aliâ erant CCXX floruit, & lib. i Stromatum sic loquitur. chon. i. in Eoī δὲ οἱ ψευδεπίπερτοι, τῇ γένεσι τῷ Σωτῆρι Μάρτιο natu- ἦσαν σύ μόνον τῇ εἰς Θάλα τῇ τῶν ημέρων, afferentur, προσεβίνετο. ἐπειδὴ φασὶν εἴς την (corrigi εἰς λη- λογο) Αὐγούστου, ἐπειδὴ πάχεων καὶ εικάσι. Sunt autem qui etiam curiosi agentes, Na- tali Salvatoris annum & diem adnotant, quam ajunt, anno xxviii (imo xxxviii) Au- gusti Imperioris, & in diem vigesimali quin- tam Pachon incidit, iste autem mensis apud Egyptios pariter extremo Aprili, partim Mayo respondit. Aique hec ex dicta fin, ut intelligatur nihil certi haberi de vero Christi nedum Bap- tista natali die, multo minus de die Conceptionis iuriisque. Confinius tamen semel die aliquo certo, sive ex eo quem Ardunus sufficiatur ad na- tem solennem reflectit, sive ex Laudato apud Chrysost- omon calculo licet vacillante; dico recte fuisse ordinatas ab ecclesia festivitates mysteriorum, nati- vitatem Christi praegressorum aut secundorum, anno 7 ante vul- nem

54 Censo autem nihil aut parum ad Religio-

DIE VIGESIMA

A nem attinere, utrum Ecclesia Romana Christi Natalalem colendam assumperit ipso quo coniigit salvo semper jure ; vel eundem inconvertit habens , ipsi recollecto elegerit suo arbitriu diem , solis apud Gentiles Natalem ; neque iusta reprehensioni obnoxiam esse determinationem ceterorum , ex eo utcumque pendentium festorum , sed ab eadem summo jure congru ratione factam Hinc scilicet ascendendo per novem menses ad diem Annuntiationis five Incarnationis Dominicae , & rursum per sex , ad diem concepti Joannis Baptista .
B ad diem quemcumque affunditum .
 § 55 Sic , licet eadem Ecclesia Obdormitionem , Depositionem , seu Assumptionem Deiparae , juxta vetusplora Martyrologia & Sacramentaria primo celebrandam instituerit XVII Januarii , prout in hujus mensis Supplemento , questionem de obitu Beatisissima accurarius tradidit , docebo ; Mauritius tamen Imperator , decrevit toto Imperio anniversarie agendam illam xv Augusti idque sub nomine Obdormitionis : quod mox Ecclesia Occidentalis universa suscepit , sub istud tamen Assumptionis . Sit Urbanus VI , talen in se potestatem agnoscens eaque utens anno MCCCLXXXIX festum Visitacionis B. Mariae Virginis , quod juxta ordinem mysteriorum proxime debuit sequi festum Annuntiationis , qua surgens Maria abiit cum festinatione & salutavit Elizabet , & manxit cum illa quasi mensibus tribus . . . statuit in castino Octavie S. Joannis Baptistae singulis annis in ecclésia celebrari : quasi non a summis ingressum Maria in dominum Zachariae , sed ejus inde egressum recolendum , quia ad id apud erat initium Iulii quam Aprilis , Paschalibus festis satis occupatum . Neque horum aliquid reprehenditur à bene moratis studiosis Historia ecclesiastica : quippe quibus satis est cuiusque infinitioris aut mutationis tempus & rationem investigare , & quatenus possibile est reddere , ut nos quoque conamus facere .

§. III. De loco concepti natique Baptista.

*De civitate
te Juda a-
pud Lucas
merito da-
bitatur :*

*Sitne ea
vetus He-
bron in
monte Ju-
da,*

§ 56 D ubium esse nullum potest , quin ibi conceptus natusque Joannes sit , ubi ad vocem salvantis Elisabetham Maria fuit in uero sanctificatus : dubius autem ab Hierosolyma leuis monstratur domus , Zacharias passim dicta , ad initium eorum montium , qui solem tribus Iuda & portionibus Dan & Simeonis dominunt , passim creditus est Montana Iudea : soper que dividagata fuisse mirabilis , in Proceroris Nativitate parata Lucas indicat . Si tamen attente consideres hujus verba , dicimus , quod exurgens Maria abiit in Montana , in civitatem Iudea , & vix quidquam faceretur in toto ejus Evangelio esse obscurum . Montem quidem Iudea legimus in libro Ioseph cap. 21 ¶. 11 , in eoque civitatem , qua vocatur Hebron , que Caecilia Aeronicae ram familiarum prime , prima fortitione obicit . Eandem scimus fuisse Davidis regiam quondam solis Iudea ac Benjamin tribubus imperavit ; nec procul à Hierosolymis extitisse ; sed ejus misquam deinde in Scriptura nominata , Clerico naescente fortassis nec ruderam supererant ; tantum absit ut ea fuerit vel proprie vel Antonomajstice dicta Civitas Iudea , hoc quo agimus tempore , quando , Tribuum ex Assyria regressorum habitatione confusa , cessabat veteris partitionis appellatio ; & Iudea fortassis dicebatur id totum quod in Palestina Herodes Ascalonita cum titulo Regis obtinuit , etiam trans Jordanem . Sur-

QUARTA IUNII. 703

rexit autem Maria in his diebus , & profecta est studiose in montana , in civitatem Iudea , & ingressa in domum Zachariae . *Hanc D. P. sane ut vestigiore Lectionem secundum Juvenitem an non cur Presbyter , sic exorsus est iter Mariae describit legendum civitatem Iudea ,*

Illa dehinc rapidis Iudeam pasibus urbem , Zachariaeque domum penetrat .

Quin & ipsa vulgarata , dum ex Greco ē ὁλη ῥ̄ ἀρχή τὸ Ιudeας , vertit super omnia montana Iudeas , dubitare nos facit , an similius ab initio Lucas non scriperit , eis πόλεων , non τούτα , sed τὸ Ιudeας .

57 Ebb etiam incertum sat , an melius legitur , civitas Iudea , quam civitas Iudeas , sicut habet Syriaca versio , juxta Parisinam trilinguem editionem ; ubi sic inveniuntur . Verum si Civitatem Iudea sive Iudeas legitur ; manet semper qualis per eadem difficultates (quando nullus inveniatur sic dicta Author , qui aliquam Civitatem proprio nomine sic dictam noverit) manet , inquam , difficultas , ut explicetur , quo iure aliqua sic fuerit Antonomajstice appellata ; & utrum ea tam certe sit querenda prope Hierosolymam , ac visura est Notkero , qui ad hunc diem XXIV Junii scriptis , E quod Joannes revera in Hebron civitate Iudea , qua ad fugitivorum praesidium Sacerdotibus fuerat delegata , auctoritate Iesu filii Nave & Euangeli S. Luca , & natus creditur & nutritus : item , utrum ejusmodi credulius in Oriente sit nata , an vero ex nostro Occidente & communiori Interpretum tunc nostrorum sententia , inducta in Palastinam , secundo ix vel x , prout jam aggredior explicare .

58 Franciscus Maria Florentinus , Vetus Occidematu Ecclesie Martyrologium , quod Hieronymus nymmanum appellamus , illufrans ; cum ibi ad diem XXIV Junii legatur , In Macherunte castello (ubi qualcumque Josephus asserta Bap- titam fuisse decollatum) Conceptio Joannis Baptiste ; Exercitatione XIV conatur verosimilem facere sententiam , tanta vetustate subinxam . Eius argumento ex rendam omnia , ut Macherus , fuerit secunda quandam arx Iudeas ab Hierosolymis , refe Plinio , quam Herodes Ascalonita multipliciter munierat ornaveraque , & adficato ibidem Palatio Regium sibi constituerat , nascens Christo ; atque Antonomajstice dicta Civitas Iudeas , F eo sensu quo Rex spem Herodes eodem Capite Rex Iudeas appellatur ; nominis tunc complexo omnem à mari usque in Arabiā regionem etiam trans Jordanem . Alter prorsus res se habebat , inquit ille , eodem Christo morense , quando Pilatus dicitur Iudeam procurasse , aliisque post illum ; ubi Iudeas nomine solum venit pars illa dimidia Palestina , qua ab Antiparide ad mare sua , usque ad Jordanem extenditur : quo sensu Macharus tunc pectabat ad Galilaeam , Herodus Juniores portionem .

59 Nam autem conjecturam Florentinus firmat ex eo , quod prope sic defertum antrumque fortum Baptiste , & primus baptisni ab eo instituti loco pessime & cus Bethabara alias Bethania ; aliquatenus longe à locum baptaria sua vixit deliteritque S. Joannes usque ad tempus ostensionis fuit . Faret montanus loci pene inexpugnabilis fuis , à Josepho fuisse descripsitus ; proper quem , inquit Florentinus , Herodi regnanti omnibus locis visus est cura dignior quare magno eum muro complexus ac turribus , civitatem itic incolit fecit ; quod autem muro cinctum est saxo-

Vvvv fus

A sus est collis, in proceram altitudinem tur-
AUCTORE gens. Si auem civitatem ibi condidit Herodes,
D. P. ious Iudaici regni secundam ab Ierosolymis, car
eandem non patuit ipse civitatem Iudea vel Iudeæ
nominari voluisse? tamquam primam Iudea contra
proximos Arabes munitionem? sicutus Constantinus
Byzantini jussit vocari Novam Romanam.

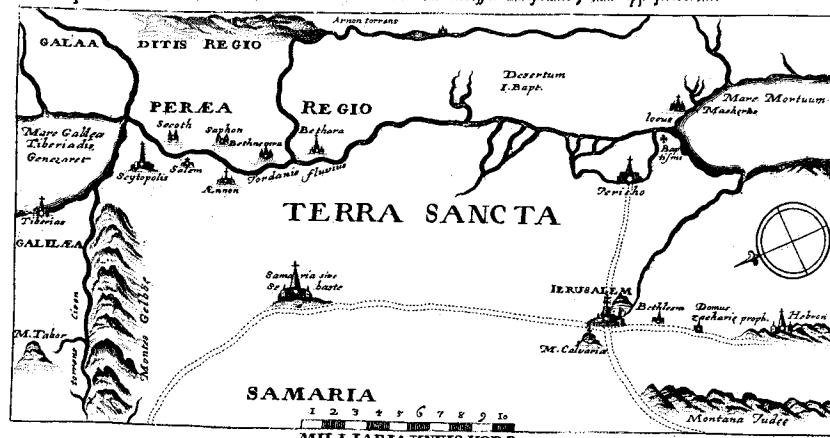
Eg. circa Montana, Et ipse quidem Machærunis collis undi-
que præcipitus cingitur vallibus; ex ea tamen parte,
quæ ad Oriente est, monte ex adverso
Machærunis posito terminatur. Posuerunt
ergo hac Montana tempore illo vocari Montana
Iudeæ, inßar vali objecta Arabia: quamquam
et civitas Iudea et Montana Iudeæ dici de-
serint, cum illi deferuntur ad Iudeam perti-
nere, nomine illo restringit ad partem Procuratori-
bus Romanis commissam. Inde etiam apud Scrip-
tores Romanos prius nomen Machærunis dora-
tionem habuerit, abolita altero illo, si vere in ufo
aliquo fuit ut contendit Floreninus. Cum autem
Saraceni Arabes totam trans Jordaniem regionem
fascient juris sui, extincta apud Machærunem
fuerint, si qua ibi erant Joannis Baptiste mo-
numenta Ecclesiæ; solisque erem et spelun-
ce memoria manerit. Fidelibus autem ad inter-
iora Terra sancta recipiemibus se, placuerit
memoriam defolatorum albi locorum instaurare
circa Ierusalem: in cuius vicinia, inter Bethphar-
am et Emanem, tribus dumtaxat aut quatuor
stadis à civitate, cum inveniatur antiqua memo-
ria Sancti alicuius Zachariae (unde ferme initium
capitis Montana, Iudeæ dicta tempore Jo-
sus) caput sit paulatim credi sic fuisse domum
Zachariae patri Joannis Baptiste; et huic cre-
dulitati aptata deinde loca sunt, eis similia, que
antea circa Machærunem monsrabant; puma
specie, fons, horus, qui sancto Prodromo ejusve
parentibus in ufo fuisse dici possent, et sellisque et
stationibus ornari aique monstrari peregrinis loca
sancta obenibus.

B quibus per Saracenos
occupatis, Judeam inter et
Arabiam sua:
Boc vero primum puto secundo XI factum,
quando loca sacra restaurabantur per Latinos, iam
inde a tempore Notheri persuasor Hebron esse civi-
tatem Iudea, quam Lucas nominat. Etenim ex
hoc tempore, invenio Joannem Phoca, Epiphanius
E Hagopolitanum, tertiusque Hodeporicus sacri Au-
tem Anonymous inter Symmicta Graeca Allatia-
na, necnon Latinos plures postea, Zachari<sup>ab autoris
bu sec. 11</sup>, Joannis patrem ejusque dominum et postflio
deinceps commemorare, ut prope Ierusalem ac Beithlem cepit.
postea. Primum ita scribit: A sancta civitate stadiis
fere quatuordecim Zacharias Prophetæ domus inspicitur, in quam post Annuntiationem
Immaculatissima Deipara sollicitate contendens,
Elisabetham salutavit In loco itaque illo
caſtellum & templum super spelunca situm est;
in speluncam vero ultimus recessibus Praecursori
nativitas accidit. Similis apud duos alios le-
ges, in Latinos preteream, et cum iis novissimi
mos Terra sancta illustratores, licet tale nihil habe-
at Hieronymus in Vita Paula, Adamnanus, Be-
da aliquis vetustiores; hanc prætermisso Prae-
cursoris natalem locum, si tam vicinus Hiero-
nymis fuisset. Huic autem ex illo silentio petita ra-
tioni objici nequit quod neque Machærunis me-
minerint; hanc enim præterundi alia ipsa caufa
fuerit; eadem scilicet que fuit Carmelum non atti-
gendi: quia nempe ad utramque montem, firmi-
ssimis Saracenorū praediis infestum, non daba-
tur accessus Christianis, cum ipsi scriberent.

C 61 Verum hujusmodi persuasio necdum obtine-
bat secundo VIII, quo versus medietatem procedente, illuc peregrinatus est S. Willibaldus, Aichfeldianus
ensis in Germania Episcopus, in cuius Hodepo-
rico, per consanguineam Sanctimoniam Heiden-
heimensem scripsi, et apud Canarium tom. 4
antique Lettonis inveniendo, sic legitur: Ve-
ni in Bethleem ... & inde in villam quæ
vocatur Thebeca ... inde in Lauram, ubi re-
quiescit S. Saba. Inde venit in locum ubi

Philippus baptizavit Euzechum, & inde D
ibant ad Gazam ... & inde ibant ad S. Za-
chariam Prophetam; non patrem Joannis,
sed alterum Prophetam: & inde ibant ad
Caſtellum Afram, ubi requieſcant tres
Patriarchæ, Abraham, Isaac, & Jacob cum
uxoribus suis; & inde venit iterum in Jeru-
alem. Vides circumuum omnem eum locum, in seculo 8 ibi
quo vido nunc creditur natus educatusque Joan-
nes, ibique non paternam ejus domum, fed al-
terius Zacharias tunc offendit; ejus ut credo, qui
cum effigie summi Sacerdotis Ioiada, Pro-
regia autoritate usi sub Rego Iaa, facile concipi
potest paternos ibi habuisse fundos, tamquam juxta
primam sacerdotialium civitatum, et Ierosolym-
itanu[m] templo Regieque propinquam, ubi et sepulcus ac deinde
suis fuerit, postquam eum ministri Regis lapidibus nisi adcri-
obruiſſem in ario templiſque cultum sibi proprium p[ro]ptem.
habuerit, quodad[u]que per eum quem dixi errorem, idem
locus capite credi ad patrem Baptitæ pertinuisse.

D Hoc vero primum puto secundo XI factum,
quando loca sacra restaurabantur per Latinos, iam
inde a tempore Notheri persuasor Hebron esse civi-
tatem Iudea, quam Lucas nominat. Etenim ex
hoc tempore, invenio Joannem Phoca, Epiphanius
E Hagopolitanum, tertiusque Hodeporicus sacri Au-
tem Anonymous inter Symmicta Graeca Allatia-
na, necnon Latinos plures postea, Zachari<sup>ab autoris
bu sec. 11</sup>, Joannis patrem ejusque dominum et postflio
deinceps commemorare, ut prope Ierusalem ac Beithlem cepit.
postea. Primum ita scribit: A sancta civitate stadiis
fere quatuordecim Zacharias Prophetæ domus inspicitur, in quam post Annuntiationem
Immaculatissima Deipara sollicitate contendens,
Elisabetham salutavit In loco itaque illo
caſtellum & templum super spelunca situm est;
in speluncam vero ultimus recessibus Praecursori
nativitas accidit. Similis apud duos alios le-
ges, in Latinos preteream, et cum iis novissimi
mos Terra sancta illustratores, licet tale nihil habe-
at Hieronymus in Vita Paula, Adamnanus, Be-
da aliquis vetustiores; hanc enim prætermisso Prae-
cursoris natalem locum, si tam vicinus Hiero-
nymis fuisset. Huic autem ex illo silentio petita ra-
tioni objici nequit quod neque Machærunis me-
minerint; hanc enim præterundi alia ipsa caufa
fuerit; eadem scilicet que fuit Carmelum non atti-
gendi: quia nempe ad utramque montem, firmi-
ssimis Saracenorū praediis infestum, non daba-
tur accessus Christianis, cum ipsi scriberent.

A 63 Illustranda quadammodo questioni proposita, placet reproducere tabellam Terra-Sancte, que alias usi sunt ad Tomum i. C. 2 Maii: ubi trans locum Baptismi Machærunte videbitur, & juxta ipsam delectum Joannis in quo predicabat; extensem versum Bethabaram sive Bethaniam, ubi baptizabat. Circa Mare Tiberiadis, ad Septemtrionem & Orientem Trachonitidem & Ituream tibi imaginare, Philippi Terram, ac porro in Galaditiae Abelinam regionem, Iordanie Terraribam.

Jam dictis, nibil obest antiquissimi Martyrologii autoritate sic deducit, loci à Jerusalem & Betleem: obiceret forsitan aliqui majorem Machæruntes ab confici volet, Zachariam, Joannis Patrem, hic potius quam istic habuisse, ut esset sicut templi minister proprius. Sed levius isti obiectio est: quia constat in omnibus Iudaici regni oppidis ac locis pauca frequentioribus fuisse Synagogas; quas quis administrabant Levitas & Sacerdotes, nullæ locorum suorum distantiam impiedebant, quo minus inde excurrent Hierosolymam, ad iuua statim temporibus vices in templo obvendas. Multo etiam leuis urget, quod Betleemo longius absit Macherus, non longe autem à Betleemo natum esse Joannem oporteat ex eorum sententia, qui credunt Zachariam ideo occisum ab Herodianis, quia communis infantum Bethelemitiorum cedid subduxerat filium; & prope Hebron monstrant sarcum, quod fugientem cum parvula Elisabetham in se receperit summa suam apertius: sed quis non videat, ista aliud non esse, quam apocryphorum somnia? Non tamen diffidulaverim, in eo ipso quod defendere conatur, verissimum Martyrologo, ad hunc xxiv Junii sic legi: In provincia Palæstina, civitate Sebaste, Natalis S. Joannis Baptiste. Et autem Sebaste sive Sebastea eadem, fere que præfis Samaria; utique valde diversa à Machærunte. Sed sciendum est, Sebastea fuisse precipuum Baptistarum cultum, propter corpus ibi sepulturum à discipulis, & à Christianis eorum posteris sub magno Constantino excutium magnificissimum templum. Sic Cangius reperitur testator aliquod Martyrologium sibi nomine Hieronymi & Eusebii (diversum tamen à quatuor apographis vetusioribus) ubi ad iv Kal. Septembbris legitur: In Emesa, civitate Phoenicie Provincie, natalis S. Joannis Baptiste, quo die decollatus. Quarvis ergo, neque Sebastea, neque Emesa vel natus vel denatus Joannes fuerit; Natale tamen illius festum imprimis eis locis adscribatur, ubi celebrius agebatur quam alibi. Congrum nihilominus erat, in Martyrologio semel saltem fieri mentionem Machæruntes, unde initium sumit Euangelica historia, licet obscurè, & sub nullo civitatis Judææ.

S. IV. De tempore, loco ac festo Decollationis.

Cedes patrata anno V. A. 32 65 D Uplex de anno Crucifixionis sententia, duplē de anno Decollationis sententia posse trahat necesse est; nec possunt æra vulgaris assertores hanc non referre in annum ejusdem æra XXXII: siquaque clades, Herodianum exercitum ab Areba Arabia Rege illata anno (ut infra dicimus) XXXVII, proximior fuisse sceleri, quam si hoc, juxta Henschenum, fuisse factum anno XXXVIII. Sed qua vindicta Junii Tomus IV.

toto quadriennio potest dilata videri, potest etiam ampliari ad octennium vel novennium, si tamen ea de re hic nobis laborandum est propter ordinem rerum à Josepho narratarum de bello inter Aretham & Herodem junorem gestum, postquam supra vidimus, quantopere apud Autorem istum vacilleret tota Herodiiana familia historia: Ipsi igitur dimisso teneamus Baptismum eis anno vulgaris Æra XXXII. Quaramus autem ulterius, quo mensis & loco scelus patratum sit,

66 His ex C. pro Floreniis, simulque pro antiquissimi Martyrologii autoritate sic deducit, loci à Jerusalem & Betleem: potius quam Hebron distantiæ confici volet, Zachariam, Joannis Patrem, hic potius quam istic habuisse, ut esset sicut templi minister proprius. Sed levius isti obiectio est: quia constat in omnibus Iudaici regni oppidis ac locis pauca frequentioribus fuisse Synagogas; quas quis administrabant Levitas & Sacerdotes, nullæ locorum suorum distantiam impiedebant, quo minus inde excurrent Hierosolymam, ad iuua statim temporibus vices in templo obvendas. Multo etiam leuis urget, quod Betleemo longius absit Macherus, non longe autem à Betleemo natum esse Joannem oporteat ex eorum sententia, qui credunt Zachariam ideo occisum ab Herodianis, quia communis infantum Bethelemitiorum cedid subduxerat filium; & prope Hebron monstrant sarcum, quod fugientem cum parvula Elisabetham in se receperit summa suam apertius: sed quis non videat, ista aliud non esse, quam apocryphorum somnia? Non tamen diffidulaverim, in eo ipso quod defendere conatur, verissimum Martyrologo, ad hunc xxiv Junii sic legi: In provincia Palæstina, civitate Sebaste, Natalis S. Joannis Baptiste. Et autem Sebaste sive Sebastea eadem, fere que præfis Samaria; utique valde diversa à Machærunte. Sed sciendum est, Sebastea fuisse precipuum Baptistarum cultum, propter corpus ibi sepulturum à discipulis, & à Christianis eorum posteris sub magno Constantino excutium magnificissimum templum. Sic Cangius reperitur testator aliquod Martyrologium sibi nomine Hieronymi & Eusebii (diversum tamen à quatuor apographis vetusioribus) ubi ad iv Kal. Septembbris legitur: In Emesa, civitate Phoenicie Provincie, natalis S. Joannis Baptiste, quo die decollatus. Quarvis ergo, neque Sebastea, neque Emesa vel natus vel denatus Joannes fuerit; Natale tamen illius festum imprimis eis locis adscribatur, ubi celebrius agebatur quam alibi. Congrum nihilominus erat, in Martyrologio semel saltem fieri mentionem Machæruntes, unde initium sumit Euangelica historia, licet obscurè, & sub nullo civitatis Judææ.

D AUCTORE
D. P.
aut 27;

ante Pascha,

E sed in Februario possum, ut notabile temporis statum inter Decollationem & Pascha fluxerit. Sane non statim à eō

Joanne dicuntur discipuli Christi nuntiisse ejus mortem, ed à curata illius sepultura dixisse quid egerint. Plus autem temporis requiritur, dum vulgariter cades, veniens discipuli, corpus imperant auferendum Samarium, inde ad Christum venunt; hic cum illis trajecto lacu Genesareth in desertum se recipit, panes multiplicat, Capharnaum redit, per Galileam ambulat, nolens in Iudea ambulare, quo invocabat proximum Pascha. Satis ergo apparet, eadem Joannis posse referri in Februarium menem. Hujus autem die XXIV cum solennissime in tota Orientali ecclesia celebretur prima Invenitio Capitis, haud absurdum fuerit cogitare ita divinitus fuisse dispositum, ut ipsum Caput eodem die revelaretur, quo decollatus fuerat Joannes fortassis & natu: potius quam (quod ex Epistola ad Bibianum, Augalino attributa, nota Mabilio ad Liturgiam Galicanam pag. 160) eodem die conceptus, & Herodis functi gladio trucidatus sit.

F & forte 24
die quo Pascha natus sit:

Machærunte,

Areba

Arabum

Iudeam

Arabum

- A** relatum est. Igitur eo posito ruis tota Iosephi circa locum cedis auctoritas, ut dissimileter prænotata distansia à qualicunque Herodis regia.
- D. P.** D. *Nimis absurdum fuerit, absurdum tamen si cogitetur Herodes capivum suum secum traxisse Ierosolymam, quamvis Herodiani & palatium ibi haberent & jus quoddam utendi publico carcere ad rerorum custodiām sibi subditorum, si quos ibi forte comprehendenderent permisste vel dissimilante Preſide Romano ific supremum jus habente, neq̄ patuit in sanctis Iacobo & Petro; quorum primum ibi gladio Herodes percussit, alterum eodem fine in vinculis habuit. Verum ut dixi neque tale convivium videatur Ierosolymis celebratum, neque illuc usque protractus Joannes Baptista, ubi eum liberare potuſſet Pilatus & facturibus & discipulis Joannis interpellatus; si ipſi (nam inimici erant ad invicem Euangeliū iſe) agere facere voluſſet. Quod autem Ierosolymis accumbens Herodes in Galilaea misericordia captivi ific Joannis capi adferret, quis crede?*
- B** 68 Putat quidem Eruditissimus Cangius non multum attinere, quam procul convivio locus fuerit à loco carceris, quodque potuerit etiam post unum alteram: ve diem prefari res, promissa convivio tempore: sed hoc ei non aſſentior tot sancti Patres, qui inter ipsa conviviam manus, cruentum adhuc caput ſillantemque per digitos sanguinem representant, rhetorice quidem exaggerantes indignitatem facti, ex hypothefi tamē, quod nulla intercesserit mora inter salutationem puelle & decollationem Prophete: te; atque apporationem capitis coram iſidem convivio, quorum verecundia motus Herodes non fuerat auiſus iniquissimum poſtulatum rejicere; neque ferare prudenter potuſſet Herodias certio patrandum facinus poſt unam alteram noctem, quando remoto vino in ſe regreſſus Herodes patuerit prætextum & modum invenire differendū aut potius nuanquam implendū precepit: unde ſequitur ut ſuprā monui nullum notabile intervallum vel loci vel temporis hic concipi poſſe.
- C** 69 Interim Ecclesia, tam Orientalis quam Occidentalis, ſuo iure iſe, ſeluum Decollationis, enī proprium diem nulla certa auctoritate vel traditione habebat definitum, elegit colere die XXIX Augufti. Non tamē quia tali die (ſicut ex Beda habet Uſuardus, & ex hoc Romanum boidierum) caput ſecundo repertum est in Emesa civitate atque in ecclesiū conditum: diu enim anni dies iſte tali titulo ſacer habebatur, ut mox patet. Invenienda eſt ergo cauſa antiquior, nec alia occurrit veroſimilior, quam quia ecclesia S. Joannis Baptiftæ ſebeſta, veroſimiliter eretta ſub Conſtantino, aut etiam mare ejus Helena curante, tali die fit dedicata, & in eam illatum corpus ſacrum ex ſuburbano, in quod diſcipuli illud coniderant monumento, ac poſitum inter corpora SS. Eliae & Abdie Prophetarum.
- D** 70 Quamquam enim in vetuſiſſimo Hieronymianū Martyrologiū egrapho Epifaniacensi, aliud non legatur, quam, iv Kalend. Septembri Paſſio Joannis Baptiftæ: magis integre tamē videatur ſcriptura in egrapho Blumiano & Sabastia (corrigere ſebeſta) S. Joannis Baptiftæ, qui paſſus est ſub Herode Rege: & his ultimis verbiſ omiſſis, prepoſitus autem alius, in Lucenſi ſic: Paſſatio S. Heliae Prophetæ, diſcipuli S. Heliae. * In provincia Palæſtina civitate ſebeſta, Natalis S. Joannis Baptiftæ: quem
- locum ad * in duos dies dividit egraphum Corbieſe, & poſteriorē partem ſecundo riuſum loco ponit, & pro Natalis ſcribit Paſſio: cumque eadem verba in omnibus prænatais egraphis ad viii Kal. Julii etiam legantur; dubium eſe non potest, utrum in Augufto verba iſta, In Provincia Palæſtina, civitate ſebeſta, ad Elisauum referri debeant, potius quam ad Joannem; & utrum eidem loco merita Natalis, ter ob cor- pui tunc translati;
- E** ſex potius Nativitas & Paſſio, adſcribantur: non tamquam ibi facta, ſed tamquam ibi precepiuſ cultu celebraſt, propter præſentiam corporis. Venerabilis Beda, loco ſupracitato, allegat etiam ipſe Martyrologium, quod Eulebi & Hieronymini vocabulati iniquum eſt, quaſi in eo legatur: Quarto Kalendas Septembri in Emesa civitate Phoenicia provinciā, Natale sancti Joannis Baptiftæ, quo dicit decollatus eſt. Sed conſensus tot apographorū, Beda ipſo vetuſiſſorum aut ex vetuſiſſorū deſcriptiōrum, perfaudet, interpolato exemplo uſum eſſe Bedam; interpolatio vero autorem habuisse aliquem, cui contabat de potiori tunc cum ſcriberet apud Emesam cultū.
- F** 71 Ex pramissis liquet, diem XXIX Augufti, jam inde à tempore Eulebi (ex cuius collectione is Martyrologium ſuum huiuſſe Hieronymus creditur) dom jāz festivam huiuſſe ſebeſta, ſub titulo Paſſioni & Decollationis. Nec dubio quin etiam festi- vus idem fuerit Emesensis, poſt expoſitum apud eo. Caput, non autem ut diem huic ſpectantem: quo autem tempore ejidem Translationis diem anni- verſariū ſuſcepere Ecclesia, mihi non liquet. Nam Sermones S. Auguftini inter XVII ſecundis & de- cimis, nullum diem defiunt; non item Sermo Chrysippi Presbyteri Hierosolymitanī, initio v. ſeculi florentis ante ſcriptos Sermones Auguftini vel huic coevorum Fulgentii Rufenſis in eadem Africa Epi- scopi, Basili ſebeſta in Eaforia, & Petri Chry- ſologi Ravennatis in Italia Antijſtum. Solum ex in Italia iii probatio circa annum CCC vel etiam ante, ſuſcep- tum fuſſe aliquem diem Paſſioni iſti recolende: quidni autem idem XXIX Augufti, ſaltem in Orienti & Graca Ecclesiis, idque ab etate Conſtanini, & tempore conditae apud ſebeſta ec- clesia? Ipſum certe ſuſcepere videtur Romana Ecclesia, à tempore immemorabili: ſiquidem ve- tuſiſſum ejus Sacramentarium Gelaſianum, habet Missas tres, in die Paſſionis S. Joannis Baptiftæ, IIII Kal. Septemb. & hoc ſequi- tur Sacramentarium Gregorianum: preponit ta- men eodem die Missam pro Nat. S. Sabine, Gelaſiano ignota, adeoque primum aſſumpta ſe- culo v; & quidem tamē cum ſolennitate, ut in vetuſiſſo ejidem Romana Ecclesia Ka- lendario, quod Joannes Fronto Parifis vulga- vit, ad IV Kal. ſolius Sabine Missa noſetur, Decollatione S. Joannis Baptiftæ ad diem fe- quentem tranſlata: quoad Gregorius iterum juſſit pariter celebri urumque.
- G** 72 In Afſali ritu Ambroſiani, eadem die preciپiūr eadem & ſola Decollatio agenda: etiam Me- ſed cum ſiud Missale à tempore S. Ambroſi diſlati juſ ſu: Ambroſius ſuſcepere innovationes & additiones, qui ſu: nos certos preſtabit, Missam iſtac notatam non eſt S. Ambroſius recentiore, eis Ambroſiani riſus formam ſequatur? In Africa certe, unde habemus tomo 3 Andeſtorum Mabilonis Ecclesia Carthaginensis Kalandarium, Ambroſio Auguftino- que poſterius, legitur quidem viii Kalend. Julii ſancti Joannis Baptiftæ, ſed ad IV Kalend.
- Septem-

A certe tunc
sic non sien-
tibus in A-
frica;

in Gallia
autem &
Hispania
potest festum
Nativitatis
ib.

B Octavias Epiphaneias propriae instituit Missam in qua loqueretur Euangelium de Christi Baptismate, quod in ipsa die Epiphanie (cuius Missa tota de Adoratione Magorum est) fuerat obscuratum.

**§. V. Missæ de Passione seu Decolla-
tione Joannis ex vetustis Sacra-
mentariis Latinis.**

Missæ ritus
Ambrovia-
ni,

73 Incipio à Liturgiâ Ambrosiana pro quo cum que die vel à quocumque auctore ea usurpata fuerit; & Missa de qua agitur ordinata. INGRESSA sumitur ex communis unius Martyris, Julius non conturbabitur, quia Dominus confirmat manum ejus: tota die miseretur & commodat, & semen ejus in benedictione erit in aeternum, dicit Dominus. Oratio SUPER POPULUM Protegat Ecclesiam tuam, Deus, oratio ve- neranda beatissimi Precursoris & Martyris tui Joannis Baptiste; & cui frequentiam de- votionis impedit, perpetua poscat redemp- tionis effectum. *Lectio Epistola ad Galatas cap. iv.* Fratres, scitis quia per infirmatorem carnis euangelizavi vobis jam pridem. ¶ IN ALLEL. (nobi Gruduale dictum) Puella fal- tanti imperavit mater, Nihil aliud peras nisi caput Joannis Baptiste. *Euangelium SECUNDUM MARCUM cap. vi.* In illo tempore, misit Herodes Rex, ac tenuit Joannem. Post EUANG. Ferrum petravit animam ejus, do- nec veniret verbum ejus: eloquium Domini ignivit eum. SUPER SINDONEM: Perpetuis nos, Domine, quæsumus, & Joannis Baptiste tueri praesidis; & quanto fragiliores sumus, tanto magis necessariis atolle iusfragis.

cum pro-
priis omni-
bus,

74 OFFERT. Misit Herodes Rex in carcerem, ut amputaret caput Joannis Baptiste, pro eo quod dixit ei; Non licet tibi ut habeas uxorem fratris tui adulteram. ¶ Herodias autem infidabatur ei, & quererebat occidere eum, pro eo quod dixit ei; Non licet: &c. SUPER OBLATA. Auxilientur nobis, Domine, B. Pre- cursoris & Martyris tui Joannis Baptiste ve- neranda merita Passioni, & hac nobis Hostia tua placationis existat. PRÆFATIO. Aequum & salutare; nos tibi, omnipotens Domine,

gratias agere, teque omni tempore benedicere, & in hac præcipui festivitate diei laudare, in quo B. Joannes Baptista martyrii est coronam adeptus, quo inter natos mulierum major nemo extitit, nuptias prohibendo illicitas, gloriosum martyrii triumphum capite truncatus obtinuit; & Dominum Iesum Christum mundi Salvatorem venile, corporali presentia demonstravit: ejus quoque defensionem præcurreris, inferis nuntiavit. Et ideo CONFRACTIO. In secula gaudebo, psallam Deo Jacob, & omnia cornua peccatorum confringam, & exaltabuntur cornua iusti. TRANSITUS. Arguebat Herodem Joannes propter Herodiadem, quam tulerat fratri suo Philippo uxorem. Misit Herodes spiculatore, præcepit amputari caput Joannis in carcere: quo auditio, discipuli ejus venerunt, & tulerunt corpus ejus, & posuerunt illud in monumento. Post COMM. Sancti Joannis Baptista & Martyris tui, Domine, quæsumus, veneranda festivitas, salutaris auxiliis nobis præfet effectum.

75 Habet integrum, sicut in Missali facit, Ambrosianus ritus liturgiam; cui præter Canonem, E omnibus Missis & Romano quoque bodierno Alio, ex communem, nihil est quod addi debet. Transfo Codice Gō- lisiiano, ad alia Sacramentaria. Gelasianum ex Ambrosiano sumit, recitandas, ante lectionem Scriptura & Euangeli, Collectas duas, eas ipsas scilicet, quae illud haber recitandas Super Sindonem & Postcommunionem. Pro SECRETA auem assunt hanc. Munera tibi, Domine, pro sancti Martyris tui Joannis Baptiste passione deferimus: quia dum finitur in terris, factus est cælesti sede perpetuus. Post COM. Conferat nobis, Domine, S. Joannis utrumque folementis, ut magnifica Sacramenta quæ sumptuosa significata vencremur, & in nobis potius edita gaudemus.

76 In Gregorianeo eadem tres habentur Colle- Et Grego-
ctio que in Romano bodierno: sed inter Secretam riano, cum
SUPER OBLATA, & ultimam ad complendum Prefatione
interponitur, non usurpari deßit, propria Praefatio
tio ac Benedictio, & prima quidem sic. A-
eterne Deus: qui Precursum filii tui tanto munere disti, ut pro veritatis preconio ca-
pite plecheretur: & qui Christum aqua bapti-
zaverat, ab ipso in spiritu baptizatus, pro F
eodem proprio languine tingeretur. Preco
quippe veritatis, quæ Christus est, Herodem
à fraternis thalamis prohibendo, carceris ob-
curitate derelictus, ubi solitus Divinitatis
tuæ lumine frueretur. Deinde capitalem sen-
tentiam subiit, & ad inferna Dominum pre-
cursus descendit: & quem in mundo dito
demonstravit, ad inferos pretiosa morte pre-
cessit. BENEDICTIO autem sic procedit. Deus,
qui nos B. Joannis Baptista concedit tolentia
frequentare, tribuat vobis & eadem devotis
mentibus celebrare, & sue benedictionis do-
na percipere, Amen. Et qui pro legis ejus
preconio carceribus est retrulus tenebris,
intercessione sua à tenebrosum operum vos
liberet incentivis, Amen. Et qui pro veri-
tate, qui Deus est, caput non est cunctatus
mittere, suo interventu ad caput nostrum,
quod Christus est, vos faciat pervenire, A-
men.

77 Ex Gallicano Sacramentario habemus se- item ex
quencia, Deus cui sancta conversione directa, Gallicano.
Vvvv 3 glorioli

AUCTORE
D. P.
imprimis
Prefatio-
ne.

- A** glorioli Joannis oranda sanctitas, veneranda auctoressa iolenitas est : qui quondam, cum annuntiaret mirabiliter Redemptorem, expectabat speculum luminis, initium baptismatis, testimoniun veritatis ; & in plenitudinem Christi signorum, post signa monstrabat emulum passionis : servit Propheta baptismo, Baptista Martyrio ; & Ielum Dei filium, [pro] mundi redemptione venturum, quem annuntiare se prædicatione sermonis ostendit, amare se effusione sanguinis comprobavit.
- COLLECTIO SECRETA.** Exaudi nos, bonorum omnium Dispensator, atque in elecissimi tui Joannis solennitate praesenti delictorum indulgentiam placatus attribue, cui totum in virtute sancti Spiritus ab ore translatum, Christus fuit moriendo caula, cui Christus fuerat causa nascendi. Ipse igitur nativitatem Dominicam nuntius, ipse præcursor probatus est passionis. **CONTESTATIO.** Per Christum Dominum nostrum : cui in conspectu vaticinium, in actu baptismum, in obitu martyrum : quo per unam eamdemque dispensationem, ostendit generatio quem promisit, conversatio quem docuit, passio quem dixit. Prophetat in utero, prædictat in seculo, consummatur in gaudio. A justitia eligitur, de iustitia loquitur, pro iustitia decollatur. Tantus Prophetæ splendor in carceris claustra deridetur, & pretiolus ejus sanguis meretricie salutationis pretio taxatur, atque inter gentilium * voluntatis epulas fit * speculum: cui merito omnes Angelii &c. Sanctus.
- * an. Ge-neviace ?
* an. Fer-
culum?
& Missali-
bus Gotbi-
ci,
- B** 79 *Utrunque Gothicum Missale, mire in hac Missa conveniens, sic procedit.* Deum Patrem & Filium & Spiritum sanctum hujus confessionis unanimis obsecremus ; ut nos hodie vaticinante vocis, Verbi Precursis, Legum limitis, Lucernę lucentis, sancti Martyris Baptiste Joannis passionem celebrantes, ejusdem intercessione illuminet, delcentat, & sanctificet : ut qui pro veritate factum sanguinem fudit, pro nobis ad Deum precem fundere dignetur. Per Dominum.
- COLLECTIO SEQUITUR.** In honorem beatissimi Martyris tui Baptiste Joannis, cuius hodie passionem celebramus, his Majestati tuę, omnipotens Deus, laudibus ferventes, solennia testa concinimus ; suppliciter deprecantes, ut cujus meritis obsecrumur, ejus te donante apud clementiam tuam precibus adjuvenur. Per Dominum. Post NOMINA. Munera populi tui, omnipotens Deus, que tibi in hac beatissimi Martyris tui Baptiste Joannis festivitate deferrimus, quecumque propitiatus intendit ; ut perfecta hujus sacrificii sanctificatione purgati, nostrorum à te mercamur consequi veniam delictorum. Per.
- 80 **COLLECTIO AD PACEM**, Suscipe, quecumque Domine, preces nostras ; & intercessione Martyris tui Baptiste Joannis, quem in tuo honore veneramus, Ecclesię tuę vota confirma : qui etiam dignus est habitus, ut ei sit baptizandum mundi Salvator offerret. Dignum est enim hoc mereri, ut omnes nos, baptismi tui gratiam conlectos, meritorum suorum intercessione conciliet Salvator mundi. **IMMOLATIO Missæ** Dignum & iustum est, equum & salutare est, nos tibi temper agere gratias, omnipotens & misericors.
- cum Collectio-
nis ad no-
mina,
- & pacem,
ac Prefa-
tione ad
Sanctum.
- cors Deus, inter has Sacramentorum epulas, Martyris tui caput cum Euangelica recordatione miscerit ; & velut in dicto metalli radiantis, ita super menam tuę propitiationis offerri. Sit ergo nobis, Domine, iucunda laudatio, sit in honorem Martyris recordatio cantici triumphalis : & cum celestibus supernisque virtutibus, fidelis populi symphonia miliceatur, que à dextris tuis consona voce sub trina repetitione cantant, dicentes, Sanctus, Sanctus, Sanctus.
- E** 81 *Tot antiqua pietatis monumentis succedat aliquod, ex mediis eorum usq[ue] ingenique depromptum, quod Missale Landunense supra iterum laudatum, Sequentia ex Landu-
nenſi.*
*Suggerit cum titulo Sequentię, om̄iſꝫ Profā
Missalis Viridunensis; quam quia minus elegans est,
satis est indicasse.*
- Matri melos triumphantis
Æmuletur militantis
Concentus Ecclesiæ.
Vita conculcetur ista ;
Hoc queratur, quam Baptista
Est adeptus hodie.
Vox clamantis in deserto
Clamat, tubat in aperto
Divinum consilium.
- Verum monet & ostendit :
Sed obdurat, & offendit
Verbum pacis, impium :
Hic inferit Joannes Regi:
Turpe : contradicis Legi
Turpi adulterio :
Nec ex lege, nec ex more,
Fratri potest cum uxore
Carnalis committitio .
His & illis inculcatis ,
Dum causatur veritatis
Præco turpes nuptias :
Contra vitam viri Dei
Machinantur ambo rei,
Herodes, Herodias.
Dies natalicus
Qui Herodes impetus
Natus est, revolvitur.
Ornatur palatum,
Solemnē convivium
Tribunis intruitur.
Cantant in convivio,
Saltat in tripludo
Foeda maris filia :
Herodi, Baronibus
Una placent omnibus
Lenæ lenocinia.
Rex illeitus & ejectus
Extra continentiam ;
Sic pueræ : Pete : velle
Tuuna statim faciam.
Confutatrice genitrix
Petit cum instantia
Caput hujus, lingua cujus
Monebat salubria.
- O Hamus dæmonis, crudelis regulus,
O ! Caput Gorgonis & fraudis cumulus
Est in muliere.
- Et quando caveat tantum dæmonium,
Cum preces valeant hoc & jejuniū
Sola dejicere.
- Sanctum caput detruncatur,
Et in mensis præsentatur,
Saltatrix deportatur,
Cædi * cedit cythara.
- * an. Ca.
li cadit?
- F
- Sancti

A

Sancti Praeō veritatis,
Sta pro nobis hic prostratis;
Et ad regnum claritatis
Nobis viam præpara. Amen.

§. VI. De festis S. Joannis apud Græcos, eorumque Officiis.

Conceptio
23 Septem-
bris

quomodo
januæ &
divina di-
catur:

B

eius Canons
and. Jo.
Damasceno-no.

C

cum versu
Byzantii
Hymno-
graphi

82 **U**T ordinis nature, sic etiam temporis apud Græcos, annum cum Indictione inchoantes à Septembri, in omnibus ipsis ritualibus primus S. Joannis festum est Conceptionis ad illius mensis diem xxxii: ή σύνηλιθος της πρώτης ἐποχῆς πεφύτησεν τούτων: Conceptio venerandi ac gloriofi Prophetæ, Precuroris & Baptizæ: que cum per decussum Officii etiam Hæc Divina nuncupatio vel ἀγία Sancta, id eo intellige sensu, quo miraculosa omnia & natura ordinem excedentia opera, divina merito mancipantur & sancta: non quasi conceptio ipsa in se pfecta sancta fuerit, & pura ab originate; nam hoc solus Mariæ Conceptionis prærogativa fuit. Atque hoc videtur indicare Synaxarium, cum ait, Ταῦτη τὴν Στίαν αὐλέην ἐνρυγμούσα τῷ πεφύτῃ χ' Ιεροῦ Ζαχαρίᾳ ὁ θεός ἀρχιερεῖτος Γαβριὴλ, Εἰρηνεῖων ή δέρησεν τον, εἰπὼν ὡς εν τέτε προμηνεύσῃ διὰ τὸ παρεδόσθαι τὴν γῆραν καὶ τὴν σειράτητος τὸν Ἐλισθέτη, Στίον καὶ παρθενίου τὸ παναχέρων οὐτούς τοιούς τοιούς. Hanc divinam Conceptionem, Prophetæ atque Sacerdoti Zachariæ annuntiavit, divinus caelestis militis ductor Gabriel, dicens; Exaudita est oratio tua; volens per miraculum, in Elisabethæ senectute & sterilitate patratum præfignare divinum & virginum partum Deiparæ undique immaculatum.

82. Canonem, & que Canonem procedunt omnia, Joannes Damascenus composuit, primam eius Oderi sic incipit. Της σπρωκός τοῦ ξυχήτεος λαογραφίας, τὸ διάστημα ἑκτελον, σερενός ἐστιν Ἀλέξανδρος, ἐνθεμεν οὐρανοῖς τὸν οὐρανὸν ενδὺς μητροῦ αγίας σύλληψιν. Cogitationes sterili animæ infructuosas ὁ steriles matris germin, mihi excole incipienti celebra- re tuam in utero materno sanctam Conceptionem. Ejusdem sancti Poëta preliminaribus Sticherijs seu versibus ex more tribus, jubat ad Gloria Patri quartus Byzantii, qui in catena Hymnographiorum & me explicatae xxx. Aprilie, ubi de S. Clemente Poëta; & ante Tommum secundum Ionii pfectanda paginâ xx ad laus finitum, quod Monachorum est, quantum locum tenet, post SS. Damascenum, Cosmam, Iosephum, Theophanum, quarum ferè omnium Alia illustravi, vi Aprili, iiii Aprili, & xxi. Martii; de Cosma aliis in Supplemento Ianuarii ad xv diem: quod & de Byzantio libens facerem, si eum alibi invenirena sacris Faticis adscriptum. Interim hoc ejus Poëmatum accipe.

83. Εκ σημείου τομέτον νεύντος, καρπός τεσσεράκης αὐτούλαστος, ιωάννης ὁ αὐτόρεμος. Αρετίλας ἡ ἐρημογένεια καὶ χόρευση ἀνθεύστης. οὐκέτι δέ ἔρχεται εν κοιλίᾳ μητρικῇ σαρκοσθέσας. Δεῦτε διχαλόμενοι εν τῷ εν δέξιον ἀντε συλλήψει, οἱ φιλέργοι τοιούτους βοῶντες. Οι εν γεννήσει γυναικῶν μετέων ὑπάρχον, μη διαλίπτεις αρεούσεν υπερ τὴν τιμὴν τελείων τῶν Στίων τὸ σύλληψιν, οποιος εὐραμεν ἐλασμὸν ἀμφετὸν καὶ τὸ μεγα λέπετο. Hodie ex sterili

utero germinat fructus orationis, Joannes Prodromus: exulta eremus & tripudia humana. Ecce Praeō pœnitentiae venit incarnari in ventre materno: venite exultabundi in gloriofa ejus Conceptione, quicunque amantes ejus festorum; tripudiemus clamantes; O major inter natos mulierum, non omissitas orare pro iis qui cum fide peragunt & cum majori Do-

AUCTOR
D. P.

xologica.

84. Eamēdē prærogativam, sed absolute & absque libertate eam prætermittendi habet Tὸ Γεννήσιον ProNatali Natale festum ipsius Sancti, quod dixi principiū culti agi cum Officio duplice Vesperino majori Canon. Jo- as minori, quemadmodum etiam duplex Canon ponitur in Menœ. Primum autem eundem putato, à cuius Poëmatio in majoribus Vesperis post consuetam P̄almiodiam inchoantur propria ipsius festi, scilicet Joannem Monachum, cuius nominis quia inter Hymnographos nullus est præter Damascenum, vero simile si, non esse diversos affirmando, sed eundem in Menœ modo à patria & a professione cognominari. Ut ut est telis, ab eodem centro potest etiam esse Poëmatum subsequens, tertium Anatolii est, quini & ultimi inter Hierarchas ex ordine dextro post Melodium & Cyprianum: quare hic credi non potest esse Patriarcha Constantinopolitanus Sanctus, qui sub Theodosio Juniore præfedit, sed alius multo junior alterius sedis Episcopus, qualis etiam fuerit precedens Cyprianus.

85. Quartum Poëmatum Vesperinum sive Sticherum Andreas nomen præfert, hanc dubiè Cre- (a quo forte tensis alias dicti Hierosolymitani & sancti; cuius, secundus in arte Canonum pangendorum nominati, videri Canon) potest Canon alter huius festi, sub hac acrostichi- de currens.

Koukīς χαρᾶς Πρόδρομον εὐθυνᾶς πόθῳ. Prodromum communis gaudii laudo libens. Sed Canon ad matutinum Officium pertinet; in majori autem Vesperino, post illa que dixi qua- tria Stichera, sequuntur tria alia abesse nomine auditoris; ac denique ad Gloriæ unum Byzantii prelaudati, alterumque ejusdem vel alterius: tum Lectio ex Genesio, xvii, 15. Dicit Deus ad Abraham, Sarai uxori tui non vocabitur Sarai, sed Sara, & mox ex cap. xxi, Visitavit autem Dominus Sarai usque ad p. 9. Crevit in igitur puer, & ablactatus est: fecitque Abraham convivium grande in die ablactatio- nis ejus. Alia deinde ex libro Iudicum capite xiii, ubi Sampson nascitur ab Angelo prædictus mari ac deinde pari usque ad p. 21. Et ultra eis non apparuit Angelus Domini. Tertia denique ex Isaiae cap. xi, Consolamini, con- solamini, popule mi, dixit Dominus Deus vester, &c. ubi & Vox clamantis in deferto, & alia ex sequentibus capitibus decerpita loca, in unum coaptantur, ac definiti in illis verbis Cap. liv: Quoniam multi filii desertæ ma- gis, quam ejus quae habet virum. Post quas scripturas, rufum notamus Stichera duo: ter- tium ad Gloriæ adscribuntur Andreæ; iterumque tria;

F

atque By-
zantii,

atque By-
zantii,

cum Le-
genda ex
Scriptura,

G

& Stiché-
ro Caffas

710 DE FESTIS S. IOANNIS BAPTISTÆ.

- A tria; & quartum ad Gloria legitur sub nomine
AUCTORE Cassiae Monachæ, que in Catena prelata data
D. P. ponitur ultima, & utrumque latus catena à Christo
suo deducit, in se converit. Sunt & alia multa
in Officio huius festi particularia, que singula non
vacat persequi, ad alia festinanti.
- 86 Proximum Nativitas festum (ut enim Am-
Synaxis brosus sit in Euangelio nihil super Joanne
legimus, nisi ortum ejus & oraculum, exulta-
tionem in utero, vocem in deferto) est Sy-
naxis, die VII Januarii, post Dominum Epiph-
aniam, ex sope notato more Ecclesie Orientalis,
majorum omnium mysteriorum festis subiungendi
festivum commemorationem eorum peroratum,
que precipuum in eo quod celebratum est mysterio
partem habuerunt; unde ad diem predictam sic
habet Synaxarium. Tη ἑπαύσιον τῶν ἀρίων θεο-
φάντων τὸν σύναξιν ἐπιστάντες περι-
στοι, δέοντος καὶ βαπτιστή, ὡς τῷ μυστρίῳ ἐπί θεο-
φάντων πειρασμῷ ὑπερβαντοῖς, παρελθόντοι
ἐπαρχήν καὶ ἀνθρώπους ἐπαγγέλτους, συναπόμενοι καὶ
αὐτῶν ταῖς αἱδαῖς, ἵνα μηδὲν τι τῶν σκευῶν θεο-
φάντων συπλησσεται. Postridie divinorum Theo-
phaniorum, Synaxim sanctissimi Prophetæ,
B Prodomi & Baptiste, ut qui mysterio divini
Baptismatis subservivit, celebrandam accepi-
mus jam oīm a principio ceteris festi-
tavitibus additam, ut ne quid mirabiliter ejus pre-
tareamus silentio. Canonem festi S. Theophaph-
nes compoerūt, sub hac Acrostichide:
 Βαπτίσα Χριστόν, τὸς ἑσταῖνος ψεύδεξ.
 Baptista Christi, tūcipe encomia mea.
 ονειροφάρε τὸν καὶ τὸν πανταῖς αὐτοῖς θεοῖς
 τὸν Καστιλιανὸν μετινέκτ. Concurrit vero et-
iam venerande manus ejus ad regiam urbem
transfatio; de qua longe posteriori institutione
infra agemus Cap. V §. 11.
- 87 Decollationis festum, xxix Augusti, in iunctio nomen prelataudum in festo Nativi-
tatis Joannis Monachi, cuius pro vestimentino offi-
cio Poemata sequuntur Letto Ilaic Prophetæ ea-
dem qua supra: tum Malachia ex cap. III;
Hoc dicit Dominus omnipotens, Ecce ego
mitto Angelum meum ante faciem tuam (cum
levi scilicet verborum mutatione, ut magis myste-
pro hac Le-
rio congruant) & omisis nonnullis intermedis,
genda ex pergitus usque ad finem Capitis IV juxta versio-
Scripturis, nem LXX Interpretum. Tertia Letto sumitur ex
 C Sapientia Salomonis cap. IV §. 7 Iustus si
morte praecoccupatus fuerit, in refrigerio erit;
& fere continuatur usque ad §. 8 Capitis V.
Tum sequuntur Germani Patriarchæ Idiomela;
 S.Germani
Idiomela,
 ut vocari, id est, ut ego interpretor Sancto propria
quedam; & alia quedam Joannis Monachi donec
veniantur ad Officium Matutinum, in quo primus
Canon Poemam ejusdem Joannis Monachi est, ei-
que misericordia Canon alius nulli certi auctori adscri-
pus. Ac denique Δοξολογia μεγάλη, & (ut
habent Menæa) διδοται καὶ τὸ αὐγον ἔλαιον τοῖς
ἀδελφοῖς, datur iunctum oleum Fratribus,
idque dum sit, pfalluntur alia tria de sancto Idio-
mela. Et hoc quidem in Choro, in Refectorio
autem (utri notat Typicon) γίνεται παραδηλος
τοῖς ἀδελφοῖς μεγάλη πίνη δε καὶ ἄλλα καὶ
ἰχθύν εἰς ἑσθίωμεν; Fit consolatio magna
Fratribus (pura vini & olei) cafeum vero &
ova & pīscem non comedimus: ubi forsan
excidit particula ἀλλοι Alias. Notat porro Flo-
rentinus, in propria de hoc argumento Exercita-
tione ad diem prefatam pag. 792, quod apud
Codinum cap. 15 de officiis, inter festa quibus
- Imperator procedere solet, notatur primum D
Nativitas, deinde Decollatio Praecursoris.
- 89 Ad diem xxiv Februario recolitur Inven-
tio capitinis, solenni Jais Officio, quod perver-
sum esse, ac forsitan à tempore S. Sabae aut am-
plius, colligimus ex eo quod nullius Autoris no-
men usquam exprimatur: in fine autem per rubri-
cam additum in Menæis, quod etiam Fejaniorum
tempore, quando non fit confusa Liturgia, Al-
leluia tamen canatur ante Euangelium, post quod luia:
fit Liturgia Prefontificatorum, καὶ εἰσερχόμενα
εἰς τὴν τράπεζαν καὶ καταλιπούσει ἔλαιον καὶ
οἶνον ἀρετὴν προτάσις ἐβδομάδος. Et in-
gredimur, inquit, ad mensam, & sumimus
vinum atque oleum, nisi sit prima hebdo-
mada scilicet Fejaniorum, que iniunctum sumit post
eam Dominicam, quam nos dicimus Sexagesime;
quam Dominicam Graci vocam ἀποκρέων Carnis-
privium, sequentem vero à sequenti Dominicæ
της τριημέρας, quia ipsa adhuc licet cafo-
veſci. Non additur quota illa Inventio ſit: ſed
primam notari in Palestina factam, & deinde
tam in Cilicia quam Constantinopoli celebrataam,
verofimillimum eſt: ſeunda apud Emsam in Pho-
nicia; etiā in Synaxariis narretur conuentum E
cum prima, proprium apud Gracos festum non ſeconda ca-
habet, ſed tantum tertia, que apud Comamam ret cultu
reputatio caput, relatum poſtlimino Constantino-
polim eſt.
- 90 Conigit hec ſub Patriarchau S. Ignatiis in-
tra annum XLVII & LVIII ſeculi IX, & S. Ignatius
recolitur Officio dia XXV Maii. Canon 25 Maii.
præfigitur nomen Taratii, non Patriarche Con-
stantinopolitani; uis censet Simon Wagnereckius
noſter, in Prolegomenis ad Marianam Gracorum
pietatem num. 27. Hic enim ſedit ab anno DCC-
LXXXIV excute usque ad anni DCCCVI diem
XXV Februario, quo colitur & Alta eius illu-
ſtravit Henschenius: fed aliis longe junior, qui
sub predicto Ignatio floruit; auctor forſitan Ser-
monis de tripli Inventione, cuius ultimam par-
tem in Graeco-latinam dabo; vel alterius in fe-
ſto ejusdem tercia Inventionis habiti; & ſimiliter
utrāque lingua dandi. Huic Auctori ſingulare eſt, ſiuſ acci-
quod Theοvicii, quibus ſingula Canonis oda ter-
minatur, queaque aliis Hymnographi ſoli Deipa-
pare canenda praefribunt, abſque illa mentione
eius Sancti, cuius eſt reliqui hymni, Baptiſte F
mentionem ubique inſerat. Exempli ſit Odes pri-
mae haec clausula, Joannem allouquens: Στρατη-
γῆ ἀλλα γαστρὸς ἐλάσσης, ἐπιμελέστε,
τὰ ποτῆς ἀργώ ταῦς οὐδὲς. Πανεύφρες, ἐπ
τοὺς αἰστελαρτι πανεργίας ἀθράστε, ἦν Θεο-
τοκον γνώσκωσαν τῶν γενεαί μακαρίουν.
Ex iterili utero proditi, præparant viam
factori Verbo. O Celeberimne, ineffabiliter
orienti ex sanctissima Virgine; quam quia
Deiparam agnoscunt, generationes omnes
Beatam dicunt.
- 91 Si quis plura de hoc arguendo requirat,
Tomum VII Bibliotheca Concionatoria à Francifco
Combeſe compilata adeat; inventiorum Latinorum Homiliae
Gracorumque Homiliae complures, Euangeliis, iam Patrum de
Conceptionis quam Nativitas illustrandis accommo-
datas, quarum que Grace ſcripta sunt, etiam merentur
originaria lingua excidi ab iis, qui Ecclesia Grace
monumenta inedita Joannis Baptiſte Cotellieri exem-
pli, vellent in lucem protrahere. Tali operi promovendo
alii fortassis dia ſuggereret. Conferam & ego
libenter egrapnum ejus sermonis, qui complectitur
τὰ αὐτὰ τὸ γεννητός, ανατροφής καὶ ἀποτομῆς

DIE VIGESIMA

reperiunt; ^{τινος} πατέρος εἰργάσθη τοπερ μή
habent, Τοιαῦτα τὰ ἐδέχονται συντίθενται,
καὶ γεννητούς, καὶ τῶν καθεῖτων, ταυταύματα καὶ
οὐτας αὐτούς διηγηταί, τα μὲν οὖτε ἐν γε-
ραιότεροι γενναῶν ὑπέρ επαντούσαι· ταῖς τε περιπολο-
ῖς Ιεραρχίῃς θεοῖς λογού επειργανότες, καὶ τῶν
καὶ Βασιλείων, ταῖς τοις Φιλεμονταῖς κα-
ρδιοῖς, ὡς ἀντί τοιδεῖς διεργάται· ὅπους
ποτε μαρτυροῦνται αὐτοῖς τοῖς τελοῖς, καὶ ἔτος καὶ
τοῖς ἐπὶ καρδιῶν τὸ μετανοεῖν εργάται· πεποιη-
κεν δεινότα, μὲν δὲ τρίτον εὐέσσοντο τὸ πανε-
δόξα καὶ πρώτον αὐτοῖς κεφαλῆς ἀγάραγτο-
τερα· οὐ φέρειν, ὁ Χριστὸς λαοῖς, τοῖς Ψυ-
χοῖς οἵ τε προσεποὺς μίσθιος δέρνενται, καὶ
τοῖς τούτοις αὐτοῖς εντυγχάνονται δέρνεται πε-
μπτανοί εὐορκοῦνται, καρποῦ θεῶν καὶ ὄψιν
τὸ μετανοεῖν εὐεργεούνται· πατὴρ οὐδὲ πα-
τέρα δενδροῦ ψυχῶν αὐτεργεούνται, ὑπὸ δὲ τετεραύτων
αὐτοῖς τῶν ἐποτοῦντος ἐπὶ γῆν ὑποσκέψαι· εἰλί-
υτο διεγερεῖ μάλιστα τῶν ημετέρων ψυχῶν, οὐ
σίντοις αριστοῖς παλεύονται, μηδὲν ἀχρύσιον πεπ-
θερμένον, ποὺς εἰναῖς αὐτοῖς μοναῖς αὐτοῖς εργάζεται-
μεν· καὶ δέ τοι μεταβολὴ τὸ ἀληθινά καρποῖς,
Ιωάννεν τὸ Βαττόπεδον, καὶ τὸν εργάτην αριστερ-
ούμενον, τὸν εἰθανάτων Βασιλεῖν τὸν δεσμωτανού-
μενοντας αὐτούς δέρνενται· ὅπις αὐτῷ πεπτεῖ πεποιη-
σθεῖ, πηγὴ τὸ πεποιητόν τους, νῦν καὶ δεῖ καὶ εἰς
τὰς εἰναῖς τῶν διωνίων. Αμήν.

C
raque ex ordine complectentes , necnon eorum quae post Verbi divini revelationem in Jordane , atque descensum Spiritus baptisino peracto preclare ab illo acta sunt : quando item martyrio consummatus est , & ad eos qui inferno detinebantur poenitentia Praeco descendit ; historiam denique primar , secundar ac tertiar Inventionis venerandi Capitis , scriptam : quibus nos , populus Christianus velut ex mystico paradiso spiritualiter irrigati , atque ejus apud Deum acceptis precibus sursum erexit , dignos poenitentia fructus feramus , ne immundicabiles animæ , velut infruitular arbores , radicitus excindamus ab exterminatoria securi ; sed potius ab agricola nostrarum mentium , velut maturum frumentum , abique ultra palcez admixtione , recipiamur ad æternas mansiones : ubi cum magno veritatis Pracone Joanne Baptista , cuius festivitatem hodie celebramus , immortalis Regi assistamus æternum exultantes : quia ipsum decet omnis gloria , honor & adoratio , nunc & semper & in secula seculorum . Amen . Hac si Authoris sunt , neceſſe est

QUARTA IUNII.

non solum excidisse ea que tertiam spectam In- D
ventionem, sed etiam ipsum Sermonem hac esse AUCTORE
posteriorem, nec ante seculum nonum quo ea facta D. P.
est, scripsisse. Quicunque porro Author fuit, diverso seculo 9
sum esse a Metaphraſte diversus stylus Allatio per scripti-
fus. Interim fatus est posse rem totam apud Lipo-
manum ac Surius legi, hic vero eam conclusio-
nem dedisse, que ipsius defuit.

C A P U T III.

De Inventionibus & Translationibus
sacri Capitis in Oriente factis.

P R A E F A T I U N C U L A

*De Gallico Tractatu Domini Cangit
super hoc argumento.*

94 C_Arolus du F_resne, D_{omin}ius du C_{ange},
ex nobili apud Ambianos doctorumque
homini feraci natus familia, in P_{ref}ectura
Ambianensi Q_{uest}itorum Praes, vir incon-
parabilis feculique sui praecepit splendor
(lubet enim profugii verba Epiph_ihi, quod in E
ad S.S. Gerv_{asi} & Prot_{asi} Parisiis sepulta,
Franciscus Pinsonius des R_{io}les, ex communi
eruditiorum iudicio posuit) Carolus, inquam, mihi
du F_resne, Dominus du C_{ange} affi-
dia innumeraque manuscriptorum librorum
lectione, immensos Historia tum Byzantinæ
tum Gallicæ thesauros exhausti & evulgavit,
abstrusioris cuiusque artis voces, sive Latinas
sive Græcas indicavit, ecclesiasticos ritus le-
gisque obsoletas explicavit; vir tacillimus
moribus, & in omnes maxime liberalis ac
constanter beneficus, qui animam Deo
Servatoris placide reddidit die xxii Octobris,
MDCCLXXXVIII, etatis LXXVII, natus anno
Dominii MDCX, XVIII Decemb. Hic inter quam-
plurima ope r_opjissima sua diligenter monumenta,
editis Tractatuum Historicorum de Capite S.
Ioannis Baptiste, in gratiam parie sua illo
jam pridem glorianis, exacte discutientem
quidquid de eo scriperint veteres recentio-
resque Auctores, atque imprimi de triplici
illius Inventione; ubi ex occasione agitur
etiam de aliis ejusdem Sancti Reliquijs & ad
calcem ponuntur Tractatus aliquot Græci
desumpti ex Regia Mazariniana bibliothecis
cum versione Latina, tamquam totius Differ-
entiationis bales ac probationes.

95 Tractatum istum si Laine scripsisset, & que ad calcem posuit monumenta, suis ad singula observationibus more nostro illustrata proposuisset; rem fecisset suis forte civibus minus commodam sed magis gravat, omnibus ubique nationibus, quanto usque quae enim ita orbe natio Baptizant Joannem non veneratur impensum? nobisque laborem ad emisit eadem à capite retexendo, & congre-
gatis ordine digerendi. Interim libenter profiteor praecepimus opus, quod in conquirendis exponendis Auctorum sententiis consistit, ab eo ita consecutum esse, ut parum admittamus laborandum superius, idem argumenatum aliud lingua aliquo gratarum ordinis tractatio, in hoc opere, cui quatenus pro- satendam.
dierat, verbo tenus à selecto vobem queritur testimonio sincerum minime faciunt dedit, scripsit epistolā, qualis nunc Laine legitur in Praefatione ad Apologiam preliminarem pro actis Sanctorum, Tomo primo Fundi huius preceptum.

712 DE INVENTIONE CAPITIS S. IOAN. BAPT.

A 96 Data est autem Epistola illa ad suum unam
AUCTORE nitem amicissimumque Virum clarissimum An-
tonium de Wyon, Equitem, Dominum
d'Herouval, ex vetustissima nobilitissimaque
apud Veliocales familia, Regi à consiliis & in
singulari-
ter obli-
etis ipsi e-
iusque a-
mico He-
rouvallo.

B post eodem Pinsonio auctore, in ade Paro-
chiali S. Ludovici in insula Parisis, ubi obiit
xxix Aprilis MDCLXXXIX, & statim LXXXIII
sesto post amicum Cangium mené qui totius
vitas cursum in Ecclesiæ gloriæ, Regni
decus, Reipublicæ litteraræ ornamentum,
peregit; communicatis ac pœne effusis in
peritissimos quoque tum Gallos tum exte-
ros Scriptores, recipioribus tabulis, ac
abstrusioribus monumentis, quibus immortale
nomen comparavit, omnibus ab eo adiutis in-
struictisque, quos inter nostrum quoque nomen pro-
sternunt. Nec virtus mibi vertendum credo effe-
ctum gratitudinis, quo tum ipsi tum ejus amico
me profite obtricatum, in hac ad Caput ter-
tiatione de Baptista Ioanne Praefatione.

S. I. De loco & modo primaæ Inventionis, Translationeque in Ciliciam.

C 97 Colegium Maronitarum Roma Gregorius
XIII fundatus anno MDLXXXIV infra-
Juxta Ara-
bicorum Sy-
naxarium
dis adolescentibus genit ilius, in Libano moni
Catholican unionem ac libertatem mirè confor-
mati servans inter tot Schismatics Turcis subditos;
ipsiusque nostra Societas gubernandum commisit.
Servas illud inter alia monumenta Synaxarium
Arabicum Ms. ubi ad XXX Mehir fave Amshir,
die XXIV nostri Februario, legimus sequentia,
curante Abbanoso Kirchero nostro Laine redditis,
& anno MDCLXIIII à Philippo Alegambe Belga,
ibidem nostro, eademque Bibliotheca Societas
edenda auctore primo, misa ad veterem amicam
Bollandum. Celebratur hodie testum Inven-
tionis capitii S. Prophetae Joannis Baptiste,
& causa sive origo hujus Inventionis ista
tuit. Herodes cum præcepisset auferri caput
Sancti, & contritatus esset, ac poenititudo du-
ceretur; abscondit illud in domo sua, eo quod
inquireret illud socii pro Filia sua. Hoc facto
una cum Herodiade uxore fratris Philippi, quæ
& conscientia erat facta, filiam socii, inqui-
rentem caput, auctu decepit. Socer autem
Herodes, comparato exercitu, venit in Gal-
ileeum, & devastavit multas civitates, &
combustit eas igne. Quod nuntium cum ve-
niasset ad aures Tiberii Caesaris, & cognovis-
set quænam causa esset hujus commotionis;
non solum ira esterbit in Herodem, ob cas-
dem in Prophetati magnum, apud populos
terra æstimatisimum commissari, & ob in-
juste acceptam uxorem fratris sui: verum
etiam vehementer indignatus est socero ejus,
quod devastaſſet urbes Galileeæ. Misit igit-
ur ut is una cum Herodiade publice Roma
fisteretur, postquam Herodes caput SANCTI
jam sepelivisset in domo sua. Cum ergo per-
venisset ad Tiberium, privavit eum muliere
cum omnibus bonis que possidebat, eumdem-

que in exilium misit, in regionem Hispaniae, & mortuus est ibi; & misit devastatum domum ejus, ne quis eam amplius videret, & remansit domus sine porta, & sine te-
cto.

D 98 Haec tenus satis congrua omnia verisimilitudi-
ni, pleraque etiam satis apta ad narrationem Jo-
sephi, sed cum aliqua rerum ac temporum confusione, ipsum for-
dam Tiberio indignatio in Herodem commota tamen Joan-
dicur, qua in ejus sacerdotum Arctam detonsus est, non dici-
si Tiberio longior vita obtigisset; dumque ab ipsa:
hoc ille bonus multatus relegatique dicuntur,
quod successoris Caii imperio factum fuisse constat.
Cum autem inter mortem Baptiste & Arabicum
bellum anni aliquo fluerint, Arethæ conceptum
in Herodem odium ob spretam filiam suam tan-
tisper disimulante, & dumque sub specie amica
conventionis nuntii forsan commenat ultro circuque;
mirum non fuerit, si mulier que potius suscepit
Joannis Baptismate ejus discipula stiffe, certe
ipsi, quem suæ causæ occidum noverat, obfractissi-
ma erat, caput illud petierit quod non nisi con-
temptum habendum apud Herodem ejusque pellicem
anulum suam sciebat; sed petierit frustra, vel
jam ante vel saltem tum studiosus occultatum,
negatiusque quasi illud cum corpore discipula ab-
stulissent extra Herodis divisionem. Et hac omnia
facilius recipiemur ab eo, qui credere vellet Regens
adulterum, mox u ad patrem fugisse uxorem
senit, Macherunem subiraxisse sacerdoti ditioni,
ibique habitasse cum Herodiade sua; ibi Baptis-
tiam captivum habuisse, ibique decollativisse, uti
scribit Josephus.

E 99 Quid ad domum Herodis Macherunte
vel alibi sicut attinet, eam Casaris iussu defo-
lalam, non libenter crediderim, absque ve-
stigiis teste, quam sint primi scriptores hujus In-
ventionis, que non præcepit Constantini avatem,
sib[us] qua cooperant fidelium peregrinationes in
santa loca per Helenam ejus matrem repur-
gata ornataque: est tamen credibile eam dominum ^{est pere-}
admodum negligentiam jacuisse, ex quo Macherunem grini duo a
& Perazam exultante Herode occuparunt Arabes regressi,
De ea in tali sic loqui pergit Synaxarium prelauda-
tum. Habitaverunt autem in ea duo peregrini:
qui inito consilio profecti tunc Jerosolymam,
ibi devotionem suam in orationibus & je-
junis peragerent. Præterito autem spatio fere
biennii, dicti peregrini reversi sunt in pristi-
nam habitacionem, devastatam scilicet domum
Herodis. Contigit autem quadam nocte; &
ecce apparuit in somno Sanctus, & quis esset in-
dicavit, & docuit locum Capitis, & præcepit ut
portarent illud ad habitacionem suam. Evigilan-
tibus itaque ambobus, indicavit alter alteri quod
noctu viderat; & proceperunt ad locum quem
indicaverat illis Sanctus; & foderunt, & inve-
nerunt urnam fictilem signatam; & cum ap-
reverlante illam, ascendit ad eos inde odor sua, ^{revelante}
viximus: tum comparuit caput Sancti, quod ^{Sancto in-}
ipsi quasi benedictionem impertiri videba-
tur. Tunc id, ea ratione qua invenerant, por-
taverunt ad domum suam, & posuerunt in
armario, & maximo honore venerati sunt il-
lud suspensa ante id lampade. Post mortem vero
horum, Sancta quedam nomine Athalia, sola
novit thesauros; que & in summa semper vene-
ratione eum habuit; & sic de manu ad manum ^{et eidam}
^{Athalia} relinquit, diverorum venit.

F 100 Quæ deinde sequuntur, de post secuti-
sacri Capitis possessoribus, nihil faciunt ad no-
tiiam

Caput in
domo He-
rodii defo-
latum,

**prior uxor
frustra pe-
nitit dicitur**,

A *tiam loci, ad quem illud immediate ex Syria ita illud in Cilicia occulum manit,* *tiam loci, ad quem illud immediate ex Syria ita illud in Cilicia occulum manit;* *per alium quemcumque; sunt enim accepta ex relatō Monachorum Emenorū, qui cum ipsis iterum apud se inventi erat Marcianus Imperatoris seculo v, falso præsumerent illud immediate allatum ad se fuisse, post primam Inventionem, nec alibi quam apud se deliuscē conseruerunt primam secundamque Inventionem nullā aliā interpositā: aliam tamen interponit Sozomenus, ceterum annis prior, lib. 7 cap. 24 sic scribens.* *Circa hoc tempus, id est circa annum CCCXCV, Constantiopolitā translatum fuit S. Joannis Baptista Caput, quod Herodias ab Herode Tetrarcha petierat. Inventionum autem esse dicuntur apud Monachos quoddam ex lecta Macedonianorum, qui prius quidem Hieronymi morati fuerunt, postea vero in Ciliciam migraverunt. Ita ille, ut scilicet dici audierat, non in authentica aliqua scriptura legitur: qualem tamen existiſſe oportet, quia non solum prælucravit auctor Arabi, cuius supra contextum dedit, sed etiam Emenes Monachis, primordia sue poffitionis scule in scribere cupientibus, eaque prefigere certiori Abbatis sui Marcelli de secunda Inventione narrationis. Ad famam autem, quam fecutus Sozomenus est, justificandam, fatus erit fateri, Monachos, apud quos Valentīs erat Caput erat, Macedoniana heresi inquinatus, illud ab Athalia accepit, & acceptam ab hac initiatam evulgasse, immo scriptis quoque consignasse, sed abſque diſtinctiori expreſſione tum peregrinorum (quos credibile est solitarios potius quam Monachos fuisse beneque Catholicos), adeoque non indigros quibus se Sanctus manifestaret) tum loci seu monasterii, cuius Monachis theſaurum commendari Athalia, neccdam tunc forte in heresim prolapſis. Quam multa enim ejusmodi inveneruntur, antiquas scriptas in monasteriis, in quibus res gestae sunt, non exprefſis vel ipformis vel regioniis in quibus ipsa confitebant nominibus, tamquam tunc minime necessariis, nunc vero fruſtra eadem requiruntur.*

B *anno circi- ter 390.* *101 Porro cum Arabicum Synacarium paulo post dicat, quod locus sacri capitii ignotus manif. ulque ad tempora Cyrilli Episcopi Hierosolymitani & Sozomeni ipsum scribat innatuſſe temporibus præcedentis Theodosium magnum Imperatoris, id est Valentīs; conseq̄ens fit, ut Athalia obierit intra annum CCCLV & CCCLXXV quo Valens obiit; intra quod tempus etiam Macedoniana heresi anno CCCLIX ceptā, toto ſepte Oriente diffidit: ut vel hinc ab ejusdem heresi ſuſpicione liberentur sancti Capitis inventores, quibus illud potest revelatum credi vivente adhuc Constantino Magno, adeoque ante annum CCXXXVII. Credi autem id omnino debetur, si Justinianus Imperator circa annum DXXX, dedicatur ecclēſiam Sancti in Hebdomo à ſe refleurātam, ipsam Emenē accepit, peractaque ſolemnitate ut acceperat remitti; obſignatum ſignaculo sancti Imperatoris Conſtantini, ſicut habet Oratio Latine ex Graco Venetiis edita apud Lipomanum & Surium, inferius danda, cuius Autorem Allatius, in Diatriba de Symeonum ſcripsit, nominat Thedorum Daphnopatam. sed opinor ſignaculum illud aliud non fuſſe quam ſimplex nominis Christi monogramma & Romanis labaris inſertum quidem a Conſtantino, sed non ita ut eodem uſum ſcamus in ſignatore anno, cui crediderim potius ipſiusmet effigiem fuſſe*

ab ipfa Mo- nachis qui- busdam com- men- datum, *qui illud palam fe- cerunt, etia- ter scripto,* *ab ipfa Mo- nachis qui- busdam com- men- datum,* *qui illud palam fe- cerunt, etia- ter scripto,* *anno circi- ter 390.* *101 Porro cum Arabicum Synacarium paulo post dicat, quod locus sacri capitii ignotus manif. ulque ad tempora Cyrilli Episcopi Hierosolymitani & Sozomeni ipsum scribat innatuſſe temporibus præcedentis Theodosium magnum Imperatoris, id est Valentīs; conseq̄ens fit, ut Athalia obierit intra annum CCCLV & CCCLXXV quo Valens obiit; intra quod tempus etiam Macedoniana heresi anno CCCLIX ceptā, toto ſepte Oriente diffidit: ut vel hinc ab ejusdem heresi ſuſpicione liberentur sancti Capitis inventores, quibus illud potest revelatum credi vivente adhuc Constantino Magno, adeoque ante annum CCXXXVII. Credi autem id omnino debetur, si Justinianus Imperator circa annum DXXX, dedicatur ecclēſiam Sancti in Hebdomo à ſe refleurātam, ipsam Emenē accepit, peractaque ſolemnitate ut acceperat remitti; obſignatum ſignaculo sancti Imperatoris Conſtantini, ſicut habet Oratio Latine ex Graco Venetiis edita apud Lipomanum & Surium, inferius danda, cuius Autorem Allatius, in Diatriba de Symeonum ſcripsit, nominat Thedorum Daphnopatam. sed opinor ſignaculum illud aliud non fuſſe quam ſimplex nominis Christi monogramma & Romanis labaris inſertum quidem a Conſtantino, sed non ita ut eodem uſum ſcamus in ſignatore anno, cui crediderim potius ipſiusmet effigiem fuſſe*

Junii Tomus IV.

infōsculptam, aque ac nummis, quibus ſubinde invenias etiam infōsculptum idem monogramma ea AUCTORE parte qua vel vīctoria aliqua repreſentatur, vel ipfemē labarum manū tenens; monachum ſimplē ſolum. Ex eo tamen moꝝ apud Christianos invaluī ipſum iis rebus omnibus appingendi, in tamen ſub quibus volebant Christianitatem vel ſcribentis vel co-videtur auctori vel defunctori intelligi, qui moꝝ cum diu etiam poſt Conſtantini mortem tenerū, ex huiusmodi monogrammate, ſi ſolum ipſum in ſignaculo predidiſſe reperit Faſtinianus, nibil potest haberi pro tempore Inventionis prime: ſed coniectura de eodem firmabitur potius ex atate Valentīs, quo Monachos illos Cilices commendato theſauro priuatis moꝝ docebimus ex Sozomeno: qui licet indicat in Cilicia dicit, non tamen id indicat per revelationem factum, prout factum in prima ♂ ea que vocatur secunda Inventionib⁹. Pri- die quo co- mnam autem factam xxiv Februario, indicat Februario. ²⁴ Codex Arabicus, de quo ſupra, Lectionem Sy-naxis pro iſo die finiens his verbis: In priori autem Inventione celebratur factum xxx die mensis Amſchir, qui Februario noſtro ferē responderet, à die Januarii xxvi initium ſumens. Benedictio S. Joannis fit nobifcum Amen. E

§. II. Translatio ſacri Capiti ex Cilicia in Bithyniam ſub Valente, & Constantinopolim ſub Theodosio.

102 *Praefatus loco precitato Sozomenus, ubi nam ♂ apud quos inventionum ſacrum caput fuerit, temporibus, inquit, præcedentis Imperatoris, cum Mardonius Eunuchus, Praepositus Imperialis Palati, rem detulifer, juſteras Valens ut id Caput Constantinopolim deportaretur. Et ii quidem qui ad hoc missi fuerant, Caput illud publico veſchulo impositum, tranſterre coepерunt; ſed cum venienti Pantichium, qui locus eſt in agro Chalcedonenſium, mula, quæ veſchulum trahebant, ulterius progredi detrēſtarunt; idque licet agafones minas ipius intentarent, & auriga flagello graviter eas caederet. Qui cum nihil proficerent, & cunctis ipſique beret impa-deo Imperatori ea res ſtupenda ac prorus mobile Co-divina videretur, in vico Coslai ſacrum illud Caput depofuerunt: erat enim vicus F in proximo & ad ſupradictum Mardonium pertinebat. Eſt Pantichium locuſ, Chalcedone diſtant xv p. m. Antonino Panticum in ſuo Itinerario, & in alio quodam Hierosolymitano apud Cangium Pandicia dictum.*

103 *Porro circa hoc tempus, quo ſcilicet ab Occidente Constantinopolim redierat Theodoſius Imperator, id est poſt annum CCCLXXXVI circa an. (Chronicon Alexandrinum, ſive Paſchale notat annum Theodosii XIII Indict. iv Tariono & Symmacho Cofi. qui eſt annum Chrifi cccxc i pro quo præcedens notatur in Properi Chronicō interpolato Valentiano iv & Neftorio Cofi.) circa hoc, inquam, tempus, five Dei five Prophetarū ipſius impulſū, Imperator Theodosius ad eum locum perrexit. Cumque Baptiſtæ Reliquias inde auferre vellet, ſola, ut ajunt, ei reflit Matrona; quæ ſacra quidem Virgo erat, ceterum Caput illud tamquam miniſtræ & custos comitabatur, jam inde vero inſiliter ab ipfa Cilicia. Cum igi- tur illa ſomnium virium niſu obſtaret, Impe- rator*

Xxxix 2

A rator nequaquam eam cogendam esse censuit, sed precibus contendebat ut Reliquias tolli au^{to}rante. Quod cum illa vix tandem con- D. P. ceiderat. C.P. tensisset, irritum fore Imperatoris conatum arbitrat^o, ex eo quod Valentis temporibus clesiam con- dicit in Heb- domo, induit erat involvens, tecum detulit : re- verfulque in suburbano urbis Constantino- politanae quod Septimum dicitur, depositum, amplissimā illic & pulcherrimā Basiliā, in honorem Dei constrūta.

^{in eaque ipsius loca} 18 Februa- riis 104 Paulo alter Pashalon præcitatum: Theo- dosius Augustus cum S. Joannis Baptiste Ca- put apud quendam feminam Macedonicam, Cizici degentem, inveniens, allatum Chal- cedoneum primum depositum, atque à fundamen- tis in Hebdome Constantinopoleos, exci- tata in illius nomen aede sacra, in ea vene- randum Baptiste Caput reposuit ; mensē Peritio et ante diem xii Kalend Martias. Vixit & scripsit Chronicu hujus. Autor usque ad Heracili Imperatoris annum xvi, Christi d- xxvii, nec tam Sozomenus ille transcripsit (si- cu^m Georgius Cedrenus, seculo xli florens, in His- toriarum Compendio) sed diversum plane Auctorem lexit, simul mentionem Chalcidonis, in qua tamifera sacram pignus honoratus requiesceret, donec ecclesia est definita abfolveretur, quod So- zomenus dicere pretermisit. Ceterum siue Chrono- logo præcitat^o, ne ex Monacha Macedo- niana ficeret Macedonicam, genem supponen- do pro sc̄ta, ita pro Cosilao posuit Cizicus obrep̄s^o: interim vero Sozomeni narratio illius testimonia, velut ex vesuuiori fonte juncto maneret confirmata. Quod in contrario obicit Baro- nius, Sozomenum credi posse in predicta relatio- ne à Macedoniana sufficinatum; non permittit reliquias infra contextus, illis non valde favens: menium autem multo minore, in re tam recenti, & viventibus adhuc multis qui Translationis præ- dicta falsitatem coarguiscent, si tale nihil actum sua memoriam fuisse.

^{juxta Chronicon Alex. quo Sozomeni relatio confirmitur,} 105 Sozomeno quoque suffragari videtur Se- verianus Gabulentis Ecclesiæ Episcopus, illo antiquior, iuste quem Gennadius cap. 21 scri- bu, eo quod in divinis Scripturis eruditus, & in Homilia declimator admirabilis esset, fre- querenter ab Joanne Episcopo, scilicet Chryso- stomo, & Imp. Arcadiu, ad faciendum sermo- nem, Constantinopolis vocatum; cui etiam idem Chrysostratus Ecclesiam suam cum in exilium mittetur, commendavuit, ut afferit Ado- lanus apud Miraeum. Sic autem ille loquitur in Homilia de Cruce, ea foris satis cuius fragmentum dumtaxat Tomo 6 Biblioth. Concionatoria edidit Combefsius; Graecam autem allegat Cangius in Notis ad Pashalon pag. 570. Ἐλθουσιν λοιπὸν ἐπὶ τὸν πατέρα μετέπειπον Φωκῶν, τὸν δέ τοις λόγῳ ημᾶς πανδείνοντες, καὶ τοῖς λεπτανοῖς τοῖς ιαυτῆς τούτοις ἡμετέρας τετράχοντα. Ιωάννου λέγει τὸν Πρόδρομον καὶ Βαπτιστὴν τὸ Χριστόν, λεγοντας ημᾶς οὐμένον τῷ λογῷ τῷ μετανοίας. Veniamus tandem ad medium animarum nostrarum, & divino sermone nos erudientem, siisque Reliquias munientem nostram civitatem; Jo- annem, inquit, Prodromum & Baptistam Christi, usque hodie nos ablument verbo poenitentia. Hac si Constantinopoli dicta consta- ret, firmiter suis probarent intentum; nunc vero cum Gabalis dici posuerint, vel Antiochia, cui

illorum ecclesia suberat, Reliquias Sancti etiam ipsa glorians; merito non audet Cangius certitudinem inde aliquam pro Confessione petere, quasi jam tam Capite illius poteret; maxime cum fieri vix posset, ut Urbs regia adeo multis annis eo fruia sit, sed omnino fateri cogamus, cito privatam illo fuisse, ipso Eusebiam translato: ubi quomodo denuo repertum fit sub Martiano Imperatore, diu- tius illic manentes, mox infra dicemus.

106 Theodosius porro sui erga Sanctam pie- tatis, haud multo post anno scilicet CCCXCIV, ^{107 Theo-} referit idem Sozomenus, adversus Eugenium ty- rannum in Occidentem prefectus, & cum co- piis egeis Constantinopoli, ad septimum miliare pervenisset; Deum illic orate dicitur in ecclesia, quam in honore Joannis Bapti- stæ construxerat; utque faustus ac felix sibi & exercitu, & Romanis omnibus belli exitus contingenter, postulasse; & Baptistam si- bi auxiliatore invocale; hec precatus in Italianam iter fecit. Cumque ad Alpes pervenis- set, primas statim stationes occupat; & cum transiit in verticem prætergressus, iam in de- scensu esset, campum equitibus ac pedibus oppletum videt; nec procul multos hostium à tergo, in montis cacumine interim subfi- stientes. Cum igitur primi transgressi cum ^{ex anticipati} hostibus in campo manum conferuerint, acri^s & anceps extitit pugna. Porro cum exerci- tus adhuc progrederetur; animadvertens Im- perator, humana quidem ope suos nullatenus servari posse, tameris maxime vellent, incubentibus à tergo iis qui verticem oc- cupaverant; pronus humili abjectus, orare co- cepit cum lacrymis: statimque Deus precibus ejus annuit, sicut eventu ipso comprobatum est: nam rectores eorum qui montis verticem tenebant, missis ad eum nuntiis, se ad illius partes transiit, si honoratiorem gra- dum apud illum habitu esent pro- miferunt.

107 Tum vero Imperator, cum chartam & atramentum quiescum non reperiret, ac- ceptis tabulis, quas quidam ex adstantibus for- geras, honorat^o, & convenientis ipsi militia perficeris gradum, quem apud se ef- fent habituri si promissa implebent. Atque hi quidem istiusmodi conditionibus Imperatori fe adjunxerunt. Ceterum cum nostra pars adhuc cederet, sed aequo marte utrumque acriter pugnaretur; ventus ingens, & quemad- ante numquam fuisse novimus, ex ad ver- fo in hostes irruens, eorum ordines dittur- bavit: tela vero & jacula que in Romanos conjecta erant, perinde acī solidis corpo- ribus illis effent, in ipsa jaculantum corpora retrorsit: scuta denique, ex eorum manibus abrepta, cum sorribus ac pulvere in ipsos contorti. Itaque armis nudati, alii quidem trucidati sunt; alii vero ad modicum tempus fugi elapsi, haud multo post capti fure. Eugenius vero, ad pedes Imperatoris provo- latus, ut vita ipsi concederetur, orabat; sed dum supplicaret, à quadam ex militibus capite truncatus est.

108 Porro eo ipso tempore, quo pugna committebatur, ajunt dæmoniacum quem- dam, in templo Dei quod erat in Septimo, in quo Imperator ad bellum proficilens pre- cces fuderat, à dæmons sublimem raptum,

Joanni

^{ac dæmonem} ^{per ener- gumenum} ^{fatente,}

^E ^{transfessa} ^{ad ipsum} ^{parte copia- rum hoji- lium,}

^F ^{Ex corso in} ^{ceteros tur- bine, co- runque te- la refor- quente,}

^G

- A** Joanni Baptista convitatum esse; cumque velut capite truncatum probris appetisse, ita vociferando; Tu me vincis, & exercitu meo infidilari. Hi vero qui aderant, cum, ut credibile est, ingens studium esset de hoc bello, ut aliquid novi audirent ac dicerent, obstupefacti, diem in charta perfrumperunt; eoque ipso die praelium factum esse, haud multo post, ex iis qui interfuerunt, didicunt. *Istuc ergo, agne ac Sebasta, ad sepulcra SS. Eliae, Abdie, agne Joannis Baptista, ac vero similiter propter presentiam Capitis, videre erat id, quod ad illa vidisse Paulam suam testatur Hieronymus Epist. 27, ululare homines more luporum, vocibus latrare canum, fremere leonum, sibilare serpentum, rugire taurorum; alias rotave caput, & post terga terram vertice tangere, fulpensisque pede terminis vestes non defluere in faciem; Huc autem facit, quod Gaias Gotus, cum anno Christicccc ab urbe Constantinopolitana, panisper infidiles occupata, confectis Angelicis exercitibus fugam circumplicaret, arrepticum fesimulans, (ut scribit Socrates lib. 6 cap. 6) tamquam orationis causâ perrexit ad ecclesiastam Joannis Apostoli (nam hoc etiam nomine Prodomum Graeci appellant), nec Apostolum tantum sed & Apostolum universalem) quæ septem milibus pasuum absit ab urbe: quam cum Iustinianus Imperator à se refilaratam dedicaret, & spectabiles aliquas Reliquias aliende accerseret festinatae honoraude, petiu etiam Emesa Caput Praecororis, quod quomodo & quando Constantinopolis esse desierit, infra explicabitur.*
- B** 109 Revertitur ad Sozomenum quem supra narrantem reliqui, quomodo ecclesiam in Hebdomae extruxerit Theodosius Senior; ubi max subiungit: quod ille Matronam, quamvis diu multumque precatus, magnaenq; ei munera politicius esset, numquam eo adducere potuit, ut sententiam mutaret (erat enim secta Macedoniorum) Vincentius tamen Presbyter, qui ejudem secta cum Matrona erat, & pari cum illa obsequio arcum prophetæ serubat, & juxta illam Misericordia celebrabat, illico subfucus est; & cum iis qui erant ex Ecclesia Catholica communicavit; tametsi (sicut Macedoniani afferunt) jurejurando antea interposito affirmasset, numquam sc̄ ab illorum opinione recessurum; ad extremum feliciter palam decreverat, ut si Baptista Imperatorem sequi vellet, ipse quoque absque ulla dilatione cum illo communicaret Matrona vero usque ad exitum vitae manifist in vico Coslai, vixitque sancte admodum ac religiose, Sacrarumque ibi Virginum Magistrorum; quarum pleraque adhuc superstites esse accepit, inquit Sozomenus, Moribus Matronæ magisterio haud indignis converfantes. Et hac vero simili fuit, quod Baro nio suscepit, in supra dixi, Sozomenum faciunt, quasi vel ipse Macedonianus fuerit, vel ab aliquo Macedoniano suffarinatus haec laudatione Matronæ: quam ego malem credere, acceſſe tandem ad orthodoxos post obitum Theodosii; nec enim id negat Sozomenus aliquando factum,
- C** *us secuta
Matrona
diu perti-
vax?*
- D** §. III. *Sacri Capitis Emesam facta* AUCTORE D. P.
Translatio, fragmentis obscurata: ejus
istic sub Marciano Inventio altera
extra controversiam posita.
- E** 110 **A** B ista de qua modo egimus Matrona, Virgine & Virginum Coslai prope Chalcedonem Magistra, diversissima est, cognomina ei Santa Matrona Pergensis ex Pamphilia, scriptoribus cuius ad VIII Novembres commemorande Vitam scriptis Metaphrastes, atque praesentem fuisse secunda sacri Capitis Inventioni, apud omnes scriptores Grecos indubitanter asserta, temporibus Marcianni Imperatoris; sed in hoc apud omnes pariter obscurata, quod nemo de ea postea scriperit, qui illud Constantinopoli allatum docuit; sed de Cilicia sua pariter sic locutus sint acsi illius repertores primi illud non perulerint in Ciliciam; sed ex Constantinopoli Syria immediate Emesam, ubi clara habitudin, Marciano denum regnante sit retellum, & in Spelui monasterio continua veneratione cultum, etiam sub Saracenorum dominatu; quoad ablatum Comanam, tandemque sub Michaeli Balbo sanctoque Ignatio Patriarcha, circa medium seculi IX delatum Constantinopolim, seu verius relatum est, memoria antiquioris ibi olim cultus marporis obliterata.
- F** 111 *Arabicum quod supra protulimus Sy-*
naxarium, postquam retulit qualiter sacram caput uti & Sy-
à cuiusdam Athalia manus devenit ad a-
ios, utique Macedonians in Cilicia Monasterios;
ia cum eo successive actum aut: do-
nec pervenirent denum ad virum quem-
dam fecit Ariani, qui sperabat futu-
rum, ut ope capitis hujus miracula pa-
traret pro fœcta sua Ariana: sed prævenit ip-
sūm fors, expulsumque fuit à Sancto ē loco:
manifestus locus incognitus, usque ad tem-
pora Cyrilli Episcopi Jerosolymitani. Ecce
denuo Sanctus apparuit Marciano cuidam
in nocte scilicet in somno; & docuit ipsum
locum Capitis sui, qui & confessus abiit,
idque eruit ex indicato loco, xxx die mensis
Palchon, id est xxiv Februarii; & ipsum secun-
do inventum fuit hoc mensi. In hac ultimâ par-
ticulâ, magna est rerum temporumque confusio:
tempus enim Cyrilii Episcopi, notaret Inventio-
mendâ va-
nem aliquam in Cilicia, quam non venire in rīa in fine
numerum celebrium apud Grecos Inventionum,
jam dixi; nec vero dici debet inventum id,
quod ubi esset, non era absolute ignotum, licet
notum paucis: dies autem xxx Palchon, id est
xxv Maii, proprius est tertius Inventioni, facta
in Cappadocia: & Ariannum possessor clandesti-
nus, spes ad historiam secundæ Inventionis
apud Emesam in Phoenicia; uti & inventor
Marcianus, corrupto nomine factus ex Marcello,
nisi forte scriptori imposita nomen Imperatoris
Marciani, sub quo eadem secunda Inventio con-
cigit.
- G** 112 *Sicut autem lacinia haec novissima obscurat & qua-*
etatenus relata translatiōnē ex Syria in Cili-
ciam; taciti licet locorum nominibus, & tace-
sumptum alteram hiac in Rutheniam: ita posteriores ejus-
dem thesauri possessores Emeseni, obscurant in sua
relatione quidquid de Peregrinis & Monachis
Cilicibus accepérant, aptantes omnia cuidam fi-
gile Emeseno, & cujus sorore per plurimum suc-
cessive

Auctore D. P. Acessive manus denique veneris in potestatem impostoris Ariani. Hunc vero precedens clandescens per tot manu traditio, tanto minus est creditibilis, quanto vulgo ignoris signo fieri dicuntur: maxime cum clandaliorum illorum postseforum ultimus, rerum anti gestarum memoriam nullam post se reliquias dicatur; ipsam etiam sacram Caput suum ablauras, si vel unius noctis inducas impetrare potuisset, sicut narratur in ampliori Emenorium narratione. Hanc ergo placet verborum ex libere, ex editione Parisiensi domini de Cange, et versione Dionysii Exigu, collata cum Ms. Hamburgensi Frederici Lendebrugii, quadam Regia Suecia sub nro. 81, Treverensi S. Martini, Ardunensis S. Huberti, et Bodecenis Canoniconum Regularium diecesis Paderbornensis.

113 Quemadmodum Caput S. Joannis, Praecursoris ac Baptista Domini de civitate Jerusalem a Emesam sit translatum.

Mόναχοι δύο έπειτα τοῖς Εἰσισ ὑμετέραις, τοῖς πηγαίνοντας τὸ τοπὸν καὶ διὰ τὸν περὶ οὓς αἴκινος ἐνανθρωπίσατος, καὶ γεννάσθαις αὐθανάσιος τοῖς οὖν ὑπομενεῖσθαι Χριστὸς τὸν τάφον, τὸν τὸν αἰασάσθαις καὶ τὸν αἰαλήθιον τὸν χρόνον αὐτοτεῖ καπνοῦν ποιοῦσθαι, ταὶ γεροντοῖς κατελθαῖσθαι. Τέταρτον εἶνι οἱ Προφῆται τὸ δεσποτικὸν πατριστικόν, καὶ Βαπτιστὴς οἱ βαπτιστῶν τοὺς ἄλλους Ιωάννης επίσκοπος Φίοι. Πέμπτον τὸν Ηγούμενον γεννήσαντος τοὺς εκδιδάσκαλούς, εὔστος τὸν ἔμιναν καθεδραλίην, ὡτογενέστερον καὶ αἰελάτερον. Ορθρὸς δὲ καπναλάξοντος, τὸν τὴν οὐρανοῦ μοναχὸς δηργάντος τὸν τάξαν, οἱ φαντασίαι εἶναι τὸ πυγμαῖον νομίσμα, οὐ μόρφωσα γενέσθαι τὸ ὀράσαντος θεατῶν ὑποτεθεῖσα. Τεραπυμοκοῦς δὲ τούτῳ, τῇ ἐπιστάσῃ, τῇ ἀληθείᾳ ὁ κηρύξας αὐτὸς Θεόπτειος, κατὰ ιδίαν αἱμοφόρεος ἥραστος, ὅφθες καὶ Φίοι; Πάσους εἰς τὸν διανοίαν ἐργάσαντος απτίσιν, τούτοις τοῖς δημόσιας πτηνῶν τὸ λογοθέντον μηδὲν λαλάντοις. Ως δὲ τετρατοῦ Διάτοκοῦ πτηνὸν τὸν αποκαλύψας δηργάντος τομημαντικόν, καὶ τὸν δηπλωσαμένον τὸ δρόσωσας πτωσθέντας, τῷ τοῦ στρατηγοῦ οὐρανοῖς περιβαλλόντος δεδίστοις, αἱμοφόρον τὸ κελεύθερον ἐξαντίστησαν. Καὶ τῇ χάριτι ἐποδηρούμενοι, τὸν πτερόν τὸ εὐεργετικόν πτηνόθεντος οὐρανοῖς περιβαλλόντος, τοῖς τραχύστησιν καταπεκεναμένοις μαρτυροῦσιν εἰδανούς. Ήσσον δὲ τοῦτο τῷ περιθόντι, ὡς οὐρανός, καθάπέτεις ἐρήμων πάλαι, τὸ στραγγάλιον καυρώλον τῷ σωματὶ τε ἐκπέμπειν τὸν ἄνθρακα.

C 114 Εχοντες διαπερφυτη καθαλην, την η-
γωδιαν επι παντας παρα την θυσιαρη δεκαμέ-
νη, την οποιαν ζητουμενης οχησε την παχυν-
η, και συμπατινην τους ελεγχους την θερφιτην
υλοτητην νοικιασαν, πικαντην κηρυχοισι των λοιπων
συγκενειωνινας σημαντι, την οπην αποτελει φο-
βον ουφρασιν. Υπο μοναχον λογοθεσιαν, ως
ει δολοκληρου πουχανεις οι αρχαι το λειψανον, εν-
χρεις τετταν αινι των εγερουν οι αινι γραδιον
χρηστο, την καθαλην παρα αντην Φρουραιμανην,
ωνει, ως ειναι, και την παχυνην παρη ταυτων
παραδονει, αλλα πειστων ειναι καταχανηνι
κελευνει, και λιθειν, επιβολαις εχειδων την α-
φαλασιαν απεισαθη. Οι ρη των αποχρυσων μητρων
ζησαν, υπο των λογοτημων πεισθειμενοι, ονει-
ροποιηλη την πασιν ελεγμενοις, υπηρμηνην, ως
οιμαι, πιν οιστεπατητην καθαλην εδεινει.
Η ρη αινι παρασανομενη η Αχερειον μανητηρια,
συκιστητη λογοτημων πασιμενην, Β λοιπον λα-
γουνει ενθυμηνειν. οι ιη την πασιν αποθεσετες
μοναχοι, την Προδρομου, την χαροπη την πινεμα-
τηγει ειναιν εμφανισονται, πιν παντος Χρυσης
τημικηρης καθαλην ανελμενοι, ειναι παλι-
δρομοις καπετευδον.

115 Κεραυνός δέ τις κατ' ἐκπονούντος παιδοῦ τοῦ Εμελενίου, δυοπάρακα συλλέγει καὶ τὴν ἔνδειαν αὐτούντων ἔχειν, καὶ τοὺς τὴν ἀμφιχαῖραν εἰληργεῖν.

DIE VIGESIMA QUARTA IUNII.

17

A gustis omnibusque rebus necessariis indi-
gens; cum non posset extremam paupertati
tem ulterius elucari, pro ipsius egreditatis
difficulitate magnus affectus tedium, vitam dis-
cessione continere se creditit. Accidit autem
illi dum fugeret, occurrere Monachis suis,
qui vas Eremi pretiosissimum deferebant. At

*sibi ab iis
debitum* ubi comes eis & socius itineris factus est,
onus ei, sicuti peregrinantes pariter solent,
*sibi ab iis
debitum*

e fuentis communitat, vobis qui ibi revelatus fuerat, et exponentes. Sed Figulo mysterium ignoranti, Praecursor apparuit, monuitque, ut comites suos lataret, & afflumis id quod ferebat aufugeret. Quod cum fecisset, & redit; domum propriam, unde discenderat, & reddit; & ex illo permanens universis rebus prosperis florens. f Intellegatur autem sue prosperitatis auctorem, & honorem ei devoto studio suis congruentem viribus offerebat.

116 Qui cum propinquare fibi cerneret mortem, hydriam g in qua munus illud habebat inclusum, diligenter obsignans, lorori b commendat proprię; primitam egestatem ei referans, & opulentiam quę nunc esset in manibus pandens. Cumque fugienda prime paupertatis incommoda restulifer, indicasset-
Ex ante
www.ets.com

*morte con-
mendari
fari.*

que modum qualiter iis effet erexit, pre-
catus est eam ut depositum honorifice tracta-
ret; nec prius hydriam patefactaret, quam
rei eventus id quod erat interius indica-
ret; cogitans, quantum reor, quod uteri

i instar vas ipsum Precepsori foret; ut sicut
Dominum in utero matris positus innotaret;
ita profecto post mortem vivens, urne illius
mysterium opportuno & tempore revelaret:
& ideo non tacuit insperatae cummuni-
cationis auctorem, sed ait; O mulier, ipfis
experimentis doceberis, nostrę modum vi-
te, conversationemque cognocere, ex quo
thesaurum istum possidere meruimus. Si
igitur & tu reverentiam huic habueris, bo-
norum omnium tam praefantium quam futu-
rorum copia perfueris. Quodsi forsitan pro-
lixitas corporis vires abfiterit, aut ægro-
tatio violenta macerarit, quo minus debi-
tum studium dependere possit; aliqui pio at-
que fidelī viro munus hoc tradere non mo-
revis.

C 117 Ergo post obitum fratris, quamdiu de-
Hec quoq; votum suę vires habuit confronantes, sanctum
deficiens; probat̄ dixilisse negotium: at ubi necesse
traddiderit; fuit etatis, ea quę à germano fibi
alteri, & mandata fuerant, infinuans his qui erant pium
alii alii, suscep̄tū depositum tradidit. Plurimis l' au-
tem munus hoc alterna à successione recipien-
tibus, etiam Eufachius quidam Monachus
nomine, & alterius sectae Presbyter, illud
quod in hydria servabatur, sicut obsignatum

donec in manus veniret Eastachii Monachis cui propter herefem pulso.

118 Precabatur autem eos qui se labiliter
à sancto grege secernere atque effugare que-
rebat, ^m ut unius saltum dei spatiuum lar-
girentur morandi in ea spelunca, in qua ipsi
fanctum constabat esse Depositum, quia jam
angustiā nocturni temporis, urgenter. Sed

QUARTA IUNII. 717

στις, Φυρῆ τὴν πορφύραν ποιεῖσθαι. Ἐπειδὴ δὲ
αὐτὸς τοῖς ἐπιθεμένοις τὸ δέ εἴρην κακοῦ λινὸν
επιβάλλειν μοραγάς· συνικόλων τε, καὶ κοινωνίῃ
ἡ ὀδοιπορίαν γνέσθαι· ὅπερ προμαχεῖται εἰς ταῦτα
ἐπιχώριαν Φίλα· ὡς καὶ συνεπάλουτον τὸ δάσος εἰ-

παρερέθετες ενεχέστεντοι, τοι αποκαλυθέντα
ποιηνανέμοι. Αγρούτι ḥ το μισθίου τοι κε-
ραμέ, ο Πέδρομ^ο εἴσαιντος εμφανίσων, Φρι-
τού συναδούσερντας σε λεβόν μωαχούς, το
ἐπιφρεμένον οι μαρσπιτον ἔχων ἀπέρεθι.
τέτη πεπονιώδης οικοι ταλαι επενεστο· διετέλει
ταστοι κορμον επιφρερα, κα^τ το φετερον σμαρανων
δυταραγγα^κται ειδως μεν τον ενηραχον τω^νενον,
τιμών ḥ τάτοι ευγνωμοσινη τη κ^α δυαριμ.

ΙΙΙ Μέλλων ἡ δόση εἰνθράψαπον υπάρχειναι· βίον, ἐν καύσιτο τὸ δόσην ἔχων σφραγισμένον τῇ ιδίᾳ αλεπῇ παρατίθεται, τὰ πεπονιάτας αὐτῶν ἀφελεχθεῖς ενδέσαι, καὶ τῶν εν χεροῖς ἀφιουσαν μηνυσαν· καὶ εἴπων μὲν ἦρ τὸ πεπονέσιον τὰ δύναμεις δεσμῷ, γνωσίᾳ· τοῦ τοῦτον τὸν ἀποδιλογίην, τὸ περισταλλεόν εκεῖνον μὲν ἐδειπήτης, μη πεπονέσιον καρκανύματα, τοὺν αὐτὸν εὐθὺς περιχώρησεν μηνοῦ τέλος· λαροπούλῳ, ὁς ομέα, μητρώας αὐτῆς μητράς των Πραρόμων γνωσθεῖσαν, καὶ τὸν ὃ δεσμότον εν τῇ μητρόπολει μηνούσιαν, τὸν τόντον διὰ τὸν σκοτισμένον μηνύσας σημαῖα τούτων καὶ τὴν ἡγέτην τῷ Διονυσοῦ ζῶν, τοῦ τὸν ἔρδουν καιροῦ· τὸ πατεροτόπιον ὃ τούτων τὸ αὐθινός τὸ αὐθινός τὸ αὐθινός μητροβολῆσθαι τὸ δημητριον· εὖλοι θεοῖς φοιτῶν, τῷ μηναῖ, τῇ ασθετῇ μηνούσῃ οὐ πρατεύεσσι βίον τῶν αμετψιν, καὶ τοῖς αὐτὸις γερυνόμοις, τέτοιο τὸ Ιητούριον εὐκρήτος· ἔχου τούτην τὴν τύπην, καὶ τρύγον τῶν καλῶν τῶν αντιπόσων. Εἰ δέ σε χρόνον πολιτεία μαράντας τὸ πρώτον αἰφέντα, η σωματοῦ ανομάλων· βίον τὸ ιερὸν σπλαντσάν, καὶ τὰς τὴν σπουδὴν ἀποτίσιας, εὐσεβῶν την τέτοιο μεταβολήν.

Ι 17. Έως μή αν σύμφωνον είχε τῇ φθόνῳ
μία τῷ θάνατῷ, ἥπατο τὸ πτῦγμα· ὅτε δὲ τῇ
ἢ γῆραις περιερχόμενοι αὐλάγη, τῷ τετρεῖ
τῶν ταυταῖς ἢ αἰδελφῷ ἤβεντας τοῖς λαμβάνειν
μέλλοντον ὑπόθεμαν, τὸν ταυτὸν αὐτοῖς κρύ-
πτον θησαυρούν μεταποιῶντα. Παλλάν τῇ τέτοις
αἰδηλλῶν μαδαρχαῖς κηρυγμένον τὸ δάσον, πελευ-
τῶν Ευσάκων τὸ ὄνταριτο μονάχων, προσενεγ-
κότες ἐποδόξους^④, ὑπέρθινοι Φυλακούμενοι μαδαρ-
χητο^⑤· οἱ δεδωκότες θρησκέας μὴ ιστα-
μένοις ταυτελώς ηγύπτουν, ἐντοσχῇ τῇ τετοι
ὑπέλαβον. Όθε, τόποι ἐπὶ τὸν αποστολικὸν καθα-
λήσ. τοις πεσούσι τοις μητράνταν ἡρακλείαν τα-
ναύληρος ἔσωντο φεύγετων, ἐπαπλέων τὸν ἀ-
λικάνδρειον· εἰφῇ τῷ ποτὲ τοῖς ὁδοῖς, καὶ ἀνταρχή-
ται; καὶ ὀμονοῦν τὸν ταπενθυμοῦν διδόσαρσιν
Ταράδα γηνόμοι^⑥, καταστάς, ὃ περιχρήσατι
πηγὴ τὸ Πατέρα διὰ τῇ θεῖας μειοστας καβι-
βοζέαν, δέχοντας συνεργίαν, τὸ Ερεσινῶν ἀπε-
λάννεται.

pium arbitrii sunt hominem; qui nimis astute
confabebantur, fibimur adscribimus,
terare nitebatur: tandemque serius his, qui re-
Trinitatem glorificabant, notus factus; ipse
nitionem Christi Filii Dei contumeliosus esse
us etiam judicibus copit expelli.

118 Γονιπτῶν ἦ τοις εὐνοῖς τὸ έναρχόν τοῦ
σωτῆροῦ ποίμνιον καρδίεν ἐπεγένετον, διορίαν
τη ἐψήφιο σκάλας Χαρίσιου, καὶ συγχωρεῖν
αὺς μιὰν γῆρασκαν τὸ αὐτὸν στηλανον οὐκούσει,
πενιον θεοῦ τὸ ἐλπίδον ἐνέβαθτο. Διασκευάσαν
τὸ τόπον στήλαν εὐλεξές αἰδος, μαρτυρίαν

A Βίοι διάκονος τολλῶν ἐπιδεξαμένων τὸ μῆτον τὸ μοναστήριον, ἐπὶ Μαρκέλλου τὸ εὐσέβεστον
D. K. καὶ δεκαπάτου, εὐδόκησεν ἡ Θεοῦ κάρης,
τὸ Γαβριὴλ εὐαγγέλιον, καὶ τὸ στίχον τὸ θλα-
στικόν, καὶ τὸ έμβολον τὸ καλλίστον θρύμα, καὶ
τὸ αὐτοφρίνον τὸ ἐλευχών, καὶ τὸ νόμον τὸ συν-
χεόν, καὶ τὸ δεσπότην τὸ Προφήτην, καὶ τὸ πυρφό-
τον φίλον, καὶ βαττινὸν τὸ στοιχόν, καὶ τὸ αλη-
θικόν τὸ κηρύκα, καὶ τὸ εὐαγγέλιον τὸ γενίστατον
ἐραστὸν ἀποκαλυψαί. Ἐπί τῶν ἐπιφανειῶν τὸ στοχ-
ημένον ὑπαλέεσσαν. Αρχιμανδρίτης ἔχριστος
Μαρκέλλος καὶ τῶν υποταγμάτων ομοίων.
cuius apparitionis modum prefatus venerabilis

providentia Dei spe sua frustratus est: non enim potuit impetrare, ne id quod molie-
batur, efficeretur. Sufciunt igitur eamdem
 speluncam venerabiles viri, sectantes singularis
 vite propositum. Multis autem in monasterio
 fibimet o succedentibus, ad poltremum sub Ar-
 chimandrita Marcello divina gratia cum quem
 Gabriel euangelizavit, & sterilis mater edidit,
 Eremi habitatorem, maximum correpore
 impietatis, & legis vindicem, Domini Prae-
 curorum, amiculam sponsi, Salvatoris Baptis-
 tam, Præconem veritatis, amatoremque ju-
 stitiae ferventissimum revelare dignatus est: p
 Archimandrita Marcellus his retulit verbis.

ANNOTATA D. P.

- a Hic est titulus Miss. Latinorum. Explicit
Præfatio, de qua infra, incipit Relatio quen-
admodum, &c. Miss. Graeca argumenum di-
vidunt, & initio hunc habent titulum. Ei τῷ
πρώτῳ εὐρετὸν τὸ πρώτα κεφάλης τὸ πρώτον
καὶ ενδεκάτον Προφήτης τὸ Προφήτης τὸ Βαττινός
τούτου. In primam Inventionem præclarí ac
gloriosi Prophetae, Precuroris & Baptistae
B Joannis: & alteri parti prefigunt titulum. Ei τῷ
δευτέρῳ εὐρετὸν τὸ αὐτό, &c. In secundam
Inventionem ejusdem, &c.
- b Graecοι διαφοροί existentes.
- c Editio Parvina supervacante addit nihil esset, fortasse legendum erat, nihil esse.
- d Legimus Joannis 12 quod cogitaverunt Principes Sacerdotum, ut & Lazarum interficerent; quam eorum cogitationem nūstiam ri-
dens Augustinus, Dominus Christus, inquit, qui fulcitur potuit mortuum, non posset occi-
cūlum. Sed sic interroganti respondere potuisse illi, *Vera mortuum fuisse non credimus, adeoque nec vere resuscitatum; quemadmodum Christum, quem vere mortuum esse non dubitabamus, nolue-
runt credere resuscitatum.* Herodius autem, vere mortuum Baptistam scens, quomodo potuit exi-
stimare, Deo, si illum vellet resuscitare, difficilius fore de terra ertere, quod ipsa defodi fecisset,
quam corpori alibi posito redunire & vivificaret. Potuit tamen, divina potentia incredula, formi-
dare ne discipiuli resuscitatum mementientes, susci-
tarent turbas in suam perniciem; quibus ab erro-
re deducendis servire posse prolatum, quandocumque opus fore, palamque exhibuit Caput; quo-
modo Iudei petierunt Christi sepulcrum muniri
apostolā custodiā. Interim multo vero in illo in
Arabico dicitur prior uxor Herodis petuisse caput
Prophetæ; ideoque ab Herode iussum terra obrui,
ut responderet posse necisri ubi id esset. Sed & hoc
oparem ex Evangelio vel saltem ex Josepho probari
e. Imo recidentes: hoc enim vox Graeca
Ταρπίων significat, & sensus requirit.
f Addit ex Graeco & prioris inopia obli-
viscens.
- g Κιβώτιον propriæ Scrinii verius; ser-
mone de Nativ. &c. utriusque conjungit hoc modo:
ὑδρεῖα πίναρον ενθέμενον... ἐπειδὴ καὶ Βαττίον
διοφαλαζίμενον. ξερδεῖν καὶ σφραγίδα καλῶς
ἐπιτηματάμενος. Hydræ iplam imponens...
deinde scrinio diligenter includens, atque
exterius etiam sigillo obsignans. Οὕτη pro
Ωῆν, quod infra bis occurrit, cùdēm qua Κιβώ-
τιον notione, insquā alibi reperiisse videtur Can-
gius, imo librario mendo impnassasse, quā ipsa-

D
n in Spelæi
monasteriū
succedens
Abbas
Marcellus
o
describit
secundā In-
ventionem.

E

vocem non retulit in suum Glossarium Graeco-bar-
barum.

h Athaliam nominat Synaxarium Arabicum,
Sororem fuisse tacet: supote præteriens silentio.
i Graec addidit, & cum per saltus indica-
cans.

k Graec, significaret tempus suæ inde e-
gressions.

l Si prima Inventionis accidit tempore Constan-
tini Magni, nisi teneri posse dixi num. 101, an-
ni abinde fluerunt CXX & amplius, per quos
consequenter plures locum potuerunt tenuisse, speluncam
scilicet, in qua hic supponit. Caput deli-
tuiss: merito tamen dubius an spelunca coperit
solitario alicui ferire prius, quam juxta condi-
tum esset monasterium Spelæi dictum de quo infra:
u non dicam, quod tota hac successio repugnet po-
tiori autoritati Sozomeni.

m Graec ut gratiōe permittenter sibi di-
lationem vespertini egressus.

n Seruo præcitanis, intentionem eius sic expri-
mit, Εβδότῳ γάρ ὁ μισθὸς κορφαὶ τὸν θεῖαν
κεφαλὴν οὐκαπαθεῖν, αὐτὸν τὸν αὐτὸν, κλεπτεῖν
τὸ ιδεῖσθαι τὸν τὸν θεῖαν θαύματονεμένα,
τὸ έπος τὸν αἰγάλεον, τὸ καλόν αυτὸν ξενὸν τὸν
Θεῶν φίλον μηνίναποδόν. Volebat enim impu-
rus clam secum assumere sacrum Caput; ut
iterum surripseret sibique arrogaret miracula,
per ipsum patranda, atque ita conciliaret hæ-
resi opinionem rectæ fidei Deoque pla-
cita.

o Si vera est nostra conjectura de Ari-
ani istius Monachis Emesam adveniu, sub E-
piscopatu sancti Joannis Chrysostomi primis
annis seculi v, de quo infra, & locum ille ali-
quandiu tenuit occultus hereticus; post ejus in-
expulsionem non multi sibi potuerunt succe-
sse ante Marcellum in regimine spelæorum;
& credibile est, haud du paflos Monachos,
locum tam aptum alicui solitario recipiendo, jux-
ta se vacuum remanere: sed credere malim, jam
iun. Abbaten fuisse Marcellum cum Euclachius
expellere; & apparet enim ex ejus relatione, in-
fusisse ipsum apud Episcopum, ut sibi siisque con-
cederetur spelunca, priusquam de sacro Capite sci-
ret aliquid.

p Apud Marcellum Comitem invenitus satis
prolixa & accurata epistome hujus totius narratio-
nis, quam Baronius ad an. 391 num. 12 estimat
ab aliquo additum illius Chronico, quod, inquit,
per brevib[us] quidem rerum monumentis ab
ipso elaboratum esse constat, non autem
longioris alicuius narratione historice; ut pla-
ne appearat, consarcinatio futurâ, pan-
num

Anum novum veteri conlutum vestimentum. Non tamen hinc sequitur, eum unde sumptus est textum Marcellino posteriore esse; cum Dionysius Exiguus, qui eum Latine reddidit, tantum non senior ipso Marcellino fuerit, adeoque potuerit iste rem, sibi ex recenti interpretatione huius notam ac novam, preter infinitum intexuisse Chronicu suo, vel margini adscriptissime addendum textui.

§. IV. Quomodo Constantinopoli Emesam referri Caput potuerit, & Sozomeni atque Emesenorum narratione conciliari, atque horum excusari error circa initium suæ possessionis.

Confutram **G**alatii **PP.** **119** **S**ancius Gelasius Papa, in Synodo LXX Episcoporum Romae congregata anno CCCCXIV, id est XLII post secundam sacri Capitis apud Emesam inventionem, Decretum edidit, in Concilii generalibus legendum totum, delibatum autem quatenus hic facit & expenum num. 15 Pofcripti, in Apologia Prudentiarum ad hujus mons Asta; Decretum, inquam, Gelasius edidit de libris Canonici & Apocryphi, in variis eos claves distinguens, quorum aliquis licet Romana ecclesia non legal, omni tamen cum honore suscipi ab ea dicit; ad alios in particulari descendens, propriam cunque aptat censorum; & post Actus Beati Silvestri, recesserit scripta de Inventione Crucis Dominiæ, & alia scripta de Inventione Capitis S. Joannis Baptiste, que, inquis, novellæ quadam relations sunt, & nonnulli eas Catholici legunt: sed cum hac ad Catholicorum manus pervenerint, B. Pauli Apostoli præcedat tentatio: Omnia probate, quod bonum est tenete. Hunc præcepto si priora secula parvijent, & quidquid dei Sanctis scriptum undecimque proferebatur historicè expendissent truïnd; hinc curioso seculo minus laboris reliquissi veri falsiæ verisimilitudinæ & inveterissimis discriben faciendum, post tot statum decūfam, & desperita monumenta quawplurima que eo facere poterant; quando nec hoc quidem scitur, an ea que Gelasius dijudicanda suscepit, ad nos usque pervenerint.

Cuidam in Sozomeni autoritate S. Gregorii; **120** Interim de scriptis, Capitis prediti Inventionem spectantibus, discipulatur inter Eruditos, finne ea que secutus Sozomenus est, circa primam Inventionem Translationemque Constantinopolim; an relatio que recentissima tunc erat, de secunda apud Emesam. Contra Sozomenum acriter pugnat aliqui apud Cangium pag. 50 & seqq. eumque is à Macedoniano quoianum vel decepsum vel suffarciatum fuisse censuit; ino in universam ejus historiam inorques illud s. Gregorii Magni ex lib. 6 Ep. 31: In historia Sozomeni, inquit, de quodam Eudoxio, qui Constantinopolitanæ Ecclesiae Episcopatum arripiuit dicuntur, aliqua narrantur: sed ipsam quoque historiam Sedes Apostolica recipere reculat, quoniam multa mentitur, & Theodorum Mopsuestiam nimirum laudat atque utique ad diem obitus sui magnum Doctorem Ecclesias fuisse perhibet. Verum jam pridem Melchior Canus, lib. 2 de locis Theologis obseruavit, nihil ejusmodi haberi in Sozomeni historia; quare Baronius, Miranus, Vossius censem, bonam historie illius partem imercidisse, ac nominatam historiam annorum circiter octodecim à Consulatu Agricola & Janii Tomus IV.

Eustathii usque ad Consulatum XVII Theodorei, & in iis capitibus quæ veruslatius incuria perierunt, ea scripsisse quæ referuntur à Gregorio Magno.

121 Sed bac responso minime placet Hadrianum Valeum, inter veteram de Sozomeno à se illustrata testimonia observanti, quod actate Caffiodori, qui Gregorium Magnum antecepit, nihilo auctiores erant Sozomeni Codices in

autore
D. P.
sed hanc
memoriam
lapsum
conspic
ali:

Itaque ipse Valeum censet, Gregorium memoria virtus lapsum fuisse, qui quod à Theodoreto cap. 39 dictum est, Sozomeno tribuerit. Ejusmodi sane lapsum quo Martyres vocavit qui merti fuerant Confessores, nos aliquotes notavimus, neque propter hanc tituli diversitatem persuaderi possumus, ut Herculanos, Juvenales, Zenones Sanctos geminaremus. Equidem valde dubito utrum Gelasio, qui solus eclesiastica historie ab Eusebio quidem conscripsit, sed à Rufino in Latinum verba, in dicto Decreto meminit cum laude, non item Socratis, Sozomeni & Theodoreti, eorum scripta unquam videris; & ut vidissem, non debet eorum meminisse, qui necdum Latinitate donati, necdum legebantur in Latinis Ecclesiis, quibus solo conditum videtur Decreto. Dubito etiam, propter silentium Socratis, an de translatio Constantinopolim Capite scripta aliquis ante Sozomenum relationem particulariem, que potuerit sub iudicium Gelasii venire. Emejena autem posterior Invenio, cujus relatio aliqua Latina ad incerto auctore fuit, in Italiam perlatâ, alia quam nunc habeamus, potius commemorata fuisse à Gelasio, absque illo ad Greca reflecti, & ab eo, propter mirabilia aliisque rationes nunc ignoras, censurari.

122 Atque uitram certi essemus Marcelli, ea de re epistolam genuinam haberi, nec alterius styllo interpolatam, ejusdem scilicet qui premissemus de prima Inventione Paragraphus ipse Epistole propositus, Gelasianam censuram imprimis dignum, si hac ad Gracos se extendisset. Interim sic notwithstanding, tatis scriptis quinquecumque merito Latinis desiderabant parviorem certorenque rei gesta seriem à Græcis accipere, Dionysiumque rogaram u id fibi prefaret. Hunc vero non miror, sub annum DXXXV, utramque partem æquiter Latinæ reddidisse, nihil inter eas discernendo. Simplex enim officium Interpretis assumenti, convenienter contextum integrum dare; licet forte non ignoraret multum interesse uerum eam partem, que ex vulgari habebant traditione, & alteram que ab oculato teste ipsarumque rerum auctore precipuo Marcello haberi credebatur. Sed quod ab illo exigi non debuit, exigere à nobis, criticam super ejusmodi scriptiones professis.

123 Dico igitur opus esse distinctione: & primam quidem hætemus proposita narrationi partem, ab quo prejudicio secunde, posse rejici ut profus apocrypham. Quomodo autem secunda partis veritas possit cum relatis à Sozomeno subsistere, id quod Baronio in Notis ad Romanum Martyrologium visum est impossibile, & Cangio perquam difficile, aggredior indagare conjectando; & conjecturam meam Eruditus affirmandam retinguo, donec melius aliquid ipsi suggererint. Ac primum appendo, quod post divulgatam notitiam Emesena Inventionis, nemo Gregorum amplius fecerit mentionem Translationis in Hebreum factæ à Theodoro: nec vero similiorem ejus altera scrippta in postablatum GP. caput:

Y y y stentii

A silentii excogitare rationem possum, quam quod auctore sacrum Caput ibi amplius non appareret, nesciebatur vero, quomodo, per quem, aut quo ablatum illud fuerit. Presentia autem illius Emesa circa annum DXXX, adeo certa habebatur Constantiopolis; ut ipse Justinianus Imperator, cum templum Praecursoris quod in Hebdommo est ab eo edificatum, id est angustiori formâ restauratum, (de quo infra) per factas Reliquias sanctificare vellet, pro feste dedicationis, tum alias alunde, tum miraculorum effectricem ejusdem Praecursoris dexteram Antiochiae, & maxime venerandum caput Emesâ transtulit in regiam civitatem & istam quidem remisit; hoc, peracta solemnitate remisit. Ita Theodorus Daphnophata in narratione inferius danda.

124. Animadversio deinde, quod ultimus sancti pignoris possessor Euthachius Monachus, dicatus ablatum autem est à Monacho Macedoniano.

B aperius quam verba Divinitatem derabentur; nro occasio, ne turbata, dictum apud Arabes Arianum, revera Macedonianum fuisse: qui turbas Constantiopolis suscitatas, propter expulsam Sede sua Chrysostomum, in rem suam verterit, opportunitatem invenerit fortunam auferendi Caput Joannis; ad hoc parandum stimulatus injuria, quam putabat fallit suæ sc̄tæ in cuius possessione illud antebarat.

125. Hoc patrato, prima ei cura fuisse debuit, ne quo indicio patueret facinus; itaque non solum decreverit, quam longissime difedere ab urbe regia; & secrerissima habere omnia, sed etiam quidquid aurum argenteum aut gemmarum ipsi Reliquia apostoli erat, in Asia vel Europa, id omne derarxerit distracteretur in longa peregrinationis viaticum. Deinde apud Spelei prope Emesam monasterium nactus locum propius suo idoneum; furum suum intra ollam reposuit, atque illo indicio nominis sic defoderit, ut refodientibus viderit illud istuc nomine recener allatum, sed multo pridem sic positum fuisse; speraverit autem, miracula aliquo velutarium se sanctum; quo facto ipsi sanitatis opinio apud Emesenos, & lucrum grande accideret, a conferendis ad ornatum eleemosynis. Cum autem nihil tale accideret; sed, prater item omnem suam, à loco ubi furum condiderat expelleretur; voluisse ipsum, si potuisset, clam tollere; ejusque voluntatis argumentum fuisse instantiam, potens unius faltem diei spatium in ea speluncâ, in qua constabat, ipsi nempe soli, sanctum esse Depositum.

126. Postquam igitur istic inventus Marcellus; id de quo nemo fuerit suspicatur ibi esse, itaque inventum autem à Marcello, unde esset, nō ab Ierosolymis, ubi discubatur antiquitus inventionum à diobus peregrinis fuisse, itaque ab Oriente advenit, qualis respectu Palestine Cilicia erat; ipse quidem nihil aliud scripserit quam modum & ordinem facta sibi revelationis; posteris autem suis, voluntibus integrans historiam dare, occasionem dederit scribenda etiam partem illam primam, qualis ex Cilicia habebar verbo vel scripto tradita; & quod ad intentum ei debeat supplendi ex conjectura: atque ita nonnullis placuit presumere; quod qui Caput figlino vasis

incluserat abque ullo ornatu, pauper fuerit figulus, D conjecturam forsan roboranibus, figline istic olim exercita indiciis, testivumque coacevatis fragminibus. Quidam autem peregrini illi dicebantur Macedoniani fratre cogitaverint, indignos tali thebawo, per aliquam occasionem privatos eorum in olla figura, fecerit fusce, per illum nempe ipsum, quem sibi imaginari nabantur figuram domini illius autorem. Ipsum tamen, figuram in eorum concepitu, occultum manaserit semper, tanti domi Emesensisque cibis ignotum; figulo autem suo de audorem. derunt hilam fecerit consiciam; quia apud Cilices aliquid narrabatur de muliere quadam, que post Peregrinorum dictorum moriem ipsius Capitis custos fuerit. Quodsi Emeseni etiam animam adverterint ad monogramma Christi & olla impersum, ut supra intinuavi, fortassis etiam fuisse aliquid de Constantino Magno, Caput sanctum obseruante commenti.

S. V. Expenditur relatio Metaphrasis in Vita S. Matronæ, contraria posteriori de secunda Inventione historiæ.

Ad hanc Dionysii Exigui Prologus. E

127. Risquam ad prefatam tamque veterem historiam secunda Inventionis, à prelato Marcello descripsit, veniam; placet expressio, que Simeon Metaphrases, seculi x gen. scriptor, habet in vita S. Marone Pergensis; ne istam lecturis scrupulum moveant; & Autorem, fide dignissimum in iis que videlicet & egisse se scribit, reddant fabulopatris scepticum. Eo tempore (que Emesæ degebat Marona) Agricola quidam, inquit Metaphrases, prædium agricultore operans, multis diebus vidit flammam ignis flammam & è terra emitte; erat vero emissio continua terræ exi; & numquam definens. Hic ergo, ut qui est agricultor, nihil valens conjiceret altius, Episcopum civitatis accedens, id renuntiat. Ille autem, ex illo quod apparebat intelligens, magnum quid significari; cum suo Clero veniens ad locum, facta oratione, iussit terram fodere. Quod cum factum esset inventa era urna, non aurum celans aut aliquid aliud ejusmodi quod posset demulcere animum ornamentorum cupidum; sed rem quamdam pretiosam & maximam faciendam, F maxime Venerandum Caput S. Joannis Baptiste. Cumque haec fama in omnem partem pervaserit, nullus domi remanebat, sed cum universa multitudo confluente omnes ad spectaculum; à quibus hoc venerandum Caput, cum omni laude & glorificatione in templum introducitur.

128. Hec ita simpliciter gesta si essent, oportere confitas dicere revelationes eas omnes, sed hoc sal- quibus innovissim dicuntur cuius id Caput esset; & ret relatio- fictionis auctor fuisset vel Marcellus ipse, sub nomi- cuo Capitum invenerit: Neurum praesumere nos patiunt temporis ratio, quo exiit Matrona, annos non multo plures quam triginta numerant, aut in summam quadragesimam, quando res Acta est, ipsa Emesæ presente & que viderat andiveratque milles narrante Constantiopolis; quo ciuius rediit, & ubi usque ad annum vita centesimum rexit Parthenonem à se conditum, familiaris Verina Imperatrici, cuius consilio illustres aliquot Marones ex Palatio ipsius dicitur.

A discipline subjecerunt se, praeferente in omnibus adjuvante eo ipso (nisi fallor) Marcello, cui predicta Revelationes adscribuntur; quicunque illam jam feminam agnitam direxerit Emesam, ad sue ibi sororis Monasterium, postea autem eodem missus etiam ipse ad regendum Spelai monasterium, digressa Hierosolymam Matrona, eodem etiam redisse videoe ad suum S. Bassiani monasterium, perpetuus deinde adiutor Sancte.

B quo Matrona traslata Capi-
tum Capi-
tum iuxta
tempora
fuit,

Ecclesia
illuminata
vit unguen-
tum inde
sumptuosa
fuit,

C omos nota-
40 ut iun-
mum cum
res exerce-
tur circa
454;

D & ultra
an. Christi
500 super-
flos.

E cum iam
ubique no-
ta est
Marcelli
relatio.

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

Q

R

S

T

U

V

W

X

Y

Z

A discipline subjecerunt se, praeferente in omnibus adjuvante eo ipso (nisi fallor) Marcello, cui predicta Revelationes adscribuntur; quicunque illam jam feminam agnitam direxerit Emesam, ad sue ibi sororis Monasterium, postea autem eodem missus etiam ipse ad regendum Spelai monasterium, digressa Hierosolymam Matrona, eodem etiam redisse videoe ad suum S. Bassiani monasterium, perpetuus deinde adiutor Sancte.

129 Hac autem, femina (ut dixi) agnita, vix Emesam discesserat, quando tam mirande rei fama, ad aures viri eius Domitiani, ipsam ubique requirentis perla, emam adduxit Constantinopolim fructu; deinde etiam Emesam, tali occasione. Invenio sacra Capite, Matrona, jam Praefecta monasterio, cum omnibus Sanctimonialibus suis, praeiens spectaculo accessit; & haustis ex unguento, quod erat prepositum ... In media autem intercepta multitudine, cum ei non concederetur exitus, eo quod, ut accepissent, omnes se intrudebant; ex eo quod accepserat unguento, coacta est alios impetrari. Dum autem ea ita distribueret, quidam ab ortu cecus, omnes praetermittens, (erant enim tunc quidam Sacerdotes, qui divini unguenti faciebant distributionem) venit ad ipsam, valde infans precibus: illa vero cum pretioso unguento oculos ejus inunxit; fecit protinus intueri, qui antea nympha videtur. Hoc eam magnam praedicavit, & efficit ut esset apud omnes insignis adeo, ut omnes dicerent eam esse, qua late tamdiu est meditata, & cum viris fecit ea quae faciunt Monachi.

130 Ergo vir eius Domitianus uxoris inventa novissima inde sibi concepit, & Emesam venit: sed hoc fructu. Semiens enim illa adesse maritum, inventi modum quo periculum evadere Hierosolymam proficit; sequentemque etiam illuc variis modis fecit, quoniam ex iis, que matritus describebat, vultus lineamentis agnita. Erat autem tunc eā fere formā, quā fuerat annos viagī quinque nata cum a viro discesserat, namquam ei postea visa; & solitarie commorantis inseparabiles demon, sic eam allogauit: Ecce es adhuc juvens, insigni pulchritudine: quorum nihil corvenit multo majora vicenaria. Atque tunc agebat annus ut minimum CCCCLIV: & Matrona tandem regressa Constantinopolim; atque à Marcella causam adventus rogata respondit, quod senectutem & mulierem imbecillitatem despiciens unice studuerit ad eos redire, à quibus primam spirituali vita institutionem accepit. Erat ergo tunc saltē quinquageneria, cum rediit Constantinopolim, & annus Christi agebatur circiter CCCLXX, Leone & Verena imperatoribus, quibus carissima illa fuit; & siquidem ultra annum centesimum vixit: longe ultra quingentesimum Christi vivendo pervenit. Vivebat eo ipso tempore, quo historiam hanc, longe lateque vulgariter apud Graecos, Latinam fecit Dionysius Exiguus. Cum autem etiam Marcellus diuinis ibidem vixerit, Emesa regressa ad S. Bassianum, ad annos saltem xv adiutor Athanasie, prædivinitiis femine, ad S. Matronæ dissipulatum transgresa, eique subseruit eleemosynis distribuendis; fieri non potuit, ut vel ipse (quoniam non fuerit, ut erat, moribus integrerimus) aliam sacri Capitis inventi modum proponaret scripto, quamcumq; ateftabatur S. Matrona; nec ut aliū sub eius nomine quidquam

fingerebat, quod ille non continuo refutasset. **D** 131 Maneat igitur inconclusa veritas Historie, AUCTORE hic proponende; & Metaphrasles dicatur, post quia Decepitur S. Matronæ olim accepta, aut Emesa transmissa; ergo Metaphrasles; sed cum aliquid audietis de flamma ex loco latente Capitis erumpente, de raffro fodendi loci post annos instrumento, de Episcopo repurum thesaurum in 400 annos ecclesiam transference; Agricolam vila flammam tellsem & indicem imaginatu fibi sit; sicut antea Emejeni, ex urna cui in sellum Caput latebat, commentis sunt figurum, portuorem tantum propria, ut in aliis plurib; Alia certe debetur Metaphrasle fides in rībus, coniis Vitis, quas vel inviaria sua collectioni in seculura, defuisse vel cultiori solam stylō ornavit nibil in rībus Ca- partim autoribus, parum traditionibus consarcinativa: ut patet ex Vita s. Charitonii Abbatis, in nostris ad Ephemerides Graco-Moseas XXVII Septembri anni fūgillata, ubi ostendit eum duos diversissimi temporis sed nominis ejusdem Sanctos confundere. Ipsa autem S. Matrona Vita, multis temporum characteribus insignita, satis prodit scriptori defuisse illorum notitiam, qualem hic uincunque erudaverimus. His premisis venio ad Interpretem ve- rioris Historie.

E 132 Est hic Dionysius, Abbas Romanus, cognomento Exiguus, geminā scientiā Graec & Latine clarus, uti cum laudat Sigebertus Gemblacensis de Script. cap. 27, qui tum alia praeclara, parum, composuit ipse, parim ex Greco Latina fecit, sunt iam saepe enumerata ab aliis, novissime autem a nobis philippo Labbe in sua de Scriptoribus ecclesiasticis dissertatione. His addas licet opusulum hoc de Inventione Capitis S. Baptiste, quod ab ipso Lainitate donatum indicat Prologus, cuidam Gaudentio Abbat, Dionysio Romano verosimiliter eum ipse, inscriptus, auctore allatus nobis ex Hamburgensi Lindbergoi Ms. Gangio autem exhibuit a Domino de Wyon d' Heroual, supra laudato propter promptissimam ipsius ad ejusmodi conatus. Eruditorum jucundos voluntatem. Ex hoc Prologo etiam istud dūcimus quod supra insinuabam, talem historiam tunc primum Romanis manifestatam, diversam esse ab ea relatione cuius meminit Decretum Gelafis. Cetera Mss. pleraque, sicut & ea que Surus vidit, carebant Prologis, ut passim plurima Sanctorum Acta, in Legendariorum per anni cursum digestis scripta; sepe cum magno incommodo diffinitoribus scientia, de Autoribus eorumque aetate, & scribendi proposito habenda, si singulis Prefatio sua adfaret. Hec autem, de qua dicere insinui, quamquam in hunc locum reservavi, proponendam parti potiori, sic decurrit.

F 133 **D**ominino Venerando mihi, Gaudentio Abbat, Dionysius.

G Carissimorum Fratrum, quos per gratiam Christi regitis, cura studiumque compulit, ut relationem quae de Inventione Capitis B. Joannis Baptiste Graeco sermone concrpta est, Latino per me redderetur eloquio: con- veniens esse dicentes, ut in Natali ejus, quo major in natu mulierum nemo surrexit, haec relatio, quae de illo traditur, populis fideli- bus intimetur. Promptis igitur animis in spa- Yyy z tio

722 DE INVENTIONE CAPITIS S. IOAN. BAPT.

Actio licet brevi, quod possebat explicit, maxime & quia sanctitatem tuam hoc idem fieri velle cognovi. Nec hoc fine divino nuntiu geltum esse perficere: & idem Joannes, previus Domini veritatis Prece, Prophetarum culmen omnium, institutorque Monachorum, sicut primitus se Monachis ostendit, qui sacratissimum Caput ejus de domo Herodis quondam Regis impii fustulerunt, deinde ablatum, Emenē multis ignoratum temporibus, item Monachis se declaravit; ita nunc officia Monachorum, quamvis humilium, hanc de se Romanis historiam manifestare dignatus est; venerandi credo, propositi electus obsequio, quatenus per eos qui singularem fenantur vitam, suam in Christo pandere gloriam. Et hoc dicimus, non quod nobis aliquis preclarus mentis conscientiam intolleranter arrogemus, sed quod per se pia professo preferat sanctum studium, licet eidem nostra desideriosa converratio non aequetur.

B 134 Qualem vero tunc idem Beatus exegerit vita modum, quis poterit ignorare fidelium? nam prater illam divini munera eximiam largitatem, qua de reprobatione conceptus est; & adhuc intra materna conclusus viscera, de utero quem secundavit sterilem, in utero sanctæ Virginis agnivit universitatis auctorem. Præter illam quoque gloriam singularium, qua Baptista Christi, & amicus extitit celestis Sponsi, siepe solitarius in desertis locis abditusque moratus est, diu nocteque in jejuniis & orationibus perleversans, vestitus pilis camelorum, & locutus pastus ac melle sylvestri. Quæ omnia sumus continentis atque frugalitatis indicis esse monstrantur, quibus univerio mundo cum suis pontiis deliciisque renuntians, nihil aliud dignabatur videre, quam Christum: cui etiam ad suum baptisma venienti, testimonium perhibuit dicens: Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi. Cumque tam præclaris actibus tamque magnificis, insinuaret omnibus exempla virtutis; Principes tamen, cum Senioribus & Scribis & Pharisæis, meritis ejus infanis aufibus exprobabant; quod Dominus noster ait in Euangeliō testatur, & dixit,

C idoque o-
dium mur-
di incurrit,
Matt. xi, 15
idemque o-
dium mur-
di incurrit,
Jo. 25, 19

Venit Joannes Baptista, neque manducans, neque bibens, & dicit, Dæmonium habet. Sicuti nunc plerique Christianorum, Phariseorum sine dubitatione confimiles, si forte Dei famulos viderint abstinentes, in eadem convitatio atque maledicta prorumpere; & rem quam imitatione deberent affectui, suis insequi contumelias non verentur: ut probabilis vita, rumoribus malignis exposta, laudandam perseverantiam tenere valeat, qua fervorem veteris emulationis accendat. Hoc autem odium de morum similitudine sustinuerunt, ut id quod Dominus noster ait in Euangeliō, in nobis etiam comprobetur: Si de hoc mundo es sis, mundus, quod suum erat, diligenter: sed quia de mundo isto non es sis, propriece odis vos mundus.

D 135 Hæc mundi odia incidit S. Joannes, cuius bodie festivitas ab Ecclesiâ toto orbe teriarum celebratur, & jam temporibus Iuliani, Tyranni potius quam Principis, in suo corpore reliquo pertulit, quod à Discipulis ejus tunc sepulturæ traditum, sacratissima Euangelia retulerunt. Nam Gentilium fera

crudelitas, impissimi atque Apostata Iuliani moribus congruens, effracte Beatissimi tumulto, offa ejus dementer extraxit; ignique comburens rediget in pulverem; & passim velano furore dispergit. Sed gratia Christi, qua suorum dirigit corda famulorum, per dies eos, Monachos quoddam ab Hierosolymis ibidem causâ orationis aduxerat; qui videntes tam sceletum facinus ab impis perpetrari, stupentibus ipsis Gentilibus, easdem venerandas Reliquias transstulerunt; moxque inde profecti sunt, thesauros secum venerabilem deterentes. Ecce rursum obsequium Monachorum divinitus procuratur, ut quemadmodum per Monachos Caput hujus Sancti repertum est, ita quoque per Monachos residuæ corporis ejus Reliquias fervarentur: que protinus sancto Athanasio, ceterum Mo-
Alexandrine civitatis Episcopo, diriguntur, nachi Ale-
qua postea Theophilus ejusdem civitatis Epis-
copus, univerbi idolorum delubra destruxerunt, tulerunt.

E 135' Qualem vero tunc idem Beatus exegerit vita modum, quis poterit ignorare fidelium? nam prater illam divini munera eximiam largitatem, qua de reprobatione conceptus est; & adhuc intra materna conclusus viscera, de utero quem secundavit sterilem, in utero sanctæ Virginis agnivit universitatis auctorem. Præter illam quoque gloriam singularium, qua Baptista Christi, & amicus extitit celestis Sponsi, siepe solitarius in desertis locis abditusque moratus est, diu nocteque in jejuniis & orationibus perleversans, vestitus pilis camelorum, & locutus pastus ac melle sylvestri. Quæ omnia sumus continentis atque frugalitatis indicis esse monstrantur, quibus univerio mundo cum suis pontiis deliciisque renuntians, nihil aliud dignabatur videre, quam Christum: cui etiam ad suum baptisma venienti, testimonium perhibuit dicens: Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi. Cumque tam præclaris actibus tamque magnificis, insinuaret omnibus exempla virtutis; Principes tamen, cum Senioribus & Scribis & Pharisæis, meritis ejus infanis aufibus exprobabant; quod Dominus noster ait in Euangeliō testatur, & dixit,

§. VI. De tempore & loco secundæ Inventionis.

F 136' Επέδειν ὁ τριάνταρος καὶ ἀκματικὸς ἀπόστολος, καὶ γνήσιος Φίλος. Υπὸ Στρατηγοῦ ἡμῶν Ιωσὴφ Χριστοῦ, εν τῷ μετα εἴδο-
μαδι τῶν ἀγώνων πηγῶν, τῷ δὲ φεύγοντες μη-
νος ὄκτωκαιδεκάτου, ητος τρίτη ἐξῆκοστη τα-
βῆτα δι-
λευτῶν Βαλεντίνου καὶ Μαρκιανοῦ τῶν εὐτε-
βῶν, βασιλίων καὶ δέλτων Θ. Χριστοῦ, ἐπὶ δὲ οἰω-
τάρες Ἐπικόπει Οὐρανίς, καὶ αντεχόντη ἑκάδη-
πτερην ἐδύτη μηνός. Apparuit beatissimus & universalis Apostolus, γενουνισque annicus expositio
Saluatoris nostri Iesu Christi, media hebdo-
madā sanctorum Jejuniorum, decima octava in Hebdo-
die mensis Februario, anno septingenteſimo made me-
sexagesimo tertio, tempore Indictionis sextæ, die Qua-
regnantibus Valentianō & Marciano piissi-
mis Imperatoribus ad Dei famulis, sub U-
ranio Episcopo sanctissimo; & allatum est vigesimā quartā mensis ejusdem Ita nar-
ationem mox producendam, ordinatū Marcello :
eandemque sic finit: Εξέπει τῇ τὰ καταδένει τῇ Translatio,
ἀπὸ Προδρόμου καὶ Βαστητῆς Λαύρας, εἰ τῷ εὐ-
τῷ ναῷ μηνὸς Οκτωβρίου ἑκάδη πέμπτῃ τῇ τοῖς
ἡγεμονεῖς καὶ ἐπιτακτοῦς ἑταῖς Ἰδεοντος Ο-
κτὼν. Facta est S. Joannis Baptiste ac Prae-
cursoris depositio in ejus templo, mensis O-
ctobris die vigesima sexta, anno septingenteſimo
testimo sexagesimo tertio, Indictionis sextæ.

G 137 Hac ipsa Marcellinus Cœtes, post rela-
tam Epitomen eorum qui anteageta retulimus, Vincomalo
(que an ipsius sit dubitat Baronius, nec audet af-
firmare Cœtius) sic prosequitur. Hoc igitur
venerabile caput, sub Urano memorata Epis-
copate civitatis, Vincomalo & Opinione Cœti.
mens Februario die XXIIII, mediâ Jejuniorum Paschalum septimanam, Imperatoribus Va-
lentiniano & Marciano regnantibus. Paschale
Chronicon, alias dictum Alexandrinum, hac ha-
bit: Επὶ τῷ τεμενεῖν τοῦτον Βινκούλα
καὶ

724 DE INVENTIONE CAPITIS S. IOAN. BAPT.

A verierint Indictionem Romanam; Constantinopolitanam, novem ab octo mensibus.

Mius. in quo Abbas Marcellus, tius & Stephanus Archimandritæ, venientes ad Episcopum: fugerentur de speluncâ, quæ cohærebat monasterio, (ea uisque in qua reperendum Caput sanctum erat) ut utrumque pariter jungeretur. Annueni autem Episcopo dixit Stephanus: Ex praecēpto vestro etas matutinæ trado speluncam Fratri Marcello. His vero et subiecta, cum descendistis ad viciniam S. Carterii monasterium, necessitatem citius rediundare exsuffat, quia traditum est, inquietabat nobis ab Episcopo & aliud monasterium, cui curamus instanter impendimus. Duplex igitur Speluncæ Monasterium fuit; Majus unum, cum iam ab aliquo tempore Marcellus præter Archimandrita, ad illud regendum vero similiter à S. Baffiano Constantinopoli posfultus, instans fortissim S. Marone, jam tum Emesenum Pantheonem regenitus; Minus alterum, a fere instar reclu-
B toris, solitarius unius vel alterius capax.

143 Et Minus quidem hoc propriis nominis
Spelæum seu Spelunca fuit, ac forte ab omnibus
retro memoria incolam habuit Anachoretam: po-

D

seu vero conditum amplius monasterium, non solum idem Spelaei nomen pars pavit, sed etiam convallis nomen dedit. Quamquam etiam non hoc per se videatur Grace tribui enicim que convallis, sive loco repubus ac monibus inclusa, Strabone teste, unde C. viiis C. civitatis nomen adhuc est, qualis tunc apud Macedones; Livio lib. 15 Spelaeum; et apud Terracinam in Italia Sperlonga vulgo dicta, Tacio et Suetonio Spelunca; tum alia loca Syria et Arabia in Notitia Imperii et Ptolomeo. In Minor ergo ac proprie dicto Spelaeo habitaveris Eutychius, herefim Arianam seu potius Macedonianam sub habitu monastico occultans: una cum Capite, siccis a se tam studiose defosso; ut, cum ille exurbatus inde furti factiose fuisset, nullum notitiam dederis; estimatus sit, ibi ipsum Caput jacuisse jam inde a tempore prime sub Constantino Inventionis. Signul etiam inde factum sit, possumus ut credi possit ab aliis.

ut hab. secunda Inventione oblique diffamat, eviisque veritate, ut signis progressis secundisque confirmatione, abolita fuerit Constantinopolis, si qua ibi adhuc supererat, fides, data Translatione facta sub Theodosio, licet a Sozomeno asserta; eaque cuperat inter fabulas, non amplius credibiles reputari, licet ecclesia in Hebdomo structa annis visa fuisse eidem irrefragabiliter assertari.

E

HISTORIA SECUNDÆ INVENTIONIS,

Factæ & scriptæ à Marcello Archimandrita Spelæi :

Cum versione Dionysii Exiguī, collata ad varia MSS. Latina.

144 **A**pparuit, ter beatissimus & unic
versalis Apostolus, atque fidelis amic
us Salvatoris nostri Jesu Christi, media
septimanâ. Quadragesitnæ sanctorum Jejunio

rum, octavo decimo die mensis Periti, id est, ad xii. Kal. Martias, anno septingentesimo exagesimo tertio, per inductionem textam, regnabantis Valentianino & Marciano, no piissimi Imperatoribus, famulis subfandatissimo Episcopo Uranio [civitatis Emenfena], cui etiam hoc idem revolutum est viximus, cœsimo quarto die mensis ipsius, id est viximus Kalendas Martias. Revclavit autem mihi Marcellio in magno timore & reverentia constituto, in specie stellæ ignæ, secundum subiectas visiones fidelissimas, is qui cuncta condidit in virtute sua, & preparavit in sapientiam sua ; qui fecit omnia antequam fiant, & ac salutem humani generis universa dispensat, qui est super omnia benedictus in secula, [Amen.] Igitur me famulum suum Deus proficit visionis inspectorem facere dignatus est.

145 Vidi namque in visione noctis; & ecce omnia ostia nostra alterii nostri aperta sunt atque in magno metu positus, currevit ut clauderem: & rursum inspiciens video flumen ad ostia nostra prorupere. Hoc autem cum vidissimum, stupeatus cogitabam unde tantum aquarum esset immensitas. Dumque id mecum ipse peracto, levans oculos meos vidi e Marcellum proximi monasterii Abbas, ^c nascuntur vijsis cibis etius Presbyterum, qui erat secundus post Maximium Archimandritam, à Meridianâ parte fluminis venientem, & multarum turmarum

144 Επέφανος ὁ τριστλέ^{τρ}, καὶ ὀκυμεγίνας
αἰπόσθι^{τρ}, ἡ γηπονή φίλ^{τρ} τὸς^{τρ} σω-
τῆ^{τρ} μῆνος^{τρ} Ποσειδῶνος εἰς τὴν μέσην εἴδομαι,
ταῖς αἰχμαῖς νησιῶν στᾶς^{τρ} θεούσαριν μηνὸς ὄκ-
τακοιαδεκάτῳ, ἐπους τριτοῦ ἔχοντος επτακοστοῦ,
τῷ, ἔχοντος ιδικτυοντοῦ ἑκτηνί, βεσσαλεύσαντος
Βαλεγοντοῦ καὶ Μαρμανά^{τρ}, ἡ ἐντοξεύη Βασιλέων
ἡ δούλων δὲ Χρυσοῦ, ἐπὶ τὰ σπουδαῖα επιτόκοι-
πα Οὐρανίου· καὶ αὐτηνέργῃ εἶπατο ποτε τοῦ
αὐτοῦ μηνὸς· Απεκαλύψθη δὲ μὲν Φόβος^{τρ} τρι-
μονίν εἰδεις οὔτεσσος θύμος, περὶ τοὺς αἰγαλοῖς τὰ
Μαρκέλλου, καὶ τὴν υπερτεραγκάνην ἐράματο.
πιν^{τρ} ξούστα, ὁ τὸ πάντα δημιεργησας θεὸς ἐν
τῇ συνάμειαν διπτοῦ, καὶ κατακατεύαστος ἐν τῇ πόλει
αὐτοῦ, ὃ τὸν άλιν γνώσατο περὶ γενέσεως αὐτοῦ
καὶ πάντα δικυριών τοῖς τοῦ συμφέροντος πάσιν
αὐθιστάς· ὁ εὖ εὐλογοῦστος εἰς τοὺς αἰώνας, ὅτι
κατεπέσθε καρπὸν τὸ αὐτὸν δούλων Μαρκέλλου θεα-
την γενέσας τὸ σωτηριάνθινον δόρυστον.

145 Εἰδον γὰρ ἐν ἔραμα τὸν νυκτός, καὶ οἶδον πάσης αἱ θύεις τῷ πρεστερῷ μονῆς ἡγεῖν αὐτούς· μέντοι καὶ ἦριον τοῦτον γένερον Καπήλον τὸν Καπήλον εἰπούσην αὐτάς· καὶ ταῦτα εἴσαντας μωσαὶ ἀλογαταὶ ἐπὶ τῷ πῦρον τὸ μονῆς· καὶ πάντα οἷαν, ενεγκεμένου, ἵνασαι ποθεν τοῦτον τὸν τοστόν νῦνταν. Καὶ εἰ τῷ μεθολογίζεσθαι, ... πάκον Φαντὶς τοιαύτων πορ-
μάτων, ἀπὸ ἀνατολῶν · τοῦτον δὲ τὸν ζώιον Φερόποταν, καὶ ὑπὸ μηδὲ ἔρχεμενον ἐπὶ τοῦτον τὸν νῦνταν. Καὶ ἐποιοῦντας τοῦτον τὸν νῦνταν εἰς μετα-
τάγμα ιδίαν γλάσσαν εἰχεὶ καὶ εἰλάτην. καὶ η-
κυστα Φαντὶς Βασίντων· ιδού οὖν ταῦτα

A Ης ὁ Βαπτιστὴς ἐν τῷ Ιορδάνῃ ἤρχε Χριστὸς ἀπαύγαντος. Καὶ εἰν τῷ ἑσάνῃ με τοὺς τὸν μετεμβόλιον θόραν, ἀρχομένην ποίησαν αἱ αιωνίαις δύοπαι. Καὶ στήθει τῷ πηγαματῳ, Καὶ ἄπει τῷ ίανθινῷ ποταμῷ, εἰσῆλθον τρέχων, τοι ἔστιν ἐν δεκάνῃ τῷ κληρον. τοι ἀδειν τῷ αἰώνιον αὐτῶν ὑπερσταν, γενουμένοι ἐπὶ τῷ ποταμῷ. Καὶ ἦν τοι αὐτῷ κληρον, ἀρχομένοις αἱ αἰώνιοις δύοπαι: μιαν μὲν ἀπελεποτανεῖσσον, τῷ ἀδειν ἐπὶ τῷ μετεμβόλιον· τοι ναὸν μέραν εἰ μεραν αὐτῶν. Εκεῖσον πάγια εἴσιν εἰς τὸν ἀντίον τὸν αὐτοκέντρον τοις δύοπαις, καὶ προσενείπει τῷ ναῷ, καὶ ἐπὶ τῷ μετεμβόλιον, καὶ στραχοῦμεν επενούντο. Μετὰ τοῦ πανιστροῦ τῷ πηγαματῳ, ἔπειται ἑσάνῃ, καὶ ἔλεγον τοιοῦ ὁ ἄρχος τοιούντος..... inter utrumque atrium templum grande, singulæque turmæ ingrediebantur in atrium, quod respiciebat ad Orientem, & adorabant ad templum. Intrantes autem d in atrium Meridianum, illicio quiecebant. Cumque fulsissent turmæ, præcedebant alii, & clamabant, Ecce Sanctus Joannes (advenit.)

B 145 Καὶ εἰπαμένοις αὐτὸν ἐπὶ τῷ ὄρθρεντος μοι ναοῦ· καὶ εἰς τὸ δέκανὸν αὐτὸν, καὶ εἰς τὸ ευανάντιον. Παραπάντα σὺν θέρατοι τῷ πηγαματῳ τοιολούσιον εὐεργόμερον, εὐν, εὐλογεῖσθαι τῷ αὐτῷ..... Πληγοθέντων τῷ τοῦ πηγαματον, ἐλογοφύει κάριον αὐτῷ προσελθεῖν, καὶ ἐντολούσιοι τῷ αὐτῷ· καὶ ἐπεικέραμον εὐθλεῖ τοι τοῦ ιανθινοῦ, ἀν εἰσηλθον τῷ πηγαματῳ· διὰ τοῦ μη θαρασσαται με τα δοντα αὐτῷ αγρίων εἰ μη ἐν τῷ σθενῷ αὐτῷ, ἐγώ δὲ τῷ πεστελλον αὐτῷ απεμετανοει μη. Φέσσος καὶ τρόμον, ἔχων μοι τὸν πεδαλίῳ ἐπὶ τῷ γῇ, τούτουμεν αὐτῷ τὸν παθόν. αὖτε δὲ μοι ηγαπε τὸ ποταμόν..... καὶ ἔδωκε μοι εἰρηνὴν εἰ τῷ ἀγαλα αὐτῷ σύμπαν..... Καὶ τῷ προτερα πλεύσαντο τῷ κληρον αὐτῷ στρατοῦ τοιούντος, ἰδού μι, λέγων· λαβε τοιούντον τὸν ἐλοργαν. Καὶ ἐπεριψύπει τῷ αὐτῷ, εἰσλαβόμεν εἰς τὸν πρατηγαν μονον..... et me. Quod cum meruistem, protinus expergefactus sum. Paucis item diebus transactis, video; & ecce oīia monasteriū à parte Meridianā rursus aperta fuit, & veluti ad fratres vociferabat, cur ita oīia aperta reliquisti; & celeri gradu perrexī ut ea clauderem. Et ecce video S. Joannem stantem ad exterius oīium, & cum eo duos illos quos prius vidram; & accessi ut benediceret ab eo, & rursus elevans me I dedit mihi pacem. Vestimenta autem ejus erant candida I & mox trahens unum vas de finu suo plenum mellis, dedit mihi dicens, Accipe benedictionem hanc, & effudit vas ipsum mellis super manus micas, & interrogavi cum, dicens, Domine sancte Joannes, unde ad nos venisti? qui respondit, De Sebaste veni.

C 147 Καὶ οἶδον ἐθεαζόμενοι σύλον περὸς, περιάρσαντο αὐτὸν, καὶ ἐμφοροῦντο γενόμενο, διπτηνδέον. Μετα τῷ πατερῷ..... τῇ εστέρεῳ τοῦ ἀγαλανησαν, οὐλα τοῖς τοῖς αἰδελφοῖς· Ο καὶ οὐδὲν ἴρων· ἐν αὐτῷ φαλμον δευπεσσοτε..... Αὐτὸν δὲ καθημένων, οὐδεν περιπάντων τοῖς φαλμοῖς, οὐδελφοῖς Ιππανοῦντο τοῖς οὐδελφοῖς αὐτῷ, καὶ ἐθέλαντο ποι καθημόντον εἰ τοῖς ναοῖς τῆς θυριδοῦ τῷ αἵρε σπηλαῖον, ὅπου ἡ καρυδὸς τῷ αἵρειον τοῖς ναοῖς. Ο αἰδελφος σὺν θεατοῖς αἰτεόντος, λέγων Καὶ εμοῦ, πατέρε, οἶδον τοῦ κατεπει τῷ δυσὶ τῷ σπηλαῖον. Καὶ γὰρ τοῖς αὐτοῖς φέσσοις, οὐδελφοῖς εἰδόταις σφραγισμοῖς πονησαν..... ἔρω δὲ ἑδας τῷ μαντίνοις, εἰς ἔντασεν confidissent ut iterarent Psalmos, dexteram g levans oculos tuos Frater Isaacus ignem vidit ardere in tabulis oīia Spelunca, ubi erat venerandum Caput sancti Joannis Baptista reposi- tū. Quod cum vidi sit Frater, exclamavit, & dixit, Domine mi, Domine mi, in oīio Spelunca ignis accensus est. Et ego responde, Ne timeas, Frater, sed munies te signaculo Christi, ibide persevera. [Frates autem p̄ timore claudentes oīium, ad me conci- ti pervenerunt.] Ego vero mysterium recognoscens [ex visionibus mihi ante monstratis, ad utrumque f monasterium reficit.] Cumque f

tyris] audiebamus. [Quarum ad nos ingens sonus deferebatur, & per aquas ipsas populi AUCTORE D. P. cum impetus alacritate properabant.] Admi- rante autem me, quomodo in mediis aquis ambulantes ad nos concit pervenirent, & una- que, turma lingua propriâ p̄falleret; subito vox auditus est eorum qui ab Oriente clama- bant, Ecce sanctus Joannes Baptista descendit.

Joannis Baptiste prefaciū coniuncto,

Comque ad meridianam oīium flarem, aper- tæ sunt ianæ Orientales, & p̄fallentium tur- me protinus intraverunt. Omitens igitur spe-

ctaculum fluminis, & in exordio scalæ consi- stens, aipexi sanctum officium eorum, quad in monasterio celebrabant. Et stans in ea- dem scala, vidi atria duo, unum respiciens ad Occidentem, & alterum ad Meridiem; &

inter utrumque atrium templum grande, singulæque turmæ ingrediebantur in atrium,

quod respiciebat ad Orientem, & adorabant ad templum. Intrantes autem d in atrium Meridia-

num, illicio quiecebant. Cumque fulsissent turmæ, præcedebant alii, & clamabant, Ecce

146 Cumque starem in eodem scalæ loco, venit sanctus Domini Precurser. j ipsamque & vidi cum in templo quod mihi ostensum in situ est: ecce unus erat à dextris ejus, & unus confuditur; a finitris. Stante autem illo in templo, ce- perunt populi turmarum ad eum consequenter accedere, & ab eo benedici: itemque psal- lentes proficiscebantur ad Occidentalem plagam veluti ad Basilicam S. Stephani Martyris con- gregandi.] Cumque turmæ se explicuerint, cogitavi & ego adire eum, ut benedicere ab eo. Vismum est mihi * intrare per ea offia per qua turmæ fuerant introgressæ: & quia non videram quod aliqui dedicent oculum pacis, nisi tantum ad peccatum ejus osculati essent; accedens ad eum ab anteriori parte cum metu & reverentia, dimisso capite in terram cucurri, & tenui pedes ejus. Ipse vero apprehendens mentum meum osculatus

ab eo bene- dictio-

147 Præcibam igitur eum, & tam ipse quam qui cum eo erant, ingrediuntur in monaste- rium nostrum, [&] iterum vas mellis fudit *Visa deinde columnæ ignea* super manus meas. Cumque ego detulissem benedictionem ejus ad superiora tricliniū, ipse intravit in oratorium: & cum descendissim ad oratorium ubi erat, j ecce video columnam ignis ante eum; & nimio pavore corruptus, excitatiss sum. Post hinc autem [priusquam nobis oīium monasterii, ubi erat sanctum De- politum, traduceret] in sanctis Jejuniorum die- bus, ubi cibum yespere sumplimus, dixi ad Frates nostros; Unusquisque veltrum Psalmos fuos iterare non negligat. [Et relinquentes me ad oblationem in triclinio, descendenterunt ad initium scalæ, quæ speluncæ; ad utrumque f monasterium reficit.] Cumque f

levans oculos tuos Frater Isaacus ignem vidit g ardore in tabulis oīia Spelunca, ubi erat venerandum Caput sancti Joannis Baptista reposi- tū. Quod cum vidi sit Frater, exclamavit, & dixit, Domine mi, Domine mi, in oīio Spelunca ignis accensus est. Et ego responde, Ne timeas, Frater, sed munies te signaculo Christi, ibide persevera. [Frates autem p̄ timore claudentes oīium, ad me conci- ti pervenerunt.] Ego vero mysterium recognoscens [ex visionibus mihi ante monstratis, dixi

- A dixi ad eos, Ne timeatis, Fratres mei, quia hoc nobis prosperum faciet Dominus.
AUCTORE 148 Post dies autem quinque Maxentius & Stephanus venerabiles Presbyteri & Archimandritae venientes ad sanctum Episcopum Dominico die vespere, suggesterunt ei * de ipsa Speluncâ, quæ cohæreibat Monasterio nostro, ut utrumque pariter jungeretur: justique hoc Episcopus fieri. Cui dixit Stephanus Presbyter: Ex præcepto vestro h[oc] cras mature trado Speluncam Fratri Marcello. Et mane perveniens tradidit nobis ipsum monasterium sub praefecti Presbyterorum Palladii, Petri, Gennadii, & Stephani Archimandrite monasterii Bethgalorum. Et aperiens ostium quod erat obleratum, simul ingressi sumus & oravimus. Videntes autem locum nimis esse neglectum, communuit ut diligentiam ipsius haberemus. Et profectus est idem Stephanus Presbyter ad visitanda monasteria, qua erant, in villula constituta: ego vero Marcellus, afluxens Fratres, coepi diligentiam monasterio, quod nobis datum fuerat, * impendere. Dumque loca ipsa mundamus, veniens Petrus Presbyter loci Bethmamalis i, ait mihi, Stephanus Archimandrita Bethgalorum precatur, ut propter Dominum nobilem venias ad monasterium k B. Carterii. Et respondi me venire non posse, quia diligentiam loco mihi commissio dependenter: qui compulit me secum proficisci. Cumque pergeremus pariter, aio ad eum: Ascendamus, & salutemus Cyriacum, Diaconum & Archimandritam. Ascendentesque & salutantes eum, coepimus ire velle ad prædictum monasterium B. Carterii. Dixique mihi Cyriacus Diaconus, Numquid propter venisti, ut sine mora discederes? Cui respondi, Necesse est ut celeriter ambulemus, quia traditum est nobis ab Episcopo & aliud monasterium, cui curam instanter impendimus. Descendentes itaque pervenimus ad monasterium sœpe memoratum: cumque salutastemus Fratres, ordinantes quæ erant necessaria, revertebamur. Dicunt mihi prefati Petrus & Stephanus Presbyteri & Archimandrita: Valedicimus tibi, ora pro nobis. Tunc aio ad eos, H[oc] die monasterium suscipimus, & vultis abiit? Suffinetis quæso, & consolamini nos, & cōgi eos. Cumque vespера facta esset, post orationes, cibo sumpto quievimus; illi ambo in triclinio superiore; ego vero ibi quidem, sed in interiori cubiculo.
- B** 149 Cumque dormirem ea nocte l [in qua monasteri vel speluncæ apertum est ostium, hoc est, sequenti die tercia Sabbathi;] post orationes nocturnas, quæ manus viri pallavimus in tertio in dextro latere, & audiui vocem [magnum] dicentem mihi, m Ecce ostium apertum est, & ideo cognoscere eum qui tibi patfécit ingressum, ne forte negligas.] Ego vero cum magno timore conversus asfli, & video stellarum flammam in ostio ubi quietiebam. Majoremque metum concipiens, signavi me Cruce Christi, & illa de loco illo minime mota est. Surrexi itaque, & misi manus in ostio ubi erat, & rurus inventa est in ostio sequenti. Cum aperiūsem autem ostium, unus ex his qui ibidem quietiebant, sensit. Et cum ad secundum pervenissem ostium, inventa est eadem stella in ostio tertio. Deinde conspicio eam in interioribus scælæ gradibus. Erant autem officia utriusque Monasterii patefacta similiter, & speluncæ ostium patens. Et ecce præcedebat me stella ipsa, & ego sequens eam ingressus sum, usque dum in absidula speluncæ constitui; n & videns hoc miraculum adoravi Dominum pronus in terram per horas o multas.
- C** 150 Recordatus sum vero quod hospites haberem, venerabiles viros Petrum & Stephanum Presbyteros & Archimandritas; & ne sufficarentur ubi nocte fuerint, ab oratione surrexi. Ascenderique rursus, cum vellem ingredi cubiculum, dicunt mihi, Ubi tamdiu fuisti? Respondi, Quia ad opus necessarium descendi. Cumque vellem introire ubi quietebam, dicunt mihi, Rursum ingredieris? At ego sentiens artonitum me factum ex revelatione, quam videram; veniam poposi, tamquam male sanus, & continuo me recepi. Postquam vero mane factum est, valedicentes mihi, ad proprias cellulas abierunt. Ego vero ubi profecti sunt diluculo, præcepit Fratribus qui mecum erant, Cladite januas, manentes extrinsecus, & si forte aliquis ad requirendum venerit, occupatum esse me dicte. Sepe namque veniebat Palladius Presbyter, intrans, & Euangelium lecitans. Cum ergo solite veniret, tunc ei Fratres aditum negaverunt; affirmantes, id quod erat, quod Euangelium quoque sub clave Archimandrita sit, & excusatum est illi. Secundo etiam venit, venit & tertio, & sic ingressus est.
- D** 151 Ego δὲ πῶτε πάντα θαυμάζω, στραχόμενος τῷ Κυρίῳ, πεποντὸς τὴν πολλὰ σέβειν λέγω δὲ θυμάσια, καὶ βαλῶ δύρθρον καὶ αὐτοκαλον κρατήσας ὄργινον πρέσπαιον σκαπτεῖν. καὶ εὔρο τὸν τόπον ὀκοδομημένον αὐτὸς διάτης ασέσου, καὶ πενταπλάκιον. καὶ οὖν ἐγώ τοκαπτεῖν, καὶ κτίνθω αποιδότα μέχεις, αὐτὸν υἱόν. Καὶ μὲν τὸ σπάζει με, καὶ κατελέντον καὶ εἰδάφους, εύρον ἐκκενημένον αὐτὸν καλλικόν. καὶ μὲν πῶτα καρκίνων τοῦδε, μόνης ἐν νῆσῳ αποχωρήσομαι τὸν οἶκον. Καὶ μὲν πῶτα

D

F

εἰκάζει

DIE VIGESIMA QUARTA IUNII.

727

A Εξῆλθε σὺν τῷ ἀρμόνιον παρασίτων μία, καὶ ἤπακά-
τω τὸ κηρυπίδ^Θ τὸ οὐρανόν, καὶ μαρμάρον, καὶ πρεσβύτερος
τὸν πάντα, εἴπον τὸν θρόνον. Καὶ μὴ
Φόβον τὸ τρόμον εὐθέως λαβὼν λύκον τὸ γο-
μάρα^γ καὶ πεστικήσας στάλιν, μὴ ταῦτα
εἰπανύσα τὸν αὐτὸν θύραν.

152 Καὶ ὡραῖα ταραχήνοτο τερψίς ἡμᾶς
ἐν τῇ δεκάμαρτίν τοῦ διάκονου Γενάδιον.
καὶ συντάχω μια τὸν πύραν τὸ στηλίου,
τοῦ μοι, δέντρο εἰσόλθαμον ἵστον ἀμφότερον. Καὶ
μὴ τοῦ εὐχαριστίαν, ἐδοκεί μοι τὸ ἀπόστολον, καὶ
εἶπε μοι Ὄραμα εἰδον κλίσεις, ὡς τοῦ ἥρω^τ
τοῦ ἐπημαρτύρου τὸν ἐπώνυμον τοῦ πατέρος στηλίου, καὶ
Φίνον ἀργα τοῦθο^τ ἀπέκειτο ἐν τῷ ἐπώνυμῳ
στηλίῳ, καθαρῶν ὡς ὁ Κλ^Θ, καὶ μερις ἐ-
πικαὶς ἀντῶν, καὶ ἴδος δύναμις πολλῶν αὐθεντῶν
κατερχόμενων ἐν τῷ αὐτῷ στηλίῳ, καὶ ἀλα-
βασίου τῷριν απὸ τῶν πεστικήσαντων αὐτῶν.
Καὶ ἦτος τὸ ἔξτρατον, καὶ οἱ αὐθεντοι λαμ-
βάνοντες τὸν επανάστατο. Καὶ ἤραν τὸν ἥρηθεντον
απὸ τῶν πολλῶν ὄχλων, πρέσβατος οἱ αὐτοὶ πο-
ταῖς ἐπὶ τὰς ημῶν κέρδεσσι, καὶ τοῦτο
εἶπον, Οὐαὶ ἐπὶ τοῦ τόπου τοῦ θρόνου. Καὶ
γνως ὅτι ὁ Θεός ωπάχτη, απεκαλύψα
αὐτὸς τὰ ἑπέντεν τοῦ αὐλαίαν. Καὶ πρέσβατος
αὐτὸς ἀκούσας ἐνέδειψεν· καὶ πρέσβατος πα-
ρακαλεῖν, τῷ εἰπεῖν ὁ τόπος^Θ· εὗρος ἡ ὁρα-
κούμα τοῦ πέδαια μάται.

153 Καὶ μὴ πῶτες ἐγκληθεῖροι ἀμφότεροι, καὶ
ἐλογίζομεν τὸ οὐρανοῦ στόματον. Καὶ επικα-
πηροι πετρεποντεῖσθεν, καὶ παπαλύψαι τῷ
πατέρᾳ Στεφάνῳ, τῷ δεκάμαρτίν τοῦ Δαρμα-
τίου, παῖς αὐτος γνωρίστος τῷ επικοπώτο. Καὶ
ἀπελθόντες ἀπὸ τοῦ κεναστρίου αὐτοῦ, εἰς εὐροεν
αὐτὸν, διὸ τὸ ἀπελθεῖν αὐτὸν ἐν τοῖς ἐπιχαίρεις
μοναστηρίου. Καὶ ἐν τῷ ἥραν ἐπανίκαιοι σπεί-
ριν, ἐλογίζομεν μεταπέμπειν τὸ διάκονον Κυ-
ριακού, δεκάμαρτίου [τῶν ἐν τῷ ιερῷ], ἀπα-
κολύψας αὐτὸν τὸ μισθώμα τὸ ἐπιφανέσιον^Θ
αὐλαίαν. Καὶ ἀπεξελά τὸ μέλλον Ισαά-
κον, εἰπών· Ζπανδαίος ωραγεῖτε τοὺς ἡμέαν.
Καὶ ἀδελφὲς ἀπελθόντες, καὶ πότεροι^Θ συντά-
χοις ὁπαδούμενοι πάντα τὸν αποκαλυπτόν
τὸν τόπον τοῦ θρόνου, εἴρη· Τί οὐρανοὶ γενέσαι;
Καὶ εἰπον ἐγώ, ὃν συμφέρει γνωστον τῷ πονο-
ωτῷ αὐτῷ ποτέ.

154 Καὶ πάλιν μαθήσοντες ὅτι ἡ παραργένετο ὁ
πατέρας Σπίφαι^Θ ὁ πατέρρητος δεκάμαρτίου
ἀπὸ τῶν ἐπιχωρίων, ἐμεινάντες πρέπεις πεντε
ἀπειδεχόμενοι αὐτὸν, Σαββατορῷ^γ δέλτης ἡμῶν
καθηρέσσονται ὡς ὄμιλούντων ξειρῶν το-
ῦτος ἐπὶ τὰ γόνατα, ἐκαρφίλιον ὅλο^Θ, καὶ ἐπ-
ίσυνθησαν [τὸ ταλανθήτα], τὸν ἀλόπι τοῦτον
αὐτοῦ. Εἶπον οὖν, οἱ αὐτοὶ διάκονοι Γενάδιον καὶ
Κυριακόν· Οὐαὶ ὄφημέν σοι, ὅτι εἰσόλθαμεν, καὶ
γνωρίσαμεν τῷν ποτεν τῷ επικοπώτῳ, εἰπεῖν ὁ
πατέρας Σπίφαις ὅπω τὸ θέλειν. Εγώ ἡ ἔρεμα
μετάνοιας θασανζήμεν^Θ. αὐτοὶ δὲ τολμαστοί
τῶν ὑπεροτατῶν, τῶν ἐπεριών, καὶ ἐλθόντες ὅπου
ἀνεκέμποις πατηγενελαν λέροντες, ὅτι ὀμβοσαρεν
τῷ ἄρια Ιανάν, καὶ ἀπέδεσμενα, ὅπερ ἀναπο-
λῶν ἥλις μανθανει ὁ ἐπικοπ^Θ. Εγώ ἡ περ-

tegula major q̄ apparuit. Hanc suspendens D
inveni sub eā tabulam marmoream; tabulam AUCTORE
quæ suspendens, hydram reperi. Hanc cum D. P.
metu & reverentiā lumen accendens, ac in- 9
censum ponens in thuribulo, [palpavi diligen-
ter] & adorans Dominum, [diutius attonitus
mansis] hydriamque sanctam rursus operui.

152 Statim vero r venit ad nos Gennadius^r
Diaconus & Archimandrita, salutantique me ^{tum Gen-}
ad oīlum Speluncæ, dixit mihi; Veni, pre-^{nadii Ab-}
cor, introcāmus in Speluncam pariter. Et ^{vitione at-}
data, posteaquam ibi simul oravimus, dedit mihi
pacis osculum, [& Fratribus meis;] & ait:
[De Capereto Monasterio meo nuper adveni,
vidi [autem tale] somnium. Quasi utrique
stabamus in hac specu, in qua mundissimo-
rum panum sicuti sol erat magna copia, & s
articula superposita panibus. Immensa vero
populi multitudine veniebat, & sumebat ex tip-
fisi: nec deficiebant, nec ceflabant homines
qui acceperant. Iamque nobis præ multitudine
turbarum deficientibus, ceperunt panes sub-
volare super manus nostras; & ita percipiebant
omnes quotquot ad hanc munici gratiā con-
fluebant.] Postquam vero retulit mihi som-
nium, ego respondi: Bonum est quod vidisti.
Et recognitis apud memetipum, quid sibi
villet hæc visio, rursumque pertractans [ea
quæ pæcesserant]; dixi, Quia visio ista ex secretum ei
Deo est. Sciens autem quia divinitus ista con-
sum com-
tigerant, indicavi qualiter Ioannes Baptista
apparere dignatus est. Qui mox ut audivit,
manūs attonitus; & orare coepit ut ei locum
ostenderem, quod & feci.

153 Post hac egredi sumus uterque, &
quid oportere fieri tractabamus. Visumque
est mihi, ut prius irem & indicarem Stephano-^E
m, Presbytero & Archimandrita monasterii,
quod appellatur v Daramium, & per ipsum
manifestaretur Episcopo. Et venientes ad
Monasterium ejus, eum non reperimus: abi-
erat enim, ut diximus, in Monasteria que
erant in agris, ex eo die quo nobis dederat
Monasterium, & oīlum Speluncæ patefecerat.
Cumque egredi fuissimus, placuit ut evoca-
remus ad nos Cyriacum, Diaconum & Archi-
mandritam, ... & revelaremus ei mysterium,
per quod nobis Sanctus Ioannes apparere di-
gnatus est. Minimus autem ad eum Fratrem
Iaacum, dicentes, Veni ad nos celeriter. Cyriacum;
Ad quem cum Frater venisset, dixissetque ei,
protinus obediens venit. Quem cum salutasse-
mus, indicavit nobis somnium quod vidit, ejusque si-
eratque confonans visioni quam Gennadius
Diaconus mihi retulerat. Et cum oralemus,
mox ei revelationem sancti Baptista Joannis
manifestare curavimus, & ait, Cogitemus quid
fieri debeat. Et ego dixi, Puto conveniens
esse ut hoc significemus Episcopo.

154 Rursumque cognolentes quod sepe
memoratus Stephanus Presbyter & Archimandrita
de agro non venerat, manūs diebus mora ta-
quince, posteaquam revlatio nobis ostensa
est. Die vero Sabbatorum post meridiem se-
dibus atque sermocinantibus nobis, ingre-
sus est ad nos Sallus, Collectorius & Maris
Linopola Lechiarus, & locuti nobiscum con-
tinuo recesserunt. Ego autem dixi Fratri
Iaacio, ut post eos oīlum clauderet. Item-
que residentibus nobis & loquentibus,] ita
sum repente verberatus in genibus, ut totus
Z zzz incur-

728 DE INVENTIONE CAPITIS S. IOAN. BAPT.

A incurvarer, nec possem omnino & confurgere, αντοις επον, καλως ονταιρεσθατε. Και τα-
υτορε D. V. vel quid operis implere. Tunc aiunt ad me ραχηγμα ονεφιδων ον των οδυνων.
 Gennadius & Cyriacus Diaconi & Archimandrite: Nonne diximus tibi, [Noli moras in-
 necevere, sed] canus, & in notitiam Epitopi deponamus, quia Presbyter Stephanus di-
 citur nondum advenisse? Ego vero mansi vehementer afflatus. Ipsi autem vespertinum ce-
 lebrantes Officium, ingressi sunt ubi jacebam, & denuntiaverunt, dicentes, Jurejurando sa-
 tisfecimus sancto Joanni, suscipientes personam tuam, quod omnem cautam cras ante solis
 ortum per te cognoset Episcopus. Et ego responde, Bene admodum fecitis, hoc idem
 promittentes: & protinus a doloribus relevatus sum.

B 156 Sequenti autem die Domingo, simul
 cum Diacono Cyriaco, & Iuliano Monacho
 venientes, Episcopo jam post Matutinas o-
 rationes de Ecclesiā egredientes fugessi-
 mus, dicentes, Quia sanctus Joannes Baptis-
 ta revelatus est. Ipse vero stupescit ait, β
 Nullus hoc noverit, & ne quis velutrum audeat
 eum contingere. Dixitque ei Cyriacus Dia-
 conus, Quando venire dignaris? & ille,
 Cras, inquit, adveniam. Postea autem die
 Presbyter & Diaconis Episcopus venit,
 & intrantes ad locum, procidentes [in facies
 suas] adoraverunt. Malchus autem Presbyter,
 urus ex his qui cum Episcopo venerant, in-
 fidelitate motus, ait, Unde hoc certum est,
 quod Caput Praecursoris existat? Mittensque
 manum ut contingeret hydram, confessum
 exaruit, adhucque manus ejus δ hydras,
 nec eam extrahere valuit. Instanter autem ab
 omnibus oratione facta, cunctisque glorifican-
 tibus Deum, atque precariibus pro eo, vix
 tandem manum quidem potuit abstrahere,
 sed ita permanxit invalida.

C 157 Episcopus autem, cum universis qui
 secum erant, accipiens hydram cum sancto
 thematro ibi reposito, [interim] in Diaconio
 [id est in Secretario] Ecclesiā collocavit, do-
 nacē adedicatur Basiliaca in nomine ejus. Quac-
 ubi perfecta est], cum dies sanctae depositionis
 eius instaret, apparuit sanctus Joannes ei
 cuius manus aruerat, dicens, In ipsa proce-
 sione, cum fieri Depositione, pone manum tuam
 super hydram, & statim sanabitur. Hoc autem
 fecisset, restituta est pristina sanitati. &
 Facta est S. Ioannis Praecursoris ac Baptista
 Depositione in ejus templo vigilius texta mem-
 oris Octobris, anno DCCLXIIII Indictione sextā,
 imperiis religiosis, piisque ac orthodoxis
 Augustus Valentianus Juniore ac Marciano,
 Principibus memoria tempore dignis; ad
 laudem & gloriam magni Dei ac Salvatoris no-
 strī Iesu Christi, cui gloria cum interemerat Pa-
 tre, sanctissimoque ac vivifico Spiritu, in secula
 fæculorum. Amen.

D 158 Venit hic
 die postero
 ad speluncas,

E atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

F die 26 O.
 diebbris se-
 quentiis,

G atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

H atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

I atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

J atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

K atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

L atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

M atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

N atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

O atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

P atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

Q atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

R atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

S atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

T atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

U atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

V atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

W atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

X atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

Y atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

Z atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

AA atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

BB atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

CC atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

DD atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

EE atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

FF atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

GG atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

HH atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

II atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

JJ atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

KK atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

LL atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

MM atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

NN atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

OO atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

PP atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

QQ atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

RR atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

SS atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

TT atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

UU atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

VV atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

WW atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

XX atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

YY atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

ZZ atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

AA atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

BB atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

CC atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

DD atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

EE atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

FF atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

GG atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

HH atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

II atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

JJ atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

KK atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

LL atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

MM atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

NN atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

OO atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

PP atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

QQ atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

RR atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

SS atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

TT atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

UU atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

VV atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

WW atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

XX atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

YY atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

ZZ atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

AA atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

BB atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

CC atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

DD atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

EE atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

FF atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

GG atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

HH atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

II atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

JJ atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

KK atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

LL atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

MM atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

NN atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

OO atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

PP atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

QQ atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

RR atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

SS atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

TT atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

UU atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

VV atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

WW atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

XX atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

YY atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

ZZ atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

AA atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

BB atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

CC atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

DD atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

EE atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

FF atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

GG atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

HH atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

II atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

JJ atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

KK atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

LL atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

MM atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

NN atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

OO atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

PP atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

QQ atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

RR atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

SS atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

TT atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

UU atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

VV atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

WW atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

XX atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

YY atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

ZZ atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

AA atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

BB atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

CC atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

DD atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

EE atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

FF atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

GG atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

HH atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

II atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

JJ atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

KK atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

LL atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

MM atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

NN atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

OO atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

PP atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

QQ atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

RR atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

SS atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

TT atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

UU atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

VV atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

WW atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

XX atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

YY atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

ZZ atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

AA atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

BB atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

CC atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

DD atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

EE atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

FF atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

GG atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

HH atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

II atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

JJ atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

KK atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

LL atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

MM atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

NN atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

OO atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

PP atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

QQ atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

RR atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

SS atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

TT atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

UU atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

VV atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

WW atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

XX atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

YY atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

ZZ atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

AA atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

BB atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

CC atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

DD atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

EE atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

FF atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

GG atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

HH atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

II atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

JJ atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

KK atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

LL atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

MM atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

NN atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

OO atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

PP atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

QQ atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

RR atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

SS atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

TT atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

UU atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

VV atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

WW atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

XX atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

YY atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

ZZ atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

AA atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

BB atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

CC atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

DD atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

EE atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

FF atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

GG atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

HH atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

II atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

JJ atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

KK atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

LL atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

MM atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

NN atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

OO atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

PP atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

QQ atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

RR atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

SS atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

TT atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

UU atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

VV atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

WW atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

XX atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

YY atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

ZZ atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

AA atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

BB atque ex-
 triata ede
 novia illuc
 defit non
 sine mira-
 culo,

CC atque ex-
 triata ede
 novia illuc

DIE VIGESIMA QUARTA IUNII.

729

D
AUCTORE
D. P.

- A** 1 *Greca sic reddetur:* Cumque transfacta die dormirem; in ipsa nocte, post horam nocturnarum vigiliarum, ecce manus &c. quod videatur Dionysius claritatis causa aliter explicuisse.

In Greco aptiora ad sequentium contextum verba hec leguntur: Ecce conceffus sum vobis: furgens invenies stellam praeminentem te; & ubi occideris terram todieni s; invenies me.

n Addunt Graeca, in qua erat sacram Caput Prodromi & Baptista Joannis:

o Gracissima, idem valens, quod diu.

*p Grace, ex incombusa calce sive cæmen-
to, confusi circa combustionem faxi (Tirâs Bel-
gice dicimus quasi terratum) quali opus est ad
putorum aliorumque humidorum locorum fabri-
cam; ad quinque palmarum menturam: dæ-
gæt tamen non occurrit, in Glossario Cangii:
unde autem Dionysio obrepserint ordinariae pro te-
gulis nefcio.*

*q Grace, exivit; sed multo aptius verritur
apparuit.*

- B** *r Grace: Venerunt ad nos, qui circa Ar-
chimandritam & Diaconum Gennadium e-
rant, sed mox inducitur presens & loquens ip-
se Gennadius: & sic Latina ephraïs coharet
commendus.*

*s Mespides Particula, ex pane oblato, una
cum majori ad Misam orbe ante consecrata, ad
populi Communionem.*

*t Grace, veniebat in ipsam speluncam; &
à nobis accipiebat de paribus prefatis.*

*v Alias Claramnium & in Sermone prefato
r̄ḡ dægætis. Interim idem supra num. 148 dis-
cebat Abbas monasterii Bethgalorum.*

*x Supra num. 148 dicitur hic Cyriacus Ab-
bas S. Carterii; hic vero in Greco additur,
τὸν ἐν τῷ ἱερῷ, eorum qui sunt in lacro: an
addendum, νέον τὸν εὐθὺς Καρτερίου τέλος S.
Carterii? sed obstat Sermo in quo sic legitur ὁ
Ἀρχιεπίσκοπος τὸν ἐν τῷ ἱερῷ νῦν παντεπίστιον.
Qui erat Abbas monasteriorum quae sunt in
Hiero, ubi Hieron puto accipi pro Monte &
horum monasteriorum primum dictum S. Carterii.
De iegō vide dicta in Tract. de Patriarchis Je-
rosol. num. 12 ubi de monte Carmelo.*

*y Alias Salus C. Marius Linopola, Lech-
tarus. Videatur ergo indicari urinque professio-
laica, unius quidem lodes vendens, quamvis
Ascurūçois etiam dicantur Sandapilarii, qui fa-
nora eferunt; alterius vero camporis seu collybista,
licet etiam intelligi posset, qui Collectas ele-
mojnarias servat.*

z Grace additus vel commovere me vel.

*& Ibid. qui erant cum Diacono Gennadio
atque Cyriaco.*

*β Edita minus rete, Nullus hoc novit:
& quis vestrum audeat contingere.*

*γ Hunc ultimum altum plenus desribit Ser-
mo in teruum Inventionem infra ubi dicitur edu-
ctum hydriæ Caput, tremendum videnti-
bus spectaculum, alii vero incredibile: nam
& pilo adnatæ videbantur, suavisque efflaba-
tur odor, ac indicibilis fulgor emicabat.*

*δ Grace, ori hydriæ. Sermo addit, οὐ τῶν
τριῶν αἰγάλων τὸ κάρπον ἐπέψαντο, & lacros
crines capitis palpatit.*

*ε Hic finitus verbo Dionysii, additæ consuelæ
in talibus clavifidæ: Praestante Domino nostro
Iesu Christo, cui est honor & potestas,*

Junii Tomus IV.

cum Patre & sancto Spiritu, in secula se-
cundum, Amen. Que sequuntur ex Greco Ma-

D
AUCTORE
D. P.

**S. VII. De tertia Inventione apud
Comanam, alteraque Translatione
Constantinopolim; & de Græca
Ecclesiæ eodem spicantibus monumen-
tis.**

158 Auctor sermonis in primam, secundam
biujus tertiam sacri Capitis Inventionem,

*Occupat. p. 633
post an. 633
a Saracens
Syria ad-
acentibus
que pro-
vinciis.*

temporibus perquam indefinite sic nota-

num 167. Cum Emefenam regionem iplamque urbem barbarorum manibus expugnari

videatur

sviisset Deus. Rem obcuram ut evolvit Can-

gius, cap. 7 ordinari successibus Arabum Sar-

acem in Oriente; ex Theophane, Anaphaso,

Cedreno narram, quomodo eorum multi-

tudini impare fientis Heraclius Imperator,

anno pcccxxxiii,

*assumpta secum san-
cta Crux, Hierosolymam Syriamque dimi-*

fit, Baane cum copiis Emefæ reliquo.

Et hic, inquit, fortiter locum à se bene munitus tu-

tatus, abactos inde Saracenos usque Da-

mascum pepulit: sed anno sequenti, mota

in exercitu ejus seditione,

regressi infideles Baanem fuderunt; Damascoque & Phoeniciā

totâ potiri, transierunt in Egyptum;

qua eodem anno subacta Hierosolymam occupa-

reunt anno pccxxv, unâ cum Palæstina uni-

versa. Anno deinde xxxvii Antiochiam, &

xxxix Edeslam atque Dara cum omni

Melopotamia: denique subiectis annis, ex-

in iisque

etiam B.

meta;

etiam B.

metam;

etiam B.

730 DE INVENTIONE CAPITIS S. IOAN. BAPT.

A Historia Theophanis & Tripartita Pauli Diaconii, quod illi relinquenter Christianis liberum suæ religionis exercitium ; & Copronymi tempore, Hierosolymitani, Antiocheni, atque Alexandrina Patriarchæ Synodos suas Episcopales in ecclesiis, sicut antea, celebrabant.

B Barbarus autem iugum agravantibus magisque, 160 Verum non eadem semper Saracenis erat erga Christianos moderatio : fæpius namque ipsi illaqueandis tendebant infidias, calumniantes eos de occulto cum Imperitoribus Constantinopolitanis commercio ; eoque & variis prætextibus aliis, jura atque immunitates ipsorum refringebant. Sic, teste Theophanze ad annum Copronymi xvi & xvii, Christi dcccvi & vii, Theodorus, Antiochiae Patriarcha, in exilium deportatus est Arabum invidiâ ; qui frequentioribus litteris, ad Imperatorem Constantinum scriptis, res Arabum eum manifestare criminati sunt : quare Patriarchatus terminis extorrem, in provinciam Moabitidem transferendum, Salem eorum Dux edixit. Idem novas ecclesiæ nullipiam ædificari, publicis non exponi Crucem, Christianum cum Arabibus de fidei dogmatibus non differere, lege lata, edxit. Abdælas vero impoliti Christianis tributa auxilio, ut omnes, five Monachi, five Inclusi, five Stylitæ Deo placiti, vestigiales describerentur : ecclesiærum quoque gazophylacia suo obligavit sigillo, & ad facia vata vendenda mercatores Hebraeos induxit. Illis igitur ita subinde agentibus, verisimile est, Monachos, Emetæ ecclesiæ admittitros, in Cappadociam Armeniamve recessisse, ablati pretiosioribus quibunque Reliquiis, & inter eas Capite S. Joannis.

C 161 Dux in Armenia aut Cappadociam : duas enim Comanas norunt. Geographi : unam cognominat Cappadociæ, qua Mica noris Armenia portio est ad Sarum fluvium ; aliam ad Irim fluvium, cognomine Ponticam, quia sita est in ea Cappadocie parte, pons Pontus dicitur, Colchidi vicina. Haurum ultra sacrum pignus excepit, definiri non potest ; solum constat, quod locus exiguus fuerit, μυκάτολις χ' ἄνης^ο, ignobilis urbecula, & ideo forsan electa ; ut pretiolus hic thebaeum facilius latet iconoclasmis, sacrarum Reliquiarum hostes accerrimos ; ut vel ex eo cognosci potest, quod S. Euphemius corpus, maximo in honore habitum Chalcedone, mari mergi justerit Copronymus Imperator. Cujus uxor Irene licet in Niceno 11 Concilio orthodoxiam refutarunt, tamen iconomachia invalidit sub Leone Armeno ; donec iterum tub imperio S. Theodoræ Orthodoxia reforuit, quo nomine primam Quadragesimam Dominicam Graci testivius agunt. Interim folicite abditum manifit Comana Caput ; sed quo tempore illuc allatum, certo nequit definiri. Nam, juxta Theophanem, erat illud adhuc Emetæ, cum scribebat ille : sub ipsum tamem illud tempus ablatum fuisse oportet, ut Comana latenter maniferit annis tringita aut quadrangita, circa DCCCL translatum Constantinopolim ; fieri tamem potest, propter exiguum & periculosum Emetenorum Christianorum cum Regia civitate commercium, ut Theophanes apud eos adhuc esse crediderit, quod pri-

dem sed clam ablatum erat, manente nihilominus religione loci, & confueto ad eum concurru fidclium.

162 Michæl Syncellus apud Allatum, post opus de utriusque Ecclesiæ contentione perpetua, differens de Dominicis Feitiisque Græcorum, & §. 14 tractans Dominicanum Orthodoxyam, habet eo sp̄ctans Poëna Michaelis Syncelli, tunc florantis, ubi restituta cum aliis Iconis Joannis sic meminit. Δελημένων τὸν Διδασκαλίαν οὐτού^ο. Videns speciem expreflā Προδρόμου τῆς θεότητος, Prodomi Theoptæ ; Φιλέων καὶ συνειδέων, Caput illud oculorū.

Quæ videi possint indicare præsentiam hujus Constantinopolis, tunc cum ita feriabantur ; ipsum tamen annum Translationis ad faculum illuc factæ nemo exprimit. Menologia & Sy-naxaria ne locum quidem nominant quo fuit depositum. Τῷ εἰ βαστεῖος ναῷ ei quæ in Palatio erat Ecclesiæ illatum dicit Sermo de tertia Inventione.

163 Credibile est tamen paulo post translatum ipsum esse ad ecclesiæ & monasterium Studii, quia ibi erat tempore Basili Porphyrogenetæ. Ad hunc enim extremum ægrotantem, tellitus Zonara & Glyca cum Alexius, νῦν πρεσβυτερὸν ἔχων τὸ τέλος τὸν τοῦ παντὸς tunc Præfecturam gerens monasterii Studitarum, factum Caput Præcursoris attulit ; illum statim Patriarcham designavit, anno mxxv. Unde autem ipsum attulerit Basilio Alexius, nisi ex suo Sudii monasterio, quod tundavit Aetius Orientis Confini anno cccliv ; dedicari fecit sub nomine S. Joannis Baptitæ. Aliunde certe non potuit ipsum accepisse Alexius, nisi de manu ægrotantis ; hoc vero non faciunt vero simile Autores præcitat ; quin potius proprio motu id fecisse affirmant, cum ejus obsequi mercedem tuuisse Patriarchatum indicare videntur.

164 His ex Gangi Gallico Latine redditis & præmissis translati ad Monumenta Graeca, hoc illius tertium propositi nobis argumentis Caput conciliata. Primus erat Marcelli Archimandritæ relatio quam §. huic præmisimus. Illam sequitur Sermo in primam, secundam atque tertiam Inventionem, interprete Combessio ex Mazariano Ms. Hujus duæ priores ex tribus partes nihil prater jam dicta §. 3 quoad primam Inventionem continent, nihil etiam quoad secundam prater præmemoratam Marcelli relationem. Ter-

tiuum ergo partem excerpere placeat, tanto dignissime, quanto rei gestæ propiorem se proficiunt. Author, licet anonymous. De Sermone à se Latine redito, veluti mos vulgando, mentionem faciens Combessio, in suis ad Chronographiam Theophanis posterioribus Notis, aliud quoque exemplarum Graecum allegat, quod Rome exiit pene Eruditissimum Leonem Allatum : qui tamen illius non meminit in sua de Simeonum scriptis Diatribæ quia scilicet nusquam reperit prædictum Sermonem Metaphrasti adscriptum, cuius adoptiva à genunis fecerunt solum iſtis curabat.

165 Inventus autem idem Allatus apud Lipsianum adscribi illi aliud. Eiſ rīw ἐξ Ἀντονίου διαχωριδὸν τὸ Προδρόμος χειρός, in manus ab advectionem manus Prodomi ex Antiochia, Antiochia, hoc principio : ὁδὲ καὶ παλιν ημῖν ὁ ἵερος ἐχεῖται ἐπεδημητη Προδρόμος^ο. Ecce iterum nobis

E unde trāf-
latum ad
Studi mo-
nasterium

ubi adhuc
erat an.
1025.

F

descripta d
testis occ
latobida
tar.

A *n*æ urbium cives, quo illud loco positum
AUCTORE est: tum quod Translatio occulta ac sine
D. P. arbitrio facta fuisset; tum quod nesciretur tem-
p^s sub lo-
c^s nacis
v:^s itatur.

*l*na extin-
cti,
Ignatius
Patriar-
cha,

A *n*æ urbium cives, quo illud loco positum
arbitrio facta fuisset; tum quod nesciretur tem-
pus, quo illud contigisset. Emesia Comanam
transferrit, neque enim quis palam, quantum
nobis astequ^s licuit, eam rem tradidit. Ita-
que manit Comana Caput, ne ipsa quidem
incolis fatis notum. Etenim cum tempora,
tum negotia alta rem ignorantia obixerant:
cum præstern Iconomachi interim emer-
senter, qui tantum abest ut Sanctorum Reli-
quias cultum adhicerent, ut etiam ubicum-
que illæ extare noscerentur, incendio eas tra-
derent. Eam igitur ob rationem nulli dein-
ceps sacrifissimum pignus conspicuum erat
aut exploratum.

B *l*na extin-
cti,
divinitus
monitu ab-
eficit,

C *mittit qui*
Conflan-
nopolim
adferant:
E *allatum*
figurissime
excipi,

D *P*otquam autem rerum summa ad or-
thodoxos redit, iterumque scepta fidelibus
Augustis concedita sunt, ac Iconomachi
imp^r cum lonicu perierunt, condignam tci-
licet ultionem na^cti; tum sane etiam Præcur-
sori placuit, ut Caput suum manifestum fa-
ceret, stupendumque munus non huic il-
live civitati (exiguis nempe oppidis, ex-
quisita terminis definitis) sed ut omnium
maxima summeque regali, nempe Constan-
tinopoli, traduceret; quo nempe & thesauris
inviolabilis servaretur, illaque ejus depositione
honestatur, ipsumque adeo sacram munus,
ut par est, splendoris aliquid ab eâ mutuare-
tur, quod nempe penes illam majores hono-
res cultumque impensiora haberet. Tum
namque Michael ac Theodora scepta fulce-
runt, Ignatiisque Methodii successor, vir
multis clarus virtutibus, Ecclesiast regebat.
Sub his inclitis, etiam pretiosissimum pignus
iustu in reginam urbium interter, tertiamque
hanc ac postremam Inventionem nancisitetur.
Porro adinventionis modus ejusmodi fuit.

E *No*te quædam cum Pontifex Theo-
phoro illi cognominis moribusque affinis lau-
dis Deo offerret; divina quædam visio ca-
litus illi obtigit (habere scilicet Comanam ci-
vitatem pretiosissimum Caput, argenteâ urnâ
inclusum, ac sacro loco conditum ; operae
que pretium esse, ut Byantium transferre-
tur ; sic nempe etiam Præcurso viatum)
qui & Imperatori qua visa fuerant declaravit.
Ambobus igitur eam in rem bene animatis,
mittuntur itatim ab utroque qui thesaurum
tollant. Hi cum ad locum venissent, & ubi
Caput depositum esset, quo eis Pontifex in-
dicavit, signarunt, didicissent, reverenter inde extra-
xerunt & dignum Deo munus ad regiam ur-
bem pertulserunt. Vixdum autem id intellexerunt
Imperator simul & Patriarcha, ac quotquot
in aula Proceres, quotquot Clerici ac Monachi
erant, extra civitatem effusi cum sufficiens ac
lampadibus obviis procererunt, multoque
cum apparatu & pompa Caput deduxerunt; cui
& oculis & labia, & frontem, præque aliis
corda admoverunt.

F *T*um Pontifex trepidâ manu sublatum,
Palatino templi thesaurum infert, ac illuc de-
ponit; nempe die xxv mensis Maii : hic
enim celebratiss dies, festum scilicet tertia
Inventionis seu Depositionis: utrumque enim
dicatur, quando & utrinque nomine una
agitur solemnis. Par enim erat, ut Triadis
cultor, quique aliis ejus perspicue detexisset
mysterium, tribus quoque vicibus Caput suum

δάρον ἐναποτίθεται, τῷ πάργανως τῷ με-
τάβολον γερνῶδη, οὐ τῷ ἀγνοεῖσθαι τὸ κόσμον
καθ' ὃν ἀπὸ Ερέστος ἀπό τα Κόμανα μεταπέ-
ζεται· καὶ τὸ σαράντα περὶ ὅπου τοῖς
Κόμανοις η κεφαλή, μηδὲ παρὰ αὐτῶν δίπου
τὸν περιπόνον αποθαλλών τάχα γνωρίζουσεν· οἱ
τοῦ κόσμου, καὶ τὰ περίγυματα, πολὺν τὸν
Εἰκονομάχων αναδανενταν οἷς οὐχ ὅπως τὰ τούς
Αγίων εὐκόστος λεπίσαντα, αλλὰ καὶ περὶ ἐνεπίμη-
πταντα εἰ τους δὴ καὶ Φανεν· λίλοισι καὶ τὸ
πανίσσον τὸν κρήμα μηδὲ παρὰ ἐπουνόν θεομήρουν,
η καθιστάντον καθαρίσματα.

G *E*πει τοῖς ὄφεδοῖσι ἐπανῆλθε τὰ
πάγματα, καὶ ὑπὸ βασιλεὺς τισθέντα σκη-
τρα πάλιν μεταπειράρχεται, τῶν διστοσῶν Ει-
κονομάχων μετ' ἡχον πάπλωτων, καὶ ἀξένω
τῶν εἰς πρᾶξιν ἐνρημάτων, τοῖς δὴ καὶ οἱ Προδρό-
μοι τῶν ταῦτα κεφαλῶν Φανερωταν ἐνδοκοντε-
χεῖσθαι πάλιν ἀξένωται πρεστατοῦ, καὶ τῇ δε, ή, τῇ
τοῦ τηλε δύναις ἐκποιεῖται (μηροῦσι ποιηταῖς
καὶ μηροῖς περιεργομέναις όροις) αλλὰ τῇ πα-
σῶν μετίσιν καὶ βασιλικατά τῇ Κωνσταντίνοις
Φραγμῷ ἀν καὶ τὸ πλεῖστον άλεπτον ἀσπολον, καὶ
συμνήστο μηδὲ αυτῇ τῇ κατεβέσται, συμνήστον
δ' αὐτὸς καὶ τὸ δύορ τοῦτο ταύτης πεπολιτ-
το, τῷ πεισθεῖσαν πιμαστα, καὶ τῷ μειζον
τῷ φρηματικοποιηθεῖσαν. Μιχαὴλ δὲ καὶ
Θεολόγων τῶν σκητρῶν πικαντά πετελημενοι,
καὶ μῆδε Μελέτιον Γρανάτην^θ σκληροποιηθεῖσαν,
αυτῷ πολλαῖς εἴ τοι πρεστείστηκαν τοῖς
χειροῖς υπὸ πάντων δὴ τῶν αὐτοφερούσιν καὶ τὸ πο-
λυπομπὸν τότε κρήμα τῇ βασιλεὶ ανακομίζε-
ται· καὶ τοῖν ποντίν, καὶ πελευτίν εὐροτει-
τῶν ἐνέχοντα. Οἱ δὲ ποιηταὶ τοῖς δὲ διανε-
στασισ.

H *K*ατὰ τὸ μίαν τῶν νυκτῶν, τῷ καὶ τὸ
Θεοδρόπον τοῦτῳ καὶ ὄφαντι καὶ ὁμοχέτων δέ-
χεται, Θεο τοὺς ὑμες περιφέροντι, θεια πε-
δονθεῖσιν εἴποτερον· ὃν τοῖς Κόμανα η πόλις
τῶν ποτίμων κεφαλῶν θλεπατήσι, ζεγνύεται
σκειτες ἐγκερυμένεις, καὶ ἔρω τοπον ἐναπο-
θεμένους· καὶ ὅτι Φροντι, σινακούσια τῇ Βυ-
ζαντίδι ποτίν πεστεῖσαν, τέτο καὶ τῷ Προδρό-
μῳ δοκούν· Οἱ καὶ τα δραΐστην δῆλα καθί-
στοι καὶ τῷ βασιλεῖ οἱς καὶ ἀμφοτέροις ποι-
αν ἀπό τοις ἐνθύμων εἰς τὸ περίγυμα θλεπατήσι,
σελεκτοι τοῖς τοτοις ἐψύν καὶ οἱ τὸ Ιωαννὸν
ἀπελέμενοι. Οἱ καὶ τὸ τόπον καπταλεύοντες, καὶ
ἔρω κεφαλήν ἐπαπειπεται ἐπισάντες, κατα καὶ
οἱ δέχεταις τοτοις ἐργάσιται, ἐπιμωσι σκειτε-
αναλαμένοις, καὶ τῷ βασιλεῖ δῆλον ἀξένων
ποτον ἐναποθεμένον· πάλα τὸ ὑπὸ πετισά-
της καὶ βασιλεὺς ἀμφα καὶ Πατριάρχης, σπου-
δεῖ τῷ βασιλεῖ, καὶ σον εἰ τερεν καὶ πο-
νάζονται, τῷ πλειστον περιεργοτα, μηροῖς καὶ
λαμπτοι περιπατοῦσι, καὶ σον πολλὴ δε-
ρυφοια τῇ κεφαλῇ τὸ εἰσόδον εὐρετίσσοτε· οἱ
ομματα, καὶ κεῖται, καὶ μέταπτα, καὶ τοῖς
τοις παρόδια περιπλαναται.

I *T*αῦτα καὶ Φυγίδιοντας οἱ δέχεταις
ἀνελμένοι, τῷ εἰ βασιλεὺς ἐναποθεμένοι,
καὶ τὸ Ιωαννὸν καπταλήσι, πεντητον αργο-
τῷ τοτε καὶ επάδα. Ε Μαΐς μηνος· αὐτῷ δὲ
καὶ τὸ παντόπετρα ἥμερα, καὶ τοῦ δηλαδορο-
τετης αἰνεστενος, οἱ καὶ καπταλέρεος· λεπί-
δων δὲ αἱροτερα, οἱ καὶ μία τοῖς ἀμφο-
τέροις τῷ παντόπετροι. Εἰδει τὸ τὸ ποια διαδέ-
ματα, καὶ κεῖται, καὶ μέταπτα, καὶ τοῖς

Aναρτα, της και αὐτοῦ τοῦ κεφαλῆς εἰράναι
τὸν εὐερού· καὶ μέτ' ἐλαῖψαι, μηδὲ ὑπερ-
έναι τὸ δριμόν· ὡς αὐτὸς καὶ ταῦτα ποτε
δὴ καὶ τοῖς ἄλλοις τῇ δεκάθετῃ ἑνεύσῃ Τριά-
δι, καὶ δριμωῦ τῷ σκλητῷ σφυνεῖν.

172 Τίμο^Θ γὰρ ὁ δεῖπνος, καὶ τὸ σταύτος,
αἱ εἴπειν, οἵ^Θ τριαὶ γὰρ οἵ τινα τὰ περικυ-
νέαν, τὰς υπόσταστον αὐτῶν θεάματα, καὶ τῷ
Φυστὶ συνηντάτα· οὐ τριαὶ τῷ λεγομένῳ τοῦ ἔξα-
χτου· τριαὶ καὶ τὸ σώμα Διεργοτοῖς, ἐν αἷς
ἡδὴ καὶ τοῖς αὐτοῖς Διεργοτοῖς· τριαὶ καὶ τοῖς ποτῶ-
ντοις τοῖς ἑτανόθεασιν, Φυστὸς ἀμφὶ τῷ δεῖ-
πνοις, καὶ ὁ τὸ Χαροπ^Θ· ἐν τριοῖς ξεροῖς τῷ
δὲ κοῖς ἀνδρῶν τοῖς θρόνοις, ἐργατῶν Δημο^Θ,
καὶ νοτῆρ^Θ, καὶ τῷ ὑπέρ τῶν νόντων· ἐδὲ γὰρ ἐξειδό-
λο τὸ τοῦρο^Θ ὁ Ἐπτάθη, καὶ Διεργοτοῖς^Θ
ζητόντα· τριαὶ καὶ αἱ ἐν τῷ Βαπτιστηρίῳ καπε-
δύστεναι, αἱ καὶ τοῖς Τριάδα τυποῖς καὶ ὑπο-
χαρογοῖς· τριαὶ καὶ αἱ τοῖς μαρτυροῖς ἑμπιν-
τοῖς ἐπίσημοτοῖς ταρά τῷ Σατορ^Θ, ἐν
αἷς καὶ δευτερή τῶν καρύων περιπετεπαταν-
τριαὶ καὶ τῶν τριγράμμων μεταβολαῖς σημε-
μοῖς αὐτοῖς καλλιμένοι, καὶ θάτερ^Θ. αὐταῖς ὅν-
ται ἑτεράς. Καὶ οἱ δεῖ ποιοῦσι λέγει τε-
ρεὶ τριῶν καὶ τριάδος· οἱ γὰρ αὐτοὶ τοῖς τίτανοις
ημῶν τοῦ κεφαλαίοις, αὐτοῖς σταύτοις καὶ δριμοῖ-
μοῖς τοῦ τριῶν ἔξαστοι, οἱ καὶ ὑπέρ τοῦ συνηντά-
μητοι, οἱ καὶ σεμνοτοῖς καθίσταται; ἐδὲ γὰρ πα-
στήτην, ἐπὶ ὃς δριμός, ἀπελὼν καὶ ἀπο-
στρο^Θ· γάρ δὲ δύντεσα, οἱ καὶ ὁ δέντερος τῷ ὑπά-
στηματο^Θ, οἱ αὖτοι σκλητεῖνεν· εἰσοῦνται
τριῶν τριῶν, οἱ καὶ αὐτῶν τοῖς τριῶν καὶ
τριστριῶντοῖς τῇ Τριάδι τυμάνειν καὶ συν-
εθνύσιεν.

172 Ἀλλ' ἐπειδὴ σε, ὁ μακαρώποτε Πρόδρομε,
τὸ Τριάδο^Θ ἔγνων καὶ λατέλην, καὶ γρε-
γονίους ἀριστῶν, δι' οὗ καὶ τὸν κεφαλῶν ἀπ-
πειπον· μὴ ἐλέγει ταῦτα τοῖν εὑμενὶ κα-
θίστων· οἱ αὐτοὶ τε ἀλλα, καὶ τριῶν τῶν τοῖς
εἰκόνις βασιλεύειν, τῶν σκολῶν διὰ τοῦ στι-
χεττούσινα, καὶ τοῖς ὅδοις τοῖς ἐνδέας ἀπεν-
θύνοντοι· οἰδαμεν γὰρ τοῖς τοῖς ημᾶς οἷς καὶ
τεργάλην καὶ διατέρην· καὶ τῶν κατ' ἐκεῖνην
πλεονταί ἐπιδιαβλεῖν τὸν καρόν τημέν, πύρων
τὸν τοξοίσιμον^Θ, καὶ τοὺς τῷ ναῷ στο-
σφρυντας· μεράλαιος τοῖς διορεῖσι αἰμεβού-
ντο^Θ· οἱ καὶ ἐπειρηνατοῖσινοι, καὶ αὐτοῖσιν
τὸν καὶ ἀποκριτοῦσι Τριάδι τῇ ἀριστοχρηστείᾳ, καὶ
τῷ σκένῃ Φοιτοῦ ἐλαμψθεῖσιν εἰ Χριστῷ θεο-
τῷ κυρίῳ ημῶν, ὡς τοῦτα περιττά τοις καὶ πε-
σκόντοις σὺν τῷ αὐτοῖς Πατρὶ, καὶ τῷ παναγίῳ
Πνεύματι, νῦν καὶ αἱ τοῦς ἀλλας τῶν
αἰώνων· ἀλλα.

C. δεκτή honor & adoratio, cum ingenito Patre ac sanctissimo Spiritu, nunc & in secula se-
culorum Amen.

D
inveniendum proderet; ac neque ab eo de-
ficeret numero, nec eum superaret; ut hac AUCTORI
quoque ratione, uti alis primae duci D. P.
Triadi uniri posset, atque ejus numero hone-
stari.

172 Pretiosus namque numerus est, om-
nique, ut sic dicam, acceptance dignus. Et
enim tria sunt quae adoramus, sic personi
distincta, etiū naturā unita sunt: tres item, numeri sui
partes circa animam dignoscuntur, quibus mysteriis
animal rationale incitat ut agitur: b tres illi^b illi^b
quaque circa corpus dimensiones, quibus illud
definitur: tres homini date leges, quibus c
componebuntur, naturalis, scripta, ac gratiae.
Tribus animis contemplationibus desiderium
tubvehit, nempe naturali, intelligibili, ac
ea que vix omnem intellectus excedit, non
enim habet quo ulterius extendatur, vel si
perspicacissimum sit: tres etiam in Baptismo
meritos, qua Trinitatem figurant ac
obscure significant: triplicis Spiritus sancti
in discipulis a Salvatore facta insufflatio,
quibus illi copiofūm gratiae munus adepti
sunt. Tres item rerum mutationes, quas
concussions d^c vocant, quamquam altera ha-
rum nondum extitit. Quid vero opus plura
de ternario, ac Triade dicere? Ut enim
Trias fidei nostra caput est, sic plane &
ternarius inter numeros eximius est, cui &
Inventio hæc sacri pignoris connumeratur,
æque honestatē amphorem nacta est. Ne-
que enim illa una est & singularis, quando
etiam unus numerus imperfectus est, ac ca-
rēns quantitate: neque duplex, quod &
binarius materiae commixtus fit, à qua Jo-
annes purus extitit. Itaque ob eam cautam
triplex et est, quod illi ternarius honori ha-
beatur ac carus sit, tanquam nimirus Triade
honestatis, ac ei connumeratus.

E
Joanni inv.
primi com-
venit,

172 Quia vero Te, beatissime Praecursor,
Trinitatis Cultorem scimus, optimumque Prae-
conem, ob quan etiam tibi cervix caela fuit;
ne celles eam nobis placabilem reddere; quo
sicilicet cum alia, tum semitan, quæ ad il-
lam ducit, incedamus, quidquid obliquum
est tuis auspiciis vitantes, atque ad vias re-
ctas directū. (Nec enim tuus erga nos im-
penitus amor atque affectio nos later) utque
quotidie uberem nobis imperiari gratiam,
qui nempe gregi tuo praefideas, ac jis qui
in templo tuo assidui sunt, magna munera
largus remunerator impendas: quæ & nos
utinam consequamur, hincque migrantes Tri-
adis sancte fitamur, atque illius luce illustre-
mur, in Christo Iesu Domino nostro, quem
decet honor & adoratio, ac sanctissimo Spiritu, nunc & in secula se-
culorum Amen.

F

A N N O T A T A D. P.

a Combeſſiū verterai: Enimvero, nondum certo rei in urbem allato nuntio, Imperator, &c.
b Apprehensio ſcilect, Judicium, & Discursus; vel etiam tres potentes, Intellectus, M-
moria & Voluntas.

c Longitudo, Latitudo, & Profunditas.

d Combeſſiū ambigua voce reddiri, Terra-motus: puto autem tres illas Concussions sic accipi-
enda, ut prima per peccatum facta fit sub Adamo, secunda per caeciliūm sub Noë; tertia ad-
ducta futura fit in novissimo die. Ut autem hic, salvo Interpretis ſenſu, phrasim ſubinde expolvi, pref-
ſius ſubinde inhaerendo Greco textui; ſic & in ſequenti Sermoni fatiam; minime obligari me ratus,
ad reddenda ſyllabatim verba Interpretis, ſicut ea ipſe preſcripti.

(66)

ENCO-

A
AUCTORE
D. P.

D

ENCOMIUM SACRI CAPITIS

In festo tertiaz Inventionis, interprete Francisco Combefisio.

Ex Ms. 273 Bibliotheca Regia, editum à D. Cangio.

C
Celebratur
bodie in-
venitum
Caput,

173 **H**odierna nos dies, auditores religiosissimi, Praecuroris memoriae tertium nuntium afferens, in unum cogit. Si enim catu invento thesauro universi gaddio concurrevit, remque desideratam videre querunt; quam non felta lucis jucunditatem metu exigat, quod modo Baptista summe venerandum Caput, omniq; auro ac pretiosis lapillis longe pretiosius, Dei propria voluntate prodicuit est, qui ad humani generis salutem cuncta disponit. Exultemus igitur in eo atque latemur, siquidem religiosis hominibus spiritualium munerum percepto exaltatio est. Cantemus in laetitia, laudes in gratiarum actione: alia huc solennitas, alta laudatio est. Natalitiorum felicitatis, ortu speciem praeferat: quae nempe spiritalem Luciferum ita exhibet, ut ex materno utero mundo misericordia orietur. De collationis autem, occasus; qua scilicet divinum idem lumine sic represefret, ut totius spiritualis diei curfu expleto sub terram subeat, illocque in inferno positis Christi adventu praevios fulgores alperget: quam denique nunc agimus, abfrustis aliquid, nempe tempiterhae vitae resurrectionem, subindicat: etenim ortus est, ac velat iterum, sacrificissimi ejus Capitis ostensione, ad vitam Praecursoris reparatus.

B
veluti re-
ficitatum
a mortuis,

174 O rem miram! Non vult terra ut in longiores annos hunc thesaurem in te detineret, notque illius jaedula incroyore afficeret; sed proprio quadam tempore, vefut novum quendam ac maturem fructum suum, ipsa producit. Videlicet eculum sacram Caput, & latatum est; aperxit humatum genus, inque laudes effulsum est; sensum illius dæmones percepunt, & disrupti sunt; sole splendidius emisit veritatis luce; una fulgentius pietatis nomine stellarum varietatem miraculorum exsuperat multitudine. Quæ enim, quantave inde statim curationum, omni tonte limpidius uberiorisque, flueta promanant? Spiritus mox gratiam, agri liliis omnibus fragrantius ac valentius, peripravit: suavissimum odorem universus terrarum orbis olficit ac exultavit. Haerent omnes ex eo, quod quarebant quantumque cupiebant; & quo animis incitabant, uberrima enim est gratia, ubi quantum fidelis animi definita voluntas abundaverit, tantum percipitur.

175 Caput circuitus corrum (nempe peccatorum) inquit David; Labor labiorum ipsorum: nobis vero Caput hoc laborum emerit solutio, morborum depulsiō, daemonum fuga, divini omnis muneris larga exhibito. Caput enim ejus est, qui in sterili matris utero exultatione gestivit, ob Dei Verbi in Virginis utero incarnati praesentiam, de quo ait sacrificissimus David: Accedet homo, & cor altum; & exaltabitur Deus. Caput est illius, qui adhuc ex utero Spiritu sancto repletus est;

173 **T**ρίτον μένυμα ἐξ Πρεδόνια μήμης ἡ παρούσα ἡμέρα Φέρνουσα, συγκαλεῖσθαι ήμας, ὡ φιλόχριστοι. Εἰ γὰρ θραυσθεὶς πάντας αὐτούς εὑρέμενον, συντρέχοντες πάντες ἀνθρώποι, ἀπεχθανόντες ζητοῦντες ιδεῖν τὸ πάντας μενον, πάντας καὶ ἀντὶ αὐτῶν διμοδούς πανηρέστοις, τὸ δὲ Βαττιόν σεμνοτεστές κάκας, χαντουρι πάντας καὶ λίθων πάντας παλινπλέσας, δέρη Φινερθείσης, ἑδονίας οὐ πάντα πάντας συντοποιούσης γένους γημῶν εἰκονομάντος Θεοῦ. Αγαλλασμένα πάντας καὶ εὐφρανθώμενα εἰν αὐτῷ, εἴπερ ἀγαλλίαμα τοῖς Φιλοβενοῖς η ταῦτα πανεμάταν εὐφρανταν αναληπτοί. ζητούμενον εἰν Φροντίδην, ἔμποροιν εἰν ἔνχαρισταί ἀλλα παπιχυσ, αὐτῷ, ἀλλα δέξιον. Ή μὴ γὰρ τῶν γενετοῖς, αναπλῆται πάντας οὐκεν, γῆς τὸν νοτοντούς εἰν τῷ μητρώῳ λεγόναν αὐτούντο, θεματιστὸν ταῦτα κοσμοῦ δεδήλωσεν. Η δὲ ἡ αποτομής δύστοι, η περὶ τὸν αὐτὸν Ιεφαθαντῆρα, περὶ νοτοντούς οὐλης ἡμέρας δρόμον Διαγόντατα, περὶ γενεθλίου παρέστησοι, κακοῖς τοι εἰν τὸ Φως τὸ παρουσίαν Χριστοῦ περιποντανούσης, η δὲ παρούσα, καὶ μυστικοῖς πιπανθέσθαι, τῶν της αἰδίου Ζωῆς αἰωνίου. αναπτυγματεῖς γὰρ καὶ οὐτινα αὐτὸς, τῷ αἰωνίῳ τῇ ιερατείᾳ αὐτοῖς καθαρίσθαι.

174 Οὐ δέ θωματός! ἐκ πρεγκενοῦ η γῆ εἰς τὸν τελευταίμενον τύπον θηταῖνον εἰς ταυτὴν κατέχειν, καὶ ζημιοῦ ἡμέρας· καὶ τοῦ δὲ πονικοῦ, αὐτοῦ πανταχοῦ κάστον καὶ ὄφεμον, τὸ καρδιῶν εἰντηταί αἰαλίδωσιν. Εἶδεν οὖν αὐτοὺς ὁ αὐτοῖς, καὶ ποτε φρανθή: πεπονθαίσθαι γένθος αὐτῶντο, καὶ κατεψήμενος· δαιμόνος αἰσθηματούς, κατέρραγον· η ἥλιον ὀφθαλμοτοπία, τῷ στόλης ἀκαπνοία, τῷ φωτὶ δὲ αἰλρίσκους· η στόλης ἀκαπνοία, τῷ Φέγγει τὸν πρεγκένας· τὸν αἴστον πανικάλητα τον θαυματων. Εἴτα μὴ καὶ θύμια τέλεσται εὐθὺς τὸ γένθον τοῦ πάντας, απάσοις κρητην διεπέσθαι τοι καὶ αἴφονταρον· διέπεντον αὐτούς η πανεύματος· τῶν καρδιῶν ὑπὲρ πάντα τὰ κοινὰ η ἀρχοντοῦ εἰδοδέξετον τοι καὶ ερμηνεύστον· αἴφρανθη η πανεύματος πάντας νοτας τοι εὐαίσθατος, καὶ ηγαλλιασατο. Ήρησοτο πάντας τοι, καὶ απεπλυνον επιπερίετες· η μὲν ἐπέθετο, καὶ πάντας ὑπέρει παπτηρεύετο· η μὲν καρδιές αἴφεντο, πατζόν πεπελαμβανομένη, οὐν αὖ η πεθέοντο η παῖδεσσον τὸ παῖδεσσον τοι πλοντίζηται.

175 Η κεφαλὴ δὲ κυκλώματος αὐτῶν, δικλαδὴ τοι εμμονούσα, (ας Φησιον ὁ Δασδίδ) καπτότοι κελεύσαν αὔτων· πράκτη η η κεφαλὴ αὐτῆς κόπων εἰδερχεσθαι λογήσοντο, παθεῖν πλευθήσοντο, δαμανόνται Φυγαδεύστοις, πετοῦσι θεός θερητηρίουν. Κεφαλὴ γαρ εῖται η γαρ η, τοις εἰσιτορησατο· η τοι πάρθενοντο πολλοῖς σαρκόμενον θεούς λέγον, πετεῖ δὲ Φησιον ὁ Δασδίδ Προστελέσθετον αὐθωπτότοις καὶ καρδιά βαθεῖα, καὶ ιψωθήσεται δὲ θεοίς. Κεφαλὴ

DIE VIGESIMA QUARTA IUNII.

737

A ήτις δὲ ἐπὶ αὐτῷ ποιεῖται πανθεόν τοῦ Πνεύματος ἀρχή, τοῦ δὲ Φησοῦ ὁ μέγας Ζαχαρίας· Καὶ σὺ παύδων τοπερθεὶς ὑπέρθινος κληρονόμος· πεπονημένη γὰρ τὸν πεσσόπολην Κυρίου ἐποιήσαντο οὗτοι εἰποῦσι. Κεφαλὴ έτι δὲ ἐν τούτῳ εἶναι αὐτῶν σπαραγμὸν ζεῦστηθεντος, μέχρις αναδεξεῖν αὐτὸν τὸν Ιησοῦν, τοῦ δὲ Φησοῦ ὁ Ηρακλῆς περιπότης· Φωνὴ βασιλεῖον τὸν τούτον, ἔπικαστη τὸν οὖν Κυρίον, εὐθέως ποιεῖται τας τρίσιους εἰποῦσι. Κεφαλὴ έτι, τοῦ πεντηκοντατοῦ βάπτισμα πεπονημένης εἰς αφέση αιμάτων· τοῦ δὲ Φησοῦ ἰερὸν χειρόματος θύσιον ἔγων απόστολος τὸν αγγελιανὸν μοναχεύσασθαι· Καὶ ποτὲ δέ ποιησατε λέγοντες· Κεφαλὴ έτι δὲ καταβιβαῖσθαι τὸν ἐράσιμον τὸν θείαν κορόφης, τοῦ δὲ Φησοῦ ὁ Κυρίος· Αφες δέποτε εἴτα τοῦ πολέμου ήριον εἶναι παντούρων ποιεῖται ταπεινότητος. Καὶ τῶν δὲ βρεττῶν αὐτῶν κατέδινεν ἐπανεποτεῖται, τὸν ἐλογισμαρπον; ποιεῖ δὲ λύλας γρηγορεῖς ανημονηταὶ ικανοὶ, ὅλοι δὲ ὅλοι θεαματικοὶ τόσοι, καὶ ταῦτα ἀφίβασσος πεμψαμένος απαγγέλλεται.

de quo magnus Zacharias ait : Et tu puer Propheta Altissimi vocaberis : præibus enim ante Dominum parare vias ejus. Caput illius est , qui ab ipsis eunis usque ad ejus ostensionem ad Israel , vitam in deserto instituit ; de quo Itaia Prophetæ ait : Vox clamantis in deserto : Parate viam Domini , rectas facite semitas ejus. Caput illius est , qui predicavit baptisnum pœnitentia in remissione peccatorum ; de quo Scriptura ita loquitur : Ecce ego mitto Angelum meum unum te. Quid vero plura necesse loqui ? Caput ejus est , qui divinum verticem contingere merituit ; ad quem ait Dominus : Sine modo : sic enim decet nos omnem iustitiam implere. Quoniam modo mortali umbras beatissimum omnino Caput , proleto ac decet , laudaverit ? Quenam vero terrigenarum lingua celebraverit Caput illud fatis , prorsus admirandum atque incorporationis fulgoribus radians ?

D
AUCTORE
D. P.
luc. i, 76
Tal. 40, 3

176 Ἀλλ', ὡς θεῖα καὶ ιερὰ μέσαται, χαρίειν τῶν απαθετῶν καὶ καθαρωτῶν αἰδούσαν· Ιουπάτην νεφελὸν τὸ οὐνόδιον οὐ πενίματο. Ιυπαγούσθιλακον πολιτεύεις τῶν πλευτῶν θεματινον τὸ ξερίθιον! Επειγον στο ποιό ζευγλάκον Βορυχίους, κλαυθίαν δὲ ἐκ Σεθρέ πιμπέρους, φέμισκον τῶν νυμφικῶν ευπεπτερευον· ἐφ' οὓς οὐκ ἀπέν τοῦ ξυροῦ τὸ δὲ κακός, ἀπέγον δὲ ἀμάρτιας, οὓς πεπέπτην Σαμψών, διὸ τὸ οὔραγον Δαλιδος^α. Μεγαλύναν στὸν ιέρον καὶ υπέρ Αστρον ταύγανα, ἐξ δὲ πάνων δρόσῳ ιαματικὸν υπέρ δρόσον Αεριον, τὸν πατησώντα επὶ τὸ ήρον Σιλιν, οὐ πᾶς τῶν τιτιεύοντων ψυχής. Γερείρων στο ποίο Φωτεινόν οὐβαλλούσι, τὸν Διάργυρον λύκους ἢ τυνεματο^α, οὐκονδιάργυρον οὐμετόντον πλεισταῖς, καὶ αὐτομαλφεσίον σμεραγδούσιν λίθους πολιτεύονταν. Δοξάζω στας θεογένης αἱκάδα, τα τῶν δράσιν Φωτιῶν ἀπορρήτη. Συγχρηστομά δέ, μοδίας τῆς στο ποίο τὸ χειρός τροφικός μίροισι. Τι οιωνίθησαν σπαργεῖσι στα μετά τρυφο^α? Καὶ τὸ Αισθάν, οἷς λέπτον ρούσι μήποτε στοιχεῖον οὐ σπαρτον κοκκινον χειλί τοι, οὐστρύχον^α Λιβανας μυκητῆρες στο, καὶ λαλισι στὸ ησαν καὶ οὐρανα. Ανημον στο τρύφον τῶν γεραλακτομένων δόστον, αὐφ' οὐ τοποθετεῖν οὐ δέ θειον καρυγματο^α λόγο^α, μέχισι εὐράτον τὸ οἰκουμένης! Τοι οὐδέν στο οὐ θερμογενεῖ τρεπάλην, τὸ δὲ ξεθρέ δηλατον ὁ ταλαρινα^α, καὶ οὐδὲ οὐλουσιν απτι αιματο^α οὐ προσαντην τῶν θαυματων.

170 At, o divinum ac lacrum Caput, finis
cerifismorum purissimumque sensuum vacu-
lum, suaviter fragrantis Spiritus intellectuale
thirubulum, locupletissima penus divitiarum
gratiae mirabilium! Laudo divinitus plexos eri-
nes tuos, auro Ophir pretiosiores, Ispalonia
redimicula decore vincentes; super quos non
ascendit vitiostatis novacula (peccati nimurum
deceptione) uti olim super Sampsonem, furen-
te in eum Dailili. Magnifice praedico sacram
tuam Aaroniaque præstantiorem barbam, ex
qua sanitas ros fidelium animis influebat,
rora Hermon potior, qui descendit in mon-
tes Sion. Lucidos oculos tuos venero
splendidissimas spiritus faces columbinis o-
culis puriores, simaragdilique pretiosissimis
pretiosiores. A Deo afflatas aures tuas, calc-
stibus vocibus comparata organa, laudibus
effero. Apte in te moraliter utar hinc Scriptu-
ture vocibus: Quam speciolarunt gena tua;
tamquam turritis; ut in Cantico habetur:
Sicut cortex malii punici gena tua: sicut funi-
culus coccineus labia tua: sicut turris Li-
bani nares tuae, & eloquio tuum dulce
ac decorum. Laudo septum dentium tuorum
laetico candore intentum, unde procepsit di-
vinæ prædicationis fermo, in fines usque orbis
terrarum. Demum laudo collum tuum, argen-
to simile, quod scelestissimus ensis pervasit, &
ex quo vice sanguinis miraculorum fontes
emanarunt.

177 Τί Φέρει, ὡς Ηρόδος; ταῦτα σε γὰρ μοι επιτύχει^θ ὁ λογοτέλος, Εὐχεις δὲ θέτεις εἰς απάλλακτος σε τὸ ἐπιθυμήσας σὺνδικάτως. Ιδοὺ τοιούτη πασιν ὁ μαρτυρός τὴν ἀληθείαν, εἰς δεινούτατην μάχαιραν δὲ τακεματά^θ οὐκ επιτύχει^θ γελάτητος τῆς ενθύμησίς της, καὶ τούτηνέ
λέπιτα, καὶ διαθέτουσα. ὑπέρ τοι δὲ Ἀσέληνος βοῶντος τοῖς οὐκέταις στοχοῖς τούτων γυναικῶν φαίνονται διαδελφοῖς στοχοῖς. εργάται
πάντα στοχοῖς τοι μίσος^θ, εποχεῖν σε Βουλούπιαν^θ τὸν
τελευταῖον κοίτην εξέβαλλον ὥρας δὲ ἐπικεκινή-
ντο τὸν αὐτέρωτον. ἡδονῆς· ὅταν δὲ οὐκέτικας
τὸ πόνοντος, ὀλόν στο ψυχήν τελεύτην τῇ
μανιάδι· αντίστοιχον παρηγόντος στρατοπέδου ἐπὶ πό-
ναν^θ τῷ διεπιπλέω καράπον, καὶ αὔσοντος τῷ βέβη-
ριαν τὸν αἴματαν. οὐν τὸν ἀπωνεύθωσαν! ἀσά-
λιον δὲ τὸ αὐτούς τους σπουδαῖον! τόπον δὲ τὸν γῆραν
τελεστομορφεῖται· καὶ οὐ ποτέ^θ, εἰ μὲν τοῖς κα-
ρυστοῖς Βαπτιστοῖς αἰρει, ἀλλὰ γε τα μελι τοῦ

177 Quid ais, Herodes? ad te enim mihi nunc
fermo convertendas. Quod quaslibet obtinuitis
compos factus es ejus quod cupiebas? Haud
quaquam. En tibi iterum quoque testis veritatis,
coquagens ille gladius spiritus, liberrima pro pie-
tate lingua vivit, nec mortua est; foluta non
vincita clarius quam sanguis Abel, adversum te
clamat: Non licet ibi habere uxorem Philippi
fratris tui. Traducit tuum scelus à nefario
cubili cohibere te volens & ab ira eximere
ingruebit facinori tuo. Senatus? nequamque-
Cattigatus respulisti? minime gentium. Li-
bidinem non minuitis: totum animum tuarum
magnadi tradidistis; pro ludicri falso premio divinis-
simum Caput, stillans sanguinis rivos, in dico
produxitis. Proh immanitas! proh impudicac-
simum convivium! Istud idem & impresen-
tiarum reipsa agitur; et si enim Iohannes Caput
non tollit adulteri, Christi membra facit mere-
tricis membra. Quid etiam aliud faciunt ebrie-

A a a a a rates

A
AUCTORE D. P.
*E. Illo-
diatu suo
intento ju-
pratis,*
tates ac cometastiones, juxta Apostoli sensum. Cedo tu quoque, improba ceteletaque He-
doras. Commodine aliquid ex temerariâ tuâ
moltitione perceperisti? Baptistam sub terrâ
condidisti: non est ergo qui tibi etiamnum
contradicat atque adverteret? Enimvero
vana spes tua, invalida quam lusitifabula,
inane studium ac conatus. Facta rerum con-
verio est; quantum occultare tibi visa est,
rantum seclus tuum divulgatum fuit. Quo magis
late arbitrabaris, eo facinus tuum in ge-
nerationes generationum transmittitur patentius.

178 Ac tu quidem una cum viro amara
intericti morte, corruptis olenibusque infra
sepulcrum amborum cadaveribus, ac ver-
mum copiā scatentibus; quod vero praeci-
ditis Caput, super terram salit: Sanctorum
ei manus obsequuntur, Sacerdotum chori pom-
pose comitantur, Monachorum agmina de-
precantur, Procerum turmae magnificant ac
ludibus prosequuntur, maximam hominum
multitudinem congregat, Dci numine collec-
tum cœtum; ipsam, ut verbo dicam, An-
gelorum multitudinem unā colligens laudif-
icata nostra confortem faciens; siquidem praē-
coniūpsis,
interim dū
solemniiter
ad orationem
ab omnibus
Caput quod
fuerunt.

179 Καὶ τὸ μὲν ὅπλον τικῆρος ἔστω τὸν
τῷ συγγάντῳ πόλον δεφρύσας καὶ οὐδὲν τίς,
επωλήκων τὴν πόλην εἰμφέρειν. ἵνα δὲ κε-
φαλαὶ ἀποτετρυκατε, ὑπὲρ γέγονος ἀπέτηται δο-
υλοφόρων χεροῖν σώσαις, στρέψαμεν χεροῖς
εἰςαν, λιπανεῦσαν συστήματα μοκάσιν, μερα-
λύνεται μηράδαν πλήθεστον συσχειδεῖ δῆμον πο-
λινθρωπον, πανηγύριον διεσκεκτόντον αὐτὸν,
αἱ πόλεις ἐπίτη, τῶν ἀγγελιαλίσκων συ-
ναθροίσασται, οἵ τε εὐφρίμους ἤδη μύροι συνε-
τάσσουσι εἰπεῖν Φιλόποιον αὐτοῖς ή δὲ ὁ μανιουμ
εἰς ιωκλεῖον ἀντί τελετὴ πατεῖσθαι. τορητες
τὰ μυρά τοι γάρθρον οὐ πέτε νόρδον, οὐτέ κα-
E

B clara hac festivitas summe Angelis cara, pari cum eis nomine ac gloriâ niterat: gratiae unguenta super nardum, super crocum, super caninomum, pigmentariaque omnia aromata securitis clamat, ac vociferatur sceleris plenum molitionem semper tuam sine voce traducens. Eiusmodi est finis, improbitatis tanta illam infamia comitur. Hac & vos Reges terrae intelligite; fatrapac, ac potentes; praefidique ac subditi, atque hominum genus omne; quo, ut in aliis, sic in conjugis, quod legitimum est feccantes, non in eamdem atque sceleti ac novi probra deturantes noxiam incidatis.

*Laudantur
etiam cetera
Sancti corporis
membra,* illi, pari probro occidat, noxiam incedat.

179 Verum cum aureum Caput, quad
concepsum est, auro pretiosioribus laudum
ribus coronaverimus, age, quæso, & mem-
bra alia pariter afflansum; ne ex parte Prae-
curiorum laudantes, diminutam laudationem
ac jutto minorem offerre videamus. Quid ita-
que manibus splendidius lucidiusque, que
Christo imponi in baptismo meruerunt? Cum
enim Deus ignis existat, divini verticis tactu fa-
ctum cogita, veluti ignis commercio, ut Prae-
curatess Fanumque, ἀλλε δὲ αὐτὸν καὶ τὰ επέρα
μηρούσαν οὐκέτι λαζαρίσατε, οὐα μη στρέψωσ-
αντονούστε τὸ Πρόδρομον, δόξαντας εἰλοτὸν ἐχό-
ν τὴν Εὐφρίαν. Τι τὸν τῶν χειρῶν ὄψεων λαμ-
πτόντον καὶ φανερότερον, αἱ τὸ Χριστὸν χειρο-
τεῖται πατέρων πονηραῖς εἴησαν πατέρας; εἴ
ροι τοῦ τὸ Θεῖον εὗνται, νοεῖ μοι ὅτι τῇ τὸ Θεῖας
επαρθή κάρος, ὡς οὐναντα σώμας Φλορε-
πᾶι αἱ Πρόδρομοι ποτάμους, τὸ οἴκεια Φινεάς
μη μεταβλῆσσαν γεράσονται. Ταὶ μεταφράσ-

*C*ursores manus, nihil mutata eorum natura, *P.67, v.14* flammeae redderentur. Dorsum ejus in pal-

lore auri, juxta quod canitur, qui Christi Crucem portet in humeris. Venter ejus pyxis Cant. v. ebunus tener lapidem saphirum, uti Script.

14 eburnea super lapidem lapitum, ut ventrura, qui ventris delicias in umbilico existentes eliminaverit. Lumbi ejus, castitatis σωφροσύνης πεισματηρίαν, τὰ δὲ παρθενίας δέοντας ἐπανηργουμένου. Ρύθμοι μηδὲν ἄντε όμοιος εἰσὶν.

Cant.7.v.2 adepti sunt. Moduli femorum ejus similes tor-
fanctimoniam complexi , virginitatis munus
σορτίσκοις, την ἡ απόδειξη ρωμαῖαν τοιχο-
μένου. Κούρσαι αὐτῷ σύλλογοι μαρμάρων, τεί-
βαλλούμενοι ἐπὶ βάσεις γυναικῶν. Ταῦτα δέρατα ἀ-

Cant. 5. v.
35 quibus, imperturbationis gladio accincti. Cru-
ra ejus columnae marmoreæ, fundatae super
bases aureas virtutum scilicet. Pedes divinum

bates aureas, virtutum icneus. *Pecus divinorum* in modum gradientes, quibus Domini semitas præparavit. Membra omnia sacratissimi

ad virilem perfectionem educavit caritas, iugis oratio absolvit.

180 Ac ne ea quidem nimis omittenda quia
fuit extrinsecus, vestis scilicet ac zona.
Enimvero Patriarcha Jacob tunicam variam
impsequit, ut etiam.

Justus, Joseph fecerat carissimo filio; magnus autem Euangelista Matthæus, simplicem minime- τῇ ἐκ τριχῶν καμῆλον οὐαὶ σάντων δέσμωτικῶν πεδί την ὑπὸ Φύν αὐτῷ. τὰ νεκρωτικὰ τὸ ἀμα-

DIE VIGESIMA QUARTA IUNII.

739

A πάς σύμβολα καὶ τεῖχον ὑποθανόμενος· Εἰ καὶ ἔλλος ἐκεῖ ὑπληγέτος τὸ πονητόν. Καὶ τίς τοι μηδανοι καὶ γλάρια ἐμφεύγεισι σε τὸ ἐν εὐάνω μέλει ἴνθρωπος; οὐδὲν γὰρ ἀνθρώπων διακοπεῖ; αλλὰ ὅτι σένος καὶ ἀπεργοῦσα πατέρων, συγγενετοῖς ὡς Φίλωνδροντεσθέντος, καὶ σποζούσος εἷς μόνος θεόντερον τὸν ἐλαχίστον οἰκεῖον, σὺν τῷ πεντεκοπτῷ Πατρὶ, καὶ τῇ ἀνατεθεσίοι τοι τοτέμ· Φιλέσθοις ἡ ἀπημάντις καὶ πάτος τους τὸ θεῖον σὺν μερισμοντούσινος, ἐν Χριστῷ ιστοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, φένδοντος καὶ τὸ κράτος, σὺν τοι πανταρχῷ Πατρὶ καὶ τῷ ζωποίᾳ Πεντεκόπτῳ, νῦν καὶ αἱ, καὶ εἰς τοὺς διάνοιας τῶν διανοίων· Ἀμήν.

Dominō nostro; cui gloria & imperium cum & semper, & in secula seculorum, Amen.

THEODORI DAPHNOPATÆ SERMO

In Translationem sacrae Manus S. Joannis Baptista Antiochiæ
Constantinopolim

B Ex Ms. Graeco Veneto Latine redditus à Franc. Zino atque ex editione E
Veneta Aloysii Lipomani Episc. Veron.

Licet pars
prior
major nul-
lis aut
exigue fi-
dei sit,

P Retitulatum Sermonem, à Lipomano sub nomine Metaphræsa editum, recusum vero in postrema editione Veterum, à Saro collectarum, & à Mosandro aliisque Coronienibus Carthasianis auctarum editione, nec adhuc Græce imperatum, an eſem hic daturus integrum, diu equidem dubitavi; an vero ſolum inde accepimus partem ejus ultimam, ut ſolam (quia ab Andro & iofe oculato eſt) dignam omnifide. Quamquam enim pollicetur de pregeſiſ ea ſe fuiſſis explicatorem, que veteres tradunt hiftorice ... alii quidem alia narrantibus, conculca tamen in unam & eamdem fiduci noſtitionem & expellentia omnem incredulitatem; miraculam item, auditione acceptum ab totuſ tamē iis qui Antiochia ſunt verfati: non ideo tamē fidem merentur, que vel contra certiores aliunde notitias, vel prater omnem verofimilitudinem narrat, temporum priam præteriorum aucta & majorē pariem totius sermonis impleniam.

C Tandem tamē gratus Lettori vetustatis amantiſ futuron credidi, ſi relatio ipſi ſingula aſtimandi arbitrio, contextum totum exhiberem, & meum de iis iudicium in Annotanda referem.

Ad festum
hic novissi-
dem qui-
dem

181 182 Tenor ergo ipſius qualicunque narra-
tionis hic eſt. Ecce ad nos rufus venit fa-
crosanctus Christi Præcursor, abunde fluen-
ta emittens ſuorum gratiarum; & rufus
dies alius celebris redditur, qui majora & potentiora alia ostendit argumenta quam
ſint in aliis ejus ſeffis; & eos qui ſeffis de-
lestantur, evenit ad excelfiore miraculorum
conſiderationem. Ecce Solis iuſtitiae omni-
ex parte fulgens Lucifer reſplenduit, ſuis ra-
diis illuſtrans totam Eccletiā plenitudinem,
& ſuum ſeſtum laetificans. Venit autem,
non ut prius per ſuam nativitatem, neque ut
deinde per factam ab Herode amputationem
capitis ſui, neque ut poſtea per arcanam
ejusdem miſericordi capitis revelationem, ſed per
manum: illam iniquam manum, qua tuit
vel ipſis Angelis venerabilis, qua ex ecleſi
lumine illuſtratur, & tancti Spiritus gratia

ſed prece-
tentius alius
Santiſi-
fiſi,

Junii Tomus IV.

que curiosam Joannis veſtem diſcribit. Ait D
enim, Veſtimentum ejus de pilis camelorum, AUCTORE
& zonam pelliceam circa lumbos ejus; hinc D P
quoque ſubobſcure indicans lympha: quam
quā illic alio quoque ſenuſu varia ve-
ſtis exponitur. Quæ vero mihi mens, lin-
guaque, par exiftat ut tuā in membris fin-
gulis laude exſafietur, ò maximum decus
hominum? At quia utrimque arctor & ege-
nus ſum, veniam uti humanifimus tribuas, ac me cumprimit minimum famulum tuum,
cum Patre ſpiritali tuoque gregge conſirms;
atque omnes divina tua magnificientia lau-
datores incolumes ſerves, in Chriſto Iefu
Sanctissimo Patre ac vivifico Spiriſu, nunc
& ſemper, & in ſecula ſeculorum, Amen.

Matth. 3, 4

*E S. Sandri
Auctor in-
vocat.*

adumbratur: quæ quidquid grave quidem erat
& terrenum in terra depoluit, & ad incor-
ruptionem traducta eft per vitam continen-
tem & humanā vitā majorem; quæ prius quid-
quid ingratis Iudicis oſtendit Agnum Dei,
& ſecurum ad aiborum radices poſitam, ex-
citionemque peccatoribus minabatur.

183 Nunc autem cum illa ipia apparuerit,
& praefiantori quodam modo manus evaſit *alacri cœ-
barbaricas*, à quibus videbatur veluti cap-
tiva teneri; aquam eft ut in festi latitiam
pie afficiat cœtus eorum, qui festa liben-
ter celebrant; & nubes quidem, qua anti-
num interjecta impediunt, illa ſua intelligi-
bili luce diſcutiat atque diſſolvat; alaci au-
tem pede & ſpiritu exultante ad mysteria,
vel ipſis Angelis desiderabilia, ſettinet. Hoc
eſt enim ſeſtum celebrazione, paratos eſſe ad
occurrendum alaci ac prompto animo iis
que ſunt venerabilia, & externis figuris ac
motibus oſtendere internum ardorem fideli
affectionemque. Hic ergo mihi adiit omnis
ordo eorum, qui ſunt in excelsis honorifice
remoti à materia; & eorum qui adhuc cir-
cumdati hoc pulvere vivunt, & communemque
texentes choream, luminofum & per quam
clarum conſtituamus theatrum, eo utentes
duce, qui maximus eft inter natos mulierum.
Nam etiā naturæ humana ſuperavit terminos,
per vitam & carne & corpi alienam; quia
tamen noſtrarum particips fuīt proprietatum,
laetatur noſtriſ de ſe laudibus celebrari; & bo-
nani ſuſcipiens voluntatem, copioſam reme-
tiit remunerationem.

184 Ceterum ejus quidem conceptum or-
tumque & vitam quam egit in ſolitudine,
oltenionemque ad Iſrael, & veridicum teſti-
monium quo Dei Agnum oſtendit, & ip-
ſum pronuntiavit ſemel iterumque venientem,
per divinam auctoritatem & humanae nature
ſuſceptionem; & quemadmodum ex alto vo-
catus venit ad Jordanem; cumque eundem,
ab omni labore alienum ac purum, & quavis

*F immortales
& morta-
les bortatur
orator.*

A a a a z purga-

A purgatione superiore, baptizaslet, contactu ab ipso illo ostendit fontem sanctitatis; & quæ de daphno, ipso iis quem baptizarat dixit ad ejus commendationem; per arundinis & mollioris vestitus similitudinem designans, ipsius vita ipso dicta & Christo, horrentem atque firmitatem & constantiam in virtute; veteri quoque Elia aqualem, & moribus similem tacite indicans, & quæcumque sunt denique his consequentia, Euangeliorum quaternio apertius ostendit diligenter scrutantibus. Quæ autem præsenti convenienter celebrat, nunc sunt enuntianda atque dicenda, ut cum argumento feti scopus nostrarum conveniat, nostrumque in hoc studium recte conferatur.

A 185 Ille in Mosaicis educatus documentis & assidus meditans in Domini lege, hujus custodias & observantie postponebat omnia; & in hoc solum omne ponebat studium, ut perseveraret in ejus iustificationibus. Cum vero Herodes, vir libidinosisimus, qui era Tetrarcha Gallilææ, Decreta Legis transgredivens, Fratris Philippi uxorem duxisset in matrimonio, quod ci non licebat (qui Philippus ex ea fulceperat a liberos) & esset illud scelus Legis everlio, Dei contemptus, hominum ad deteriora induxit; tunc Joannes, tamquam fortis & recte institutus athleta atque laboribus exercitus, adverlus tyrrannum intrixit aciem, munitam veritatis armis ac telis. Hac vero quamnam erant? Non licet tibi habere uxorem fratris tui. O libertatem, quæ terri nequit; & fiduciam, quæ non potest everti! O divinum os & linguam, quæ divinitus mota ipsiusque in cor figens reprehensionem aculeos, fecit ut ille superbus & insolens abiecto clypeo fugam caperet! O manum lanciam & venerandam, quæ ad elocutionem sermonum mota, in crepitationis quoque exaggerabat aperitatem, fiduciamque & audaciam ostendebat! Mos enim iis est qui verbis contendunt etiam manum movere, & ejus motum sermoni conjungere, & utroque ostendere quam confidens & imperterritus fit is qui loquitur.

B 186 Hinc factum ut in vincula conjectur & carcerem, compellente ad id vesana muliere amatorem suum. Successit deinde felum natalis cum copioso & immoderato potu vini, cuius nimietas ad delirium deduxit convivii prabitorem. Quenam autem oblectatio potum condiebat? Salatio filiae, meretricis in morem, & mercedis petitio; & merces, interficere Prophetæ: ex hac autem simulata Regis trititia, propter æstrum quo intrinsecus agebatur; obtemperatio tamen & submissio, & prolatio sententiae contra justum; ac paulo post allatum in disco caput, & mulieri adulteræ traditum. Quid hac immanni actione inhumanum magis, magisque nefarium? Quid belluino hoc facinore terum magis atque insanum? Hominem, ex ipso matris utero sanctitate circumdatum, qui temperantiam erat amplexus, castitatem aſciverat, inediā ſe exercuerat, ab omni congreſu hominum feſteſtraverat ſe, ſolitudinem incoluerat ut civitatem; qui cum bestiis agri verſabatur, cameli pilis tegebatur, zona pellicèa cingebatur, ſponte naſcentibus veſeſbatur ut aves, humano ca-

rebat nutrimento, carebat uenſilibus, & quæ carnis expers vivebat; qui totus videbatur abſtractus à materia, eo quod materialē ejus coagmentationem macerasset & extenuasset inediā, ac prope ad vacuaretem materiæ traduxisset per infignem continentiam; hominem inquam pro justitia, pro veritate, pro Lege non violanda laborantem, dari mercede mulieri adultere.

187 Sed quoniam modo haec ſint permifā, ab eo qui ſapienter adminiſtrat omnia, ſciunt ii quibus datus eſt ſpiritus, ad iſta ex parte aliquā cognoscenda. Discipuli autem ejus cum diſiūm à capite corpus luſtulſent, honorat̄ illud ſepulcrum mandarunt; ne, ſi hoc quoque à libidinofis incertiſque videbatur poſt deceſsum, fieret major foines invidiæ, & ſceleris gravioris materia intemperantibus. Sic ergo corpus quidem occulabatur, cum nec ipsum ſtudioſus requiriſet quicquam, neque ſeipſum maniſtularet Sanctus. Nunc quando ad hunc locum perveni, volo de Propheticō tabernaculo, & manu qua ipſi admata, huic ſacro theatro explicare quidpiam ex veteri narratione pendens; queque de iis audivimus & cognovimus, & que veteres tradunt hitoriae, ſufiſtare ex veteri- bui narrat;

C 188 Herodes Infanticida, cum Iudaicum multorum principatum traduxiſſet ad regnum, ſub Romanorum tamen imperio, mutuique modis affectaret his fideliſ benevoluque videti; id effecti, ut iſtum benevolis aſpicerent oculis, ne illo modo ſuſpicarentur cum à ſe aliquando detecturum. Ergo ut iſus erga eos affectus pateret clarus, etiam condidit civitatem, non procubat Hierofolymis ſitam, unius tantum dici b itinere, camque Sebaſten nuncupavit, id eſt Auguſtam, ut hac Auguſti Caſtaris appellatione ſuam in eum benevolentiam & ſervitutem profiteretur. In ea, qui poſt iſtum tenuit Principatum, Herodes Tetrarcha fixit e regiam, in qua etiam fuit convivium quo Propheta fuit occiſus, & juxta quam fuerat in vinculis Sanctus, in quadam tenebroſo reorum domicilio; cuius ex tranverſo referunt ſepultum fuſile corpus Praconis veritatis: que etiam in loco dicunt prius tuſile alterum ſepulcrum Prophetæ Elizæi, adeo ut duo loculi videtur jacentes ſimil uno & eodem loco. Ibi quoque templum maximum olim exfructum fuerat, quod, propter ea quæ in ipso ſiebant miracula & pulchritudinem, fuerat incomparabile. d Cum autem teſtum ejus tempore defluxiſſet, ſub dio relicta ſunt ejus ædificia; adeo ut una ſola remanerit e domuncula, que vocabatur ſactorum vasorum cufodia, in qua etiam incluſi loculi Prophetaſ ſunt, que non poterat, quoniam diligenter ſerva-

D rebat nutrimento, carebat uenſilibus, & quæ carnis expers vivebat; qui totus videbatur abſtractus à materia, eo quod materialē ejus coagmentationem macerasset & extenuasset inediā, ac prope ad vacuaretem materiæ traduxiſſet per infignem continentiam; hominem inquam pro justitia, pro veritate, pro Lege non violanda laborantem, dari mercede mulieri adultere.

E 189 Cum autem Lucas Euangeliſta, circumquaque omnes obiret regiones, ubi etiam obeundo venit Sebaſten, Antiochiae tactus amore, ut qui in ea eſt natus, magnō quidem tenebatur ſtudio ſacrum illud Precuſoris corpus tollendi integrum; ſed quia non poterat, quoniam diligenter ſerva-

F 189 Cum autem Lucas Euangeliſta, circumquaque omnes obiret regiones, ubi etiam obeundo venit Sebaſten, Antiochiae tactus amore, ut qui in ea eſt natus, magnō quidem tenebatur ſtudio ſacrum illud Precuſoris corpus tollendi integrum; ſed quia non poterat, quoniam diligenter ſerva-

G 189 Cum autem Lucas Euangeliſta, circumquaque omnes obiret regiones, ubi etiam obeundo venit Sebaſten, Antiochiae tactus amore, ut qui in ea eſt natus, magnō quidem tenebatur ſtudio ſacrum illud Precuſoris corpus tollendi integrum; ſed quia non poterat, quoniam diligenter ſerva-

H 189 Cum autem Lucas Euangeliſta, circumquaque omnes obiret regiones, ubi etiam obeundo venit Sebaſten, Antiochiae tactus amore, ut qui in ea eſt natus, magnō quidem tenebatur ſtudio ſacrum illud Precuſoris corpus tollendi integrum; ſed quia non poterat, quoniam diligenter ſerva-

Abatur, ablata manu dextera f em portavit in suam civitatem, loco alicujus alterius beneficii & aliarum divitiarum, ei que ipsam aluerat, hanc reddens mercedem educationis. Ab illo ergo tempore sita erat manus illa apud Antiochenos, & magno in honore habita, ac jugis in se habitantis gratiae fidem miram iis faciens.

190 Cum autem Julianus Imperii clavum tyrannice arripuerit, g quoniam eos qui ipsum praeceperant persecutores & Dei hostes contendebat superare sceleribus, & corum qui pro Christo decertarant qualcumque Reliquias, aut integrum etiam corporis tabernaculum, & quacumque alia fidei nostrae [monumenta] igni mandans, redigebat in cineres, magno studio venit Antiochiam; simul quidem ut immunda mysteria celebraret in ara idolatrica, quæ erat in Daphne; simul ut perferretur & flammis traderet, si quid sanctum inibi depositum h reperiret. Hoc ejus crudelis Decretum cum esset Antiochiae nuntiatum, qui erant Christianarum partium, sacram Praecursoris manum studuerunt clam includere cuidam turri civitatis, quæ Goniam id est Angelus dicebatur, ne capi ab idololatria posset. Qui autem Pontificalem Seden tenebat in Hierosolymis, cum idem execrabile Decretum auditione percepisset, nec tyramnum omnino moraturum, quin ad sacra loca ascenderet, & quæ in eis erant pretiosissima corpora igni tradenda mandaret; hoc diligenter & magno studio adhibito curavit, ut ē loculo ablatum Praecursoris tabernaculum transmiseret servandum in civitate k Alexandrina, alio quodam communis corpore pro intra loculum ipsum deposito.

191 Postquam autem Antiochiae omnia scutatus ille impius, ea est aggreditus que fieri non poterant, & absconsa manus nullam compareret, suo frustratus desiderio, & in reliquo propheticum corpus furore actus; misit usque Hierosolymam qui id perquirerent, & igni traderent. Quod cum ad finem esset deductum, & commune, quod pro illo sepultum fuerat corpus, ab iis qui missi fuerant esset in cineres redactum; illinc solvens duxit exercitum ad obsidem

C l Edessam, eo quod incolas planum erat stare à partibus Christianorum. Autem autem quendam ex suis famulis, qui libere cum eo loquebatur, & erat ei valde coniunctus, ex animo vero rem Christianam colebat & honorabat, eum à coepio prohibuisse, & ad bellum adversus Persas gerendum incitasse: in quo plagi divinitus immixta percussus, vitam finiti miserabiliter.

192 Postquam autem ad fideles Imperatores redierunt sceptra Romanorum, & redita fuit libertas Christianis; nesciebatur quidem ubinam esset pretiosa manus ab iis qui habitabant Antiochenam civitatem: sed haud ita diu post diviniorem revelationum fuit visionem, ubinam esset abfalsa. Quam cum fideliter ex eo loco sustulissent, in ea honoranda erant infatiabiles. Cum autem non parum effluxisset temporis, Imperator Justinianus, inter alia que pie gestit, fecit etiam tale quid. Hanc miraculorum effectricem Praecursoris dexteram ex Antiochia, & Dei ac Domini nostri Tunicam, quæ erat

in civitate Marathemore, & maxime venerandam Caput ex Emeia transtulit ad regiam civitatem: quæ quidem ostendebantur ob-signata signaculo sancti Imperatoris constantini, ad hoc ut non amplius ex eis reveretur ab iis, qui ea amplectentur.

Ablato ergo signaculo, cum templum Praecursoris quod in Hebdome est ædificatum, per Domini Tunicam & ejusmodi sacras Reliquias sanctificasset; rursus remisit, suis ob-signata signaculo, unde eo venerant; solum dexteram Propheticam relinquens non signatam, quia ungebatur uoguentis m & sultulabatur in fello Exaltacionis,

193 Et sic quidem de his relatum est à veteribus, aliis alia de manu ita narrantibus, concluia tamen in unam & eandem fidei notionem, & expellentia omnem incredulitatem, nemine procul aberrante à veritate. n Quidam etiam oportet meminisse miraculū alicujus, Antiochia nobiscum testimoniū feret ejus quod dictari sumus, auditione acceptum ab iis qui istic sunt veri. In caverna delitecebat quidam draco in ejus finibus, quem civitatis incolæ referentes inter Deos, anniversario honorabant sacrificio: id autem era puerilla virgo, quæ primam attigerat pubertatem, & propter non pollutam virginitatem draconis victimam servabatur. Quis autem modulus sacrificii? In eum ipsum locum in quo erat caverna draconis Antiocheni, publice confluentes & frequens facti theatrum, cum puellam circumduxisserint, præbebant draconis devorandum. Is vero proserpens ex caverna, insperatus atque incredibile videbatur miraculum, suisque pedibus serpens ac repens, & naturali intus spiritu incurvatus, atque instanti unda tumefactus, hianti ore & dilatato thorace accipiebat sacrificium & lacerabat denibus.

194 Pro more autem fors obtigerat cuidam Christiano, ut suam daret filiam draconi sacrificandam: qui flumis fauciatus naturalibus ex corde suspirabat ad maximum Praecursum; & ut filia à morte seruit, vari posset, tale quid excogitat. Cum magnam vim auri apud se abiundasset, petit ab eo qui sanctam servabat manum, ut hanc adorare permitteretur: & quod perebat obtinuit. Cum vero in his esset, & sub praetextu adorandi, effudisset quod latenter ferebat aurum, recta illuc processit; interim dum æditus, qui id observaverat raptim accurrit ad colligendos numeros homini clapsos. Ille autem, qui petierat recipi se ad sacram pignus adorandum, in loculum ejus se intrrompens totumque inclinans, venerande dexteræ pollicem, divino fauciatus desiderio, mordicus veluti osculandus arripuit, dentibusque præcium occultavit, & abiit. Cum autem jam dies adventassem sacrificii, incolarumque & accoliarum collectum esset theatrum; accessit pater puellam deducens ad sacrificium: & cum fuisset prope draconem, cumque vidisset vasto ore hiantem, horrendisque fribilis circumfulos terrentem ac victimæ inhiantem; sacram illum ac venerandum digitum in apertum ejus riectum jactulatus, crepare eum statim ac mori fecit.

195 His ita gestis, pater quidem vivam filiam

A THEOD.
DAPHNE.
Et CP. al-
lata phis
manerit.

Narratur
autem quod
Antiochiae
draco in-
erit,
n

E
cui quotan-
m virgo
objiciba-
tur,

tumque in
Christianum
fors occidi-
get,

pater ejus
demorans
furca ma-
nus polli-
cem,

in fantes
draconis
**transmis-
serit,**

A filiam domum reduxit, & lacrymis simul audioque perfusus, ad mirabilem inopinatae DAPHNO, tamque filiae liberationem narrabat. Qui autem adlatabat populus, insigni miraculo obstupefactus, ingentes Deo agebat gratias. Hinc factum est, ut eo loci confruueretur templum Praecursoris, quod nominarunt *Kepaas* id est suspensum, sive quia illius solum supra terram altius elevatum sit, sive quod ad tantam sublimitatem elevatum ejus *Kelizium* est, ut eminus consipientibus videatur proponendum pendere in aere. In eo cum sacrum istum misericordum digitum depoſiſſent, eum fatis honorant anniverſariis, miraculum quod templi fit, factum fuerat per commemorationem transmittendo ad posteros. Dicitur etiam aliud quare ex citatum ibi templi fit, signum valde memorabile Antiochiae fieri; hujus scilicet sanctae manus aliquando quidem extendi digitos, aliquando vero per contrahiri; & corum quidem extensione fertilitatem fructuum futuram significari, contractionem vero penuriam.

B Occupata autem à Barbaris urbe, in quo manus prodigijs feruntur, quare ex citatum ibi templi fit, signum valde memorabile Antiochiae fieri; hujus scilicet sanctae manus aliquando quidem extendi digitos, aliquando vero per contrahiri; & corum quidem extensione fertilitatem fructuum futuram significari, contractionem vero penuriam.

196 Porro cum multi ex praecedentibus Imperatoribus desiderarent facram manum possidere, neque permittere ut ea diutius velut captiva maneret in potestate barbarorum partes illas occupantium; augebatur quidem tam praeclaræ rei desiderium, sed ejus obtainendæ modus nullus apparebat, quia quantumvis multa pecunia offerretur pro comparando ejusmodi theſauro; non erat hoc alius quam aërem verberare. Desiderabatur ergo ab omnibus, Christi nomen invocantibus; & quibuscumque incidebat de ea recogitare, incenarrabilibus genibus orabantur Deum, ut oculis benignis populum suum aspiciens, tam facri pignoris possessorum faceret ac spectatorem. Quoniam vero divinae providentie premita sunt omnia, ei qui cuncta præficiunt ante mundi constitutionem, & tempora nostra insufficiente despiciunt, per multam suam miserationem placuit, ut magnum atque insigne miraculum revelaretur in hac generatione noſtra, qua q. Constantinus & Romanus laudatissimi & in purpure geniti habenas tractabant Imperii; venerande scilicet manus exportatio & revocatio: modus autem gestæ rei valde memorabilis & inexpectatus fuit.

C 197 Vir quidam, in Ordinem Diaconorum civitatis Antiochenæ relatus, superna inspiratione divinoque zelo motus cogitabat, quoniam modo posset sublatam inde dexteram desiderantibus ipsam Christianis donare: hoc autem sic tentavit aſsequi. Est in ea civitate pulchrum atque excellens templum, Petro Principi Apostolorum possum, in cuius vestibulo cum cecepisset habitare, cum sacrorum quæ iſtis erant vaſorum custode amicitiā contraxit, per quam ipsi licet unā cum ipso totis noctibus affidere loculo venerabilis manus. Hoc cum ei non permetteret is cui concredita custodia erat, alias ei machinam statuit admovere. Lauta ac sumptuosa cena exceptit hominem, cumque largioribus haustibus provocatum in altum soporem demersum videret, per quamdam fenestram se dimisit in ecclesiam, sensimque ac sine strepitu sacrum aperiens loculum (O rem dictu audituque mirabilem!) pretiosam quæ desiderabatur dexteram accepit;

eam aſtu furauit,

& summo inde regreslus [ſilentio] affervabat D cause ne deprehenderetur id quod erat furatus.

198 Hinc excedit Antiochia, magnos inter metus ne inimicis innotesceret, & multis ad Deum precibus utens, quo posset animi ſui propofitum exequi: atque ita locum de loco mutando, per vias periculofas atque difficiles, fefinabat confinia Romanorum attingere: ad que cum perveniret, foliori animo & formidine vacuus contendebat ad Regiam. Postquam autem fidelis Imperator ejus recivit adventum, admirabiliter obſtupfactus nuntio, non fatis dignas poterat invenire gratiarum actiones ad Deum, pro tam inſperata felicitate. Emisit autem confitemſi qui facrum pignus cum hymnis, lampadibus & ſuffribus exciperent; ut ſicut ipſe Sanctus, vox clamantis in deferto, iuſlus fuerat parare viam Domini, rectas tacere ſeminas ejus; ita etiam ipſi Christianam ingrefiſtro civitatem, pararet honestus & decorus inſtroitius. Cum vero appropinquaret Chalcedoni, ſoluta e portu eft Imperatoria navis, Patriarcham & vēhens, cum Sacerdotibus, Clero & Senatu, multisque illuſtribus viris, ut facrum illum theſaurum deportarent in regiam: pariter autem egressa in navibus eſt innumerā populi multitudine obviam Sancto.

199 Cum vero ipsum manibus accepit Pontifex ulnis ipsum ſuis latus, & mare denuo concedit; videre erat ipsam aquam, ipso die. E. præter morem placidam & tranquillam, molibus fluctibus adlambere navigium, atque ante ipsum veluti exultare, iterque ad Imperatorem accelerare. Accidit autem etiam hoc admirabile & manu venerandi Praecursoris dignum. Aderat dies festus Sanctorum Luminum, in quo vera lux Jordani fluente ingreſus humanae naturæ ruinam reformavit: & quoniam praecedente ipsum festum die, jejuniu præpurgamur; contigit ut ipsa horæ Vesperarum, in qua Christianis mos eſt peragere sacrificium, divina manus advenierit: quam cum Christi amantissimus Imperator tamquam divinum donum arque mortis expers ſucepifet amplexu, testetque desiderii ac fidei lacrymas multas fudiſſet; reponit in medio templorum & regalium; adeo ut omnes crederent illum ipsum adesse Baptifum, licet inconſpicuum, & aquas dexterā ſuā ſanctificare. Hinc canebantur hymni ſpirituales, illata lumina illuſtrabant ecclſias; omnium oculi in caplam intenti, ipso aſpectu ex ea ſanctificationem hauriebant.

200 Sic quidem cum festum sanctorum Theophaniorum, & diem conſequentem in festo autem baptiſma ſancti celebraverit, quo ſacri Praecursoris memoria nobis eft altius tradita (quippe qui divini baptiſmati myto, ſterio & intervierit) peregiſſemus ac celebraſſemus; iudicatum fuī per eſe, ipſius quoque manus Depositionem annuis festis honorare, & hanc quoque commumerare y alii, ut nulla eis memoria non ſit undequaque glorioſa. Et nunc adeſt hoc festum clarum & insigne, poſt circularem anni ambitum, diffilians nobis imbreſ miraculorum, & ea afferens quæ animis nostris futura ſunt conducibilia. Eſt ergo nobis propofita manus Baptiſte & Praecursoris, incorporis circum-

excipitur
ab obviam
miſſis;

deinde à
Patriarcha
& Senatu
Chalcedo-
nem pro-
greſſu,

E r

F v

y

A decretum est ut anniversaria memoria eius die agere tur.

circundata virtutibus, que virtutem illi inhabitantem mirantur. Et quidnam est hodie templum hoc venustius? que venerabilior aedes ac speciosior hac? in qua repositus facer hic atque divinus theaurus, cum caelestibus spectaculis contendit, lumen innumerabilium splendore: sub quibus que superne descendunt gratia Spiritus sancti, dipeulantur animabus eorum, qui ipsam laudant ac celebrant, pro modulo fidei unius cuiusque, in Christo Iesu Domino nostro, cui gloria & potentia in secula seculorum. Amen.

NOTÆ ET CENSURÆ D. P.

a Si moruo Philippo ducta uxor fuisset, poterat hac ratio illicium conubium reddere, quod solum febat licetum, imo precepit, pro inserviando fratri abique herede defuncti semine ac nomine; nunc vero potior alia ratio accusandi erat, quod Philippo etiamnum vivente, peccabatur expressius contra Legem Levitici 18 & 20 Turpitudinem uxoris fratris tui non revelabis, quia turpitudis fratris tui est, & qui duxerit uxorem fratris sui, rem facit illicitam.

b Imo bidū: nam 15 horarias lencas uirgine urbi interponunt uabule Adrichomii & aliorum, ut errore typographico factum videatur quod Baudrand in sua Geographia solum numeret p. m. 35 pro 45.

c Jam supra dixi, totam Samaritanam regionem, uia cum reliqua Iudea, spectaculo ad Procurationem Romani Praefidis, ut alienissimum à verisimilitudine sit, quod ibi Herodes Junior habuerit regiam, adeo procul à sua Tetrarchia seu regno Gallilee, nisi reite animaldierit Burchardis apud Canis. tom. 6 antiqu. Lect. in descriptione Terra sancte pag. 308. Ideo refutans seminariam praeputiat, quam incrim communiter creditam, scilicet 10 & seqq. patet ex omnibus qui tunc argumentum istud de locis sanctis trahunt. Ipse vero, qui sub anno 1283 clarius, iudicio Vofsi in libro de Historiis Latinis, locum ut videt, sic describit: Samaria civitas, nunc Sebaste, quandam caput regni Israël, nunc peccatis exigentibus nec unicam habet domum, nisi tantum duas ecclesiæ; in summitate montis unam, ubi quondam fuit palatum Regis Sacra ecclesia eit etiam in honore S. Joannis Baptiste, in qua sepulcrum fuit inter Heliæum & Abdiam; & vidi sepulcrum ejus, sed non intravi: quia Saraceni fecerunt sibi inde Mameriam. Tales autem ruinas non vidi in Terra sancta, cum tamen multas & magnas viderim nisi in Samaria Murus civitatis erat fere in pede montis, firmis valde turribus: & interior mons paulatim surgens in altum, & circumscriptus adiicias, quasi botrus, uva granis consitus, & tendens in altum. Regia domus erat supra in monte, pulchritudinis, ubi adhuc videntur columnæ innumerabiles, quæ sustentabant palatia & deambulatoria: & in circuitu montis, infra sub regia domo & mansionibus militum, in loco ubi erat forum rerum venalium, adhuc fere per totum circuitum, circumdant columnæ marmoreæ montem, stantes hinc inde, quæ continebant testudines platearum. Breveiter nescio quid magni non possit dici de

illa civitate, que ad tantam miseriam nunc devenit.

d Joannes Phoca qui an. 1185 Terram san-

ctam lustravit nom. 12 In media, inquit, ci-

vitate carcer est ... subterraneis & viginti

gradibus in eum descenditur; in cuius me-

dio altare erigitur, ubi Joannes Beppista,

juxta praeiota erroneam traditionem, capite

truncatur. A dextera altaris urnula visatur,

in qua S. Zacharie Precuroris patris cor-

pus servatum fuerat: à leva, altera urnula,

in qua corpus S. Elisibetæ, ejusdem matris

iacet: quemadmodum & in uiriisque car-

ceri lateribus variorum Sanctorum Reliquiæ,

& discipulorum Praecursoris quiecent. Su-

pra carcere templum visatur & in eo urna

due, ex candido marmore excise, quarum

dextera combusti corporis venerandi Prae-

cursoris cineres, altera Helicei Prophetæ

corpus continet: supràque in auro vale si-

nistra Praecursoris manus, quaqueverum &

ipsa auro obducta. In medio & superiori ci-

tatis colle, antiquitus erat Herodis regia

... nunc vero locus illi Graecorum mona-

sterior est. Templum monasterii trullatum,

& in leva altaris parte cellula, & in ejus

medio ex marmore umbo, in longe altissima

tosla conficitur, in qua prima venerandi &

Angelis reverendi Capiti inventio fuit. Po-

tut talis fostra ad alios uisu ibi olim facta, ap-

petu videri ad confirmandam vulgi animis impref-

sam opinionem, de ibi capto & decollato Bap-

tista.

e Non est verosimile quod primo Christianitatis

seculo needum decurso ut hic supponitur, adeo

vestita regia ista fuerit.

f Ubicumque uocis fuerit Baptista tumulus

(certe non in ea civitate) hanc crediderim fuisse

iam negligenter occulsum, ut facile poterit operi:

sed neque Lucam corpus miraculo se integrum fuisse

se muillarum manu absissa vel abstracta: quan-

do autem Constantino regnante, & condita Sebaste

ecclesiæ huc allatum illud est; vel potius quando

sub Juliano dissipatum combussumque fuit; potius

manus ureaque fuisse subfracta rogo, & altera

carum ablata Aniochiana: que quia predicate

apud se fidei laudem civi suo S. Luce adscribebat,

hunc potissimum credere volui facri domi auto-

rem.

g Imperator Julianus à die 5 Octobris aut 3

Novembris anni 361, ad 26 Junii 363.

h Julianus an. 362 Antiochiae moram tra-

hens, & repetitis vicibus in Daphnen se con-

ferens, Apollinis simulacro cultum exhibi-

turus, nullus ut sperabat responsi gratiam

ab idolo retulit: quo circa ex reportis in

Daphne sancti Martyris Babylæ reliquiis,

silentium idolo obveniente suscipit, cuncta

mortuorum cadavera ac Martyris ipsius ibi

recondita (in suburiis enim tumulare mortuos

lecebant) efferrit iussit, ut scribit Theophanes, non

comburi: nec enim ita palam insaniebat versipel-

lis, imo Christiani qui Antiochiae erant, isto

ejus mandato intellecto, simul omnes effusi cum

mulierribus, & parvulis (uti socrates scribit)

loculum S. Babylæ, ex Daphne in urbem com-

portarunt tripudiantes gaudio & Psalmos

concententes, quibus perstringebant Gentilium

Deos, eosque qui illis & simulacris eorum

fides adhibebant. Quam suam consumetiam

ultus Julianus est scripto Myopogone, nec aliter,

F

sed

A. sed idolatriam restaurare editio suo contenus, ATHEOID dissimulabat quidquid in audaciam eretici Gentiles, DAPUNO contra Christianos eorumque sacra designabat : & sic illi alia multa enormia parvarent, que breviter sic explicantur in Chronico Paschali, In

*f. chm hoc
Paganorum
fuit, ab ipso
dissimula-
tum.*

Palestina etiam S. Joannis Baptiste Reliquias qua Sebastiane erant, dissiparunt. Rufinus scribens annis dumtaxa 40 post rem altam & ipse in Palestina die versatus lib. 12 cap. 28 : Juliani temporibus, inquit, veluti relaxatis frenis effebuit impetas, ex quo accidit ut apud Sebaeston Palestinae urbem, sepulcrum Joannis Baptiste mente rabida & funefis manibus invaderent, ossa dispergerent, atque ea rursum collata igni cremarent ; & sanctos cineres pulvere immixtos per agros & rura dispergerent. Pergit deinde narrare Rufinus quomodo quidam ex Hierosolymis Monachus, inter eos qui osta ad exurendum legebant mixti, diligenter congregantes, tortum se vel stupendibus vel intinctoribus subtraxere, & ad suis monasteriorum Patrem Reliquias pertulere.

i. S. Cyrillus hic fuit, ab an. 348 ad 389 Hierosolymis Episcopus ; qui prouquam fingeretur

B. in sua potestate habuisse corpus S. Joannis, cominfectum erat aliquia de occasione ac modo, quo ipsum translauit Sebastian Hierosolymam fuerit, antequam Imperium acciperet Julianus.

¶ Ab Rufino dicit Philippus dicti monasterii Patrem Reliquias missae Alexandriam : de quibus quid ibi actum sit, dixi 2 Maji ad Vitam S. Athanasii qui illas exceptit, num. 324.

Idem Edes-
lam non
objecit, sed
previt.

Item Edes-
lam, quam non
scribit, lib. 6 cap. 1 quod praetercypelius con-
temptum Edessam (fortassis propter odium inco-
larum, quia civitas illi jam inde ab Apostolorum
temporibus Christianam religionem professa fuerat) Charras venit : ubi Baroniū obser-
vat ex ipsius Juliani Epistolis, quod Edessens
infensus quidem fuerit, quippe qui eorum omnes
ecclesiæ expilari mandavit : totum tamen iter ab
Antiochiae Nisibis sic describit, ut appareat de re
alia nulla, quam de meditata pridem expedi-
tione Persica cogitasse infelicem ; tamum abest,
ne ea cogitatio primum fuerit infecta Edessam ob-
sidem.

C. m. Intelligo quod sicut Caput Emenæ juxta
Vitam S. Marcone infundebatur Oleo, inter fide-
les, distribuendo & sic etiam Dexteræ Antiochiae,
ubi etiam agebatur proprium Exaltationis felium,
cujus adhuc requiruntur dies. Ad istam autem in-
fusoriæ immediate faciendam, opus erat sacram
manum sua thice eximi, nec poterat ea obfignata
haberi. Porro Justinianus de quo hic, regnauit
ab anno 527 ad 565.

n. Hac feliciter, quod ab antiquo & imme-
morabili tempore manus ista fuerit Antiochia :
quodsi aliorum quoque diversarum in aliis circum-
stantiis narrationes ratiocinetur Auctor, fortassis in-
ter eas repperirent aliquam multo verosimillor, quam
qua allatum manum fingit à S. Luca, ipsis Evan-
gelii predicatori initii.

o. Non credo quemquam nunc futurum, qui
aliter hac legat quam fabulam, ad imitationem
Andromeda fidem : totum tamen huius sermonis
epitome recitatur in Menais & Synaxariis 7
Januarii.

p. In Menais expressius dicitur hoc fieri foli-
um κατε την της υψώσεως την πιοι σάνδη
έστρη ἐν τῷ υψώδει πούτη την πιοι καὶ

πότε τῇ ἀρχέταις, in feito exaltationis vene-
randae Crucis, xiv Septembbris, dum Archiepi-
scopus ipsam venerabilem manum attollit :
ut aliud forsan huius felium queri non debeat
Antiochiae observatum.

q. Hic denum rem oculata fide competitam
narrans Auctor, fidem incipit mereri certiorum.
Tempus autem hic notatum definitur ab anno 948,
quo Romanus factus est consors Imperii ; &
959, quo Constantinus obiit. Porro ex eo quad
mox infra nominetur Imperator in singulari,
scilicet Constantinus, vero simile fit, rem altam
haut du post Romani adiuv decennis assumptionem.

r. Theophylactus hic fuit filius Romani Lecan-
peri, omnia sub nomine generi sui Constantini
in imperio administrans, usque ad annum 944,
qui Helena Augusta frater, admodum juvenis
eueritus ad solium est circa annum 939 : quod
tuis 23 annis tenuit, indignus eo gradu.

s. Epiphianum vocare Latini & Jammarii ipsis
aque ac Gracis celebrem ; sed hi potissimum tunc
reculum Christi baptizatum, unde festum Lumini-
num : nam baptizatus, illuminatio & baptizare,
illuminate ipsis dicitur.

t. His mos Ecclesiæ utriusque fuit antiquitus,
& etiamnum est Orientalibus usque ad Vesperas
protrahere jejunium, ac tunc primum sacrificare,
tunc cœlulari sumere. Nos autem cumdem morem
tenemus in Quadragesima, Vespertinum Officium
meridianio prandio primitentes.

v. Magni scilicet Palatii ecclesiam vel capel-
lam, quam Cangius cap. 7 num. 10 indicat
suiss in ea parte, que Bucoleontis dicebatur,
spique mari immunebat ; à simulacris Bovis &
Leonis culticium aique in portu stantium nomen
adcepit, ut idem in sua Constantinopoli Chris-
tiana pag. 119 ; tunc tamen illo capite varias
Palatii suis partes & appellations distingueantur,
nullus in eo posse capella meminit, quod mi-
rum fatus : alibi fortassis de illa agit sub pro-
prio suo quodam nomine, quod non vacat scri-
tari.

x. Ex more scilicet Graecorum, majoribus qui-
busque Christi aut Deiparae festis subiungentium
coram felium, qui ad mysterium proxime cele-
braunt propius spectant, puta Angeli Gabrieles,
post festum Annuntiationis &c.

y. Non tamen diverso die, sic enim Rubrica
Menologio ad vii Januarii. Τῷ αὐτῷ περὶ Σ'
ἡ συνάξις Ἐ αὐτὸς Προφῆτας Προδρόμος καὶ Βαπτι-
στὸς εὐθέατε. Ἐ τοῦ ιταλικοῦ οὐαγμάτος καὶ αἴσιας
αὐτῷ χρεῖος οὐαγμός τὸν βαπτιστεῖται μετένθετο.
Eodem mente Januario die vii, felium
sancti Prophetæ Prodromi & Baptiste
Iohannis ; concurrevit autem in hunc quoque
diem translatio venerande ac sanctæ manus
ad Regiam civitatem : deinde recitatur Epi-
tome quam dixi sermonis huius ; in reliquo au-
tem Officio supote vetusiori, composito per S. Theo-
phanem Canone, nulla fit mentio manus.

